2013 మార్చితో ముగిసిన సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితిగతులపై

భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ నివేదిక

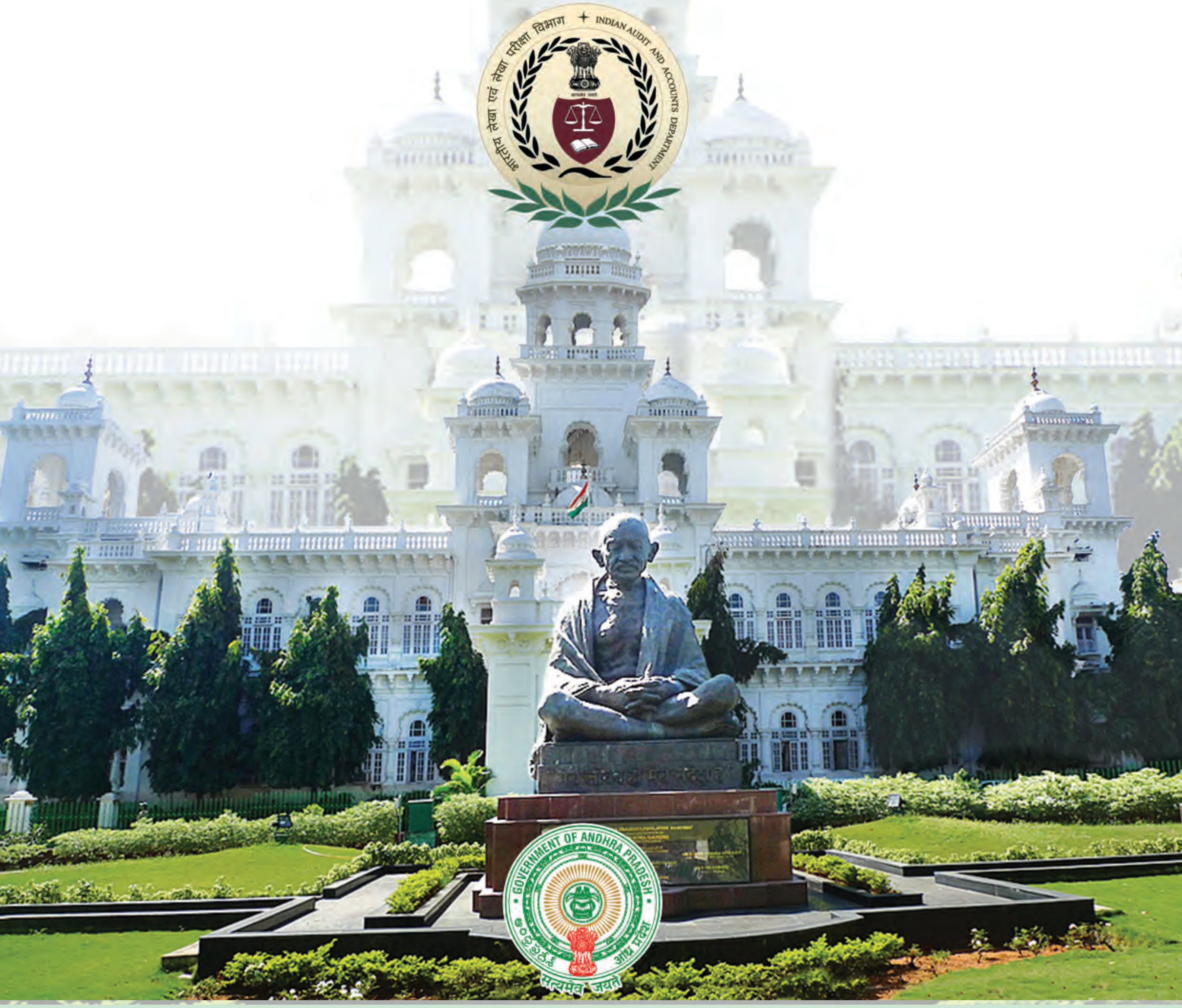

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

2013 మార్చితో ముగిసిన సంవత్సరానికి

రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితిగతులపై

భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ నివేదిక

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

విషయ సూచిక

	పేరా	పేజీ
ముందుమాట		v
కార్య సంగ్రహం		vii
అధ్యాయం -1 రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులు		
పరిచయం	1.1	1
ఈ సంవత్సరపు ద్రవ్య లావాదేవీల సంక్షిప్త వివరణ	1.2	1
బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలు	1.3	3
ద్రవ్య సంస్కరణల పథం	1.4	3
రాష్ట్ర వనరులు	1.5	4
రెవెన్యూ రాబడులు	1.6	5
క్యాపిటల్ రాబడులు	1.7	10
ప్రజా పద్దులోకి రాబడులు	1.8	11
వనరుల వినియోగం	1.9	11
ఖర్చుల నాణ్యత	1.10	18
ప్రభుత్వ ఖర్చు, పెట్టుబడులపై ఆర్థిక విశ్లేషణ	1.11	20
ఆస్తులు-అప్పులు	1.12	25
ఋణాలను భరించే సామర్థ్యం	1.13	27
ద్రవ్య అసమతుల్యతలు	1.14	28
సారాంశం	1.15	31
సిఫార్సులు	1.16	31
అధ్యాయం-2 ఆర్థిక నిర్వహణ, బడ్జెట్ నియంత్రణ		
పరిచయం	2.1	33
బడ్జెట్ ప్రక్రియలో పారదర్శకత	2.2	33
ఆర్థికపరమైన జవాబుదారీతనం, బడ్జెట్ నిర్వహణ	2.3	33
వినిమయ పద్దుల సంగ్రహం	2.4	34
ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి నుండి అడ్వాన్సులు	2.5	42
ప్రధానమైన విధాన నిర్ణయాలు	2.6	42
ఎంపిక చేసుకున్న గ్రాంట్లపై సమీక్ష	2.7	47

	పేరా	పేజీ
బడ్జెట్ ప్రక్రియలో లోపాలు	2.8	52
సారాంశం	2.9	54
సిఫార్సులు	2.10	54
అధ్యాయం - 3 ఆర్థిక అంశాల నివేదన		
పరిచయం	3.1	55
వినియోగ ధృవపత్రాలు	3.2	55
స్వయంపాలక సంస్థల పద్దులు/ఆడిట్ నివేదికల సమర్పణ	3.3	56
రికన్సిలియేషన్ చేయని రాబడులు, ఖర్చులు	3.4	56
వ్యక్తిగత డిపాజిట్ ఖాతాలు	3.5	57
వివరణాత్మక కంటింజెంట్ బిల్లుల బకాయిలు	3.6	59
ఓమ్నిబస్ - చిన్న పద్దు - 800 నిర్వహణ	3.7	60
భారత ప్రభుత్వ అకౌంటింగ్ ప్రమాణాలను (ఐజీఏఎస్) అమలుచేయడం	3.8	61
అప్పు, డిపాజిట్ మరియు జమల పద్దులు	3.9	61
8658 ప్రధాన సస్పెన్స్ పద్దు కింద నిల్వవున్న మిగులు మొత్తాలు	3.10	64
ఆధార పత్రాలు సమర్పించకపోవడం	3.11	66
సారాంశం	3.12	66
సిఫార్సులు	3.13	67

అనుబంధాలు

		పేరా	పేజీ
1.1	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర స్వరూప చిత్రణ		69
1.2	ప్రభుత్వ పద్దుల రూపకల్పన - ఆర్థిక పద్దుల స్వరూపం	1.1	70
1.3	2012-13 సంవత్సరానికి వసూళ్లు, చెల్లింపుల సారాంశం	1.2	71
1.4	2012-13 సంవత్సరపు బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలు	1.3	74
1.5	ద్రవ్య బాధ్యత, బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఎఫ్ఆర్బీఎమ్) చట్టం - 2005	1.4	75
1.6	రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులపై సమయానుగత సమాచారం	1.6 & 1.12.2	76
1.7	రాష్ట్రంలోని నిర్వాహక సంస్థలకు నేరుగా అందిన నిధుల వివరాలు	1.6.4	79
1.8	అసంపూర్తిగా ఉన్న సాగునీటి ప్రాజెక్టుల వివరాలు	1.11.2	80
1.9	2013 మార్చి 31 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితి సంగ్రహ రూపం	1.12.1 & 1.12.4	82
2.1	మొత్తం కేటాయింపులో 20 శాతంకన్నా అధికంగానూ, ₹ 100 కోట్ల కన్నా ఎక్కువగానూ నిధులు మిగిలిపోయిన వివిధ గ్రాంట్ల వివరాలు	2.4.1	84
2.2	గత సంవత్సరాల కేటాయింపులకు మించి చేసి, ఇంకా క్రమబద్ధీకరించాల్సిన ఖర్చు	2.4.5	85
2.3 (a)	కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు అనవసరమని తేలిన సందర్భాల వివరాలు	2.4.6	86
(b)	కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు అధికమని తేలిన సందర్భాల వివరాలు	2.4.6	87
(c)	కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు సరిపోలేదని తేలిన సందర్భాల వివరాలు	2.4.6	88
2.4	నిధులను పునఃకేటాయించిన సందర్భాలు (ఒక్కో కేసులోనూ ₹ 10 కోట్లను మించి)	2.4.7	88
2.5	ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పెద్ద మొత్తంలో సరెండర్ చేసిన నిధుల వివరాలు	2.4.9	90
2.6	వాస్తవ మిగుళ్లు/అదనం కంటే ఎక్కువగా సరెండర్ చేసిన మొత్తాల వివరాలు (ప్రతి కేసులోనూ ₹ 50 లక్షలు, అంతకు మించి)	2.4.11	92
2.7	వివిధ గ్రాంట్లు/అప్రోప్రియేషన్లలో మిగుళ్లు ఏర్పడినా వాటిలో కొంత భాగం కూడా సరెండర్ చేయని సందర్భాలు	2.4.12	93
2.8	₹ 5 కోట్లు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ మిగుళ్లను సరెండర్ చేయని సందర్భాలు	2.4.12	94
2.9	2013 మార్చి 30 తేదీన ₹ 10 కోట్ల కన్నా అధికంగా నిధులను సరెండర్ చేసిన కేసులు	2.4.12	95

		పేరా	పేజీ
3.1	2013 మార్చి 31 నాటికి పెండింగులో ఉన్న వినియోగ ధృవపత్రాల వివరాలు	3.2	97
3.1(ఎ)	సంవత్సరాల వారీగా 2013 మార్చి 31 నాటికి పెండింగులో ఉన్న వినియోగ ధృవపత్రాల వివరాలు	3.2	97
3.2	స్వయంపాలక సంస్థల పద్దుల సమర్పణ, వాటి ఆడిట్	3.3	98
3.3	పద్దులు సమర్పించని సంస్థల వివరాలు	3.3	99
3.4	రికన్సిలియేషన్ చేయని ఖర్చులు (₹ 500 కోట్లు, అంతకు మించిన కేసులు మాత్రమే)	3.4	102
3.5	2012-13 సంవత్సరాంతానికి, శాఖలవారీగా పెండింగులో ఉన్న డీసీ బిల్లులు	3.6	102
3.6	చెల్లింపులకు సంబంధించి అందని చెక్కులు	3.9.2.1	103
4.1	పారిభాషిక పదాలకు వివరణ	–	104
4.2	సంక్షిప్త నామాలు, పొడి అక్షరాల వివరణ	–	106

ముందుమాట

భారత రాజ్యాంగంలోని 151 వ అధికరణాన్ని అనుసరించి ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్‌కు సమర్పించే నిమిత్తం ఈ నివేదికను రూపొందించడమైంది.

2013 మార్చి 31తో ముగిసిన సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక పద్దులను (ఫైనాన్స్ అకౌంట్స్), వినిమయ పద్దులను (అప్రోప్రియేషన్ అకౌంట్స్) ఆడిట్‌లో పరిశీలించగా వెల్లడైన విషయాలు ఈ నివేదికలోని 1, 2 అధ్యాయాలలో ఉన్నాయి. అవసరమైన సమాచారం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుండి తీసుకోవడం జరిగింది.

వివిధ ఆర్థిక నియమాలను, పద్ధతులను, నిర్దేశాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాటించిన వైనంపై స్థూల పరిశీలన అధ్యాయం 3 - 'ఆర్థిక అంశాల నివేదన' లో ఉన్నాయి.

వివిధ శాఖలకు సంబంధించిన పనితీరు, లావాదేవీల తనిఖీల్లో వెల్లడైన అంశాలు, చట్టబద్ధమైన సంస్థలు (స్టాట్యూటరీ కార్పోరేషన్లు), బోర్డులు, ప్రభుత్వ కంపెనీల తనిఖీల్లోని పరిశీలనలు రెవెన్యూ వసూళ్ల మీద పరిశీలనలు గల నివేదికలను విడిగా సమర్పించడం జరుగుతుంది.

ఈ తెలుగు నివేదికలో ఏవైనా సందేహాలుంటే అనువాదానికి మూలాధారమైన ఆంగ్ల నివేదికను అధికారికంగా తీసుకోగలరు.

కార్య సంగ్రహం

1 నేపథ్యం

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2005 అక్టోబరులో 'ద్రవ్య బాధ్యత, బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్) చట్టాన్ని' చేసింది. మధ్యకాలికంగా ద్రవ్య దిద్దుబాటు పథాన్ని అనుసరించడం ద్వారా దీర్ఘకాలంలో రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ వృద్ధిరేటులో స్థిరత్వాన్ని సాధించాలన్న లక్ష్యంతో ఈ చట్టం సంస్కరణలను నిర్దేశించింది. ఈ సంస్కరణలను కొనసాగించే విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిబద్ధత తదనంతర బడ్జెట్లలో ప్రకటించిన విధానాలలో ప్రస్ఫుటమయ్యింది. లోటును సూచించే ముఖ్యమైన కొలమానాలలో తగ్గుదల రూపేణా ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం ప్రయోజనాలు ఇప్పటికే సిద్ధించినా, విలువ ఆధారిత పన్ను (వ్యాట్)ను అమలు చేయడం, కొత్త పింఛను పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం, ప్రభుత్వం ఇచ్చే పూచీమీద పరిమితులను విధించడంతో పాటు అనేక ఇతర సంస్థాపరమైన, వివిధ రంగాలకు సంబంధించిన సంస్కరణలు ప్రభుత్వ వ్యయంలోని నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికీ, ద్రవ్య స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికీ కావలసిన 'ద్రవ్య వెసులుబాటు'ను చేరుకునేందుకు ఉపయోగపడాల్సి ఉంది.

2 ఈ నివేదిక గురించి...

2013 మార్చితో ముగిసిన సంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి సంబంధించి ఆడిట్ అయిన పద్దుల ఆధారంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులపై విశ్లేషణాత్మక సమీక్షను ఈ నివేదిక అందిస్తుంది. ఈ నివేదికను మూడు అధ్యాయాలుగా విభజించడం జరిగింది.

మొదటి అధ్యాయాన్ని ఆర్థిక పద్దుల ఆడిట్ ఆధారంగా తయారు చేయడమైంది. ఈ అధ్యాయంలో 2013 మార్చి 31 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులను మదింపు చేయడమైంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వనరులు, వాటి వినియోగం, అభివృద్ధి వ్యయం, అప్పుల సరళి, ఋణాలను భరించే సామర్థ్యాలకు సంబంధించిన ధోరణులను ఆమూలాగ్రం వివరించడంతో పాటు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేంద్రం నుండి వచ్చిన నిధుల గురించీ, రాష్ట్రంలో వివిధ పథకాలను అమలు చేస్తున్న సంస్థలకు బడ్జెటేతర మార్గంలో నేరుగా బదిలీ అయిన కేంద్ర నిధుల గురించీ ఈ అధ్యాయం సంక్షిప్తంగా తెలియజేస్తుంది. ఇంకా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వివిధ అంశాలకు ఇస్తున్న ఆర్థిక ప్రాధమ్యాలు తగిన విధంగా ఉన్నాయా లేవా అనేది కూడా ఈ అధ్యాయంలో మదింపు చేయడమైంది.

రెండో అధ్యాయం వినియోగ పద్దుల ఆధారంగా రూపొందింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు కేటాయింపుల ప్రాధమ్యాలనూ, సేవలను అందజేసే వివిధ ప్రభుత్వశాఖలు తమకు కేటాయించిన వనరులను ఉపయోగించిన తీరునూ ఈ అధ్యాయంలో విశ్లేషించడం జరిగింది.

మూడో అధ్యాయంలో ఆర్థిక నియమావళినీ, వివిధ నివేదికల సమర్పణకు సంబంధించిన ఆవశ్యకతలనూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏమేరకు పాటించిందనే విషయాలపై అవలోకనం ఉంది.

ఆడిట్ కనుగొన్న విషయాలకు మద్దతుగా పలుచోట్ల నుండి సేకరించిన అదనపు సమాచారాన్ని కూడా ఈ నివేదికకు అనుబంధంగా చేర్చడం జరిగింది.

3 ఆడిట్ కనుగొన్న విషయాలు

3.1 ఆర్థిక పరిపుష్టి

ఎఫ్‌ఆర్‌బీఎమ్ చట్టాన్ని తీసుకొచ్చిన తరువాతి కాలంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంస్కరణల లక్ష్యాలను ప్రతిఏటా సాధిస్తూనే ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2012-13లో వరుసగా ఏడవ సంవత్సరం రెవెన్యూ మిగులును సాధించింది. ద్రవ్య లోటు ఎఫ్‌ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం నిర్దేశించిన పరిమితిని మించలేదు. కాంట్రిబ్యూటరీ పెన్షన్ పథకం 2004 సెప్టెంబరులో ఆరంభమైనప్పటి నుంచీ ఇప్పటివరకూ ఉద్యోగుల వాటాతోపాటు ప్రభుత్వం తనవంతు బాధ్యతలను కూడా లెక్కకట్టాల్సి ఉంది. ఎన్ఎస్‌డీఎల్‌కుగానీ, ట్రస్టీ బ్యాంకుకుగానీ బదిలీ చేయకుండా ఫండ్‌లోనే ఉండిపోయిన మొత్తాలపై చెల్లించవలసిన వడ్డీని సైతం అంచనావేయలేదు, లెక్క చెప్పలేదు. ఎఫ్‌ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో నిర్దేశించిన ప్రకారం 2012-13 సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు మొత్తం ద్రవ్య బాధ్యతలు జీఎస్‌డీపీలో 28.90 శాతం మించకూడదు. ప్రభుత్వం ఈ ఏడాది ఈ ద్రవ్య బాధ్యతలను 25.69 శాతానికి తీసుకువచ్చింది.

ఈ సంవత్సరం రెవెన్యూ వసూళ్ళు (₹ 10,276 కోట్లు) గత సంవత్సరంమీద 10.98 శాతం పెరుగుదల నమోదు చేశాయి. రాష్ట్రం సొంత పన్నులు, పన్నులుకాని రాబడిలో పెరుగుదల వలన ఇది సాధ్యపడింది. ప్రణాళికవ్యయం, ప్రణాళికేతర వ్యయం పెరగటంతో ఈ సంవత్సరం రెవెన్యూ వ్యయం నిరుటిమీద 13.59 శాతం (₹ 12,287 కోట్లు) పెరిగింది.

క్యాపిటల్ వ్యయం (₹ 15,149 కోట్లు) సుమారు 10.40 శాతం పెరగగా, మొత్తం వ్యయంలో దీని నిష్పత్తి 12.44 శాతం దగ్గర ఉన్నది. ఇది స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటనలో ఈ సంవత్సరానికి నిర్దేశించిన స్థాయిలో (₹ 19,973 కోట్లు) కూడా లేదు. నీటి పారుదల, రహదారుల విభాగాలలోని నిర్మాణం పనులు సకాలంలో పూర్తికాలేదు. ఫలితంగా, ఆశించిన ప్రయోజనాలు ఒనగూరకపోగా, ఇది నిర్మాణ వ్యయం పెరగటానికి దారితీసింది. అలా అసంపూర్తిగా ఉన్న ప్రాజెక్టులలో స్తంభించిపోయిన పెట్టుబడి 2013 మార్చి నాటికి ₹ **71,595 కోట్లు** (గత సంవత్సరం ఈ మొత్తం ₹ 49,516 కోట్లు).

సహాయక గ్రాంట్లు గత సంవత్సరం కంటే ₹ 3,140 కోట్ల మేర తగ్గాయి. గ్రాంట్లకు అర్హత కల్పించే నియమ నిబంధనలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పాటించనందున ప్రధానంగా ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లలో (₹ 2,715 కోట్లు) కొరత ఏర్పడింది.

ప్రభుత్వం 2012-13లో అభివృద్ధి వ్యయానికి తగిన ద్రవ్య ప్రాధాన్యత కల్పించినప్పటికీ, కేటాయించిన నిధులను అభిలషిత ప్రయోజనాలకు పూర్తిగా వినియోగపడేలా శ్రద్ధపెట్టలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి విద్యా రంగంపై చేసిన వ్యయం (13.70 శాతం) సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలకన్నా (17.23 శాతం) ఎంతో తక్కువగా ఉన్నది. అంతేకాకుండా మొత్తం వ్యయంలో క్యాపిటల్ వ్యయం వాటా (12.44 శాతం) కూడా సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల (13.23 శాతం) కంటే తక్కువగా ఉన్నది.

కంపెనీలు, చట్టబద్ధ కార్పోరేషన్లలో పెట్టిన పెట్టుబడులమీద ప్రతిఫలాలు స్వల్ప స్థాయిలోనే కొనసాగుతున్నాయి. పెట్టుబడులపై 2008-13లో వచ్చిన ప్రతిఫలం 0.65 శాతం ఉండగా, ప్రభుత్వం చెల్లించిన వడ్డీ రేటు మాత్రం 7.60 శాతం ఉన్నది. ఈ కంపెనీలు, కార్పోరేషన్ల పద్దులు అనేకం బకాయిల్లో ఉన్నాయి. పద్దులు ఖరారైన సంవత్సరం వరకూ కేవలం 14 సంస్థలలో పేరుకుపోయిన నష్టాలే ₹ 5,970 కోట్లు ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహనిర్మాణ సంస్థ ₹ 3,617 కోట్ల నష్టంతోనూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ₹ 1,984 కోట్ల నష్టంతోనూ ఈ జాబితాలో ముందున్నాయి.

ఋణ వితరణ మొత్తం ₹ 3,913 కోట్లు కాగా బాకీల వసూళ్ళు ₹ 426 కోట్లు మాత్రమే కావటంతో గత సంవత్సరం మీద మెరుగుదల బహుస్వల్పంగా ఉన్నది. అప్పుల వసూలు అంతంత మాత్రంగా ఉన్నది. లోన్ లెడ్జర్లు, వసూలు గడువులు, నెలవారీగా చేపట్టవలసిన వసూళ్ళు, నిరర్థక ఆస్తుల వర్గీకరణ, మొదలైన వివరాలతో కూడిన కేంద్రీకృత సమాచార వ్యవస్థ

(డేటాబేస్)ను ఆర్థికశాఖ రూపొందించలేదు. అప్పులు తీసుకున్న ప్రభుత్వ కంపెనీలు, చట్టబద్ధ కార్పోరేషన్లు ఇంకా ఇతర సంస్థల నుంచి రావలసిన బాకీమొత్తాలను రూఢి చేసుకోలేదు. వాస్తవానికి, వివిధ సంస్థల నుంచి వసూలు కావలసిన ₹ 12,148 కోట్ల ఋణాలకు సంబంధించి బకాయి మొత్తాల నిర్ధారణ ఆయా సంస్థల నుండి రావలసి ఉన్నది.

(అధ్యాయం 1)

3.2 ఆర్థిక నిర్వహణ, బడ్జెట్ నియంత్రణ

బడ్జెట్ అంచనాలు 2012-13 సంవత్సరానికి సంబంధించి అవాస్తవికంగానూ, వ్యయ పర్యవేక్షణ, నియంత్రణ యంత్రాంగం బలహీనంగానూ ఉన్నాయి. బడ్జెట్‌లో చేసిన తొలికేటాయింపు (₹ 1,46,243 కోట్లు) కంటే కూడా వాస్తవంగా అయిన వ్యయం (₹ 1,30,704 కోట్లు) తక్కువగా ఉండటంవలన మొత్తం అనుబంధ కేటాయింపు (₹ 10,990 కోట్లు) అనవసరమని తేలింది. మొత్తంమీద మిగుళ్ళు (₹ 26,528 కోట్లు) బడ్జెట్‌లో 17 శాతం దగ్గర ఉన్నాయి. బడ్జెట్ ఆదేశాలు ఇవ్వకపోవటం, పాలనాపరమైన మంజూరీలు ఇవ్వకపోవటం, నిధులను స్తంభింపచేయటం, కిందిస్థాయి నుంచి అభ్యర్థనలు రాకపోవటం, ఉద్యోగాలలో ఖాళీలను భర్తీ చేయకపోవటం, పనులలో పురోగతి మందగించటం, పనులు వాయిదాపడటం, ట్రెజరీ అధికారులు, పీఏఓలు బిల్లులు చెల్లించకపోవటం వంటి కారణాల వలన ఇలా జరిగింది.

అనేక పర్యాయాలు చెబుతున్నాగానీ, శాసనపరమైన సాధికారత లేకుండానే 2012-13లో కూడా ₹ 276 కోట్ల మేర అదనపు వ్యయం జరిగింది. ఈ విధంగా 2004-05 నుంచీ అయిన వ్యయం ₹ 2,876 కోట్ల మొత్తాన్ని ప్రభుత్వం శాసన సభ ఆమోదంతో క్రమబద్ధీకరించుకోవలసి ఉన్నది.

పథకాలను అమలు చేసేందుకు తగిన మార్గదర్శకాలను, విధివిధానాలను రూపొందించకపోవటం, పాలనాపరమైన అనుమతులు లేక పనులు ఆరంభించకపోవటం, బడ్జెట్‌ను విడుదల చేయకపోవటం, నిధులను బ్యాంకు డిపాజిట్లలో పెట్టటం మొదలైన కారణాలవలన ప్రభుత్వం తలపెట్టిన పలు విధాన నిర్ణయాలు పాక్షికంగా అమలుకావటం, నెరవేరకపోవటం జరిగింది.

ఎస్‌సీలకు ప్రత్యేక ప్రణాళికా అంశాలు (ఎస్‌సీపీ) కింద కేటాయింపులు 8-10 శాతం మధ్యనా, అలాగే గిరిజన ప్రాంతాల ఉపప్రణాళిక (టీఎస్‌పీ) కింద కేటాయింపులు 3-4 శాతం మధ్యనా ఉన్నాయి. నియమం ప్రకారం చేయవలసిన 16.2 శాతం, 6.6 శాతం కేటాయింపులకన్నా ఇవి చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా, ఈ కేటాయింపులనుంచి ప్రభుత్వం ఎస్‌సీపీ కింద సుమారు 58 నుంచి 71 శాతం, అలాగే టీఎస్‌పీ కింద 55 నుంచి 72 శాతం మాత్రమే ఖర్చు చేయగలిగింది.

ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు, ప్రత్యేకించి విద్యుత్తు రంగంలోని సంస్థలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గ్యారంటీలు, లోన్లు, ఈక్విటీలకు సంబంధించి, ఆర్థిక పద్దుల్లోని వివరాలకూ ఆయాసంస్థల బ్యాలెన్స్‌షీట్లలోని అంకెలకూ మధ్య వ్యత్యాసాలున్నాయి. పీఎస్‌యూల పద్దులతో పోల్చిచూసినప్పుడు ఆ పీఎస్‌యూలలో ప్రభుత్వ ఈక్విటీ ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం ₹ 2,925.35 కోట్లు తక్కువగా ఉండగా ఈ పీఎస్‌యూలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు ₹ 2,697.96 కోట్లు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. బకాయిల్లో ఉన్న గ్యారంటీలు పీఎస్‌యూ పద్దులకన్నా ఆర్థికపద్దులలో ₹ 4,393.97 కోట్లు తక్కువగా ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా అధికధర విద్యుత్తుకు సబ్సిడీ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి రావలసిన మొత్తం 2012 మార్చి నాటికి (2008-09 నుండి) ₹ 13,129 కోట్లు ఉందని నాలుగు విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీల పద్దుల నుండి తెలుస్తోంది.

(అధ్యాయం 2)

3.3 ఆర్థిక అంశాల నివేదన

నిర్దిష్ట సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలు కోసం విడుదల చేసిన నిధులకు సంబంధించి భారత ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దిగువ శ్రేణి అధికారులు వినియోగ ధృవపత్రాలు సమర్పించకపోవడం, రాష్ట్ర స్వయంపాలక సంస్థలు వార్షిక పద్దులను ఆడిట్‌కు అందచేయడంలో జాప్యం నియమ నిబంధనల అతిక్రమణలను సూచిస్తుంది. ఖర్చుకాని మొత్తాలు పీడీ ఖాతాల్లో ఉండడం, డీసీ బిల్లులకు దాదాపు దశాబ్దకాలం జాప్యం చెయ్యడం, పద్దులు సరిగా నిర్వహించకపోవడం వంటివాటివలన లబ్దిదారులకు ప్రయోజనాలు అందకపోవడం, జాప్యం కావడమేకాక వంచన, ప్రజాధనం అపహరణ వంటి వాటికి వ్యవస్థలో ఆస్కారమేర్పడుతున్నది.

ఓమ్నిబస్ చిన్నపద్దు - '800' ను నిర్వహించిన వైనం ఆర్థిక నివేదనలోని పారదర్శకతను ప్రభావితం చేస్తుంది. ఋణాలు, డిపాజిట్‌లు, జమలు, సస్పెన్స్ ఖాతా పద్దుల్లో ఉన్న ఋణాత్మక మిగులు మొత్తాలు, మురిగిపోయిన డిపాజిట్లను ప్రభుత్వ ఖాతాలో వెయ్యకపోవటం, ఖజానాలు/పీఏఓలు లెక్కలు సరిచూసుకొని సంబంధిత పత్రాలను సమర్పించకపోవటం, రిజర్వు బ్యాంకు నుండి క్లియరెన్స్ మెమోలు అందకపోవటం మొదలైనవి నియంత్రణాలోపాలను సూచిస్తాయి. దీనివలన ప్రభుత్వ రాబడులు, ఖర్చులు తక్కువచేసి చూపించినట్లవుతుంది. వాడుకలో లేని పీడీ ఖాతాలు, డీడీఆర్ పద్దుల కింద చాలాకాలంగా ఉన్న మిగులు పర్యవేక్షక యంత్రాంగం లోపాలను ప్రతిబింబిస్తాయి.

రాబడులు, ఖర్చులను రికన్సయిల్ చేసుకోకపోవటం, బడ్జెట్ కేటాయింపులకు అనుగుణంగా, నియమ నిబంధనలను అనుసరించి ఉంటామని సీసీఓలు భరోసాయిస్తూ ప్రమాణపత్రాలు అందచేయకపోవటం చూస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో నష్ట నివారణ కోసం సరైన యంత్రాంగం లేదని తోస్తున్నది. ఖజానా అధికారులు ₹ 327 కోట్ల మొత్తానికి సంబంధించి 4,583 చెక్కులు ఇవ్వకపోవడం, అలాగే ₹ 5,841 కోట్ల ఖర్చుకు సంబంధించిన 94,420 ఓచర్లు లభించకపోవటం వలన పద్దుల నాణ్యతపట్ల ఆందోళన కలుగుతోంది. దీనిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టి సారించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

(అధ్యాయం 3)

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వరూప చిత్రణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ 2.75 లక్షల చ.కి.మీ వైశాల్యంతో దేశంలో నాల్గవ అతి పెద్ద రాష్ట్రంగా ఉంది. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం రాష్ట్ర జనాభా 8.47 కోట్లు. గత ఐదు సంవత్సరాలలో రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధి హెచ్చుతగ్గుల ధోరణి కనబరచింది. జాతీయ స్థూల గృహోత్పత్తి (జీడీపీ)తో పోల్చితే ప్రస్తుత ధరలలో రాష్ట్ర జీఎస్‌డీపీ వార్షిక వృద్ధి తీరుతెన్నులు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి :

సంవత్సరం	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
భారత దేశపు జీడీపీ[1] (₹ కోట్లలో)	53,03,567	61,08,903	72,66,967	83,53,495	94,61,013
జీడీపీ వృద్ధిరేటు (శాతం)	15.75	15.18	18.96	14.95	13.26
రాష్ట్ర జీఎస్‌డీపీ[2] (₹ కోట్లలో)	4,26,765	4,76,835 (టీఆర్ఈ)	5,70,992 (ఎస్ఆర్ఈ)	6,55,181 (ఎఫ్ఆర్ఈ)	7,45,782 (పీఈ)
జీఎస్‌డీపీ వృద్ధిరేటు (శాతం)	16.98	11.73	19.75	14.74	13.83

ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి సామాజిక-ఆర్థిక సూచికలను ***అనుబంధం 1.1*** వివరిస్తుంది. గత పది సంవత్సరాల కాలంలో (2003-2013) రాష్ట్ర జనాభా 9.50 శాతం పెరగగా సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలలో జనాభా పెరుగుదల రేటు 13.22 శాతం ఉన్నది. ఈ దశాబ్దంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం కాంపౌండ్ వార్షిక వృద్ధిరేటు (15.18 శాతం) సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల[3] రేటు (14.94 శాతం) కన్నా ఎక్కువగా ఉన్నది. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న జనాభా (9.20 శాతం), శిశు మరణాల రేటు (వెయ్యి సజీవ జననాలకు 41), జీవన పరిమాణం (64.4 సంవత్సరాలు) వంటి కీలకమైన సామాజిక-ఆర్థిక పరామితులు ***అనుబంధం 1.1*** లో వివరించినట్లు అఖిల భారత సగటుకన్నా మెరుగ్గా ఉన్నాయి. గిని[4] కో-ఎఫిషియెంట్‌లో ప్రతిబింబించిన విధంగా ఆదాయ పంపిణీలో అసమానతకూడా జాతీయ సగటుకన్నా రాష్ట్రంలోని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో (0.28) కొంచెం తక్కువగా ఉన్నది. కానీ, ఇది పట్టణ ప్రాంతాలలో (0.38) జాతీయ సగటుకు ఇంచుమించు సమంగా ఉన్నది.

1.1 పరిచయం

ఈ అధ్యాయంలో, ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతుల సమగ్ర స్వరూపంతోపాటు, గత ఐదేళ్ళలోని సమగ్ర ధోరణుల నేపథ్యంలో గత ఏడాదితో పోలిస్తే ప్రధాన ద్రవ్య మొత్తాల్లోని కీలక మార్పులపై విశ్లేషణలున్నాయి. ఆర్థిక పద్దులు, ఇంకా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకున్న సమాచారం ఆధారంగా ఈ విశ్లేషణ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పద్దుల ఆకృతి, ఆర్థిక పద్దుల రూపురేఖలు ***అనుబంధం 1.2*** లో ఉన్నాయి.

1.2 ఈ సంవత్సరపు ద్రవ్య లావాదేవీల సంక్షిప్త వివరణ

గత ఏడాదితో పోలిస్తే ఈ సంవత్సరంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ద్రవ్య లావాదేవీల సంక్షిప్త వివరాలను **పట్టిక 1.1** లోనూ, ప్రస్తుత సంవత్సరపు రాబడులు, చెల్లింపులనూ, సమగ్ర ద్రవ్య స్థితినీ ***అనుబంధం 1.3*** లోనూ ఇవ్వడం జరిగింది.

---

1 గణాంకాలు, కార్యక్రమ అమలు మంత్రిత్వశాఖ ఇచ్చిన జీడీపీ సమాచారం (2013 ఆగస్టు)

2 జీఎస్‌డీపీ వివరాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక-గణాంకశాఖ నుంచి సేకరించినవి. పీఈ: తొలి అంచనాలు; ఎఫ్ఆర్ఈ: మొదటిసారి సవరించిన అంచనాలు; ఎస్ఆర్ఈ: మలిసారి సవరించిన అంచనాలు; టీఆర్ఈ: మూడవసారి సవరించిన అంచనాలు

3 ప్రత్యేక వర్గం రాష్ట్రాలుగా పేర్కొన్న 11 రాష్ట్రాలు (అరుణాచల్‌ప్రదేశ్, అస్సాం, జమ్ము-కాశ్మీర్, హిమాచల్‌ప్రదేశ్, మణిపూర్, మేఘాలయ, మిజోరం, నాగాలాండ్, సిక్కిం, త్రిపుర, ఉత్తరాఖండ్) కాకుండా మిగతా రాష్ట్రాలు

4 ఇది ఆర్థిక అసమానతలకు కొలమానం. సున్నా పరిపూర్ణ సమానతనూ, ఒకటి పరిపూర్ణ అసమానతనూ సూచిస్తాయి

పట్టిక 1.1 ద్రవ్య నిల్వల సంక్షిప్త వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

రాబడులు			చెల్లింపులు				
	2011-12	**2012-13**		**2011-12**	**2012-13**		
	మొత్తం	మొత్తం		మొత్తం	ప్రణాళికేతర	ప్రణాళిక	మొత్తం
విభాగం-ఎ-రెవెన్యూ							
రెవెన్యూ రాబడులు	**93,554**	**1,03,830**	రెవెన్యూ వ్యయం	**90,415**	**77,461**	**25,241**	**1,02,702**
పన్నుల నుండి రాబడి	*53,284*	*59,875*	*సాధారణ సేవలు*	*29,874*	*33,007*	*57*	*33,064*
పన్నులు కాని రాబడి	*11,694*	*15,999*	*సాంఘిక సేవలు*	*38,017*	*23,150*	*18,455*	*41,605*
కేంద్ర పన్నులు/ సుంకాలలో వాటా	*17,751*	*20,271*	*ఆర్థిక సేవలు*	*22,309*	*21,146*	*6,729*	*27,875*
కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రాంటులు	*10,825*	*7,685*	*సహాయక గ్రాంటులు, విరాళాలు*	*215*	*158*	—	*158*
విభాగం-బి-క్యాపిటల్, ఇతరాలు							
వివిధ క్యాపిటల్ రాబడులు	—	—	క్యాపిటల్ పరివ్యయం	13,722	12	15,137	15,149
లోన్లు, అడ్వాన్సుల వసూళ్ళు	164*	426	ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు	4,983	89	3,824	3,913
ప్రజా ఋణాల రాబడి	19,450	23,311	ప్రజాఋణం తిరిగి చెల్లింపు	6,761	—	7,677	7,677
ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి	2	—	ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి	—	2	—	2
ప్రజా పద్దులోకి రాబడి	86,051	94,917	ప్రజా పద్దునుండి చెల్లింపులు	82,848	—	93,201	93,201
ప్రారంభ నగదు నిల్వ	8,830	9,322	ముగింపు నగదు నిల్వ	9,322	—	9,162	9,162[5]
మొత్తం	**2,08,051**	**2,31,806**	మొత్తం	**2,08,051**	**77,564**	**1,54,242**	**2,31,806**

*మూలం : ఆర్థిక పద్దులు; * బ్యాలెన్సింగ్ కోసం ₹ 164.92 కోట్లను ₹ 164 కోట్లుగా సవరించడమైంది*

నిరుటితో పోలిస్తే రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితిలో 2012-13 లో వచ్చిన గణనీయమైన మార్పులు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి :

రెవెన్యూ రాబడులు
- 10.98 శాతం పెరిగాయి
- సొంత పన్నుల ఆదాయం 12.37 శాతం పెరిగింది

రెవెన్యూ ఖర్చు
- 13.59 శాతం పెరిగింది
- ప్రణాళికా వ్యయం 6.66 శాతం పెరిగింది
- ప్రణాళికేతర వ్యయం 16.04 శాతం పెరిగింది

క్యాపిటల్ ఖర్చు
- 10.40 శాతం పెరిగింది

లోన్లు, అడ్వాన్సులు
- వసూళ్ళు 160 శాతం పెరిగాయి
- చెల్లింపులు 21.47 శాతం తగ్గాయి

ప్రజా ఋణం
- రాబడులు 19.85 శాతం పెరిగాయి
- తిరిగి చెల్లించిన మొత్తాలు 13.55 శాతం పెరిగాయి

నగదు నిల్వ
- 1.72 శాతం తగ్గింది

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2012-13 లో వరుసగా ఏడవ సంవత్సరం రెవెన్యూ మిగులును సాధించింది. ద్రవ్య లోటు 2011-12 సంవత్సరం జీఎస్‌డీపీ లో 2.27 శాతం ఉండగా అది ఈ సంవత్సరం (₹17,508 కోట్లు) 2.35 శాతానికి పెరిగింది. అయితే ఇది ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం, ఇంకా 13వ ఆర్థిక సంఘం సూచించిన 3 శాతం పరిమితిలోనే ఉంది.

[5] వివరాలకు పేరా 1.11.5, పట్టిక 1.21 చూడండి. నగదు నిల్వ మదుపు ఖాతా, ఇతర నగదు నిల్వలు, పెట్టుబడులు, రిజర్వు బ్యాంకు, తదితర బ్యాంకులలోని నగదు నిల్వలు కూడా ఇందులో ఉంటాయి

1.3 బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలు

కీలకమైన ద్రవ్యపరామితులకు సంబంధించి బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలను ***చార్టు 1.1*** లోనూ, ***అనుబంధం 1.4*** లోనూ ఇవ్వడమైంది.

చార్టు 1.1 : బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలు

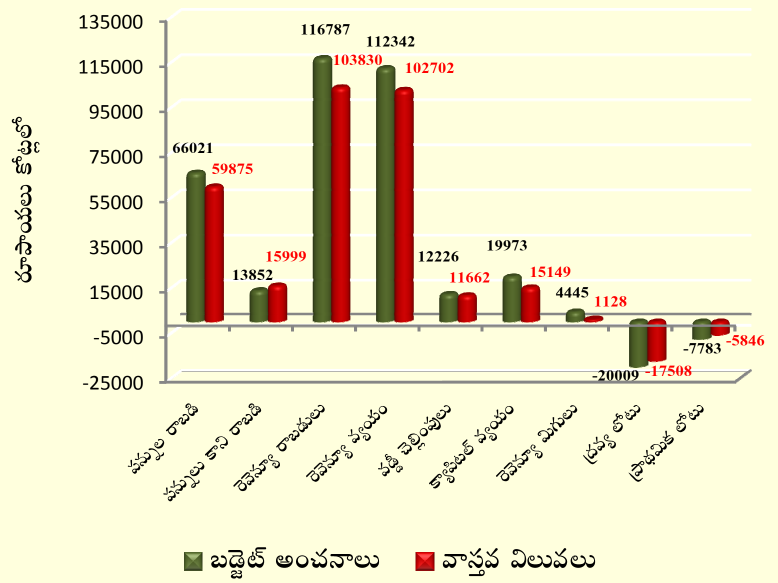

కొన్ని ఖర్చుల విషయంలో బడ్జెట్ అంచనాలకు, వాస్తవ విలువలకు మధ్య గణనీయమైన వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. బడ్జెట్ అంచనాలను మించి 25 శాతం పైగా అధిక వ్యయం జరిగిన వాటిలో సచివాలయ ఆర్థిక సేవలు (32.50 శాతం) ఉండగా, 25 శాతం పైగా మిగుళ్ళు ఏర్పడిన వాటిలో పట్టణాభివృద్ధి (49.34 శాతం), గ్రామీణాభివృద్ధి (36.34 శాతం), జిల్లా పరిపాలన (27.78 శాతం), అడవులు, వన్య ప్రాణులు (26.52 శాతం) ఉన్నాయి.

మూలం : సంక్షిప్త బడ్జెట్, 2012-13 సంవత్సర ఆర్థిక పద్దులు

రెవెన్యూ వ్యయం బడ్జెట్ అంచనాలకంటే 8.58 శాతం తక్కువగా నమోదయింది. క్యాపిటల్ వ్యయంలో 24.15 శాతం తగ్గింది. రెవెన్యూ వసూళ్ళు అంచనాలకంటే 11.09 శాతం తగ్గాయి. బడ్జెట్ అంచనాల కంటే ద్రవ్యలోటు 12.50 శాతం, ప్రాథమిక లోటు 24.89 శాతం తక్కువగా నమోదయ్యాయి. రెవెన్యూ మిగులు అంచనాలకన్నా 74.62 శాతం తగ్గింది.

1.4 ద్రవ్య సంస్కరణల పథం

పన్నెండవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 'ద్రవ్య బాధ్యత, బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్) చట్టం - 2005' అనే చట్టాన్ని చేసింది. ఈ చట్టానికి 2011 లో సవరణ కూడా చేసింది. ఈ చట్టం ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2012-13 సంవత్సరంలో తన మొత్తం బకాయిలను జీఎస్‌డీపీలో 28.9 శాతానికి పరిమితం చేసుకున్నది. 2011లో సవరించిన ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం - 2005 సారాంశం ***అనుబంధం 1.5***లో ఉన్నది. కొత్త ఢిల్లీలోని కేంద్రీయ గణాంక కార్యాలయం కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన జాతీయ గణక గణాంకాల పరంపర ఆధారంగా రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి (జీఎస్‌డీపీ) లెక్కింపుకు ప్రాతిపదిక సంవత్సరాన్ని 1999-2000 నుంచి 2004-05కు మార్చడం జరిగింది. ఫలితంగా, 2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలానికి వర్తమాన ధరల ప్రకారం జీఎస్‌డీపీ లెక్కింపులోనూ, దాని మీద వ్యాఖ్యలలోనూ మార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. ద్రవ్య చరాంశాలకు సంబంధించిన ప్రధాన లక్ష్యాలు పట్టిక **1.2**లో వివరించటం జరిగింది.

పట్టిక 1.2: ద్రవ్య చరాంశాలకు లక్ష్యాలు/అంచనాలు

ద్రవ్య చరాంశాలు	2012-13				
	రాష్ట్రానికి 13వ ఆర్థిక సంఘం నిర్దేశించిన లక్ష్యాలు	ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో సూచించిన లక్ష్యాలు	బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్న లక్ష్యాలు	ఎమ్ఇఎఫ్ఎస్[6] లోని అంచనాలు	వాస్తవ విలువలు
రెవెన్యూ లోటు (₹ కోట్లలో)	0	0	0	0	0
ద్రవ్యలోటు/జీఎస్‌డీపీ (శాతం)	3.0	3.0	2.5	2.86	2.35
జీఎస్‌డీపీతో మొత్తం బకాయిల నిష్పత్తి (శాతం)	28.90	28.90	స.లే.	21.16	25.69

స.లే. : సమాచారం లేదు

1.5 రాష్ట్ర వనరులు

1.5.1 వార్షిక ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం రాష్ట్ర వనరులు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ అనే రెండు రకాల వనరుల ద్వారా రాబడులు సమకూరుతాయి. రెవెన్యూ రాబడులలో పన్నుల వసూళ్ళు, పన్నులు కాని రాబడులు, కేంద్ర పన్నులు - సుంకాల్లో రాష్ట్రానికి వచ్చే వాటా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయక గ్రాంట్లు ఉంటాయి. క్యాపిటల్ రాబడుల్లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ద్వారా వచ్చే మొత్తాలు, లోన్లు, అడ్వాన్సుల రికవరీలు, అంతర్గత అప్పుల ద్వారా పొందిన మొత్తాలు (మార్కెట్ లోన్లు, ఆర్థిక సంస్థలు, వాణిజ్య బ్యాంకుల నుండి తీసుకున్న అప్పులు), భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు, ప్రజాపద్దులోకి వచ్చే మొత్తాల వంటి క్యాపిటల్ స్వభావం కలిగిన పలురకాల రాబడులు ఉంటాయి.

రాష్ట్ర వనరుల అంశాలు, ఉప అంశాల కూర్పును కింది చిత్రంలో చూపడమైంది:

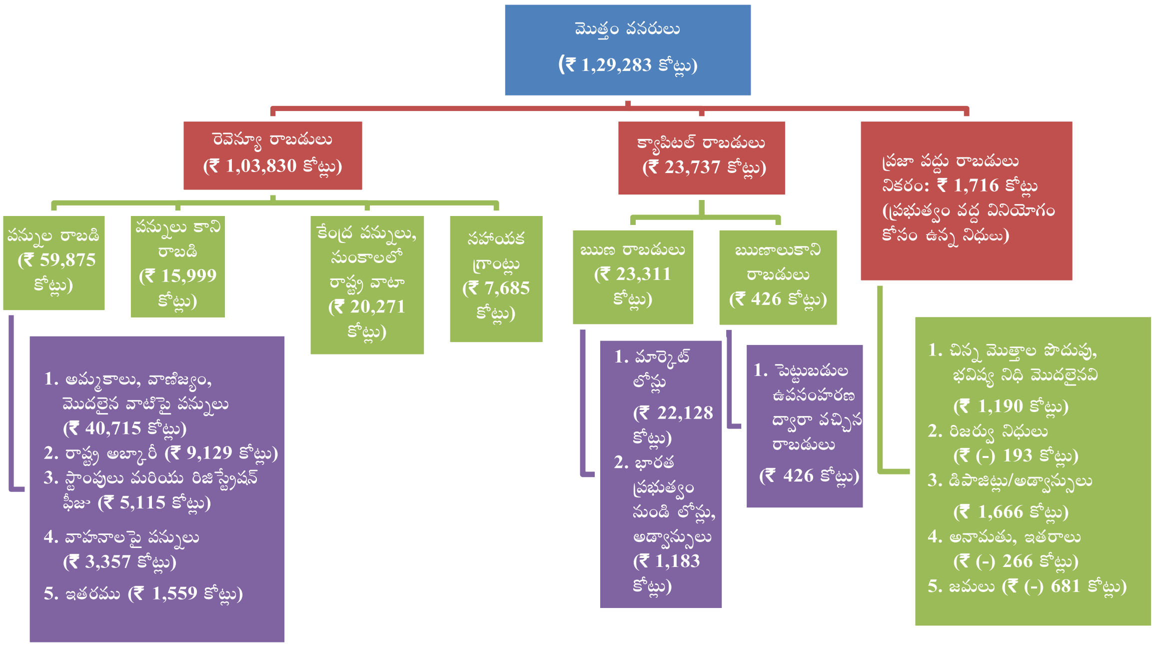

[6] స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటన

2012-13 సంవత్సరంలో రాష్ట్రం మొత్తం వనరులు ₹ 1,29,283 కోట్లు. ఇందులో రెవెన్యూ రాబడులు ₹ 1,03,830 కోట్లు కాగా ఇది మొత్తం వనరులలో 80.31 శాతం ఉంటుంది. మొత్తం వనరుల్లో క్యాపిటల్ రాబడులు (₹ 23,737 కోట్లు) 18.36 శాతం గానూ, ప్రజాపద్దు రాబడులు (₹ 1,716 కోట్లు) 1.33 శాతంగానూ ఉన్నాయి. 2008-13 సంవత్సరాలలో మొత్తం రాబడులలోని వివిధ అంశాల సరళిని (ప్రజాపద్దు మొత్తం రాబడుల ఆధారంగా) చార్టు 1.2 తెలియజేస్తుంది. ఈ ఏడాది రాష్ట్రం మొత్తం రాబడుల కూర్పును (ప్రజాపద్దు మొత్తం రాబడుల ఆధారంగా) చార్టు 1.3లో చూపడమైంది.

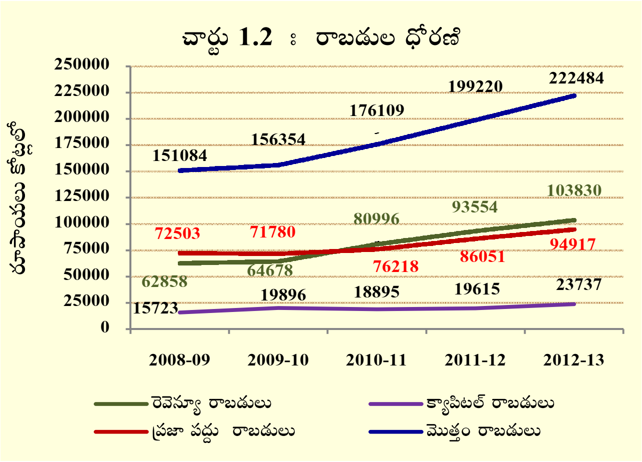

చార్టు 1.2 : రాబడుల ధోరణి

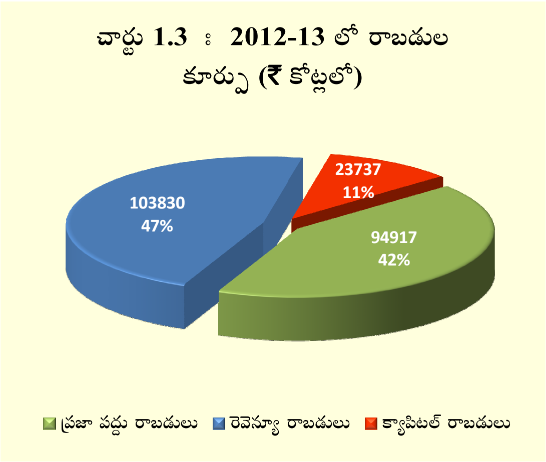

చార్టు 1.3 : 2012-13 లో రాబడుల కూర్పు (₹ కోట్లలో)

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు 2012-13

**చార్టు 1.2, 1.3లలోని అంకెలు ప్రజాపద్దు కింది స్థూల రాబడులను సూచిస్తాయి*

1.6 రెవెన్యూ రాబడులు

2008-13 సంవత్సరాల మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలో రెవెన్యూ రాబడుల సరళి, కూర్పులను ***అనుబంధం 1.6***లో ఇవ్వడమైంది. వీటిని **చార్టులు 1.4, 1.5** లలో కూడా చూపడం జరిగింది :

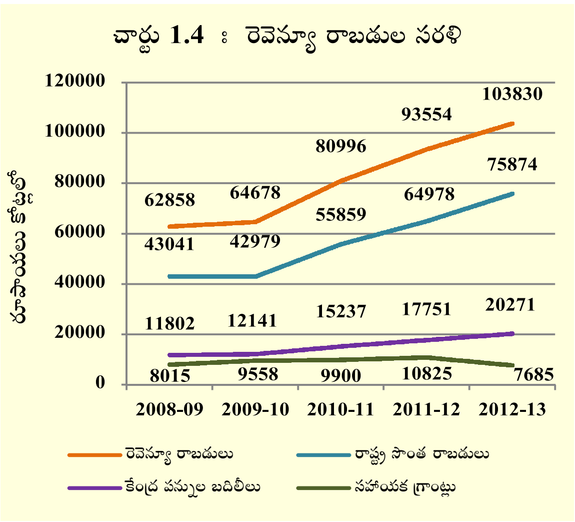

చార్టు 1.4 : రెవెన్యూ రాబడుల సరళి

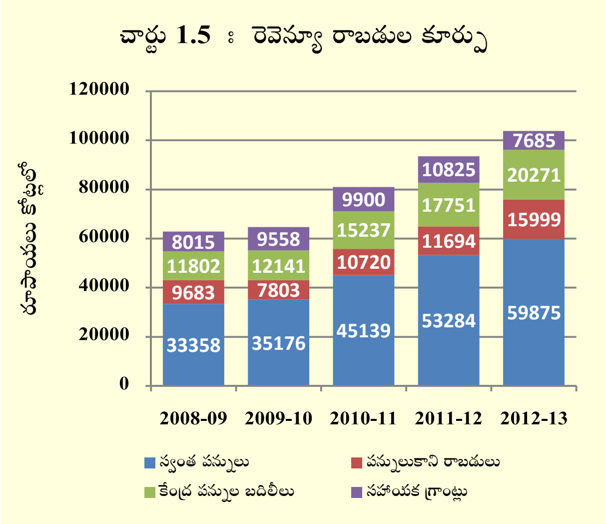

చార్టు 1.5 : రెవెన్యూ రాబడుల కూర్పు

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

పట్టిక 1.4లోని వివరాలను చూస్తే, గత ఐదేళ్ళ కాలంలో రెవెన్యూ రాబడుల వృద్ధి హెచ్చుతగ్గులకు లోనయిందని తెలుస్తోంది. ఈ ఏడాది రాబడుల వృద్ధి రేటు (10.98 శాతం) 2011-12 లోని 15.50 శాతం కంటే చాలా తక్కువగా ఉన్నది. పేరా 1.6.3 లో వివరించినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సహాయక గ్రాంట్లు తక్కువగా రావటమే ఇందుకు ప్రధాన కారణం. ఈ సంవత్సరపు రెవెన్యూ రాబడులు (₹ 1,03,830 కోట్లు) స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటన (ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్)

అంచనాల (₹ 1,09,501 కోట్లు) కంటే ₹ 5,671 కోట్లు (5.18 శాతం) తక్కువగా ఉన్నాయి. 13వ ఆర్థిక సంఘం, ఇంకా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన అంచనాలతో పోలుస్తూ 2012-13 లో వాస్తవంగా వచ్చిన పన్నుల రాబడి, పన్నులు కాని రాబడి ఈ దిగువ **పట్టిక 1.3** లో ఇవ్వడమైంది :

పట్టిక 1.3: రెవెన్యూ రాబడులు - అంచనాలు

(₹ కోట్లలో)

	13వ ఆర్థిక సంఘం అంచనాలు	**ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్‌లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన అంచనాలు**	**వాస్తవంగా వచ్చిన రాబడి**
పన్నుల రాబడి	60,118	62,572	59,875
పన్నులు కానిరాబడి	7,713	12,864	15,999

మూలం : 13వ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు; రాష్ట్ర ఆర్థిక పద్దులు 2012-13; ఇంకా 2012-13 లో శాసనసభ ముందుంచిన ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్

పన్నుల రాబడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంచనాల కంటే, 13వ ఆర్థిక సంఘం ఆశించినదాని కంటే కూడా తక్కువగా వచ్చింది. పన్నులు కాని రాబడి మాత్రం 13వ ఆర్థిక సంఘం, ఇంకా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేసిన అంచనాలకు మించి వచ్చింది. ప్రస్తుత సంవత్సరం పన్నులుకాని రాబడిలో వడ్డీ రూపేణా వచ్చిన మొత్తం ₹ 9,626 కోట్లు కాగా ఇందులో ₹ 7,666 కోట్లు సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినది. పద్దులలో సర్దుబాటు ద్వారా వచ్చినది కాబట్టి, ఇది అవాస్తవికమైన రాబడి.

నీటిపారుదల, విద్యుత్తు ప్రాజెక్టులలో వడ్డీలకు సంబంధించి ఎదురుబదురు పద్దులు దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో సర్వ సాధారణమేననీ ఆదాయానికీ, వ్యయానికీ అంతే మొత్తాన్ని పద్దులలో సర్దుబాటుగా చూపడం జరుగుతుందనీ ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు).

పట్టిక 1.4 లో వివరించినట్లు 2012-13 సంవత్సరంలో రెవెన్యూ రాబడులు జీఎస్‌డీపీలో 13.92 శాతం ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.4 : జీఎస్‌డీపీతో సాపేక్షికంగా రెవెన్యూ రాబడుల సరళి

	2008-09	**2009-10**	**2010-11**	**2011-12**	**2012-13**
రెవెన్యూ రాబడులు (₹ కోట్లలో)	62,858	64,678	80,996	93,554	1,03,830
రెవెన్యూ రాబడుల వృద్ధి రేటు[7] (శాతం)	16.10	2.90	25.23	15.50	10.98
రెవెన్యూ రాబడులు/జీఎస్‌డీపీ (శాతం)	14.73	13.56	14.19	14.28	13.92
చలనగుణం నిష్పత్తులు[8]					
జీఎస్‌డీపీ తో పోలిస్తే రెవెన్యూ చలనగుణం	0.95	0.25	1.28	1.05	0.79
జీఎస్‌డీపీ తో పోలిస్తే రాష్ట్ర సొంత పన్నుల చలనగుణం	0.93	0.46	1.43	1.22	0.89

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

1.6.1 రాష్ట్ర సొంత వనరులు

ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు, ప్రణాళికా పథకాలకు కేంద్రం ఇచ్చే సాయం మొదలైన వాటి ఆధారంగా కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్ర వాటా, సహాయక గ్రాంట్లను నిర్ణయిస్తారు. కాబట్టి వనరుల సమీకరణలో రాష్ట్రం పని తీరును అంచనా వేసేందుకు రాష్ట్రం సొంత వనరులను (అంటే సొంత పన్నుల వసూళ్ళు, పన్నులు కాని ఇతర రాబడులను) పరిగణిస్తారు.

[7] పారిభాషిక పదకోశం చూడండి
[8] పారిభాషిక పదకోశం చూడండి

1.6.1.1 సొంత పన్నుల నుండి రాబడి

అమ్మకం, వర్తకం మీద పన్ను (16.63 శాతం), స్టాంపుడ్యూటీ, నమోదు రుసుము (16.64 శాతం), వాహనాలపై పన్ను (12.39 శాతం) పెరిగి రాష్ట్ర అబ్కారీ (ఐదు శాతం) తగ్గటం వలన ప్రస్తుత సంవత్సరం సొంత పన్నుల రాబడి వృద్ధిరేటు గత ఏడాదికంటే నికరంగా 12.37 శాతం పెరిగింది. ఆవివరాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.5: రాష్ట్ర సొంతపన్నుల రాబడిలోని అంశాలు

(₹ కోట్లలో)

రెవెన్యూ పద్దు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	గత సంవత్సరం మీద పెరుగుదల శాతం
అమ్మకాలు, వర్తకం, మొదలైన వాటిపై పన్నులు	21,852	23,640	29,145	34,910	40,715	16.63
రాష్ట్ర అబ్కారీ	5,752	5,849	8,265	9,612	9,129	-5.02
వాహనాలమీద పన్నులు	1,801	1,995	2,626	2,987	3,357	12.39
స్టాంపు డ్యూటీ, నమోదు రుసుములు	2,931	2,639	3,834	4,385	5,115	16.64
భూమి శిస్తు	130	222	171	141	62	-56.03
సరుకులు, ప్రయాణికులపై రవాణా పన్నులు	16	10	9	12	12	0
ఇతర పన్నులు[9]	876	821	1,089	1,237	1,485	20.04
మొత్తం	**33,358**	**35,176**	**45,139**	**53,284**	**59,875**	**12.37**

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

త్రైమాసిక పన్ను వసూళ్ళు చేపట్టడం, ఇంకా ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఆదాయంలోని పెరుగుదల వలన వాహనాలపై పన్ను రూపేణా ఆదాయం పెరిగిందని చెప్పారు. గత సంవత్సరం మీద ఐదు శాతం తగ్గినాకానీ రాష్ట్ర అబ్కారీ ఆదాయం ఇటీవలి సంవత్సరాలలో పెరుగుదల ధోరణి కనబరచింది. పన్నుల విధానంలోని మార్పులు, ఏ4 దుకాణాలను వేలం విధానం బదులు నిర్ణీత లైసెన్సింగ్ విధానంలో ఇవ్వటం ద్వారా గరిష్ఠ చిల్లర ధరను కచ్చితంగా అమలుపరచి మద్య విక్రయ పరిమాణం పెంచగలగటం వలన ఇది సాధ్యపడిందని చెప్పారు.

పన్నుల వసూళ్ళలో మెరుగైన కార్యకుశలత సాధించే దిశగా వాణిజ్య పన్నుల శాఖ చర్యలు ఆరంభించిందని ప్రభుత్వం 2012-13 సంవత్సర బడ్జెట్ ప్రవేశపెడుతూ ప్రకటించింది. ఐతే, అమ్మకం పన్నులు ₹ 45,000 కోట్లు వసూలు చేయాలని బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించగా ఇందులో ₹ 4,285 కోట్లు వసూలు కాలేదు. ఈ సంవత్సరం భూమి శిస్తు సుంకం వసూళ్ళను (₹ 95.47 కోట్లు) భారీ నీటి పారుదలకు బదిలీ చేయటంవలన భూమి శిస్తు ఆదాయం తగ్గింది.

1.6.1.2 పన్నులుకాని రాబడులు

గత ఐదేళ్ళలో (2008-13) పన్నులుకాని ఇతర రాబడులు మొత్తం రెవెన్యూ రాబడులలో 12 నుంచి 15 శాతం మధ్య ఉన్నాయి. గత ఏడాది కంటే ఈ సంవత్సరం ఇవి ₹ 4,305 కోట్ల మేర (37 శాతం) పెరిగాయి. ఈ పెరుగుదలకు ప్రధాన కారణం శాఖాపరంగా నిర్వహించే ప్రభుత్వరంగ వాణిజ్య సంస్థల నుండి పద్దులలో సర్దుబాటుగా వచ్చే (అవాస్తవిక) వడ్డీల వసూళ్ళు (₹ 3,347 కోట్లు), లోహేతర గనుల పరిశ్రమలు (₹ 434 కోట్లు), ఇంకా విద్య, క్రీడలు, కళలు, సాంస్కృతిక రంగాలు (₹ 521 కోట్లు). అయితే, ఇది వరకే చెప్పినట్లు పన్నులుకాని రాబడిలో 48 శాతం సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నుండి వచ్చిన అవాస్తవిక వడ్డీల వసూళ్ళు మాత్రమే.

[9] ఇతర పన్నులలో ముఖ్యంగా వ్యవసాయేతర స్థిరాస్తుల పై పన్నులు, విద్యుత్తు మరియు వ్యవసాయ సంబంధ ఆదాయం మీద పన్నులు, సుంకాలు ఉన్నాయి

పట్టిక 1.6: పన్నులుకాని రాబడులలో పెరుగుదల

(₹ కోట్లలో)

రెవెన్యూ పద్దు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	గత సంవత్సరం మీద పెరుగుదల శాతం
వడ్డీ వసూళ్ళు	3,487	4,852	5,774	6,279	9,626	53.30
డివిడెండ్లు, లాభాలు	19	23	39	52	64	23.08
పన్నులుకాని మరికొన్ని రాబడులు	6,177	2,929	4,906	5,363	6,309	17.64
మొత్తం	**9,683**	**7,804**	**10,719**	**11,694**	**15,999**	**36.81**

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

అంతే కాకుండా, ఈ సంవత్సరం సర్వ శిక్షా అభియాన్ (రాజీవ్ విద్యా మిషన్) కింద ₹ 876 కోట్లు, ఇంకా రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ (ఆర్ఎమ్ఎస్ఏ) కింద ₹ 142 కోట్లు (మొత్తం కలిపి ₹ 1,018 కోట్లు) సంబంధిత ప్రాజెక్టు అధికారి ప్రధాన పద్దు 0202కు రెవెన్యూ వసూళ్ళుగా చలానుల ద్వారా జమ చేశారు. ఇవి ఉపాధ్యాయుల జీతాల రీఇంబర్స్‌మెంట్‌కు సంబంధించినవి. వీటిని ఖర్చులో మినహాయించి చూపించాల్సి ఉన్నది. పైవిధంగా చేయటం వలన రెవెన్యూ రాబడులు, రెవెన్యూ వ్యయం రెండూ ₹ 1,018[10] కోట్లమేర ఎక్కువ చేసి చూపించినట్లయింది.

1.6.2 పన్నుల వసూళ్ళపై వ్యయం

రాష్ట్ర పన్నులలో ప్రధానమైనవాటి వసూళ్ళకు అవుతున్న వ్యయం ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది.

పట్టిక 1.7: పన్నుల వసూళ్ళపై వ్యయం

(₹ కోట్లలో)

రెవెన్యూ పద్దు	సంవత్సరం	మొత్తం వసూళ్ళు	వసూళ్ళపై వ్యయం	వ్యయం శాతం	అఖిల భారత సగటు (%)
అమ్మకాలు, వర్తకం, మొదలైన వాటిపై పన్నులు	2010-11	29,145	262	0.90	0.75
	2011-12	34,910	283	0.81	0.83
	2012-13*	40,715	317	0.78	–
రాష్ట్ర అబ్కారీ	2010-11	8,265	234	2.83	3.05
	2011-12	9,612	264	2.75	2.98
	2012-13*	9,129	288	3.15	–
వాహనాలపై పన్నులు	2010-11	2,626	85	3.24	3.71
	2011-12	2,986	100	3.35	2.96
	2012-13*	3,357	111	3.31	–
స్టాంపు డ్యూటీ, నమోదు రుసుము	2010-11	3,834	95	2.48	1.60
	2011-12	4,385	102	2.33	1.89
	2012-13*	5,115	141	2.76	–

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

**గమనిక : 2012-13 సంవత్సరానికి అఖిల భారత సగటు వివరాలు ఇంకా అందలేదు*

వసూళ్ళపై వ్యయం గత మూడేళ్ళుగా హెచ్చుతగ్గులకు లోనవుతోంది. వివిధ పన్నుల విషయంలో వేరువేరు ధోరణులు కన్పిస్తున్నాయి.

1.6.3 కేంద్ర పన్నుల నుండి వచ్చిన వాటా

కేంద్ర పన్నుల్లో వాటాగా వచ్చిన మొత్తాలు 2011-12 సంవత్సరంలో ₹ 17,751 కోట్లు కాగా 2012-13లో ఇవి 14.20 శాతం పెరిగి ₹ 20,271 కోట్లకు చేరాయి. సేవాపన్నుల నికర వసూళ్ళ వాటాలో 39.71 శాతం పెరుగుదల, కార్పోరేషన్ పన్నుకాక ఇతర ఆదాయం పన్నుల వసూళ్ళలో 22.83 శాతం పెరుగుదల ఇందుకు ప్రధాన కారణం.

[10] ఆర్థిక పద్దులలో ఆయా నివేదికలలో ఫుట్ నోట్‌లుగా ఇచ్చారు

1.6.3.1 భారత ప్రభుత్వం నుండి సహాయకగ్రాంట్లు

2008-13 సంవత్సరాలలో భారత ప్రభుత్వం నుండి సహాయక గ్రాంట్లు, వాటి కూర్పు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.8: భారత ప్రభుత్వం నుండి సహాయక గ్రాంట్లు

(₹ కోట్లలో)

గ్రాంటు వివరాలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లు	2,224	3,275	4,183	3,499	784
రాష్ట్ర ప్రణాళికా పథకాలకు గ్రాంట్లు	4,039	4,254	3,318	3,957	3,223
కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలకు గ్రాంట్లు	129	132	60	100	219
కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలకు గ్రాంట్లు	1,623	1,897	2,339	3,269	3,459
ప్రత్యేక ప్రణాళికా పథకాలకు గ్రాంట్లు	—	—	—	—	—
మొత్తం	8,015	9,558	9,900	10,825	7,685
గత సంవత్సరం మీద పెరుగుదల శాతం	12.88	19.24	3.58	9.34	-29
రెవెన్యూ వసూళ్ళలో శాతంగా మొత్తం గ్రాంట్లు	12.75	14.78	12.22	11.57	7.40

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే ఈ ఏడాది కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన గ్రాంట్లు ₹ 3,140 కోట్లు తగ్గాయి. ప్రధానంగా ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లలోనూ (₹ 2,715 కోట్లు), ఇంకా రాష్ట్ర ప్రణాళికా పథకాలకు ఇచ్చే గ్రాంట్లలోనూ (₹ 734 కోట్లు) ఈ తగ్గుదల ఉన్నది. ఐతే, కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలలో (₹ 119 కోట్లు), కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలలో (₹ 190 కోట్లు) గ్రాంట్లు పెరిగాయి. ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లలో ముఖ్యంగా స్థానిక సంస్థలకు ఇచ్చే గ్రాంట్లలోనూ, ఇంకా ప్రత్యేక సమస్యలు - జాతీయ విపత్తు స్పందన నిధి మొదలైన గ్రాంట్లలో తగ్గుదల ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం అందిన మొత్తం సహాయక గ్రాంట్లు రెవెన్యూ రాబడులలో 7.40 శాతం ఉన్నాయి (గత సంవత్సరం ఇది 11.57 శాతం).

1.6.3.2 పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు

పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల మేరకు రాష్ట్రానికి కేంద్రం ఇచ్చిన గ్రాంటుల వివరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.9: పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు వివరం	ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సు చేసిన మొత్తం	వాస్తవంగా వచ్చినది	కొరత	వ్యయం
1	స్థానిక సంస్థలకు				
	పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు గ్రాంట్లు	659.55	లేదు	659.55	లేదు
	వీటికి నిర్వాహక గ్రాంట్లు	452.62	లేదు	452.62	లేదు
	పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు గ్రాంట్లు	242.15	లేదు	242.15	లేదు
	వీటికి నిర్వాహక గ్రాంట్లు	166.18	లేదు	166.18	లేదు
	ప్రత్యేక ప్రాంత గ్రాంట్లు	5.90	లేదు	5.90	లేదు
	ప్రత్యేక ప్రాంత నిర్వాహక గ్రాంట్లు	2.90	లేదు	2.90	లేదు
2	విపత్తు సాయం	420.74	420.74	లేదు	420.74
3	ప్రయోజనాల మెరుగుదల గ్రాంటు	83.96	లేదు	83.96	లేదు
	ఎ. శిశుమరణాల రేటు తగ్గింపు	లేదు	13.70	లేదు	లేదు
4	పర్యావరణ సంబంధ గ్రాంటు	138.16	67.16	71	40.83
5	ప్రాథమిక విద్య	188	188	లేదు	188
6	రహదార్లు, వంతెనలు	234	లేదు	234	లేదు
7	వ్యక్తిత్వ వికాసం	6	6	లేదు	6
8	నిర్దిష్ట గ్రాంట్లు	312.50	29.90	282.60	29.46
	మొత్తం	**2,912.66**	**725.50**	**2,200.86**	**685.03**

మూలం : శాఖాపరమైన సమాచారం

పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులమేరకు భారత ప్రభుత్వం ప్రణాళికేతర గ్రాంట్ల కింద ఈ సంవత్సరం ₹ 2,912.66 కోట్లు కేటాయించిందికానీ 2012-13లో ₹ 725.50 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేసింది. స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నికలు నిర్వహించని కారణంగా (₹ 1,529.30 కోట్లు), 2011-12లో విడుదల చేసిన గ్రాంట్లకు వినియోగ ధృవపత్రాలు సమర్పించకపోవటం వలన (₹ 366.56 కోట్లు), ఇంకా నియమాలు పాటించని కారణంగా (₹ 305 కోట్లు) కేంద్ర ప్రభుత్వం గ్రాంట్లను పూర్తి స్థాయిలో విడుదల చేయలేదు.

కోర్టు ఉత్తర్వుల కారణంగా స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నికలను సకాలంలో నిర్వహించలేకపోయామని ప్రభుత్వం బదులిచ్చింది (2013 డిశంబరు).

ఆయా శాఖలు తమకు అందిన గ్రాంట్లను సక్రమంగా వినియోగించుకొనే విధంగా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ పెట్టాలి. వినియోగ ధృవపత్రాలు సకాలంలో పంపుకొని, కేంద్రం నుంచి తమకు రావలసిన గ్రాంట్లను పూర్తి స్థాయిలో సాధించుకుని రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు తగురీతిలో వినియోగించుకోవాలి. నిర్వాహక గ్రాంట్లకు అర్హత పొందేలాగున అన్ని నియమాలను సక్రమంగా పాటించటంపై దృష్టిపెట్టాలి.

1.6.4 రాష్ట్రంలో పథకాలను అమలుచేస్తున్న సంస్థలకు రాష్ట్ర బడ్జెట్‌తో సంబంధంలేకుండా నేరుగా ఇచ్చిన నిధులు

కీలకమైనవిగా గుర్తించిన సామాజిక, ఆర్థిక రంగాలలోని వివిధ పథకాలను, కార్యక్రమాలను అమలు చేయడానికి రాష్ట్రంలోని కొన్ని సంస్థలకు భారత ప్రభుత్వం భారీ మొత్తంలో నిధులను నేరుగా విడుదల చేస్తోంది. ఈ నిధులు రాష్ట్ర బడ్జెట్/ రాష్ట్ర ట్రెజరీ వ్యవస్థద్వారా రాని కారణంగా వీటి వివరాలు రాష్ట్ర ఆర్థిక పద్దులలో నమోదుకావు. మొత్తం వనరుల లభ్యతకు సంబంధించిన సమగ్ర స్వరూపాన్ని తెలపడంకోసం రాష్ట్రంలో వివిధ పథకాలను అమలు చేస్తున్న సంస్థలకు[11] భారత ప్రభుత్వం నుండి నేరుగా ₹ 10 కోట్లకు మించి నిధులు వచ్చిన సందర్భాలను ***అనుబంధం 1.7***లో ఇవ్వడం జరిగింది.

రాష్ట్రంలో వివిధ కేంద్ర పథకాలు/కార్యక్రమాలను అమలు చేస్తున్న సంస్థలకు, ప్రస్తుత సంవత్సరంలో భారత ప్రభుత్వం ₹ 8,276 కోట్లను రాష్ట్ర బడ్జెట్‌తో సంబంధం లేకుండా నేరుగా విడుదల చేసింది.

ఈ విధంగా వచ్చే నిధుల వినియోగాన్ని ఏఒక్క సంస్థా పర్యవేక్షించటం లేదు. అంతేకాకుండా, ఏ ఏడాదిలోనైనా ఏదైనా ఒక ప్రధాన పథకంపైగానీ ఇతర ముఖ్య పథకాలపైగానీ ఈ నిధుల నుంచి పెట్టిన ఖర్చుల సమాచారంకూడా అందుబాటులో లేదు. ఈ సంస్థలన్నీ జమా-లెక్కల విషయంలో ఒకే విధానాన్ని అనుసరించి, ఖర్చుల నివేదికలను ఎప్పటికప్పుడు సమర్పిస్తూ వివరాలన్నింటినీ పక్కాగా నమోదు చేస్తే తప్ప నేరుగా విడుదలైన ఈ నిధుల అంతిమ వినియోగాన్ని పర్యవేక్షించటం చాలా కష్టమవుతుంది.

1.7 క్యాపిటల్ రాబడులు

2008-13 సంవత్సరాలలో క్యాపిటల్ రాబడుల వివరాలు, కూర్పు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.10: రాబడుల కూర్పు, సరళి

(₹ కోట్లలో)

రాబడి వనరులు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
క్యాపిటల్ రాబడులు	15723	19896	18895	19615	23737
సంకీర్ణ క్యాపిటల్ రాబడులు	0	0	0	0	0
లోన్లు, అడ్వాన్సుల వసూలు	370	143	173	165	426
ప్రజా ఋణం ద్వారా వచ్చినవి	15353	19753	18722	19450	23311
డెట్ క్యాపిటల్ రాబడి వృద్ధి రేటు	37.92	28.66	-5.22	3.89	19.85
నాన్‌డెట్ క్యాపిటల్ రాబడి వృద్ధి రేటు	93.72	-61.35	20.98	-4.62	158.18
జీఎస్‌డీపీ వృద్ధి రేటు	16.98	11.73	19.75	14.74	13.83
క్యాపిటల్ రాబడి వృద్ధి రేటు (శాతం)	-12.07	26.54	-5.03	3.81	21.01

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

[11] పథకాలను అమలు చేసే సంస్థలలో ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు కూడా ఉంటాయి. ఏదైనా పథకాన్ని అమలు చేయడంకోసం భారత ప్రభుత్వం నుండి నిధులను పొందడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వీటికి అనుమతినిస్తుంది. సర్వ శిక్షా అభియాన్ పథకాన్ని అమలు చేసే రాష్ట్ర స్థాయి అమలు సంస్థ, జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య పథకాన్ని అమలు చేసే రాష్ట్ర ఆరోగ్య మిషన్ వంటివి వీటికి ఉదాహరణలు

గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే 2012-13లో క్యాపిటల్ రాబడి 21 శాతం పెరిగింది. ప్రధానంగా లోన్లు, అడ్వాన్సుల వసూలు ₹ 261 కోట్ల మేర పెరగటం (ఇందులో విద్యుత్తు ప్రాజెక్టుల ఋణాల వసూలు ₹ 211 కోట్లు ఉన్నది), అలాగే ప్రజాఋణం ద్వారా వచ్చినది ₹ 3,861 కోట్ల మేర (19.85 శాతం) పెరగటం ఇందుకు కారణం.

1.8 ప్రజా పద్దులోకి రాబడులు

చిన్న మొత్తాల పొదుపు, ప్రావిడెంట్ నిధులు, రిజర్వు నిధులు, డిపాజిట్లు, అనామతు, జమలు మొదలైన లావాదేవీలకు సంబంధించిన రాబడులు, చెల్లింపుల వివరాలు సంచితనిధిలో చోటు చేసుకొనవు. వీటిని రాజ్యాంగం లోని 266(2)వ అధికరణం కింద ఏర్పరచిన ప్రజాపద్దులో నమోదు చేస్తారు. వీటిపై రాష్ట్ర శాసనసభ ఓటింగ్ ఉండదు. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక బ్యాంకు లాగా పనిచేస్తుంది. చెల్లింపులకు పోను మిగిలిన మొత్తం ప్రభుత్వవినియోగానికి అందుబాటులో ఉండే నిధి అవుతుంది.

పట్టిక 1.11: ప్రజాపద్దులోని ఆదాయవ్యయాల కూర్పు, సరళి

(₹ కోట్లలో)

వివరాలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
ఎ. ప్రజాపద్దులోని ఆదాయాలు					
చిన్న మొత్తాల పొదుపు, ప్రావిడెంట్ నిధులు	2,351	2,383	3,130	3,376	3,580
రిజర్వు ఫండు	1,411	1,897	3,017	2,873	2,243
డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు	39,454	35,484	38,608	42,963	48,722
సస్పెన్స్, వగైరా	12,329	12,229	16,433	19,315	22,333
జమలు	16,958	19,787	15,030	17,524	18,039
మొత్తం (ఎ)	72,503	71,780	76,218	86,051	94,917
బి. ప్రజాపద్దు వ్యయాలు					
చిన్న మొత్తాల పొదుపు, ప్రావిడెంట్ నిధులు	1,781	1,422	1,527	2,156	2,390
రిజర్వు ఫండు	515	1,308	1,221	1,621	2,436
డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు	41,266	36,921	36,905	41,618	47,056
సస్పెన్స్, వగైరా	12,008	12,239	16,373	20,026	22,599
జమలు	18,579	18,353	16,381	17,427	18,720
మొత్తం (బి)	74,149	70,243	72,407	82,848	93,201
ప్రజాపద్దు నికరం (ఎ) - (బి)	**(-)1,646**	**1,537**	**3,811**	**3,203**	**1,716**

మూలం: ఆర్థిక పద్దులు

ప్రజాపద్దులోని నికర ఆదాయం 2008-09 నుంచి 2010-11 సంవత్సరాల మధ్యన పెరిగాయి. అయితే, ఈసంవత్సరం నిరుటి మీద ₹ 1,487 కోట్లు (46.42 శాతం) తగ్గాయి.

1.9 వనరుల వినియోగం

1.9.1 ఖర్చుల పెరుగుదల, వాటి కూర్పు

2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలో మొత్తం ఖర్చు సరళిని, కూర్పును చార్టు **1.6** తెలియజేస్తుంది. 'ఆర్థిక వర్గీకరణ', 'కార్యకలాపాలవారీగా ఖర్చు'ల దృష్ట్యా మొత్తం వ్యయం కూర్పును చార్టులు **1.7, 1.8** లలో చూపడం జరిగింది.

చార్టు 1.6 : మొత్తం వ్యయం సరళి, కూర్పు

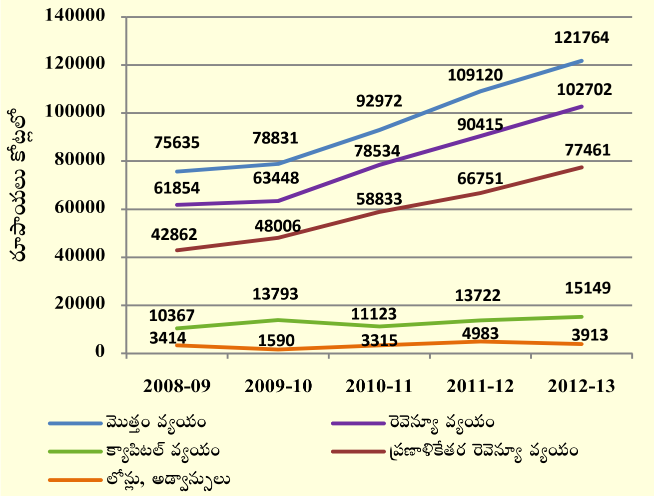

2012-13 లో మొత్తం వ్యయం (₹ 1,21,764 కోట్లు) గత ఏడాది (₹ 1,09,120 కోట్లు) కంటే ₹ 12,644 కోట్లమేర (11.59 శాతం) పెరిగింది. ప్రధానంగా రెవెన్యూ వ్యయంలోని పెరుగుదల (₹ 12,287 కోట్లు), క్యాపిటల్ వ్యయంలోని పెరుగుదల (₹ 1,427 కోట్లు) కారణంగా మొత్తం వ్యయం పెరిగింది. ప్రస్తుత సంవత్సరం 85 శాతం ఖర్చులకు రెవెన్యూ రాబడులనూ, మిగతా ఖర్చులకు ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధులను వినియోగించారు. ఐతే మొత్తం వ్యయం బడ్జెట్‌లో అంచనావేసిన మొత్తం (₹ 1,45,855 కోట్లు) కన్నా తక్కువగానే ఉన్నది.

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

గమనిక : తిరిగి చెల్లించిన ప్రజా ఋణం 7,677 కోట్లు మొత్తం వ్యయంలో చేర్చలేదు.

జీఎస్‌డీపీలో 13.77 శాతంగా ఉన్న ప్రస్తుత సంవత్సరపు రెవెన్యూ వ్యయం నిరుటి మీద ₹ 12,287 కోట్లు పెరిగింది. సాగునీరు, వరదల నియంత్రణ (₹ 2,167 కోట్లు) విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతి (₹ 1,422 కోట్లు), షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన కులాల సంక్షేమం (₹ 1,433 కోట్లు), వడ్డీ చెల్లింపులు, ఋణాల సర్దుబాటు (₹ 1,101 కోట్లు); సాంఘిక సంక్షేమం, పోషకాహారం (₹ 1,010 కోట్లు), విద్యుత్తు (₹ 1,881 కోట్లు) కింద రెవెన్యూ ఖర్చు గణనీయంగా పెరిగింది.

రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితిగతుల విషయంలో, ఖర్చుల నాణ్యత ఎల్లప్పుడూ ప్రాధాన్యత గల అంశంగా ఉంటుంది. ప్రస్తుతం, రాష్ట్ర రెవెన్యూ వ్యయం మొత్తం వ్యయంలో సుమారు 84 శాతం ఉన్నది. ఇది ఆస్తుల కల్పనకూ, మౌలిక వసతులకూ స్వల్ప ప్రాధాన్యతనిస్తూ (16 శాతం), వర్తమాన వినియోగ స్వభావం కలిగి ఉండటంతో రాష్ట్రాభివృద్ధి అవకాశాలను హరిస్తుంది. కనుక అనుత్పాదక రెవెన్యూ వ్యయాంశాలను గుర్తించవలసి ఉంది.

చార్టు 1.7 : మొత్తం ఖర్చులో అంశాల వారీగా సరళి

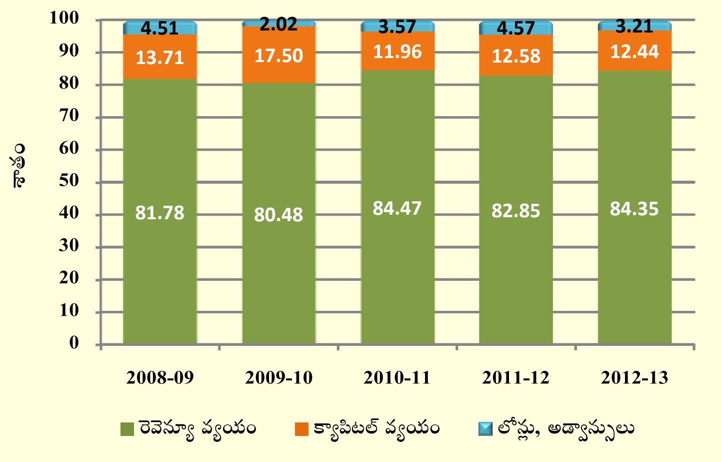

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

2012-13లో క్యాపిటల్ ఖర్చు (₹ 15,149 కోట్లు) నిరుటి ఖర్చు (₹ 13,722 కోట్లు) కంటే ₹ 1,427 కోట్లు పెరిగింది. ఇది మొత్తం వ్యయంలో 12.44 శాతం ఉన్నది. రహదారులు - వంతెనల పై (₹ 907 కోట్లు), భారీ-మధ్య తరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టులపై (₹ 131 కోట్లు), ప్రధానంగా పెరుగుదల ఉన్నది. జీఎస్‌డీపీ లో 2.03 శాతంగా ఉన్న క్యాపిటల్ వ్యయం 2012-13 సంవత్సరానికి స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటన (ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్)లో అంచనా వేసిన ₹ 19,973 కోట్ల కన్నా తక్కువగానే ఉన్నది.

ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన ఋణాలు, అడ్వాన్సులు నిరుటి మీద 21.47 శాతం తగ్గాయి. మొత్తం వ్యయంలో ఇవి 3.21 శాతం ఉన్నాయి. 2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలో ఋణాలు, అడ్వాన్సులుగా ఇచ్చినది మొత్తం వ్యయంలో రెండు నుంచి ఐదు శాతం మధ్యన ఉన్న ది.

చార్టు 1.8 : మొత్తం ఖర్చులో కార్యకలాపాల వారీగా సరళి

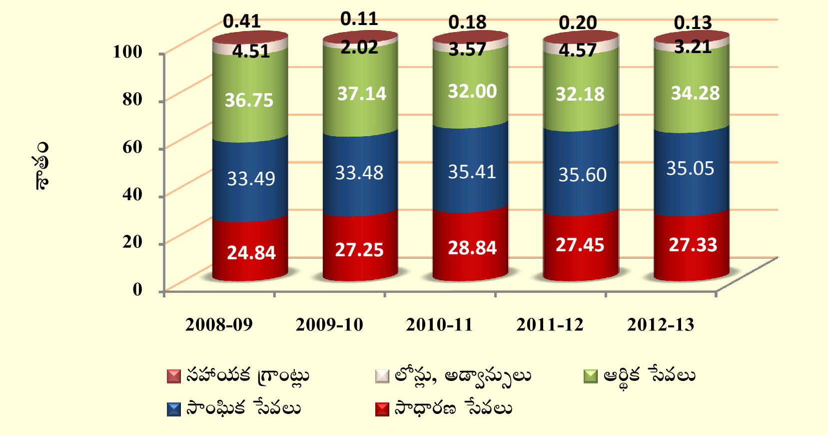

అంశాలవారీగా సరళి: మొత్తం వ్యయంలో సాధారణ సేవల వాటా, సామాజిక సేవల వాటాలు నిరుటికంటే 2012-13లో 0.12 శాతం, 0.55 శాతం చొప్పున తగ్గాయి. మొత్తం వ్యయంలో ఆర్థిక సేవల వాటా 2.1 శాతం పెరిగింది.

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

1.9.2 తప్పనిసరి ఖర్చులు

రెవెన్యూ పద్దు కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న తప్పనిసరి ఖర్చుల్లో ప్రధానంగా వడ్డీ చెల్లింపులు, జీతాలు/వేతనాలు, పింఛన్లు, సబ్సిడీల ఖర్చులు ఉన్నాయి. ఈ అంశాలపై 2008-13 మధ్య కాలంలో అయిన ఖర్చుల సరళిని పట్టిక **1.12** లోనూ చార్టు **1.9** లోనూ చూపడమైంది.

పట్టిక 1.12: తప్పనిసరి ఖర్చులలోని అంశాలు

(₹ కోట్లలో)

తప్పనిసరి ఖర్చుల్లోని అంశం	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13		
					బడ్జెట్ అంచనాలు	వాస్తవంగా అయిన ఖర్చు	శాతంలో వ్యత్యాసం
జీతాలు*, వేతనాలపై ఖర్చు, ఇందులో	14,539(23)	17,721(27)	23,844(29)	26,823(30)	29,514(29)	30,071(29)	1.89
(i) ప్రణాళికేతర పద్దు	12,883	15,706	21,128	23,828	27,673	28,071	1.44
(ii) ప్రణాళికా పద్దు**	1,656	2,015	2,716	2,995	1,841	2,000	8.64
వడ్డీ చెల్లింపులు	8,057	8,914	9,675	10,561	11,662	11,662	0
పింఛన్లు	5,518	6,339	9,609	11,110	11,480	12,089	5.30
సబ్సిడీలు	6,213	6,056	6,543	7,313	9,983	10,658	6.76
మొత్తం	**34,327(55)**	**39,030(62)**	**49,671(61)**	**55,807(62)**	**62,639(56)**	**64,480(63)**	**2.94**

మూలం : పీఏజీ (ఎ అండ్ ఇ) కార్యాలయంలోని ఓచర్ లెవెల్ కంప్యూటరైజేషన్ సమాచారం

గమనిక : బ్రాకెట్లలోని అంకెలు రెవెన్యూ వ్యయం శాతాన్ని తెలియజేస్తాయి

* సహాయక గ్రాంట్ల నుండి చెల్లించిన జీతాలు, వర్క్ ఛార్జ్‌డ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ కూడా ఇందులో ఉన్నాయి.

** కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల కింద చెల్లించిన జీతాలు, వేతనాలు కూడా ప్రణాళికా పద్దులో ఉన్నాయి.

2012-13 లో జీతాలు, వేతనాలు, పింఛన్లు, వడ్డీ చెల్లింపులు, సబ్సిడీలపై చేసిన తప్పనిసరి ఖర్చులు ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ వ్యయంలో 83 శాతం ఉన్నాయి.

1.9.2.1 జీతాలు, వేతనాలు

చార్టు 1.9 : 2008-13 మధ్య ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ వ్యయంలో తప్పనిసరి ఖర్చు వాటా

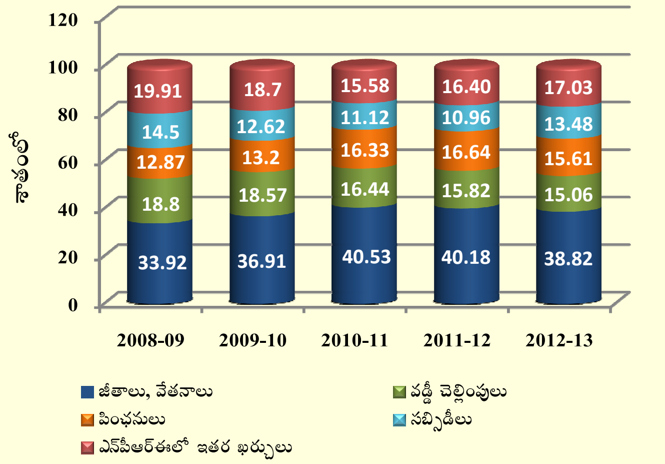

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

ప్రస్తుత సంవత్సరం జీతాలు, వేతనాలపై ఖర్చు గత ఏడాదికంటే 12.10 శాతం పెరిగింది. ఇది బడ్జెట్ అంచనాల కంటే 1.89 శాతం ఎక్కువగా, 13వ ఆర్థిక సంఘం అంచనా (₹16,672 కోట్లు) కన్నా కూడా ఎక్కువగానూ ఉన్నది. ఐతే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్‌లో చూపిన అంచనా (₹ 30,517 కోట్లు) కన్నా తక్కువగా ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం జీతాలపై ఖర్చు రెవెన్యూ వ్యయంలో 29 శాతంగానూ, ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ వ్యయంలో 39 శాతంగానూ ఉన్నది.

1.9.2.2 వడ్డీ చెల్లింపులు

ఈ సంవత్సరం రెవెన్యూ వ్యయంలో వడ్డీ చెల్లింపుల వాటా 11 శాతం ఉన్నప్పటికీ, వడ్డీ చెల్లింపులు గత ఏడాది కంటే ₹ 1,101 కోట్లు (10.42 శాతం) పెరిగాయి. ప్రధానంగా, అంతర్గత ఋణాలపై వడ్డీలో పెరుగుదల (₹ 1,004 కోట్లు) దీనికి కారణం . ఐతే, ఇది స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటన (ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్) అంచనా (₹ 11,977 కోట్లు) కంటేనూ, పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం అంచనా (₹ 12,355 కోట్లు) కన్నా కూడా తక్కువగానే ఉన్నది. 2012-13లో వడ్డీ చెల్లింపులు మొత్తం రెవెన్యూ రాబడులలో 11.23 శాతం వద్ద ఉండగా ఇది మధ్య కాలిక ద్రవ్య విధానం (ఎమ్‌టీఎఫ్‌పీ)లో పేర్కొన్న 10.94 శాతంకన్నా అధికంగా ఉన్నది.

1.9.2.3 పింఛన్లు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పింఛనుదార్లకు ప్రస్తుత సంవత్సరం పింఛన్లు, ఇతర పదవీ విరమణ ప్రయోజనాల చెల్లింపుల కోసం అయిన ఖర్చు ₹ 12,089 కోట్లు. రెవెన్యూ రాబడులలో ఇది 11.64 శాతం. ఇవి 2011-12 సంవత్సరపు చెల్లింపుల (₹ 11,110 కోట్లు) కంటే ₹ 979 కోట్ల మేర పెరిగాయి. ఈ ఏడాది ఈ అంశంపై అయిన ఖర్చు, బడ్జెట్ అంచనాలు (₹ 11,480 కోట్లు), ఇంకా పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం అంచనాల (₹ 9,379 కోట్లు) కంటే ఎక్కువ ఉన్నది. ఐతే, రాబోయే సంవత్సరాలలో, ప్రతి ఏటా చెల్లించాల్సి ఉన్న పింఛను మొత్తాలను యాక్చూరియల్ ప్రాతిపదికన లెక్కగట్టాలని ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో నిర్దేశించినప్పటికీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంకా అలా లెక్కించలేదు.

కాంట్రిబ్యూటరీ పింఛను పథకం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, 2004 సెప్టెంబరు 1 తరువాత నియుక్తులైన ఉద్యోగుల కోసం కాంట్రిబ్యూటరీ పింఛను పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టింది. మార్గదర్శకాల ప్రకారం, ప్రతి ఉద్యోగి, ప్రతి నెలలోనూ తన మూలవేతనం, కరవుభత్యంల నుండి 10 శాతం తప్పనిసరిగా ఈ పింఛను కోసం చెల్లించాలి. దీనికి సమాన మొత్తాన్ని ప్రభుత్వం తన వాటాగా చెల్లిస్తుంది. నేషనల్ సెక్యూరిటీస్ డిపాజిటరీ లిమిటెడ్ (ఎన్ఎస్‌డీఎల్) ఈ పథకానికి సంబంధించిన రికార్డులను భద్రపరచే కేంద్రీయ సంస్థగా వ్యవహరిస్తుంది. ఉద్యోగుల, ప్రభుత్వ వాటాల వివరాలను ఎన్ఎస్‌డీఎల్‌కూ, చెల్లించిన మొత్తాలను కొత్త పింఛను పథకం ట్రస్టు నియమించిన ఫండ్ మేనేజర్లకూ పంపించాలి. ప్రభుత్వం, ఎన్ఎస్‌డీఎల్‌తో 2008 నవంబరు 21న, కొత్త పింఛను పథకం ట్రస్టుతో 2009 సెప్టెంబరు 15న ఒప్పందాలను కుదుర్చుకుంది.

ఉద్యోగుల నుండి వసూలు చేసినదీ, ప్రభుత్వం తన వంతుగా ఇచ్చినదీ కలుపుకొని 2012-13లో ₹ 1,048.91 కోట్లను ఎన్ఎస్‌డీఎల్/ట్రస్టీ బ్యాంకుకు బదిలీ చేశారు. అయితే 2013 మార్చి 31 నాటికి ఎన్ఎస్‌డీఎల్‌కు బదిలీ చేయవలసిన మొత్తం ₹ 703.55 కోట్లు ఉన్నది. **పథకం ఆరంభమైన దగ్గర నుండీ తాను చెల్లించవలసిన మొత్తం, అలాగే ఉద్యోగులు చెల్లించవలసిన మొత్తాలను, వీటి మీద వచ్చే వడ్డీలను ప్రభుత్వం ఇంత వరకూ లెక్క గట్టలేదు. అందువలన 2012-13లో ప్రభుత్వం తనవాటాగా చెల్లించిన మొత్తంలో కొరత ఏమైనా ఉన్నదీ లేనిదీ, ఒకవేళ కొరత ఉంటే మిగులు ఆదాయం మీద దాని ప్రభావం అంచానా వేయలేము.** ఎన్ఎస్‌డీఎల్/ట్రస్టీ బ్యాంకుకు బదిలీ కాకుండా ఫండ్‌లోనే ఉండిపోయిన మొత్తాలపై చెల్లించవలసిన వడ్డీని కూడా ఇంత వరకూ లెక్కచెప్పలేదు.

2010 తర్వాత వచ్చిన కంట్రిబ్యూషన్లను ఫండ్ మేనేజరుకు బదిలీ చేశామనీ, 2010కి ముందు ఉద్యోగుల నుంచి వసూలు చేసిన మొత్తాల వివరాలు తెలియనందున ఈ సమాచారం అన్ని డీడీఓల నుంచి సేకరించి మూడు నెలల్లో పూర్తి చేయగలమనీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమీక్షారంభ సమావేశంలో (2013 ఆగస్టు) చెప్పింది. ఫండ్‌లో ఉండిపోయిన మొత్తాలపై చెల్లించ వలసిన వడ్డీ మొత్తాన్ని లెక్కకట్టవలసి వున్నదని సమీక్షానంతర సమావేశంలో (2013 డిశంబరు) తెలిపింది. వసూలు చేసిన మొత్తాలను బదిలీచేసే పని జరుగుతున్నదనీ, అది పూర్తయిన మీదట వడ్డీ మొత్తాలనూ లెక్కించి చందాదారుల ఖాతాలకు జమ చేస్తామని కూడా చెప్పింది.

1.9.2.4 సబ్సిడీలు

ప్రస్తుత సంవత్సరంలో సబ్సిడీలపై చేసిన మొత్తం వ్యయం ₹ 10,658 కోట్లు. ఇందులో బియ్యంపై సబ్సిడీ ₹ 2,500 కోట్లు (23 శాతం), విద్యుత్‌పై సబ్సిడీ ₹ 6,178 కోట్లు (58 శాతం), వ్యవసాయంపై సబ్సిడీ ₹ 1,528 కోట్లు (14 శాతం) ఉన్నాయి. సబ్సిడీల వ్యయం గత సంవత్సరం కంటే ₹ 3,345 కోట్లు (45.74 శాతం) మేర పెరిగినప్పటికీ, ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్ అంచనాల (₹ 13,362 కోట్లు) కంటే ఇది తక్కువగానే ఉన్నది.

ప్రభుత్వ శాఖలవారీగా సబ్సిడీల వివరాలు పట్టిక **1.13**లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.13: శాఖలవారీగా సబ్సిడీలు

(₹ కోట్లలో)

ప్రభుత్వ శాఖలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
పౌర సరఫరాలు	2,439	2,481	2,329	2,358	2,692
విద్యుత్తు	3,385	3,212	3,646	4,300	6,178
వ్యవసాయం, అనుబంధ కార్యకలాపాలు	154	238	243	639	1,528
ఇతర శాఖలు[12]	235	125	325	16	260
మొత్తం సబ్సిడీ	**6,213**	**6,056**	**6,543**	**7,313**	**10,658**
మొత్తం రెవెన్యూ వ్యయం	61,854	63,448	78,534	90,415	1,02,702
రెవెన్యూ వ్యయంలో సబ్సిడీ శాతం	10.04	9.54	8.33	8.09	10.38

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

ఈ సంవత్సరం సబ్సిడీలు రెవెన్యూ వ్యయంలో 10.38 శాతం ఉన్నాయి. ఏపీట్రాన్స్‌కో సంస్థకు వ్యవసాయ సబ్సిడీపరంగా ఇచ్చిన సహాయక గ్రాంటు ₹ 6,178 కోట్లు, ఇంకా పరిశ్రమలకు విద్యుత్ సబ్సిడీ ₹ 191 కోట్లు, అన్నపూర్ణ పథకం కోసం సబ్సిడీ ₹ మూడు కోట్లు, బ్యాంకుతో అనుసంధానం చేసిన ఆదాయ పథకానికి సబ్సిడీ ₹ 19 కోట్లు, వడ్డీ సబ్సిడీ ₹ రెండు కోట్లు మొత్తం కలిపి ₹ 6,393 కోట్లు గ్రాంట్ల రూపంలో ఇచ్చినవి ఉన్నాయి.

[12] పరిశ్రమలు - వాణిజ్యం, గ్రామీణాభివృద్ధి, మైనారిటీ సంక్షేమం, సమాచార సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పంచాయతీరాజ్, సాంఘిక సంక్షేమం, స్త్రీ-శిశు-వికలాంగుల సంక్షేమం, వెనుక బడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖలు

ఇంతేకాకుండా, వివిధ సామాజిక - ఆర్థిక సేవలకు గ్రాంటు రూపంలో బడ్జెటరీ సాయం కూడా లభిస్తున్నది. ఇది సబ్సిడీ తరహాలో ఉంటుంది. ఈ విధంగా 2012-13 సంవత్సరంలో ఇచ్చిన గ్రాంట్ల వివరాలు పథకాలవారీగా పట్టిక **1.14**లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.14 : శాఖలు, సంస్థలవారీగా గ్రాంట్ల తరహాలో సబ్సిడీలు

(₹ కోట్లలో)

సెక్టారు	శాఖ	పథకం పేరు	మొత్తం
సాధారణ సేవలు	రెవెన్యూ	పశుగ్రాసం సరఫరా	5
		ప్రమాద బీమా పథకం (ఆపద్బంధు) కింద బీపీఎల్ కుటుంబాలకు ఆర్థికసాయం	24
		విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్ల సరఫరా	69
సాంఘిక సేవలు	వైద్య, ఆరోగ్య	ఆరోగ్యశ్రీ ఆరోగ్య పరిరక్షణ ట్రస్టు	463
		ఆరోగ్యశ్రీ వర్తించని బీపీఎల్ కుటుంబాలకు వైద్యం కోసం నిమ్స్‌కు ఆర్థికసాయం	10
	సాంఘిక సంక్షేమం	'ఇందిరమ్మ' పథకం కింద బలహీన వర్గాలకు ఇళ్ల స్థలాల సేకరణ	102
ఆర్థిక సేవలు	వ్యవసాయం	పంటల బీమా పథకానికి ప్రీమియం కోసం సన్నకారు రైతులకు ఆర్థికసాయం	292
	రవాణా	వివిధ వర్గాల పౌరులకు ఇస్తున్న రాయితీల భర్తీ (రీఇంబర్స్‌మెంట్) కోసం ఏపీఎస్ఆర్‌టీసీకి ఆర్థికసాయం	200
	గ్రామీణాభివృద్ధి	స్త్రీ నిధి - మహిళలకు స్వల్ప ఋణాల కోసం సహకార బ్యాంకు	100
	పరిశ్రమలు	కొనుగోలు పన్ను రాయితీల భర్తీ కోసం సహకార చక్కెర మిల్లులకు ఆర్థికసాయం	50
	వ్యవసాయం	చెరకు రైతులకు మద్దతు ధర చెల్లించేందుకు చక్కెర మిల్లులకు ఆర్థికసాయం	30
	పరిశ్రమలు	అన్ని ఎస్ఎస్ఐ మరియు ఆహార తయారీ సంస్థలకు 'పావలావడ్డీ' పథకం వర్తింపు	14
	పశు సంవర్ధక, మత్స్య	విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్ల సరఫరా	650
		సీఎం ప్యాకేజీ కింద పాడి పశువుల సరఫరా	7
		బీమా ప్రీమియం చెల్లింపు కోసం పశువుల పెంపకందార్లకు ఆర్థికసాయం	1
		ఐస్ బాక్సుల సరఫరా	1
		పాడి పశువుల సరఫరా	0.43
	విద్యుత్తు	'ఇందిరమ్మ' పథకం కింద రీఇంబర్స్‌మెంట్ కోసం ఏపీట్రాన్స్‌కో/డిస్కంలకు ఆర్థిక సాయం	0.38
		మొత్తం	**2019**

మూలం : 2012-13 సంవత్సరపు ఆర్థిక పద్దులు

ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం అమలు చేస్తున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాల కారణంగా సబ్సిడీల వ్యయంలో పెరుగుదల అనివార్యం అవుతోందని ప్రభుత్వం బదులిచ్చింది (2013 డిశంబరు).

1.9.3 స్థానిక సంస్థలకూ, ఇతర సంస్థలకూ ఆర్థిక సాయం

దేశంలో భాగస్వామ్య పాలనావ్యవస్థనుపెంపొందించడానికి పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థల వంటి స్థానిక స్వయం పాలక సంస్థలకు అధికారాలను అప్పగించాలని భారత ప్రభుత్వం 73వ, 74వ రాజ్యాంగ సవరణలను చేసింది. అంతేకాకుండా, అనుయాయి ఆర్థిక సంఘాల ద్వారా నిధులను అందజేస్తూ, కీలకమైన సాంఘిక-ఆర్థిక అభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలు బాధ్యతను స్థానిక సంస్థలకు అప్పగించింది. ఈ స్థానిక సంస్థలు స్వయంపాలక సంస్థలుగా

కార్యకలాపాలు నిర్వహించేందుకూ, భారత రాజ్యాంగంలోని 11వ, 12వ షెడ్యూళ్ళలో పేర్కొన్న వాటితో సహా ఆర్థికాభివృద్ధికీ, సామాజిక న్యాయానికీ దోహదపడే పలు పథకాలను అమలు చేసేందుకూ తగిన అధికారాలు, విధులు, బాధ్యతలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు స్థానిక సంస్థలకు అప్పగించాలి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీరాజ్ చట్టం-1994 ద్వారా గ్రామ, మండల, జిల్లా స్థాయిల్లో మూడంచెల పాలనా వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసింది. రాష్ట్రంలో నగరపాలక సంస్థల ఏర్పాటు కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరపాలక సంస్థల చట్టం-1994ను చేసింది. పురపాలక సంస్థల పాలనా వ్యవహారాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక సంస్థల చట్టం-1965 ప్రకారం జరుగుతాయి.

1.9.3.1 స్థానిక సంస్థలకు ఆర్థిక సాయం

గత నాలుగు సంవత్సరాలతో పోలిస్తే ఈ ఏడాది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్థానిక సంస్థలకూ, ఇతర సంస్థలకు గ్రాంట్లు, ఋణాల రూపేణా అందచేసిన ఆర్థికసాయం వివరాలు ఈ దిగువ పట్టికలో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.15 : స్థానిక సంస్థలు మొదలైన వాటికి ఆర్థిక సాయం

(₹ కోట్లలో)

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
విద్యాసంస్థలు (ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు, ఎయిడెడ్ కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలు, వగైరా)	1,820	1,994	2,876	7,178	**7,169**
నగరపాలక సంస్థలు, పురపాలికలు	4,105	3,142	3,671	3,361	**3,468**
జిల్లా పరిషత్‌లు, ఇతర పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు	2,503	1,867	1,745	3,023	**2,677**
అభివృద్ధి సంస్థలు	11,791	7,481	8,363	11,341	**12,262**
వైద్యశాలలు, ఇతర ధార్మిక సంస్థలు	1,152	1,393	1,721	1,192	**1,195**
స్వయంపాలిత సంస్థలు	–	–	–	1,473	**2,180**
సహకార సంస్థలు	–	–	–	52	**117**
ఇతర సంస్థలు[13]	3,436	3,965	4,538	5,390	**5,752**
మొత్తం	**24,807**	**19,842**	**22,914**	**33,010**	**34,820**
రెవెన్యూ వ్యయంలో ఈ ఆర్థిక సాయం శాతం	**40.11**	**31.27**	**29.18**	**36.50**	**33.90**

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

స్థానిక సంస్థలకు, ఇతర సంస్థలకు 2012-13 సంవత్సరంలో గ్రాంటులు, ఋణాలు, ఇంకా ఇతర రూపాలలో అందచేసిన ఆర్థిక సాయం మొత్తం నిరుటిమీద ₹ 1,810 కోట్లు పెరిగింది. గత సంవత్సరం కన్నా ఇది 5.48 శాతం ఎక్కువ. ఇది రెవెన్యూ వ్యయంలో 34 శాతం ఉంటుంది. ఈ గ్రాంటులు ప్రధానంగా *ఇందిరమ్మ* పెన్షన్లకు (₹ 1,786 కోట్లు), *డ్వాక్రా* మహిళలకు వడ్డీలేని ఋణాల కోసం (₹ 826 కోట్లు), *ఎన్ఆర్‌హెచ్ఎం* కోసం (₹ 507 కోట్లు), రాజీవ్ విద్యా మిషన్‌కు (₹ 666 కోట్లు), విత్తనాలు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్ల పంపిణీకి (₹ 719 కోట్లు), బలహీన వర్గాలకు '*ఇందిరమ్మ*' ఇళ్లకు (₹ 384 కోట్లు) అందచేశారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 29 విధులకుగాను పదింటిని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు బదిలీ చేసింది. అదే విధంగా పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు కూడా 18 విధులలో 17 విధులను బదిలీ చేసింది.

[13] ఇతర సంస్థలలో, ఈ ఏడాది అడ్‌హక్‌గ్రాంటు, వన్‌టైమ్‌గ్రాంటు పొందిన సంస్థలున్నాయి

1.10 ఖర్చుల నాణ్యత

1.10.1 ప్రజావ్యయం చాలుబడి

మానవ వనరుల వికాసం కోసం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విద్య, ఆరోగ్యం వంటి కీలక సామాజిక సేవలపై ఖర్చును పెంచుకోవాల్సి ఉంది. ఒక రంగంలో వ్యయం, మొత్తం వ్యయంతో పోల్చినప్పుడు జాతీయ సగటు కన్నా తక్కువగా ఉంటే ఆ రంగంలో ద్రవ్యప్రాధాన్యత తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నట్లు భావించాలి. 2012-13 లో అభివృద్ధి వ్యయం, సాంఘిక వ్యయం, క్యాపిటల్ వ్యయం విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ద్రవ్యప్రాధమ్యాలను పట్టిక **1.16** లో విశ్లేషించడమైంది.

పట్టిక 1.16 : 2009-10 మరియు 2012-13 లలో రాష్ట్ర ద్రవ్య ప్రాధమ్యాలు

(శాతంలో)

రాష్ట్ర ద్రవ్య ప్రాధమ్యాలు	ఎఇ/జిఎస్‌డిపి	డీఇ#/ఎఇ	ఎస్ఎస్ఇ/ఎఇ	సీఇ/ఎఇ	విద్య/ఎఇ	ఆరోగ్యం/ఎఇ
* 2009-10 లో సాధారణ వర్గం రాష్ట్ర సగటు (నిష్పత్తి)	17.06	66.05	35.73	14.96	16.19	4.24
2009-10 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సగటు (నిష్పత్తి)	16.53	72.53	35.28	17.50	10.76	4.33
* 2012-13 లో సాధారణ వర్గం రాష్ట్ర సగటు (నిష్పత్తి)	15.93	65.79	32.77	13.23	17.23	4.47
2012-13 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సగటు (నిష్పత్తి)	16.33	72.47	37.65	12.44	13.70	4.54

* సగటు నిష్పత్తిని గోవా మినహా మిగిలిన 16 రాష్ట్రాల (మొత్తం 17 కిగాను) సమాచారం ఆధారంగా లెక్కించడమైంది.
ఎఇ : మొత్తం వ్యయం; డీఇ : అభివృద్ధి వ్యయం; ఎస్ఎస్ఇ : సామాజిక రంగంపై వ్యయం; సీఇ : క్యాపిటల్ వ్యయం.
అభివృద్ధి వ్యయంలో అభివృద్ధి రెవెన్యూ వ్యయం, అభివృద్ధి క్యాపిటల్ వ్యయం, చెల్లించిన ఋణాలు, అడ్వాన్సులు ఉన్నాయి.

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు; రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తికి సంబంధించిన సమాచారం రాష్ట్ర అర్థ-గణాంక సంచాలకుల కార్యాలయం నుండి పొందినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల (జీసీఎస్)తో పోల్చగా ఈ దిగువ విషయాలు తెలిశాయి :

- 2009-10, 2012-13 సంవత్సరాలలో మొత్తం వ్యయంలో అభివృద్ధి వ్యయం నిష్పత్తి సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల సగటు కంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎక్కువగా ఉంది.
- 2009-10 లో రాష్ట్రం సామాజిక రంగంపై చేసిన ఖర్చు మొత్తం వ్యయంలో శాతంగా సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలకన్నా తక్కువగా ఉంది. ఐతే, 2012-13 లో ఇది సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల సగటుకన్నా ఎక్కువగా ఉంది. విద్యపై చేసిన వ్యయం 2012-13 లో మెరుగుపడినాగానీ సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల సగటు కన్నా తక్కువగానే ఉన్నది. ఈ రెండు సంవత్సరాలలోనూ ఆరోగ్యంపై ఖర్చుల స్థాయి పోల్చతగినదిగానే ఉన్నది.
- క్యాపిటల్ వ్యయం వాటా (17.50 శాతం) 2009-10 లో సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాల కంటే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎక్కువగా ఉంది. ఇది ఈ 2012-13 లో తగ్గింది.

1.10.2 ఖర్చుల వినియోగపు సమర్థత

ప్రణాళికలలో సామాజిక ఆర్థికాభివృద్ధి పనులపై ప్రభుత్వ వ్యయానికున్న ప్రాధాన్యత దృష్ట్యా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగు వ్యయ హేతుబద్ధీకరణ చర్యలు చేపట్టి, కోర్ పబ్లిక్ గూడ్స్, మెరిట్ గూడ్స్‌ను[14] సమకూర్చటంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబర్చాల్సిన అవసరముంది. అభివృద్ధి వ్యయం[15] కోసం కేటాయింపులను పెంచడమే కాకుండా, క్యాపిటల్ వ్యయం మరియు మొత్తం వ్యయం (మరియు/ లేదా జీ ఎస్‌డీపీ) ల నిష్పత్తి, దీనికి సరితూగేలా ప్రస్తుతం ఉన్న సామాజిక, ఆర్థిక సేవల ఆపరేషన్-నిర్వహణ (ఓ&ఎమ్) పై చేస్తున్న రెవెన్యూ వ్యయం వాటాలు కూడా ఖర్చుల వినియోగపు సమర్థతను

[14] పారిభాషిక పదకోశం చూడండి
[15] పారిభాషిక పదకోశం చూడండి

ప్రతిబింబిస్తాయి. మొత్తం ఖర్చు (మరియు/ లేదా జీఎస్‌డీపీ) తో ఈ అంశాల నిష్పత్తి ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే ఖర్చుల నాణ్యత అంత మెరుగ్గా ఉన్నట్లు అర్థం. ఈ ఏడాది రాష్ట్రం మొత్తం వ్యయాన్ని బడ్జెట్ అంచనాలతోనూ, గత సంవత్సరాల వ్యయాలతోనూ పోలిస్తే అభివృద్ధి వ్యయాల ధోరణులను చార్టు **1.10** లో చూపడమైంది.

చార్టు 1.10 : అభివృద్ధి వ్యయం

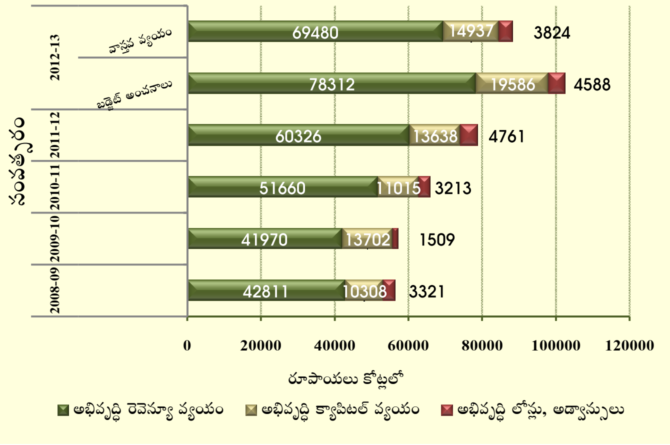

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

2012-13లో మొత్తం అభివృద్ధి వ్యయం నిరుటి కంటే ₹ 9,516 కోట్లు (12 శాతం) పెరిగి, మొత్తం వ్యయంలో 72 శాతం ఉంది. అభివృద్ధి రెవెన్యూ వ్యయం గత సంవత్సరంకంటే ₹ 9,154 కోట్ల మేర పెరిగింది. సాంఘిక సేవలు, ఆర్థిక సేవలకు సంబంధించిన అన్ని అంశాల లోనూ ఈ పెరుగుదల నమోదు అయ్యింది. ఇది మొత్తం వ్యయంలో 56 నుండి 57 శాతం వరకు ఉంది.

ఈ సంవత్సరం అభివృద్ధి క్యాపిటల్ వ్యయం నిరుటి కంటే ₹ 1,299 కోట్లు (తొమ్మిది శాతం) పెరగగా, అభివృద్ధి లోన్లు, అడ్వాన్సులు ₹ 937 కోట్లు (19.68 శాతం) తగ్గాయి. అభివృద్ధి క్యాపిటల్ వ్యయంలో పెరుగుదల ప్రధానంగా ఆర్థిక సేవలలో (₹ 1,056 కోట్లు) రోడ్లు, భవనాల (₹ 907 కోట్లు) కింద ఉన్నది. 2012-13 లో మొత్తం వ్యయంలో సాంఘిక సేవల వాటా 35 శాతంగానూ, ఆర్థిక సేవల వాటా 34 శాతంగానూ ఉన్నది.

ఎంపిక చేసిన కొన్ని సామాజిక, ఆర్థిక సేవల నిర్వహణపై క్యాపిటల్ ఖర్చు, రెవెన్యూ ఖర్చులోని అంశాల వివరాలు పట్టిక **1.17** లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.17 : ఎంపిక చేసిన కొన్ని సామాజిక, ఆర్థిక సేవలపై ఖర్చుల వినియోగంలో సమర్థత

(శాతంలో)

సామాజిక/ఆర్థిక మౌలిక వసతులు	2011-12			2012-13		
	టీఈ తో సీఈ నిష్పత్తి	ఆర్ఈ లో వాటా		టీఈ తో సీఈ నిష్పత్తి	ఆర్ఈ లో వాటా	
		ఎస్ &డబ్ల్యూ	ఓ&ఎమ్		ఎస్ &డబ్ల్యూ	ఓ&ఎమ్
సామాజిక సేవలు (ఎస్ఎస్)						
సాధారణ విద్య	0.80	73.86	0.10	1.67	80.49	0.10
ఆరోగ్యం, కుటుంబ సంక్షేమం	1.45	44.76	0.39	1.51	56.88	0.60
నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం, గృహ నిర్మాణం, పట్టణాభివృద్ధి	4.45	22.29	0.39	6.69	26.31	0.53
మొత్తం (ఎస్ఎస్)	**2.13**	**39.59**	**0.16**	**2.51**	**45.26**	**0.26**
ఆర్థిక సేవలు (ఈఎస్)						
వ్యవసాయ, అనుబంధ కార్యకలాపాలు	1.81	24.37	1.99	0.26	33.63	2.04
నీటిపారుదల, వరదల నియంత్రణ	61.00	5.87	11.41	54.54	4.07	9.73
విద్యుచ్ఛక్తి, ఇంధనం	0.74	0.35	0.12	1.43	0.37	0.08
రవాణా	42.37	7.00	74.31	49.50	1.53	64.90
మొత్తం (ఈఎస్)	**36.47**	**12.19**	**10.21**	**33.22**	**12.25**	**9.82**
మొత్తం (ఎస్ఎస్ + ఈఎస్)	**18.43**	**29.46**	**3.88**	**17.69**	**32.02**	**4.10**

టీఈ: మొత్తం వ్యయం; సీఈ : క్యాపిటల్ వ్యయం; ఆర్ఈ: రెవెన్యూ వ్యయం; ఎస్&డబ్ల్యూ: జీతాలు మరియు వేతనాలు; ఓ&ఎమ్: సంబంధిత రంగాలలో ఆపరేషన్ మరియు నిర్వహణ.

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

ఆర్థిక సేవలపై మొత్తం వ్యయంలో క్యాపిటల్ వ్యయం నిష్పత్తి నిరుటిమీద 3.25 శాతం తగ్గింది. సామాజిక సేవల కింద పెరుగుదల నామమాత్రంగా ఉన్నది. రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళికలో క్యాపిటల్ వ్యయానికి తక్కువ ప్రాధాన్యత నివ్వటాన్ని ఇది సూచిస్తోంది. సాధారణ విద్య, ఆరోగ్యం-కుటుంబ సంక్షేమం, నీటి సరఫరా-పారిశుధ్యం అంశాల కింద సామాజిక సేవలపై క్యాపిటల్ వ్యయం ఆ రంగంలోని మొత్తం వ్యయంలో 2.51 శాతం మాత్రమే. సామాజిక రంగంలోని నిర్దిష్ట కార్యక్రమాలకు నిధులను సకాలంలో విడుదల చేయకపోవటమూ, అసలే ఇవ్వకపోవటమూ జరిగింది. ఫలితంగా, **అధ్యాయం-2**లో వివరించిన విధంగా నిధులను కేటాయించిన ప్రయోజనాలు నెరవేరలేదు. ఈ రంగాలలో ఆపరేషన్ - నిర్వహణ ఖర్చు నిరుటిమీద 0.22 శాతం పెరిగింది.

ఆయా శాఖలు తమ అవసరాలకు తగినట్లు ఖర్చులు చేసేందుకు వీలుగా కీలకమైన కార్యక్రమాలకు నిధుల లభ్యత ఉండే విధంగా 2011-12 నుంచి గ్రీన్ ఛానెల్[16] విధానం ప్రవేశపెట్టి సామాజిక రంగంలోని పథకాలకు నిధులను సకాలంలో విడుదల చేసే విధంగా ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెడుతున్నట్లు ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు). ఐతే, గ్రీన్ ఛానెల్ విధానంలోకి వచ్చిన పలు కార్యక్రమాలకు సంబంధించి మిగుళ్ళు ఇంకా పెద్ద మొత్తంలో కొనసాగుతున్నాయి.

రాష్ట్రంలో విద్యాభివృద్ధి కోసం స్కాలర్‌షిప్పులు, ఫీజుల రీఇంబర్స్‌మెంట్ రూపేణా చేసిన ₹ 4,603.46 కోట్ల వ్యయం విద్యా శాఖలలో కాకుండా సంక్షేమ శాఖలలో నమోదు అవుతున్నట్లు కూడా ప్రభుత్వం బదులిచ్చింది.

1.11 ప్రభుత్వం చేసిన ఖర్చులు, పెట్టుబడులపై ఆర్థిక విశ్లేషణ

ద్రవ్య బాధ్యతల చట్టాన్ని అమలు చేయటం మొదలుపెట్టిన తర్వాతి కాలంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన ద్రవ్యలోటును స్వల్ప స్థాయిల్లో ఉంచుతూ మార్కెటు ఆధారిత వనరుల పైనే పూర్తిగా ఆధారపడే క్రమంలో తన పెట్టుబడులపై తగిన ప్రతిఫలం వచ్చేలాగానూ, ఋణాల రూపంలో తెచ్చిన నిధులపై చేసే ఖర్చు భారాన్ని ఆ ప్రతిఫలం నుండే రాబట్టుకునే లాగానూ చర్యలు చేపట్టాల్సి ఉంది. ఈ ఏడాదిలోనూ, గత సంవత్సరాల్లోనూ ప్రభుత్వ పెట్టుబడులు, ఇతర క్యాపిటల్ ఖర్చులపై విస్తృతమైన ఆర్థిక విశ్లేషణను ఈ విభాగంలో ఇవ్వడమైంది.

1.11.1 సాగునీటి ప్రాజెక్టుల ఆర్థిక ఫలితాలు

రాష్ట్రంలో పలు భారీ సాగునీటి ప్రాజెక్టులు ఉన్నాగానీ 1986-87 నుంచీ ప్రభుత్వం వాటి ఆర్థిక ఫలితాలను[17] వెల్లడించలేదు.

1.11.2 అసంపూర్తిగా ఉన్న ప్రాజెక్టులు

అసంపూర్తిగా ఉన్న ప్రాజెక్టులలో నిధులు స్తంభించిపోవటం ఖర్చులలోని నాణ్యత లేమిని సూచిస్తుంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సమాచారం ప్రకారం 2013 మార్చి 31 నాటికి పూర్తి కావలసిన 528 ప్రాజెక్టులు, పనులు ఆ రోజుకి పూర్తి కాలేదు. ఈ ప్రాజెక్టులు, పనులపై 2013 మార్చి 31 నాటికి మొత్తం ₹ 71,595 కోట్లు ఖర్చయ్యింది. (గత సంవత్సరం ఖర్చు ₹ 49,516 కోట్లు). ఇంతేకాక, అసంపూర్తిగా ఉన్న మొత్తం 528 ప్రాజెక్టులు, పనులలో ప్రభుత్వం 53 ప్రాజెక్టులు, పనుల తొలి అంచనాలను సవరించి ₹ 57,554 కోట్లకు పెంచింది. ఈ ప్రాజెక్టులు, పనులను సకాలంలో పూర్తి చేయకపోవటంతో ఖర్చు పెరగటమే కాకుండా ఆశించిన ప్రయోజనాలు చాలా కాలంగా రాష్ట్రానికి ఒనగూరడం లేదు.

కోటి రూపాయల కంటే ఎక్కువ ఖర్చుతో కూడిన వాటిలో, అసంపూర్తిగా మిగిలిన ప్రాజెక్టుల వివరాలు, శాఖలవారీగా **పట్టిక 1.18**లో ఇవ్వడమైంది. ఇంకా పూర్తికావలసిన భారీ, మధ్య తరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టుల వివరాలు ***అనుబంధం 1.8***లో ఉన్నాయి.

[16] సంబంధిత శాఖనుంచి అభ్యర్థన రాకుండానే బడ్జెట్ విడుదల ఆదేశాలు ఇవ్వటం గ్రీన్ ఛానెల్ పథకంలోని విధానం. వ్యవసాయం, గ్రామీణాభివృద్ధి, పాఠశాల విద్య, వైద్య-ఆరోగ్య శాఖలలోని పలు పథకాలకు ఇది వర్తిస్తుంది

[17] 2012-13 సంవత్సరపు ఆర్థిక పద్దులలోని అనుబంధం-IX

పట్టిక 1.18 : శాఖలవారీగా అసంపూర్ణ ప్రాజెక్టులు/పనుల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

పనుల స్వభావం	అసంపూర్తిగా ఉన్న ప్రాజెక్టుల సంఖ్య	తొలి అంచనా వ్యయం	సవరించిన అంచనా వ్యయం	అదనపు వ్యయం	2013 మార్చి 31నాటికి మొత్తం వ్యయం
నీటిపారుదల, ఆయకట్టు అభివృద్ధి శాఖ					
జలయజ్ఞం ప్రాజెక్టులు	72	1,28,662	1,86,089	57,427 (21 ప్రాజెక్టులు)	**69,108**
చిన్న తరహా నీటిపారుదల, ఏపీఎస్ఐడీసీ	61	969	976	7 (1 పని)	**604**
రోడ్లు, వంతెనల శాఖ					
రోడ్లు, వంతెనలు	25	288	326	38 (8 పనులు)	**148**
పీహెచ్ఈడీ	32	938	974	36 (4 పనులు)	**800**
పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి (పీఆర్, ఆర్డబ్ల్యూఎస్&ఎస్, ఐసీడీఎస్)	90	1,045	1,062	17 (14 ప్రాజెక్టులు/పనులు)	**783**
ఇతర శాఖలు	248	325	354	29 (5 పనులు)	**152**
మొత్తం	**528**	**1,32,227**	**1,89,781**	**57,554**	**71,595**

మూలం : శాఖాపరమైన సమాచారం

మౌలిక నిర్మాణాలను సకాలంలో పూర్తి చేసేందుకోసం ముఖ్యమంత్రి, ప్రధాన కార్యదర్శి స్థాయిలో సమీక్షా సమావేశాలు నిర్వహించి అనేక చర్యలు చేపట్టామనీ, ప్రజా పనుల శాఖలో ఎల్ఓసీ విధానానికి స్వస్తి పలికి బిల్లుల చెల్లింపును ఆన్‌లైన్ విధానంలో పర్యవేక్షించే పద్ధతి అమలు చేస్తున్నామనీ ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు).

1.11.3 పెట్టుబడులు-ప్రతిఫలం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2013 మార్చి 31 నాటికి చట్టబద్ధమైన కార్పోరేషన్లు, ప్రభుత్వ కంపెనీలు, జాయింట్ స్టాకు కంపెనీలు, సహకార సంస్థలలో ₹ 6,210 కోట్లను పెట్టుబడిగా పెట్టింది. ఈ కార్పోరేషన్లు, కంపెనీలలో పెట్టిన పెట్టుబడిపై వచ్చిన ప్రతిఫలం వివరాలను పట్టిక **1.19** లో ఇవ్వడమైంది.

పట్టిక 1.19 : పెట్టుబడులపై ప్రతిఫలం

పెట్టుబడి/ప్రతిఫలం/ఋణాలపై ఖర్చు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
ఏడాది ముగిసే నాటికి పెట్టుబడి (₹ కోట్లలో)	5,979	6,003	6,046	6,093	6,210
ప్రతిఫలం (₹ కోట్లలో)	19	23	39	52	64
ప్రతిఫలం (శాతం)	0.32	0.38	0.65	0.85	1.03
ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఋణాలపై సగటు వడ్డీ రేటు (శాతం)	7.88	7.86	7.60	7.40	7.30
వడ్డీ రేటు, ప్రతిఫలాల మధ్య వ్యత్యాసం (శాతం)	7.57	7.48	6.95	6.55	6.27

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

ప్రభుత్వం 2012-13 లో వివిధ కార్పోరేషన్లు, కంపెనీలలో పెట్టిన ₹ 6,210 కోట్ల పెట్టుబడులమీద ₹ 64 కోట్ల స్వల్ప ప్రతిఫలం పొందింది. 2008-13 మధ్యకాలంలో పెట్టుబడులమీద సగటు ప్రతిఫలం రేటు 0.65 శాతం కాగా, ఇదే సమయంలో చెల్లించిన సగటు వడ్డీ రేటు 7.6 శాతం.

2013 మార్చి నాటికి 52 కంపెనీలు/కార్పోరేషన్లు (49 ప్రభుత్వ కంపెనీలు, మూడు చట్టబద్ధమైన కార్పోరేషన్లు) పని చేస్తున్నాయి. 2013 సెప్టెంబరు నాటికి పద్దులు ఖరారు అయిన సంవత్సరం వరకూ 14[18] కంపెనీలు/కార్పోరేషన్లు ₹ 972 కోట్ల నష్టాన్ని చవిచూశాయి. పేరుకుపోయిన నష్టం ₹ 5,970 కోట్లు ఉంది. అధిక నష్టాలను చవిచూసిన సంస్థల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహ నిర్మాణ సంస్థ (₹ 3,617 కోట్లు), ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు రవాణా సంస్థ (₹ 1,984 కోట్లు) ఉన్నాయి. ఆరు కంపెనీలు/ కార్పోరేషన్లు మొత్తం మీద ₹ 311 కోట్ల ప్రతికూల నికర మూల్యం కలిగి ఉన్నాయి. 2013 సెప్టెంబరు నాటికి పనిచేస్తున్న 25 ప్రభుత్వరంగ సంస్థలవి 60 పద్దులు ఖరారు కావలసి ఉంది. పనిచేయని 23 కంపెనీలలో ప్రభుత్వం ₹ 81.97 కోట్లు పెట్టుబడిగా పెట్టింది (2013 మార్చి).

రాష్ట్రస్థాయి ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో వాటా మూలధనం రూపంలో భారీగా పెట్టుబడులు పెట్టడంవలన ఆయా సంస్థలనుంచి తగు ప్రతిఫలం ప్రభుత్వ ఖజానాకు లభిస్తుందని ఆశిస్తాము. ఇందుకు విరుద్ధంగా, ఈ సంస్థలలో పెట్టిన పెట్టుబడిమీద సగటు ప్రతిఫలం నామ మాత్రంగానే ఉంటున్నది.

ఇకమీదట ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలోని పెట్టుబడులను సమర్థవంతంగా వినియోగించి నష్టాలను నివారించేందుకు కృషి చేయగలమని ప్రభుత్వం తెలిపింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు ప్రజా ప్రయోజనాలకోసం పనిచేస్తున్నవి కాబట్టి వీటిమీద పెట్టుబడులనుంచి ప్రతిఫలం అంచనా వేయటం కష్టమనికూడా పేర్కొంది.

1.11.4 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు

సహకార సంఘాలు, కార్పోరేషన్లు, కంపెనీలలో పెట్టుబడులు పెట్టడంతోపాటు, వీటిలోని పలు సంస్థలకు ప్రభుత్వం లోన్లు, అడ్వాన్సులు కూడా అందజేస్తోంది. ప్రభుత్వానికి రావలసి ఉన్న లోన్లు, అడ్వాన్సుల బకాయిలు, గత ఐదేళ్లలో పరిస్థితి **పట్టిక 1.20** లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.20 : రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లపై వచ్చిన సగటు వడ్డీ

(₹ కోట్లలో)

లోన్ల మొత్తం/వడ్డీ రాబడులు/ఋణాలపై ఖర్చు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	
					బడ్జెట్ అంచనాలు	వాస్తవ విలువలు
ప్రారంభ నిల్వ	13,378	16,421	17,868	21,011	స.లే.	25,829
ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన మొత్తం	3,413	1,590	3,315	4,983	4,726	3,913
ఈ సంవత్సరం వసూలైన మొత్తం	370	143	172	165	245	426
ముగింపు నిల్వ	**16,421**	**17,868**	**21,011**	**25,829**	స.లే.	29,316
ఇందులో, నిబంధనలు, షరతులు ఖరారైన ఋణాల బకాయిలు	స.లే.	స.లే.	స.లే.	స.లే.	స.లే.	స.లే.
నికర పెరుగుదల	3,043	1,447	3,142	4,818	4,481	3,487
వడ్డీ రాబడి	21	32	60	95	స.లే.	131
బకాయి ఉన్న లోన్లు, అడ్వాన్సులలో వడ్డీ రాబడుల శాతం	0.13	0.18	0.29	0.37	స.లే.	0.45
బకాయి ఉన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ద్రవ్య బాధ్యతలలో వడ్డీ చెల్లింపుల శాతం	7.54	7.44	7.17	7.02	స.లే.	6.90
వడ్డీ రాబడులు, వడ్డీ చెల్లింపుల మధ్య వ్యత్యాసం (శాతం)	(-)7.41	(-)7.26	(-)6.88	6.65	స.లే.	(-)6.45

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు స.లే. : సమాచారం లేదు

[18] 1. ఏపీ గ్యాస్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కార్పోరేషన్ లిమిటెడ్, 2. ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఏపీ లిమిటెడ్, 3. దామోదర మినరల్స్ ప్రై లిమిటెడ్, 4. ఆంధ్రప్రదేశ్ తోలు పరిశ్రమల అభివృద్ధి సంస్థ, 5. ది నైజాం షుగర్స్ లిమిటెడ్, 6. ఏపీ ట్రేడ్ ప్రమోషన్ కార్పోరేషన్ లిమిటెడ్, 7. వైజాగ్ అపరెల్ పార్క్ ఫర్ ఎక్స్‌పోర్ట్, 8. విశాఖపట్నం అర్బన్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, 9. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ, 10. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గృహ నిర్మాణ సంస్థ, 11. హైదరాబాద్ గ్రోత్ కారిడార్ లిమిటెడ్, 12. ఏపీ అర్బన్ ఫైనాన్స్ & ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పోరేషన్ లిమిటెడ్, 13. ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక అభివృద్ధి సంస్థ, 14. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజీవ్ స్వగృహ కార్పోరేషన్ లిమిటెడ్

ఋణ వితరణ మొత్తం ₹ 3,913 కోట్లు కాగా, బాకీల వసూళ్ళు ₹ 426 కోట్లు మాత్రమే కావటంతో అప్పుల వసూళ్ళలో గత సంవత్సరంకంటే మెరుగుదల బహుస్వల్పంగా ఉన్నది.

హైదరాబాద్ మహానగర నీటి సరఫరా - మురుగునీటి పారుదల మండలి (₹ 480 కోట్లు), రాష్ట్ర గృహ నిర్మాణ సంస్థ (₹ 1,169 కోట్లు) ఈ సంవత్సరం అధికంగా ఋణాలు పొందాయి. మున్సిపాలిటీలు, స్థానిక సంస్థలు, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు మొదలైన వాటి నుంచి 2012-13 సంవత్సరాంతానికి ₹ 26,677 కోట్లు వసూలు కావలసి ఉంది. ఇందులో అసలు ₹ 21,002 కోట్లు కాగా వడ్డీ ₹ 5,675 కోట్లు. దీనిలో రెండు సంవత్సరాలకు పైగా బకాయిలో ఉన్న మొత్తం ₹ 18,212 కోట్లు (అసలు : ₹ 13,271కోట్లు, వడ్డీ : ₹ 4,941 కోట్లు). వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలకు సంబంధించిన పెట్టుబడులు, 2013[19] మార్చి 31 నాటికి ఋణ బకాయిల పూర్తి వివరాల కోసం పలుమార్లు కోరినా, వారు సమాధానమివ్వలేదు. నిజానికి, వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలు/సంస్థలకు ఇచ్చిన ₹ 12,148 కోట్ల ఋణాలలో బకాయిలు ఏ మేరకు ఉన్నాయనే విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంకా రూఢి చేసుకోలేదు. ఆవిధంగా ధృవీకరణ ఇంకా రాని అత్యంత పాత ఋణం 1984-85 నాటిది. 2013 మార్చి 31 నాటికి ఈ విధంగా ఋణ బకాయిల మొత్తాన్ని ఇంకా ధృవీకరించవలసి ఉన్న వాటిలో గృహ నిర్మాణ శాఖ (₹ 7,022 కోట్లు), పట్టణాభివృద్ధి శాఖ (₹ 3,631 కోట్లు) ప్రధానమైనవి.

1.11.4.1 ఋణాలు వసూలు కాకపోవటం

ఋణాలకు సంబంధించిన కొన్ని పద్దులు మచ్చుకు పరిశీలించగా ఈ కింది విషయాలు తెలిశాయి :

- పని చేయని 13 కంపెనీలనుంచి 2012[20] మార్చి 31 నాటికే ₹ 181.41 కోట్ల మేర బాకీలున్నాయి. వీటి వసూలుకు అవకాశాలు తక్కువ.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నీటిపారుదల అభివృద్ధి సంస్థ ఉద్యోగుల స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ పథకం అమలు కోసం, జీతాల చెల్లింపు కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1994 ఆగస్టు, 2004 ఆగస్టు నెలల మధ్యన ₹ 12.64 కోట్లు హామీలేని ఋణాలు, ₹ 35.44 కోట్లు హామీతో కూడిన ఋణాలు (మొత్తం ₹ 48.08 కోట్లు) ఇచ్చింది. ఈ బాకీ అలానే ఉన్నది.

లోను లెడ్జర్లు, వసూలు గడువు తేదీలు, అసలు - వడ్డీ వసూళ్ల నెలవారీ నివేదికలు, డిమాండు-వసూలు-బకాయి నివేదికలు, నిరర్ధక ఆస్తుల వర్గీకరణ మొదలైన వివరాలు సంస్థలవారీగా, పొందుపరచేందుకు తగిన కేంద్రీకృత సమాచార వ్యవస్థ (డేటాబేస్) ఏదీ ఆర్థిక శాఖ సమకూర్చుకొనలేదు. చట్టబద్ధ కార్పోరేషన్లు, ప్రభుత్వ కంపెనీలు, ఇతర సంస్థల నుంచి రావలసిన బకాయిలను ఈ శాఖ రూఢి చేసుకోవటం లేదు.

సమగ్ర ఆర్థిక నిర్వహణ వ్యవస్థ (సీఎఫ్ఎమ్ఎస్) ను అభివృద్ధి చేస్తున్నామనీ, లోన్లు-అడ్వాన్సులకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలనూ ఇది చూసుకుంటుదనీ ప్రభుత్వం చెప్పింది (2013 డిశంబరు).

1.11.5 నగదు నిల్వలు, నగదు నిల్వల పెట్టుబడి

ఈ సంవత్సరం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹ 4,567 కోట్లు భారత ప్రభుత్వ ట్రెజరీ బిల్లులలో పెట్టుబడి పెట్టింది. గత సంవత్సరం ఈ పెట్టుబడి ₹ 3,486 కోట్లు. ఈ సంవత్సరంలో నగదు నిల్వలు, వాటినుంచి ప్రభుత్వం పెట్టిన పెట్టుబడుల వివరాలు పట్టిక **1.21** లో ఉన్నాయి.

[19] అందువలన అందుబాటులో ఉన్న పరిమిత సమాచారం మేరకు ఈ నివేదిక రూపొందించవలసి వచ్చింది

[20] రాష్ట్ర ప్రభుత్వరంగ సంస్థలేవీ 2012-13 సంవత్సరానికి తమ పద్దులు ఖరారు చేయలేదు

పట్టిక 1.21 : నగదు నిల్వలు - వాటి పెట్టుబడి

(₹ కోట్లలో)

	2012 ఏప్రిల్ 1 నాటికి ప్రారంభ నిల్వ	2013 మార్చి 31 నాటికి ముగింపు నిల్వ
(ఎ) సాధారణ నగదు నిల్వ -		
ట్రెజరీల్లో నిల్వ	—	—
రిజర్వు బ్యాంకులో పెట్టిన డిపాజిట్లు	401.03	-565.60
ఇతర బ్యాంకుల్లో పెట్టిన డిపాజిట్లు	1.34	1.34
రెమిటెన్సెస్ ఇన్ ట్రాన్సిట్-లోకల్	4.97	4.97
మొత్తం	407.34	-559.29
నగదు నిల్వ పెట్టుబడి ఖాతాలో చేసిన మదుపు	3,486.20	4,567.43
మొత్తం (ఎ)	3,893.54	4,008.14
(బి) ఇతర నగదు నిల్వలు, పెట్టుబడులు		
ప్రజా పనుల శాఖాధికారులు, అటవీ శాఖాధికారులు, జిల్లా కలెక్టర్ల వద్ద ఉన్న నగదు	0.91	0.91
శాఖాధికారుల వద్ద ఆకస్మిక ఖర్చుల కోసం ఉన్న పర్మనెంట్ అడ్వాన్సులు	1.42	1.42
కేటాయించిన నిధులు నుంచి పెట్టుబడి	5,426.03	5,151.04
మొత్తం (బి)	5,428.36	5,153.37
పూర్తి మొత్తం (ఎ)+ (బి)	9,321.90	9,161.51

మూలం : 2012-13 సంవత్సరపు ఆర్థిక పద్దులు

మార్కెట్ ఋణాలపై చెల్లించే సగటు వడ్డీరేటు 7.30 శాతం కాగా, 2012-13 లో నగదు నిల్వల నుంచి పెట్టిన పెట్టుబడుల నుండి 4.82 శాతం చొప్పున, ప్రత్యేకించిన నిధుల నుంచి పెట్టిన పెట్టుబడుల నుండి 7.37 శాతం చొప్పున వడ్డీ లభించింది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం ఎలాంటి వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులూ, ఓవర్ డ్రాఫ్టులూ తీసుకోకుండా భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకువద్ద రోజువారీ కనీస నగదునిల్వ ₹ 3.32 కోట్లు ఉంచింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నగదునిల్వ 2012-13 సంవత్సరాంతానికి గత ఏడాది మీద ₹ 160 కోట్లు (1.72 శాతం) తగ్గింది.

1.11.6 కన్సాలిడేటెడ్ సింకింగ్ ఫండ్ (ఏకీకృత నిక్షిప్త నిధి)

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న బహిరంగ మార్కెట్ ఋణాలు తీర్చేందుకు వీలుగా ఒక ఏకీకృత నిక్షిప్త నిధిని 1999-2000 లో ఏర్పాటు చేశారు. పన్నెండవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు, ఇంకా ఈ పథకం కింద 2010 జనవరిలో సవరించిన విధివిధానాల ప్రకారం ప్రతిఏటా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం చివరన మిగిలి ఉన్న బకాయిల మీద 0.5 శాతం ఈ విధంగా జమ చేయాలి. భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు మార్గదర్శకాల ప్రకారం 2012 మార్చి 31 నాటికి బాకీ ఉన్న ఋణాల మొత్తం ₹ 1,50,512 కోట్లు. నిక్షిప్త నిధికి 2012-13 సంవత్సరంలో ₹ 752.56 కోట్లు జమచేయవలసి ఉండగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹ 691.87 కోట్లు మాత్రమే జమ చేసింది. దీనివలన రెవెన్యూ మిగులును ₹ 60.69 కోట్ల మేర ఎక్కువచేసి చూపినట్లైంది.

నిక్షిప్త నిధికి జమ చేయుటలో లోటు జరగలేదని ప్రభుత్వం వాదించింది (2013 డిశంబరు). ఈ నిధికి ₹ 671.79 కోట్లు జమ చేయవలసి ఉండగా ₹ 691.87 కోట్లు జమ చేసినట్లు తెలిపింది. ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం 2012 మార్చి 31 నాటికి బకాయిలు ₹ 1,50,512 కోట్లు కానీ ప్రభుత్వం చెప్పిన ₹ 1,34,358.53 కోట్లు కాదు. కనుక ఈ సమాధానం సరికాదు.

1.11.7 రిజర్వు ఫండ్లు

నిర్దిష్ట, నిశ్చిత ప్రయోజనాల కోసం రిజర్వు ఫండ్లు ఏర్పాటుచేసి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంచిత నిధుల నుండి గ్రాంటుల ద్వారా వీటికి సొమ్ము జమచేస్తుంటారు. ఈ ఫండ్లలో 2013 మార్చి 31 నాటికి ₹ 7,459.46 కోట్లు నిల్వ ఉండగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹ 5,151.04 కోట్లు (69 శాతం) పెట్టుబడి పెట్టింది. ₹ 319.97 కోట్ల మొత్తం వాడుకలో లేని 34 ఫండ్లలో 2001-02 నుంచి నిరుపయోగంగా ఉన్నాయి. ఈ మొత్తాన్ని తిరిగి సంచితనిధికి జమ చేసేందుకు చర్యలు తీసుకొనవలసి ఉంది.

1.12 ఆస్తులు-అప్పులు

1.12.1 ఆస్తులు, అప్పుల పెరుగుదల, కూర్పు

ప్రభుత్వ పద్దుల నిర్వహణకు సంబంధించిన ప్రస్తుత విధానంలో ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉన్న భూములు, భవనాల వంటి స్థిరాస్తులను సమగ్రంగా పద్దుల్లో చూపడం జరగదు. ఐతే ప్రభుత్వ ఆర్థిక బాధ్యతలనూ, చేసిన ఖర్చుల ద్వారా సమకూర్చుకొన్న ఆస్తులను ప్రభుత్వ పద్దుల్లోకి తీసుకోవడం జరుగుతోంది. 2013 మార్చి 31 నాటికి ప్రభుత్వ ఆస్తులు - అప్పుల సంక్షిప్త వివరాలను 2012 మార్చి 31 నాటి స్థితితో పోలుస్తూ ***అనుబంధం 1.9*** లో ఇవ్వడమైంది. అప్పుల జాబితాలో ముఖ్యంగా అంతర్గత ఋణాలు, భారత ప్రభుత్వం నుండి పొందిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు, ప్రజా పద్దులు - రిజర్వు నిధుల కింద రాబడులు ఉంటాయి. ఆస్తులలో ప్రధానంగా క్యాపిటల్ పరివ్యయం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు, నగదు నిల్వలు ఉంటాయి.

రాష్ట్ర ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో నిర్వచించిన ప్రకారం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు మొత్తం అప్పులంటే - రాష్ట్ర సంచిత నిధి, రాష్ట్ర ప్రజాపద్దుల కింద అప్పులు. ఇంకా ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు, ప్రత్యేక ప్రయోజనార్థం ఏర్పరచిన సాధనాల (స్పెషల్ పర్పస్ వెహికల్స్) ఋణాలు, రాష్ట్ర బడ్జెట్ల నుండి అసలు మరియు/లేదా వడ్డీ చెల్లించాల్సిన గ్యారంటీలు, అలాంటి ఇతర ఆర్థిక సాధనాలు కూడా ఉంటాయి.

1.12.2 ద్రవ్య బాధ్యతలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీర్చాల్సి ఉన్న ద్రవ్య బాధ్యతల సరళిని ***అనుబంధం 1.6*** లో చూపడమైంది. ఈ ఏడాది ద్రవ్య బాధ్యతల కూర్పు **చార్టు 1.11** లోనూ, గత ఏడాది ద్రవ్య బాధ్యతల కూర్పు **చార్టు 1.12** లోనూ ఉన్నాయి.

చార్టు 1.11 : మార్చి 2012 నాటికి తీర్చాల్సి ఉన్న ద్రవ్య బాధ్యతలు (₹ కోట్లలో)

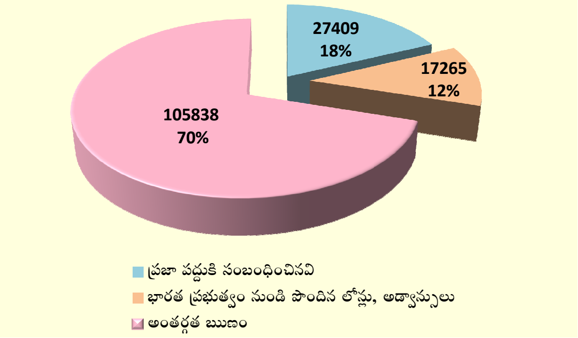

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు 2011-12

చార్టు 1.12 : మార్చి 2013 నాటికి తీర్చాల్సి ఉన్న ద్రవ్య బాధ్యతలు (₹ కోట్లలో)

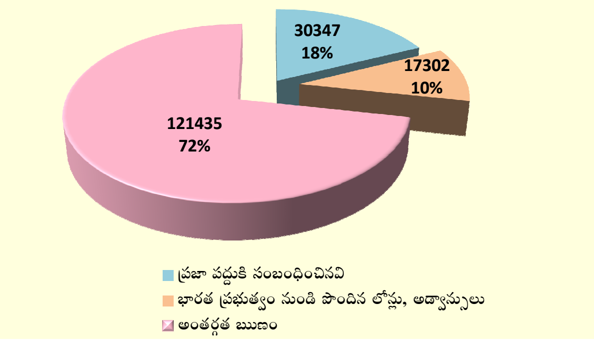

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు 2012-13

రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు మొత్తం ద్రవ్య బాధ్యతలు 2012-13 సంవత్సరాంతానికి ₹ 1,69,084 కోట్లు. ఇవి గత సంవత్సరం (₹ 1,50,512 కోట్లు) కంటే ₹ 18,572 కోట్లు (12 శాతం) ఎక్కువగానూ రెవెన్యూ రాబడులకు 1.62 రెట్లుగానూ ఉన్నాయి.

ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో నిర్వచించిన విధంగా లెక్కిస్తే ఈ ఏడాది ముగిసే నాటికి ద్రవ్య బాధ్యతల మొత్తం ₹ 1,69,084 కోట్లు. ఇది జీఎస్‌డీపీలో 22.67 శాతం ఉంది. ద్రవ్య బాధ్యతలు 2014-15 సంవత్సరాంతానికి జీఎస్‌డీపీలో 25 శాతానికి తీసుకురావాలని పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం సూచించింది. ఋణభారాన్ని తగ్గించుకోవడానికీ, వదిలించుకోవడానికిగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో చెప్పిన విధంగా నిక్షిప్త నిధి (సింకింగ్ ఫండ్), పూచీ విమోచన నిధి (గ్యారెంటీ రిడెంప్షన్ ఫండ్) లను ఏర్పాటు చేసింది. భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు నిర్దేశించిన రేట్ల ప్రకారం వీటిలో నిధులను జమ చేస్తూ వస్తోంది (సింకింగ్ ఫండ్‌కు తప్ప - పేరా 1.11.6 చూడండి).

1.12.3 గ్యారంటీలస్థితి – ఋణబాధ్యతలుగా మారే అవకాశం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూచీ ఇచ్చిన ఋణగ్రహీతలు ఋణాలను తిరిగి చెల్లించని పక్షంలో ఆ గ్యారంటీలు రాష్ట్ర సంచితనిధిపై ఋణ బాధ్యతలుగా మారుతాయి. ఏదైనా ఒక ఏడాదిలోని వార్షిక ఇంక్రిమెంటల్ గ్యారంటీల మొత్తం అంతకుముందు ఏడాదిలోని మొత్తం రెవెన్యూ రాబడుల్లో 90 శాతం మించకూడదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలోనే పరిమితి విధించుకుంది. పూచీ విముక్తి నిధిని (గ్యారంటీ రిడెంప్షన్ ఫండ్) 2002-03లో ఏర్పాటు చేసింది. ఈ సంవత్సరం ₹ 70 కోట్లను ఈ నిధికి జమ చేసింది. 2013 మార్చి 31 నాటికి ఉన్న మొత్తం ముగింపు నిల్వ ₹ 783 కోట్లను ప్రభుత్వ సెక్యూరిటీలలో పెట్టుబడి పెట్టింది.

ఆర్థిక పద్దులలోని 9వ స్టేట్ మెంట్ ప్రకారం గత ఐదేళ్ళకు సంబంధించి రాష్ట్రప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇచ్చిన గరిష్ట మొత్తాలు, అందులో ఇప్పటికీ మిగిలి ఉన్న గ్యారంటీ మొత్తాల వివరాలు పట్టిక **1.22** లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.22: ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గ్యారంటీలు

(₹ కోట్లలో)

గ్యారంటీలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
పూచీ ఇచ్చిన గరిష్ట మొత్తం	29,990	20,324	29,554	23,543	38,084
మిగిలి ఉన్న పూచీలు	15,239	13,135	12,290	12,286	14,857
మొత్తం రెవెన్యూ రాబడుల్లో పూచీ ఇచ్చిన గరిష్ట మొత్తపు శాతం	**47.71**	**31.42**	**36.49**	**25.17**	**36.68**

మూలం: ఆర్థిక పద్దులు

ఈ ఏడాది 35 సంస్థలకు పూచీ ఇచ్చిన గరిష్ట మొత్తం ₹ 38,084 కోట్లుకాగా, ఇది ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం నిర్దేశించిన విధంగా నిరుటి రెవెన్యూ వసూళ్ళ (₹ 93,554 కోట్లు) లో 90 శాతం పరిమితికి లోబడే ఉంది. 2012-13 సంవత్సరాంతానికి పూచీ ఇచ్చిన గరిష్ట మొత్తం గత సంవత్సరం కంటే ₹ 14,541 కోట్లు పెరిగింది. విద్యుత్ విభాగంలో (₹ 2,548 కోట్లు), రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థలో (₹ 224 కోట్లు), మునిసిపాలిటీలు, స్థానికసంస్థలు, విశ్వవిద్యాలయాలలో (₹ 295 కోట్లు) ప్రధానంగా పెరుగుదల ఉంది.

ప్రస్తుత సంవత్సరంలో, సహకార సంస్థలనుండి ₹ 0.13 కోట్లు, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంస్థ నుండి ₹ నాలుగు కోట్లు గ్యారంటీ కమీషను రూపేణా ప్రభుత్వానికి లభించగా, ఇంకా ₹ 24.70 కోట్లు వివిధ సంస్థలనుండి రావలసి ఉంది.

1.12.4 బడ్జెట్‌లో వెల్లడించని ఋణాలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకునే ఋణాలు భారత రాజ్యాంగపు 293 వ అధికరణకు లోబడి ఉంటాయి. ***అనుబంధం 1.9*** లో చూపిన ద్రవ్య బాధ్యతలే కాకుండా, ప్రభుత్వ కంపెనీలు/కార్పోరేషన్లు తీసుకున్న లోన్లకు కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రణాళికా కార్యక్రమాల అమలు కోసం, ఈ కంపెనీలు/కార్పోరేషన్లు మార్కెట్ నుండి, ఆర్థిక సంస్థల నుండి అప్పులు తీసుకుంటాయి. అయితే ఈ వివరాలు బడ్జెట్లో పొందుపరచటం లేదు. ఈ కార్యక్రమాలకు నిధులను ఆ కంపెనీ లేదా కార్పోరేషన్ బడ్జెట్ నుండి ఖర్చుచేయటం జరుగుతుందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెబుతున్నప్పటికీ, వాస్తవానికి ఈ ఋణాలు చాలామటుకు చివరికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు ద్రవ్య బాధ్యతలుగా మారుతాయి. ఆ విధంగా ఇవి బడ్జెట్ వెలుపలి ఋణాలుగా పరిణమిస్తాయి.

సర్దుబాటు బాండ్ల ద్వారానూ, ఇతర మార్గాలలోనూ 2001-2012 మధ్య కాలంలో వివిధ ప్రభుత్వ కంపెనీలు, కార్పోరేషన్లు తీసుకున్న బడ్జెటేతర ఋణం ₹ 16,607 కోట్లకు గానూ (ఏపీపీఎఫ్సీ : ₹ 13,656 కోట్లు, ఏపీఎస్ఆర్టీసీ: ₹ 720 కోట్లు, ఏపీట్రాన్స్కో: ₹ 2,231 కోట్లు) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అసలు రూపేణా ₹ 8,963 కోట్లు (ఏపీపీఎఫ్సీ : ₹ 7,727 కోట్లు, ఏపీఎస్ఆర్టీసీ: ₹ 292 కోట్లు, ఏపీట్రాన్స్కో: ₹ 944 కోట్లు) గత సంవత్సరాల వడ్డీపరంగా ₹ 6,376 కోట్లు (ఏపీపీఎఫ్సీ: ₹ 6,260 కోట్లు, ఏపీట్రాన్స్కో: ₹ 116 కోట్లు) చెల్లించింది. ఇంకా చెల్లించవలసిన బాకీ ₹ 7,644 కోట్లు (ఏపీపీఎఫ్సీ: ₹ 5,929 కోట్లు, ఏపీఎస్ఆర్టీసీ: ₹ 428 కోట్లు, ఏపీట్రాన్స్కో: ₹ 1,287 కోట్లు) ఉన్నది.

2013 మార్చి ముగిసేనాటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్పులు ₹ 1,91,585 కోట్లు. ఇందులో ద్రవ్య బాధ్యతలు ₹ 1,69,084 కోట్లు, బడ్జెటేతర ఋణాలు ₹ 7,644 కోట్లు, వడ్డీతో కలిపి మిగిలి ఉన్న గ్యారంటీలు ₹ 14,857 కోట్లు ఉన్నాయి. జీఎస్డీపీతో వీటి నిష్పత్తి 25.69 శాతం ఉంది. ఇది 2012-13 సంవత్సరానికి ఎఫ్ఆర్బీఎమ్ చట్టంలో నిర్దేశించిన 28.90 శాతం పరిమితి కన్నా తక్కువ.

ఈ సంవత్సరం అప్పులు తీర్చటం కోసం ప్రజాఋణం కింద ₹ 168 కోట్లు చెల్లించారు (ఏపీపీఎఫ్సీ).

1.13 ఋణాలను భరించే సామర్థ్యం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు అప్పుల పరిమాణంతో పాటుగా ప్రభుత్వానికి ఋణాలను భరించే సామర్థ్యం[21] ఏ మేరకు ఉందో తెలియజేసే వివిధ సూచికలను కూడా విశ్లేషించడం అవసరం. ఋణ స్థిరీకరణ[22], ఋణాలు కాని రాబడులు[23] ఎంత మేరకు సరిపోతాయి, ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత[24], వడ్డీ చెల్లింపుల భారం (వడ్డీ చెల్లింపులు, రెవెన్యూ రాబడుల మధ్య నిష్పత్తితో లెక్కించినది), రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సెక్యూరిటీల మెచ్యూరిటీ ప్రొఫైల్ అనే అంశాలపరంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఋణ భరణీయ శక్తిని ఈ విభాగంలో అంచనా వేయడం జరిగింది. 2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలానికి సంబంధించి, ఈ సూచికల పరంగా రాష్ట్ర ఋణ భరణీయ సామర్థ్యాన్ని పట్టిక **1.23** లో విశ్లేషించడం జరిగింది.

పట్టిక 1.23: ఋణ భరణీయ శక్తి: సూచికలు, ధోరణులు

ఋణభరణీయ శక్తి సూచికలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
ఋణ స్థిరీకరణ (పరిమాణ విస్తృతి + ప్రాథమిక లోటు) (₹ కోట్లలో)	10,861	12,800	18,101	22,375	**16,887**
ఋణాలు - జీఎస్డీపీ నిష్పత్తి	0.26	0.25	0.24	0.22	**0.23**
ఋణాలు కాని రాబడులు సరిపోవడం (వనరుల అంతరం) (₹ కోట్లలో)	(-) 3,710	(-) 1,603	2,207	(-) 3,598	**(-)2,107**
ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత (₹ కోట్లలో)	3,033	5,523	2,769	3,348	**5,162**
ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత (ఋణాలలో శాతం)	17.13	24.95	12.67	14.67	**19.20**
ఋణ విమోచనం (అసలు + వడ్డీ)/ఋణాల రూపేణా వచ్చిన మొత్తం రాబడులు	0.840	0.850	0.915	0.853	**0.808**
వడ్డీ చెల్లింపుల భారం (ఐపీ/ఆర్ఆర్ నిష్పత్తి)	**0.13**	**0.14**	**0.12**	**0.11**	**0.11**

మూలం: ఆర్థిక పద్దులు

21 పారిభాషిక పదకోశం చూడండి
22 పారిభాషిక పదకోశం చూడండి
23 పారిభాషిక పదకోశం చూడండి
24 పారిభాషిక పదకోశం చూడండి

గత ఐదేళ్ళుగా పరిమాణ విస్తృతి, ప్రాథమికలోటు రెంటినీ కలిపిన విలువ ధనాత్మకంగా ఉండడంవలన 2008-09 లో 26 శాతంగా ఉన్న ఋణం, జీఎస్‌డీపీల నిష్పత్తి 2012-13లో 23 శాతానికి తగ్గింది. ఈ ధోరణులు ఋణ స్థిరీకరణ వైపు పయనాన్ని సూచిస్తున్నాయి. మొత్తం ఐదేళ్ళకు గాను నాలుగేళ్ళలో వనరుల అంతరం ఋణాత్మకంగా ఉంది. పెరుగుతున్న ప్రాథమిక వ్యయం, వడ్డీ భారాన్ని భరించేందుకు పెరుగుతున్న ఋణేతర రాబడులు సరిపోకపోవడాన్ని ఇది సూచిస్తోంది. కాబట్టి, ఋణ స్థిరీకరణను కొనసాగించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వనరుల సమీకరణను వేగవంతం చేసుకోవడమే కాకుండా, అనుత్పాదక వ్యయాన్ని తగ్గించుకోవలసి ఉంది. ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత గత ఐదేళ్ళ కాలంలో ప్రతి ఏటా ధనాత్మకంగానే ఉంది. ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధులు పాత అప్పులను తీర్చేందుకే కాకుండా, ఇతర ప్రయోజనాలకు కూడా అందుబాటులో ఉండటాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

1.14 ద్రవ్య అసమతుల్యతలు

ఏదైనా ఒక నిర్దిష్ట కాలంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు మొత్తం ద్రవ్య అసమతుల్యతలు ఏ మేరకు ఉన్నాయనే విషయాన్ని రెవెన్యూ లోటు, ద్రవ్యలోటు, ప్రాథమిక లోటు అనే మూడు కీలక ద్రవ్య పరామితులు తెలియజేస్తాయి. ప్రభుత్వ పద్దుల్లో లోటు అనేది రాబడులు, ఖర్చుల మధ్య అంతరాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఈ లోటు స్వభావం ఆర్థిక నిర్వహణలో ప్రభుత్వ వివేచనను సూచిస్తుంది. అంతేకాకుండా, లోటును భర్తీ చేసిన విధానం, సమీకరించిన వనరులను వినియోగించిన వైనం ప్రభుత్వపు ఆర్థిక పరిపుష్టికి సంకేతాలు. 2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ లోటులను భర్తీ చేసిన తీరు, ధోరణి, స్వభావం, పరిమాణం, ఇంకా రెవెన్యూ, ద్రవ్యలోటుల విషయంలో ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం/నియమావళి కింద నిర్దేశించుకున్న లక్ష్యాలు, వాటి వాస్తవ స్థాయిల విశ్లేషణను ఈ విభాగంలో వివరించడం జరిగింది.

1.14.1 వివిధ లోటుల సరళి

2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలో లోటు సూచికల సరళిని **చార్టులు 1.13, 1.14** లో చూడవచ్చును.

చార్టు 1.13 : లోటు సూచికల సరళి

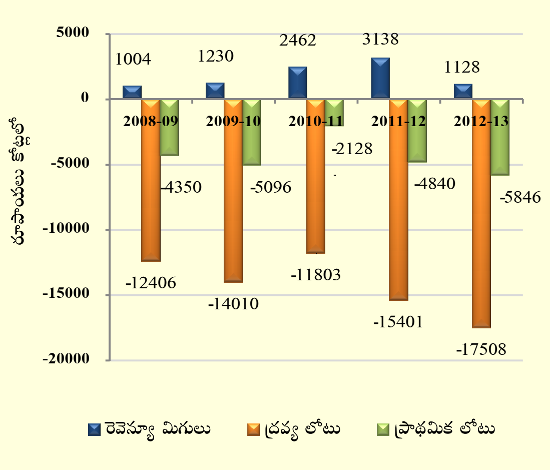

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

చార్టు 1.14 : జీఎస్‌డీపీతో పోలిస్తే లోటు సూచికల సరళి

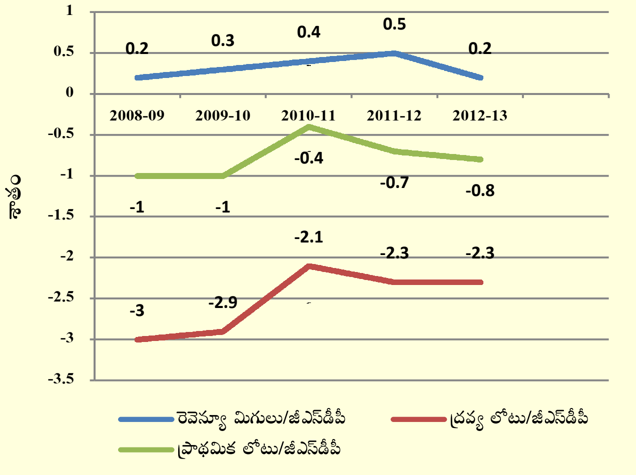

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

2012-13 లో వరుసగా ఏడవ సంవత్సరం రెవెన్యూ మిగులు ఏర్పడింది. ప్రస్తుత సంవత్సరపు రెవెన్యూ మిగులు ₹ 1,128 కోట్లు. ఇది గత ఏడాది (₹ 3,138 కోట్లు) కంటే ₹ 2,010 కోట్లు తక్కువ. ద్రవ్యలోటు 2011-12 నాటి ₹ 15,401 కోట్ల (జీఎస్‌డీపీలో 2.27 శాతం) నుంచి 2012-13 లో ₹ 17,508 కోట్లకు పెరిగింది (జీఎస్‌డీపీలో 2.35 శాతం). 2011-12 లో ₹ 4,840 కోట్లుగా ఉన్న ప్రాథమిక లోటు ₹ 5,846 కోట్లకు పెరిగింది.

1.14.2 ద్రవ్యలోటులోని అంశాలు, వాటిని భర్తీ చేసిన విధానం

ద్రవ్యలోటులో విభజన, దానిని భర్తీ చేసిన తీరు పట్టిక **1.24** లో చూడవచ్చును.

పట్టిక 1.24: ద్రవ్యలోటులోని అంశాలు - వాటిని భర్తీ చేసిన తీరు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	వివరాలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13		
						జమలు	చెల్లింపులు	నికరం
ఎ	ద్రవ్యలోటు విభజన (1 నుండి 3 వరకు)	(-) 12,407	(-) 14,010	(-) 11,803	(-) 15,401	1,04,256	1,21,764	(-) 17,508
	1. రెవెన్యూ మిగులు	1,004	1,230	2,462	3,138	1,03,830	1,02,702	1,128
	2. క్యాపిటల్ ఖర్చు	(-) 10,367	(-) 13,793	(-) 11,123	(-) 13,722	0	15,149	(-) 15,149
	3. నికర లోన్లు, అడ్వాన్సులు	(-) 3,044	(-) 1,447	(-) 3,142	(-) 4,818	426	3,913	(-) 3,487
బి	ద్రవ్య లోటును భర్తీ చేసిన తీరు							
	కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్ నుండి తీసుకున్న నికర ఋణాలు	10,520	13,476	10,841	12,689	23,311	7,676	15,635
	మార్కెట్ ఋణాలు*	10,911	13,403	10,154	10,918	22,128	6,530	15,598
	భారత ప్రభుత్వం నుండి లోన్లు	(-) 391	73	687	1,771	1,183	1,146	37
	నికర ప్రజా పద్దు	1,813	845	700	3,351	2,04,737	2,03,827	910
	చిన్న మొత్తాల పొదుపు, భవిష్యనిధి, వగైరా	570	961	1,603	1,220	3,580	2,390	1,190
	రిజర్వు నిధులు	271	(-) 113	945	351	3,593	3,511	82
	డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు	(-) 1,812	(-) 1,437	1,703	1,346	48,722	47,056	1,666
	అనామతు, వివిధాలు	4,405	(-) 1	(-) 2,200	337	1,30,803	1,32,150	(-) 1,347
	జమలు	(-) 1,621	1,435	(-) 1,351	97	18,039	18,720	-681
సి	కంటింజెన్సీ ఫండ్	(-) 6	7	(-) 1	1	0	2	-2
డి	నగదు నిల్వ నుండి తీసిన నికర మొత్తం	80	(-) 318	263	(-) 640	1,874	909	965

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు; * ఇతర సంస్థలనుండి తెచ్చిన ఋణాలతో కలిపి

పై పట్టికని పరిశీలిస్తే ద్రవ్యలోటుకు (86.52 శాతం) ప్రధానంగా క్యాపిటల్ పరివ్యయం కారణమైందని తెలుస్తోంది. ద్రవ్యలోటులో 89.09 శాతం మార్కెట్ ఋణాలు భర్తీ చేశాయి. ప్రజా పద్దు 5.19 శాతం మాత్రమే సమకూర్చగా, మరొక 5.51 శాతం లోటును రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి తమ నగదును తీసుకోవటం ద్వారా భర్తీ చేశారు.

వివిధ గడువులలో ప్రభుత్వం తీర్చవలసిన అప్పుల వివరాలు (మెచూరిటీ ప్రొఫైల్) పట్టిక **1.25** లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 1.25: గడువు వారీగా ఉన్న అప్పులు

(₹ కోట్లలో)

గడువు	మొత్తం	శాతం
0 - 1 సంవత్సరం	6,193	4.46
1 - 3 సంవత్సరాలు	12,499	9.00
3 - 5 సంవత్సరాలు	16,090	11.59
5 - 7 సంవత్సరాలు	31,958	23.02
7 సంవత్సరాలు, ఆపైన	72,083	51.93
మొత్తం	**1,38,823**	**100.00**

మూలం: ఆర్థిక పద్దులు 2012-13

గత ఐదేళ్ళలో, ఏ సంవత్సరంలోనూ ద్రవ్యమిగులు లేనందున తన వ్యయ బాధ్యతలు నెరవేర్చడానికి ప్రభుత్వం మరింతగా అప్పులు చేయక తప్పలేదు. ప్రభుత్వం 2008-09 నుండి 2012-13 వరకు గల ఐదేళ్ళ కాలంలో ₹ 73,817 కోట్ల మార్కెట్ ఋణాలు, ₹ 8,112 కోట్ల కేంద్ర ఋణాలు తెచ్చింది. వీటి వలన 2019-20 నుంచి చెల్లింపుల భారం బాగా పెరగవచ్చు.

2013 మార్చి 31 నాటికి ఉన్న బాకీల వివరాలు పరిశీలిస్తే 51.93 శాతం ఋణాలు ఏడు సంవత్సరాలు, అంతకు మించిన గడువులో ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీర్చవలసిన ఋణాల మొత్తం 2016-18 లో ₹ 16,090 కోట్లు,

ఇంకా 2018-20 లో ₹ 31,958 కోట్లు ఉంటుంది. దీనివలన ఆ సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వ బడ్జెట్ పై భారం పడుతుంది. ఈ బాకీలు తీర్చడానికి ప్రభుత్వం మరిన్ని అప్పులు చేయవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ క్లిష్ట సమయంలోనే తీర్చవలసివచ్చే మరిన్ని అప్పులకు పాల్పడకుండా ఉండేందుకు సముచితమైన చెల్లింపుల వ్యూహాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందించుకోవాల్సి ఉంది.

ఋణాల పరిమాణం పెరగటం, వడ్డీ రేట్లు కూడా పెరగటం వలన పట్టిక **1.26** లో వివరించినట్లు మార్కెట్ ఋణాలపై వడ్డీ చెల్లింపులు రెవెన్యూ వసూళ్ళలో 3.46 శాతం నుంచి 6.20 శాతానికి పెరిగాయి.

పట్టిక 1.26: రెవెన్యూ రాబడిలో శాతంగా వడ్డీ చెల్లింపులు

వివరాలు	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
మార్కెట్ ఋణాల మీద వడ్డీ చెల్లింపులు (₹ కోట్లలో)	2,505	3,397	4,287	5,219	6,433
రెవెన్యూ రాబడిలో శాతం	3.46	4.73	5.29	5.58	6.20

మూలం: ఆర్థిక పద్దులు

1.14.3 లోటు/మిగులు నాణ్యత

రెవెన్యూ లోటు, ద్రవ్య లోటుల నిష్పత్తి ప్రాథమిక లోటును ప్రాథమిక రెవెన్యూ లోటు[25], క్యాపిటల్ ఖర్చులు (లోన్లు, అడ్వాన్సులతో సహా)గా విభజన చేస్తే వచ్చే విలువలు రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితికి సంబంధించిన లోటు నాణ్యతను సూచిస్తాయి. ప్రాథమిక లోటును (పట్టిక **1.27**) ప్రాథమిక రెవెన్యూ లోటు, క్యాపిటల్ పరివ్యయంగా చేసిన విభజన వలన రాష్ట్రం లోటును ఏ మేరకు ఆస్తుల సముపార్జన కోసం వినియోగించుకున్నదీ తెలుస్తుంది. ఇది వరకే చెప్పినట్లు, గత ఏడు సంవత్సరాలుగా రాష్ట్రంలో రెవెన్యూ లోటు లేదు.

పట్టిక 1.27: ప్రాథమిక లోటు/మిగులు - అందులోని అంశాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	ప్రాథమిక రెవెన్యూ మిగులు	క్యాపిటల్ పరివ్యయం	లోన్లు, అడ్వాన్సులు	ప్రాథమిక లోటు (-)/ మిగులు (+)	ప్రాథమిక రెవెన్యూ మిగులు/ క్యాపిటల్ పరివ్యయం(%)
2008-09	9,431	10,367	3,414	(-)4,350	90.97
2009-10	10,287	13,793	1,590	(-)5,096	74.58
2010-11	12,310	11,123	3,315	(-)2,128	110.67
2011-12	13,865	13,722	4,983	(-)4,840	101.04
2012-13	**13,216**	**15,149**	**3,913**	**(-)5,846**	**86.65**

మూలం : ఆర్థిక పద్దులు

రాష్ట్రం 2008-13 సంవత్సరాలలో ప్రాథమిక రెవెన్యూ మిగులును సాధించింది. ఇది ఏటికేడాది క్రమంగా పెరుగుతున్నది. ఈ మిగులును క్యాపిటల్ పరివ్యయం అవసరాలకు వాడుతున్నారు. పట్టిక **1.27** ను పరిశీలిస్తే ప్రాథమిక రెవెన్యూ మిగులు క్యాపిటల్ పరివ్యయంలోని చాలా భాగాన్ని తీర్చటమే కాక ఈ ఐదేళ్ళ కాలంలోని రెండు సంవత్సరాలలో ఇంకా మిగిలింది కూడా. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రాష్ట్ర ఋణేతర రాబడులు (2012-13 లో ₹ 1,04,256 కోట్లు) ప్రాథమిక రెవెన్యూ ఖర్చులకు సరిపడా ఉండడమే కాకుండా మొత్తం క్యాపిటల్ ఖర్చు లేదా అందులోని కొంత భాగానికి కూడా సరిపోతున్నాయి. ఐతే, 2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలోని ప్రతి ఏటా ఋణేతర రాబడుల లోని మిగుళ్ళు మొత్తం ప్రాథమిక వ్యయం, లోన్లు, అడ్వాన్సులకు చాలినంతగా లేవు. ఇదే ప్రాథమిక లోటుకు దారి తీసింది.

---

[25] పారిభాషిక పదకోశం చూడండి

1.15 సారాంశం

ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టాన్ని తీసుకొచ్చిన తరువాతి కాలంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి ఏటా ఆర్థిక సంస్కరణల లక్ష్యాలను సాధిస్తూనే ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2012-13 లో వరుసగా ఏడవ సంవత్సరం రెవెన్యూ మిగులును సాధించింది. ద్రవ్యలోటు ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం నిర్దేశించిన పరిమితికి లోపలే ఉంది. కాంట్రిబ్యూటరీ పింఛను పథకం ప్రవేశపెట్టినప్పటి నుంచీ ప్రభుత్వం జమ చేయవలసిన మొత్తాలను (ఉద్యోగుల వాటా కూడా) ఇంత వరకూ లెక్క కట్టలేదు. ఎన్ఎస్‌డీఎల్/ ట్రస్టీ బ్యాంకుకు బదిలీ చేయకుండా ఫండ్ లోనే ఉంచిన మొత్తాల మీద చెల్లించాల్సిన వడ్డీని కూడా అంచనా వేయలేదు, లెక్క చూపలేదు.

2012-13 సంవత్సరానికి ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం నిర్దేశించిన పరిమితి ప్రకారం, మొత్తం ద్రవ్య బాధ్యతలు జీఎస్‌డీపీలో 28.90 శాతానికి మించకూడదు. ప్రభుత్వం తన ద్రవ్య బాధ్యతలను జీఎస్‌డీపీలో 25.69 శాతానికి తగ్గించింది.

ఈ ఏడాది రెవెన్యూ రాబడులు నిరుటికంటే 10.98 శాతం పైగా పెరిగాయి. రాష్ట్ర సొంత పన్నులు, పన్నులు కాని ఇతర రాబడులు పెరగడం వలన ఈ వృద్ధి సాధ్యపడింది. ప్రణాళికేతర గ్రాంట్ల కింద (₹ 2,715 కోట్లు) కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే సహాయక గ్రాంట్లు నిరుటి కంటే ఈ సంవత్సరం ₹ 3,140 కోట్లు తగ్గాయి. విశేషించి, స్థానిక సంస్థలకు రావలసిన గ్రాంట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంబంధిత షరతులు పాటించకపోవటం వలన రాలేదు. క్యాపిటల్ ఖర్చు ఇంచుమించు 10.40 శాతం పెరిగింది. మొత్తం ఖర్చులో క్యాపిటల్ ఖర్చు నిష్పత్తి 12.44 శాతం ఉంది. నీటిపారుదల, రోడ్ల విభాగాలలో నిర్మాణ పనులు, ప్రాజెక్టులు సకాలంలో పూర్తి కాలేదు. ఫలితంగా, ఆశించిన ప్రయోజనాలు ఒనగూరకపోగా, వీటికి సంబంధించిన ఖర్చు భారీగా పెరిగింది. అంతేకాకుండా, 2012-13 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అభివృద్ధి వ్యయానికి తగిన ప్రాధాన్యతనిచ్చినప్పటికీ, కేటాయించిన నిధులను ఆశించిన ప్రయోజనానికి పూర్తిగా విడుదల అయ్యేలా చూడలేదు.

కంపెనీలు, చట్టబద్ధమైన కార్పోరేషన్లలో పెట్టిన పెట్టుబడులపై ప్రతిఫలం ఇప్పటికీ స్వల్పంగానే ఉంది. ప్రభుత్వం చెల్లించిన వడ్డీ రేటు 7.60 శాతం కాగా ప్రభుత్వ పెట్టుబడులపై 2008-13లో వచ్చిన ప్రతిఫలం రేటు 0.65 శాతానికి పడిపోయింది. ఈ కంపెనీలు, కార్పోరేషన్లకు సంబంధించి వార్షిక పద్దులు చాలావాటికి ఖరారుకాలేదు. పధ్నాలుగు సంస్థలకు సంబంధించి, పద్దులు ఖరారైన సంవత్సరంవరకూ పేరుకుపోయిన నష్టాల మొత్తం ₹ 5,970 కోట్లు. ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థ ₹ 3,617 కోట్ల నష్టంతోనూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ₹ 1,984 కోట్ల నష్టంతోనూ ఈ జాబితాలో ముందున్నాయి.

ఇచ్చిన ఋణాల మొత్తం (₹ 3,913 కోట్లు), వసూలు చేసిన ఋణాల మొత్తం (₹ 426 కోట్లు) మధ్య అంతరం వలన వసూళ్ళ స్థాయి అత్యల్పంగా ఉంది. గత సంవత్సరం కంటే ఇది స్వల్పంగానే మెరుగుపడింది. అంతేకాకుండా, అలా ఋణాలు పొందిన వివిధ సంస్థల నుంచి ₹ 12,148 కోట్ల ఋణ మొత్తానికి సంబంధించి ఇప్పటికీ ధృవీకరణలు రాలేదు.

1.16 సిఫార్సులు

1. ప్రభుత్వం తన ద్రవ్య సూచీలను ప్రభావితం చేసే అంశాలపై దృష్టిసారించి, వివిధ లావాదేవీలకు తగిన పద్దుల విధానం ఉండే విధంగా శ్రద్ధ వహించాలి. పింఛను చెల్లింపుల కోసం చేస్తున్న బడ్జెట్ కేటాయింపులను సమీక్షించుకొని, ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టంలో చెప్పినట్లు యాక్చ్యురియల్ ప్రాతిపదికన లెక్కకట్టి తగిన మొత్తాలను కేటాయించాలి. కాంట్రిబ్యూటరీ పింఛను విధానంలో ఉద్యోగుల జీతాల నుంచి వసూలు చేసిన వాటి వివరాలను సంబంధిత డీడీఓల నుంచి సత్వరం తెప్పించుకొని ప్రభుత్వం తాను జత చేయవలసిన మొత్తాలను, ఫండ్ మేనేజర్‌కు నిధులను బదిలీ చేయటంలోని జాప్యం వలన చెల్లించాల్సిన వడ్డీలను లెక్క కట్టాలి.

2. చాలా సంవత్సరాలుగా పూర్తి కావలసిన ప్రాజెక్టులను ప్రత్యేకించి సాగునీటి ప్రాజెక్టులను ఒక నిర్ణీత కాలవ్యవధిలో పూర్తి చేసి, లక్షిత వర్గాలకు ఆశించిన ప్రయోజనం ఒనగూర్చే విధంగా ప్రభుత్వం తగు కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించుకోవాలి. క్యాపిటల్ వ్యయం అవసరమయ్యే అంశాలు, ముఖ్యంగా, సామాజిక-ఆర్థిక రంగాలలో ప్రాథమ్యాలను ప్రభుత్వం గుర్తించాలి.

3. వివిధ పథకాలను అమలు చేస్తున్న ప్రభుత్వ శాఖలు గ్రాంటులను వినియోగించుకోవటం మీద తగు అజమాయిషీ పెట్టటమే కాకుండా, వినియోగ ధృవపత్రాలను సమర్పించే విధానం గాడినపెట్టి కేంద్రం నుంచి రావలసిన గ్రాంట్లకు అర్హత పొందడం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను ఇనుమడింపజేయాలి. ఈ నిధులను సాధించుకునేందుకు నిర్దేశించిన నిబంధనలను సకాలంలో పాటించే విధంగా దృష్టి పెట్టాలి.

4. ప్రభుత్వం వివిధ సంస్థలకు ఇచ్చిన ఋణాల వివరాలను పర్యవేక్షించేందుకూ, తనకు రావలసిన బకాయిల మొత్తాలకు ఆ సంస్థల నుంచి దృఢీకరణలు పొందేందుకూ, అసలు - వడ్డీలను నిర్ణీత గడువులో వసూలు చేసుకునేందుకూ తగు వ్యవస్థను నెలకొల్పుకోవాలి.

2.1 పరిచయం

విధానపరమైన నిర్ణయాలు దుబారా లేకుండానూ, నిధుల మళ్లింపులు జరగకుండానూ పరిపాలన స్థాయిలో సక్రమంగా అమలయ్యేలా చూడడానికి ప్రభావవంతమైన ఆర్థిక నిర్వహణ దోహదపడుతుంది. అంతేకాకుండా, క్షేత్రస్థాయిలో ఈ విధాన నిర్ణయాల అమలు సఫలం కావటానికి తగు భరోసాను కూడా ఇది కల్పిస్తుంది. బడ్జెట్ కేటాయింపుల విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రాథమ్యాలపై ఆడిట్ సమీక్ష, బడ్జెట్ ప్రక్రియల్లోని పారదర్శకత, సాఫల్యతలపై ఆడిట్ వ్యాఖ్యలు ఈ అధ్యాయంలో ఉన్నాయి.

2.2 బడ్జెట్ ప్రక్రియ

ఆర్థికపరమైన విషయాల్లోనూ, బడ్జెట్ సంబంధిత విషయాల్లోనూ అనుసరించాల్సిన విధానాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్ నిర్దేశిస్తాయి. సాధారణంగా, రాష్ట్రంలో బడ్జెట్ రూపకల్పన దీనికి సంబంధించిన బడ్జెట్ క్యాలెండర్ ప్రకారమే జరుగుతుంది. ప్రతి ఏటా అక్టోబరులో తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెట్ అంచనాల రూపకల్పన మొదలవుతుంది. ఐతే, వివిధ శాఖలను తనిఖీ చేసినప్పుడు, అతిక్రమణలకు తావులేకుండానూ, ఏడాది చివర్లో ఆశ్చర్యకర పరిస్థితులు తలెత్తకుండానూ చూసే విధంగా, ఖర్చుల వివరాలను ఆర్థిక శాఖకు ప్రతి నెలా సమర్పించే కేంద్రీకృత వ్యయ నియంత్రణ యంత్రాంగం లేదని వెల్లడైంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్ ప్రకారం, బడ్జెట్ రూపకల్పన ప్రక్రియలో కింది స్థాయి నుండి పై స్థాయి వరకూ పాల్గొనాలి. అంటే, యూనిట్ స్థాయిలో అవసరమైన నిధుల వివరాలను జిల్లా స్థాయిలోనూ, తర్వాత సంబంధిత శాఖ స్థాయిలోనూ క్రోడీకరించాలి. ఐతే, ఈ ఏడాది ఆడిట్ చేసిన ప్రభుత్వ శాఖల్లో ఈ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్న దాఖలాలేవీ కనబడలేదు. ప్రభుత్వ శాఖల్లో అమలవుతున్న వివిధ పథకాలనూ, లావాదేవీలనూ తనిఖీ చేసినప్పుడు, యూనిట్/జిల్లా స్థాయిలోకానీ సంబంధిత శాఖ స్థాయిలోకానీ ప్రతిపాదిత ఆర్థిక వనరులకూ, వాటి తాలూకు భౌతిక ఫలితాలకూ పొంతన లేదని వెల్లడైంది. వాస్తవంగా కావలసిన నిధుల ఆవశ్యకతను విశ్లేషించటంలోనూ, అంచనా వేయటంలోనూ తగిన కృషి జరగలేదు. ప్రభుత్వం గత కొన్నేళ్ళుగా ఫలితాల బడ్జెట్‌ను వెలువరిస్తున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ శాఖలు, ఒక ఏడాదికి నిర్ణయించిన లక్ష్యాలను ఎంతమేరకు సాధించిందీ ఆ తదుపరి సంవత్సరానికి సమర్పించే బడ్జెట్ ప్రతిపాదనల్లో నివేదించడం లేదు.

2.3 ఆర్థికపరమైన జవాబుదారీతనం, బడ్జెట్ నిర్వహణ

ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలోనూ, అప్రోప్రియేషన్ చట్టానికి అనుబంధంగా ఉన్న షెడ్యూళ్ళలో నిర్దేశించిన వివిధ ప్రయోజనాల కోసం ఓటుచేసిన గ్రాంట్లు, ఛార్జి చేసిన అప్రోప్రియేషన్ల మొత్తాలతో పోల్చి చూసినపుడు, వాస్తవంగా అయిన ప్రభుత్వ ఖర్చుల పద్దులను 'వినిమయ పద్దులు' (అప్రోప్రియేషన్ అకౌంట్లు) అంటారు. తొలి బడ్జెట్ అంచనాలు, అనుబంధ గ్రాంట్లు, సరెండర్లు, రీ-అప్రోప్రియేషన్ల మొత్తాలను ఈ అకౌంట్లు స్పష్టంగా తెలుపుతాయి. అప్రోప్రియేషన్ చట్టంలో ఆమోదించిన మొత్తాలకు ప్రతిగా వివిధ సేవలపై వాస్తవంగా అయిన క్యాపిటల్, రెవెన్యూ ఖర్చుల వివరాలు ఈ పద్దుల్లో ఉంటాయి. ఆర్థిక వనరుల వినియోగం, బడ్జెట్ కేటాయింపుల పర్యవేక్షణల గురించి అర్థం చేసుకోవడంలో అప్రోప్రియేషన్ అకౌంట్లు ఉపకరిస్తాయి. ఆ విధంగా, ఇవి ఆర్థిక పద్దులకు (ఫైనాన్స్ అకౌంట్లకు) అనుబంధంగా ఉంటాయి.

వివిధ గ్రాంట్ల కింద వాస్తవంగా చేసిన ఖర్చులు అప్రోప్రియేషన్ చట్టంలో ఆమోదించిన మొత్తాలను అతిక్రమించలేదనీ రాజ్యాంగపు నిబంధనల ప్రకారం ఛార్జి చేయాల్సిన విధంగానే ఖర్చులను ఛార్జి చేసారనీ నిర్ధారించుకోవడానికి భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ (సీఏజీ) అప్రోప్రియేషన్ పద్దులను తనిఖీ చేస్తారు. అంతేకాకుండా, చేసిన ఖర్చులు సంబంధిత చట్టాలు, నియమ నిబంధనలు, ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయా లేవా అని కూడా నిర్ధారించుకోవడం జరుగుతుంది.

2.4 వినిమయ పద్దుల సంగ్రహం

నలభై గ్రాంట్లు/అప్రోప్రియేషన్లకు సంబంధించి 2012-13లో వాస్తవంగా అయిన ఖర్చుల వివరాలను సంక్షిప్తంగా పట్టిక **2.1** లో ఇవ్వటం జరిగింది.

పట్టిక 2.1: బడ్జెట్ కేటాయింపులకు ప్రతిగా వాస్తవంగా అయిన ఖర్చుల సంక్షిప్త స్థితి

(₹ కోట్లలో)

	ఖర్చుల స్వభావం	తొలి గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్	అనుబంధ గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్	మొత్తం	వాస్తవంగా అయిన ఖర్చు[1]	మిగులు (-)/ అదనం (+)
ఓటు చేసినవి	I రెవెన్యూ	1,00,368.00	9,157.09	1,09,525.09	91,915.69	(-)17,609.40
	II క్యాపిటల్	19,846.17	1,568.94	21,415.11	15,373.58	(-)6,041.53
	III ఋణాలు, అడ్వాన్సులు	4,726.06	178.64	4,904.70	3,912.86	(-)991.84
మొత్తం ఓటు చేసినవి		**1,24,940.23**	**10,904.67**	**1,35,844.90**	**1,11,202.13**	**(-)24,642.77**
ఛార్జి చేసినవి	I రెవెన్యూ	12,361.24	11.86	12,373.10	11,795.54	(-)577.56
	II క్యాపిటల్	127.63	73.06	200.69	29.14	(-)171.55
	III ప్రజా ఋణం తిరిగి చెల్లింపు	8,813.42	—	8,813.42	7,676.85	(-)1,136.57
మొత్తం ఛార్జి చేసినవి		**21,302.29**	**84.92**	**21,387.21**	**19,501.53**	**(-)1,885.68**
పూర్తి మొత్తం		**1,46,242.52**	**10,989.59**	**1,57,232.11**	**1,30,703.66**	**(-)26,528.45**

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

గమనిక : i) ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం చేసిన ఖర్చులో ₹ 1,608 కోట్ల మొత్తానికిసంబంధించిన డాక్యుమెంట్లు/వోచర్లు అందుబాటులో లేని కారణంగా ఈ ఖర్చుల వాస్తవికతను ధృవీకరించలేము.

ii) కంటిజెన్సీ నిధికి తిరిగి జమ చేయని అడ్వాన్సుల మొత్తం ₹ 2.05 కోట్లు. వాస్తవ ఖర్చును ఆమేరకు తగ్గించి చూపడమైంది.

iii) ఆకస్మిక ఖర్చుల (ఎ.సి.) బిల్లులపై 2012-13 లో డ్రా చేసిన ₹ 394 కోట్ల మొత్తానికి వివరణాత్మక కంటింజెంట్ (డి.సి.) బిల్లులు లేని కారణంగా ఈ ఖర్చుల యదార్థతను ధృవీకరించలేము.

రెవెన్యూ విభాగం కింద 37 గ్రాంట్లు, 11 అప్రోప్రియేషన్లు, క్యాపిటల్ విభాగం కింద 28 గ్రాంట్లు, మూడు అప్రోప్రియేషన్లు, లోన్లు విభాగం కింద 13గ్రాంట్లు, ఒక అప్రోప్రియేషన్ (ప్రజా ఋణం) లలో ₹ 26,804 కోట్ల మిగులు ఏర్పడింది. ఐతే, రెవెన్యూ విభాగం కింద మూడు గ్రాంట్లు[2], ఒక అప్రోప్రియేషన్[3], క్యాపిటల్ విభాగం కింద రెండు గ్రాంట్లలో[4] ₹ 276 కోట్లు అధికంగా ఖర్చయింది. ఫలితంగా ₹ 26,528 కోట్ల నికర మిగులు ఏర్పడింది.

బడ్జెట్‌లో చేసిన తొలి కేటాయింపుల మొత్తం ₹ 1,46,242.52 కోట్లు కంటే కూడా తక్కువగా ₹ 1,30,703.66 కోట్లు మాత్రమే వాస్తవంగా ఖర్చయింది, కనుక అనుబంధ కేటాయింపులన్నీ అనవసరమని తేలింది. ఇది బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలలోని అవాస్తవికతను తెలియజేస్తోంది.

---

[1] ఈ సంఖ్యలు స్థూల విలువలను సూచిస్తాయి. రెవెన్యూ వ్యయం కింద ₹ 1,009 కోట్లు, క్యాపిటల్ వ్యయం కింద ₹ 254 కోట్లు చొప్పున ఖర్చులో తగ్గుదలగా పద్దులలో సర్దుబాటు చేసిన రికవరీలను వీటిలో పరిగణించలేదు

[2] X-ఆంతరంగిక పరిపాలన (₹ 166.96 కోట్లు), XI-రోడ్లు, భవనాలు, పోర్టులు (₹ 57.54 కోట్లు), XXXIX-ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, కమ్యూనికేషన్లు (₹ 48.83 కోట్లు)

[3] XVI-వైద్యం, ఆరోగ్యం (₹ 7,741కోట్లు)

[4] XVII-మున్సిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి (₹ 1.91 కోట్లు), XXIX-అడవులు, శాస్త్ర సాంకేతిక మరియు పర్యావరణం (₹ 0.38 కోట్లు)

2.4.1 కేటాయింపుల ప్రాథమ్యాలకు ప్రతిగా చేసిన నిధుల వినిమయం

2012-13 లో ప్రభుత్వ రాబడుల విషయంలోనూ, ఖర్చుల విషయంలోనూ బడ్జెట్ కేటాయింపులతో వైరుధ్యం ఏర్పడింది. బడ్జెట్ ప్రక్రియ, బడ్జెట్‌పై పర్యవేక్షణ ప్రక్రియ, నిర్వహణ సమాచార వ్యవస్థల పటుత్వంపై దీని వలన సందేహాలు కలుగుతాయి.

2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, వినిమయ పద్దుల ఆడిట్ నిర్వహించగా, 23 గ్రాంట్ల విషయంలో, ఒక్కొక్క కేసులోనూ ₹ 100 కోట్ల కంటే అధికంగానూ, మొత్తం కేటాయింపులో 20 శాతంకంటే అధికంగానూ మిగుళ్ళు (₹ 13,176 కోట్లు) ఏర్పడ్డాయని వెల్లడైంది. మొత్తం మిగుళ్ళు ₹ 26,528 కోట్లలో ఇవి 50 శాతంగా ఉన్నాయి (***అనుబంధం 2.1***).

ఇందులో ₹ 9,785 కోట్ల మిగులు (37 శాతం) ఏడు గ్రాంట్లలోనే ఏర్పడింది. ఈ గ్రాంటులన్నింటిలోనూ మిగుళ్ళు ₹ 500 కోట్లు దాటిపోయి, వ్యయంలో 20 శాతంకన్నా ఎక్కువగా ఉండటంతో ఇది బడ్జెట్ ప్రతిపాదనల్లోని ఖచ్చితత్వంపై సందేహాలు రేకెత్తిస్తోంది. ఈ వివరాలు పట్టిక **2.2** లో ఉన్నాయి.

పట్టిక 2.2 : అధికంగా మిగుళ్ళు ఏర్పడిన గ్రాంట్లు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	గ్రాంటు పేరు	మొత్తం గ్రాంటు	ఖర్చు	మిగుళ్ళేర్పడటానికి కారణాలు
రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది					
1	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్లు, రిలీఫ్	4,370	2,663	• ఖాళీ పోస్టులను భర్తీ చేయకపోవడం • పరిపాలనాపరమైన ఆదేశాలు జారీకానందు వల్ల పనులను ప్రారంభించకపోవడం • కాంట్రాక్టు ఉద్యోగుల కొనసాగింపునకు ఉత్తర్వులు ఆలస్యంగా అందడం • బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు అందకపోవడం • యూనిట్ల నుండి విజ్ఞాపనలు అందకపోవడం
2	XIII	ఉన్నత విద్య	2,984	2,322	
3	XVII	పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి	4,802	2,482	
4	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	2,625	2,042	
5	XXXI	పంచాయతీరాజ్	5,165	3,311	
క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది					
6	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడ రేవులు	3,915	2,418	• ఖాళీ పోస్టులను భర్తీ చేయకపోవడం • పరిపాలనా పరమైన ఉత్తర్వులు రాని కారణంగా పనులు ప్రారంభించకపోవడం • భూసేకరణ చేయకపోవడం
7	XXXIV	చిన్నతరహా నీటి పారుదల	2,317	1,155	

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

అంతేకాక, ఈ దిగువ పేర్కొన్న ఒక అప్రోప్రియేషన్, మూడు గ్రాంట్లలో మిగుళ్ళు 20 శాతంలోపే ఉన్నాగానీ ₹ 1,000 కోట్లకు పైగా భారీ మిగుళ్ళు ఏర్పడ్డాయి.

పట్టిక 2.3 : ₹ 1,000 కోట్లకు మించిన మిగుళ్ళు

గ్రాంటు నెంబరు	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ పేరు	మిగులు (₹ కోట్లలో)	మిగుళ్ళకు కారణాలు
IX	ద్రవ్య పాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు - ప్రజా ఋణం (లోన్లు - చార్జి చేసినది)	1,137	• వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులను వినియోగించుకోకపోవడం
XII	పాఠశాల విద్య (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది)	2,243	• ఖాళీ పోస్టులను భర్తీ చేయకపోవడం • పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు, మంజూరీలు రానికారణంగా పనులను ప్రారంభించకపోవడం • భూసేకరణ జరగకపోవడం • పునరావాసం - పునర్నిర్మాణాలకు పరిహారం చెల్లించకపోవడం
XXXIII	భారీ, మధ్యతరహా నీటి పారుదల (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది)	1,010	
XXXIII	భారీ, మధ్యతరహా నీటి పారుదల (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసినది)	1,966	

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

2.4.2 నిరంతరం మిగుళ్లేర్పడటం

పది కేసుల్లో, గత ఐదేళ్ళలో ప్రతి కేసులోనూ ₹ 20 కోట్ల కంటే ఎక్కువగానూ, మొత్తం గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్‌లో 20 శాతం లేదా అంతకంటే ఎక్కువగా నిరంతర మిగుళ్లేర్పడ్డాయి. వివరాలను ఈ కింది పట్టికలో ఇవ్వడం జరిగింది:

పట్టిక 2.4 : 2008-13 మధ్యకాలంలో ప్రతిఏటా మిగుళ్లేర్పడిన గ్రాంట్లు, అప్రోప్రియేషన్లు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ సంఖ్య, పేరు	మిగుళ్ళ మొత్తం				
		2008-09	**2009-10**	**2010-11**	**2011-12**	**2012-13**
రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది						
1.	XVIII - గృహ నిర్మాణం	802	374	189	436	239
2.	XXXIV -చిన్న నీటిపారుదల	289	270	113	161	186
3.	XXXVI - పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం	288	582	389	478	313
4.	XXXVII - పర్యాటకం, కళలు, సంస్కృతి	55	38	41	73	53
క్యాపిటల్ - ఓటు చేసినది						
5.	V - రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్లు, పునరావాసం	60	23	101	91	241
6.	XVI- వైద్యం, ఆరోగ్యం	62	32	38	36	64
7.	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం	434	102	75	114	196
8.	XXIII - వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	31	21	25	25	98
9.	XXXIV - చిన్న నీటిపారుదల	670	430	838	758	1,162
క్యాపిటల్ - ఛార్జి చేసినది						
10.	XXXIII - భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	112	97	56	43	88

మూలం : వినిమయ పద్దులు

నిరంతరం మిగుళ్ళేర్పడటానికి ప్రభుత్వం తెలిపిన కారణాలను ఈ కింద పేర్కొనడమైంది.

చిన్న నీటి పారుదల : పనుల పురోగతి నెమ్మదించటం, నిర్వహణ పనులు కొన్ని వాయిదా వేయటం, అనుమతులు రాకపోవటం, ఖాళీ పోస్టులను భర్తీ చేయకపోవడం, బిల్లులు/ప్రభుత్వ మంజూరీలు రాకపోవడం, పరిపాలనాపరమైన కారణాల వలన నిధులు విడుదల కాకపోవడం మొదలైనవి.

పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం : ఉద్యోగాలలో ఖాళీలు భర్తీ చేయకపోవటం, భారత ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయకపోవడం, పరిశ్రమలకివ్వాల్సిన విద్యుత్తు సబ్సిడీ ఖరారు కాకపోవటం, పారిశ్రామికవేత్తలకు ఇవ్వాల్సిన ప్రోత్సాహకాలను ఖరారు చేయకపోవటం, అధికారుల నుండి మంజూరీలు రాకపోవడం, సంబంధిత ఏజన్సీల నుండి బిల్లులు రాకపోవడం.

పర్యాటకం, కళలు, సంస్కృతి : పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు రాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడం, నిధులు విడుదల కాకపోవడం, మంజూరీలు రాకపోవడం, కడప, నెల్లూరు జిల్లాల్లో శిల్పారామం ఏర్పాటు, బహుళ ప్రయోజనాల సాంస్కృతిక సముదాయాల నిర్మాణానికి నిధుల కేటాయింపునకు పరిపాలనా అనుమతులు రాకపోవడం.

రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్లు, రిలీఫ్ : పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు రానికారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడం, పనులకు మంజూరీలు రాకపోవడం, పనుల పురోగతి నెమ్మదించటం, పనులకు టెండర్లను మళ్ళీ పిలవడం, కొనుగోళ్ళు కొద్దిగానే చేయడం, మొదలైనవి.

వైద్యం, ఆరోగ్యం : పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు రానికారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడం,పనుల పురోగతి మందగించటం, నిర్మాణ పనులు చేపట్టే సంస్థలను ఖరారు చేయకపోవటం, పరిపాలనా పరమైన కారణాలతో కొన్ని పనులను వాయిదా వేయడం, ఆర్థిక సంవత్సరం చివర్లో బిల్లులను ఆమోదించకపోవడం.

సాంఘిక సంక్షేమం : పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు రానికారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడం, ఆర్ఐడీఎఫ్ కింద మంజూరైన పనులు లేకపోవడం, కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయకపోవటం, పనులలో మందగమనం, కొన్ని పనులను వాయిదా వేయడం, మొదలైనవి.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం : పరిపాలనా పరమైన అనుమతులు రానికారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడం, పనుల పురోగతి నెమ్మదించటం, పనులకు మంజూరీలు రాకపోవడం, మొదలైనవి.

భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల : కోర్టు వ్యాజ్యాలు, భూసేకరణ వ్యవహారాలు పరిష్కారం కాకపోవడం, పాలనాపరమైన అనుమతులలో జాప్యం, మొదలైనవి కారణాలు.

పైన పేర్కొన్న గ్రాంట్లు గృహనిర్మాణం, నీటిపారుదల, వైద్యం-ఆరోగ్యం, సంక్షేమ రంగాల్లోని అభివృద్ధి పథకాలకు సంబంధించినవి కాబట్టి, లక్షిత లబ్ధిదారులకు ఆశించిన ప్రయోజనాలు అందేలా చూసేందుకు సకాలంలో క్లియరెన్సులు, మంజూరీలు వచ్చేలా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోలేకపోయిందని స్పష్టమవుతోంది.

2.4.3 అధిక ఖర్చు

బడ్జెట్ కేటాయింపులను మించి చేసిన అధిక ఖర్చులు 2011-12లో ₹ 189 కోట్లు కాగా, అది 2012-13లో ₹ 276 కోట్లకు పెరిగింది. ఐదు గ్రాంట్లు[5], ఒక అప్రోప్రియేషన్[6]లో ఈ ఏడాదిలో చేసిన అధిక వ్యయం భారత రాజ్యాంగంలోని 205వ అధికరణం ప్రకారం క్రమబద్ధీకరించాల్సి ఉంది. మూడు కేసుల్లో, ప్రతీ కేసులోనూ కేటాయించిన నిధుల కంటే ₹ 20 కోట్లు లేదా అంతకంటే అధికంగా ఖర్చు జరిగింది. ఆ వివరాలు ఈ దిగువ పట్టికలో ఉన్నాయి.

[5] X - హోం పరిపాలన (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది) ₹ 167,96,12,663, XI - రోడ్లు, భవనాలు, పోర్టులు (రెవెన్యూ ఓటు చేసినది) ₹ 57,53,86,220, XVII - మున్సిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసినది) ₹ 191,20,051, XXIX - అడవులు, శాస్త్ర సాంకేతిక మరియు పర్యావరణం (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసినది) ₹ 38,29,958, XXXIX - ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, కమ్యూనికేషన్లు (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది) ₹ 48,83,22,796

[6] XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం (రెవెన్యూ - ఛార్జి చేసినది) ₹ 7,741

పట్టిక 2.5 : అధిక ఖర్చు

(₹ కోట్లలో)

గ్రాంటు సంఖ్య	గ్రాంటు పేరు	మొత్తం గ్రాంటు	ఖర్చు	అధిక ఖర్చుకు కారణాలు
X	ఆంతరంగిక పరిపాలన (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది)	4,754	4,921	• బకాయిల్లో ఉన్న బిల్లుల క్లియరెన్సు • ఉద్యోగాల్లో ఖాళీలను భర్తీ చేయడం • లీగల్ ఇంటర్సెప్షన్ మానిటరింగ్ సిస్టంను విస్తరించడం
XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది)	1,960	2,018	అధిక ఖర్చుకు నిర్దిష్ట కారణాలను ప్రభుత్వం తెలుపలేదు
XXXIX	ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజి, కమ్యూనికేషన్లు (రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది)	150	199	
	మొత్తం	**6,864**	**7,138**	

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

2.4.4 కేటాయింపులు లేకుండా ఖర్చు చేయడం/ రీఅప్రోప్రియేషన్ ద్వారా ఖర్చు చేయడం

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్‌లోని పేరాలు 17.3.1, 17.6.1(సి) ప్రకారం, సాధారణంగా, నిధుల కేటాయింపు జరగకుండా ఏదైనా పథకం/సేవపై ఖర్చు చేయకూడదు. ఐతే, 2012-13 సంవత్సరంలో బడ్జెట్ కేటాయింపులు లేకుండానే ఏడు కేసుల్లో మొత్తం ₹ 684 కోట్లు (ఒక్కొక్క కేసులోనూ ₹ 10 కోట్లు అంతకంటే అధికంగా) ఖర్చు చేసారు. వివరాలు పట్టిక **2.6** లో ఉన్నాయి. ఈ కేసులన్నింటిలోనూ బడ్జెట్ కేటాయింపులు (తొలి లేదా అనుబంధ కేటాయింపులు) లేవు. రీఅప్రోప్రియేషన్ చేసిన నిధుల నుండి ఖర్చు చేయడమైంది. అంతేకాక, రెండు సందర్భాల్లో (క్రమ సంఖ్యలు 2, 7) రీఅప్రోప్రియేషన్ కూడా లేకుండానే ఖర్చు చేసారు. ఇది శాసన సభ నియంత్రణనూ, బడ్జెట్ ప్రక్రియ మాన్యతనూ అతిక్రమించే చర్య.

పట్టిక 2.6 : 2012-13 లో కేటాయింపులు లేకుండానే చేసిన ఖర్చులు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య, పేరు	పద్దు	రీఅప్రోప్రియేషన్	ఖర్చు
1	IX - ద్రవ్య పాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	2071-01-110-(09) పురపాలక సంఘాలు/ నగరపాలక సంస్థల సిబ్బందికి పించన్లు	57.25	57.25
2	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-04-797-(04) కేంద్ర రోడ్డు నిధి నుండి ఆర్థిక సాయం	0	**163.41**
3	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-04-800-(13) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్ల అభివృద్ధి సంస్థ కింద ప్రధాన రహదార్ల అనుసంధానం	300.00	297.67
4	XVI - వైద్యం - ఆరోగ్యం	2210-03-103-(06) సామాజిక ఆరోగ్య పోషణ సమూహాలు	126.03	126.03
5	XXXI - పంచాయతీరాజ్	2215-01-102-(06) పథకం అమలుకు మద్దతు	0.01	**11.73**
6	XXXI - పంచాయతీరాజ్	2215-01-102-(07) మౌలిక వసతులు అభివృద్ధి	12.61	12.81
7	XXXIX - ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, కమ్యూనికేషన్లు	3451-00-090(30) జాతీయ ఇ- పాలన కార్యాచరణ ప్రణాళిక	0	**15.18**
		మొత్తం	**495.90**	**684.08**

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

2.4.5 గత సంవత్సరాల్లో కేటాయింపులను మించి చేసిన ఖర్చుల్లో ఇంకా క్రమబద్ధీకరించాల్సినవి

భారత రాజ్యాంగంలోని 205 వ అధికరణం ప్రకారం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ కంటే అధికంగా చేసిన ఖర్చును ఆ రాష్ట్ర శాసనసభలో క్రమబద్ధీకరించుకోవాలి. అలా క్రమబద్ధీకరించుకోవడానికి ఎటువంటి గడువునూ ఈ అధికరణంలో నిర్దేశించకపోయినప్పటికీ, ప్రజా పద్దుల సంఘం (పీఏసీ) అప్రోప్రియేషన్ అకౌంట్లపై చర్చ పూర్తిచేసిన తరువాత ఈ ఖర్చులను క్రమబద్ధీకరించడం జరగాలి. ఐతే, సంబంధిత పరిపాలనా శాఖలు, ఆర్థిక శాఖ వివరణాత్మక నివేదికలు ఇవ్వని కారణంగా 2004-12 మధ్య సంవత్సరాల్లో కేటాయింపులను మించి ఖర్చు చేసిన ₹ **2,876** కోట్లు 2013 జూలై నాటికి ఇంకా క్రమబద్ధీకరించాల్సి ఉంది. ఆ వివరాలు ***అనుబంధం 2.2*** లో ఉన్నాయి.

అదనపు వ్యయాన్ని క్రమబద్ధీకరించటం కోసం వివరణాత్మక నివేదికలు పంపమని అన్ని శాఖలనూ 2013 జూన్‌లో ఆదేశించినట్లు ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు).

2.4.6 అనవసరంగానూ, అరకొరగానూ, అధికంగానూ చేసిన అనుబంధ కేటాయింపులు

ఈ సంవత్సరం 37 కేసుల్లో, ఒక్కొక్కదాంట్లోను కోటి రూపాయలు, అంతకు మించి చేసిన అనుబంధ కేటాయింపులు అనవసరమని తేలింది. వాస్తవ వ్యయం (₹ 48,705 కోట్లు) తొలుత కేటాయించిన నిధులు (₹ 60,802 కోట్లు) కన్నా కూడా తక్కువ కావటం వలన ఈ కేసుల్లో చేసిన మొత్తం ₹ 3,577 కోట్ల అనుబంధ కేటాయింపులూ అనవసరమని తెలుస్తోంది. వివరాలు ***అనుబంధం 2.3(ఎ)*** లో ఉన్నాయి. నెలవారీ వ్యయనియంత్రణ యంత్రాంగం ద్వారా ఖర్చుల పర్యవేక్షణ సరిగా లేని కారణంగా, ఆర్థిక సంవత్సరంలో మిగిలిన కాలానికి వాస్తవంగా అవసరమైన నిధులెంతనే విషయంలో సీసీఓలకు అవగాహన లేకపోవడాన్ని ఇది సూచిస్తోంది.

అదేవిధంగా, 16 కేసులలో, 13 గ్రాంట్లకు సంబంధించి, ప్రతి కేసులోనూ కోటి రూపాయలు, అంతకంటే అధికంగా చేసిన ₹ 7,167 కోట్ల అనుబంధ కేటాయింపుల్లో, అవసరమైనది ₹ 2,756 కోట్లు కాగా, ₹ 4,411 కోట్లు అధికంగా చేసినట్లు తేలింది. ఈ వివరాలు ***అనుబంధం 2.3(బి)*** లో ఉన్నాయి. రెండు కేసులలో ప్రతి కేసులోనూ కోటి రూపాయలు కంటే అధికంగా, మొత్తం ₹ 225.88 కోట్ల అనుబంధ కేటాయింపు చేసినప్పటికీ, మరో ₹ 224.51 కోట్లు అధికంగా ఖర్చయ్యాయి కాబట్టి, ఆ అనుబంధ కేటాయింపులు సరిపోలేదని తేలింది. వివరాలు ***అనుబంధం 2.3 (సి)***లో ఉన్నాయి.

వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల్లో అనవసరంగా/అధికంగా చేసిన అనుబంధ కేటాయింపులలో ముఖ్యమైన వాటిని ఈ కింద పేర్కొనడమైంది.

పట్టిక 2.7: అనవసరపు/అధిక అనుబంధ గ్రాంట్లు

(₹ కోట్లు)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	గ్రాంటు పేరు	తొలి కేటాయింపు	అసలు వ్యయం	మిగులు(-)/ అదనం(+)	అనుబంధ కేటాయింపు
	రెవెన్యూ - ఓటు చేసినది					
	అనవసరపు అనుబంధ కేటాయింపులు					
1	XII	పాఠశాల విద్య	15,212.63	13,042.15	(-) 2,170.48	72.40
2	XVI	వైద్యం - ఆరోగ్యం	5,643.18	5,126.61	(-) 516.57	212.74
3	XVII	పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి	4,530.01	2,481.79	(-) 2,048.22	271.83
4	XXXI	పంచాయతీరాజ్	5,027.83	3,311.27	(-) 1,716.56	136.78
5	XXXVIII	పౌరసరఫరాల పరిపాలన	3,299.50	2,792.37	(-) 507.13	111.91
	అధికంగా చేసిన అనుబంధ కేటాయింపులు					
6	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్లు, పునరావాసం	2,318.87	2,662.48	343.61	2,051.00
7	IX	ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	12,935.54	13,526.38	590.84	1,108.78
8	XXXII	గ్రామీణాభివృద్ధి	5,064.73	5,175.01	110.28	1,000.66
9	XXXV	ఇంధనం	5,554.55	6,219.98	665.43	1,178.44

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

2.4.7 అనవసరంగా చేసిన పునః కేటాయింపులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్‌లోని పేరా 17.4 ప్రకారం, ఏదైనా ఒక గ్రాంటులోని, ఒక అంశంలో మిగిలిపోతాయని ముందుగా ఊహించిన నిధులను అదే గ్రాంటులో అదనపు నిధులు అవసరమైన మరో అంశానికి బదిలీ చేయటాన్ని పునః కేటాయింపు (రీ-అప్రోప్రియేషన్) అంటారు. 2012-13 సంవత్సరానికి 47 కేసులలో, నిధులను అధికంగానో, అనవసరంగానో, అసమగ్రంగానో రీ-అప్రోప్రియేషన్ చేయటం జరిగింది. దీనివలన నిధులను వినియోగించకపోవటంగానీ కేటాయింపులకంటే అధికంగా ఒక్కొక్క కేసులోనూ ₹ 10 కోట్లు, అంతకుమించి ఖర్చు చేయటంగానీ జరిగింది. ఈ వివరాలు ***అనుబంధం 2.4*** లో ఉన్నాయి.

2.4.8 వివరణలు లేని పునః కేటాయింపులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్‌లోని పేరా 17.17.2 ప్రకారం, అదనపు ఖర్చు లేదా మిగులుకు గల కారణాలను రీ-అప్రోప్రియేషన్ స్టేట్‌మెంట్లలో వివరించాల్సి ఉంది. 'వాస్తవ అవసరాలు/ఖర్చుల ఆధారంగా', 'ఊహించిన మిగులు', 'పొదుపు చర్యలు పాటించడం వలన', 'తొలి కేటాయింపు సరిపోదని లేదా అధికంగా ఉందని తేలింది', 'వాస్తవ పురోగతిని బట్టి' వంటి అస్పష్టమైన కారణాలను తెలుపకూడదు. ఐతే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన పునః కేటాయింపు ఆదేశాలను పరిశీలించగా, 16,171 అంశాలకుగాను 12,450 పునః కేటాయింపులలో (77 శాతం) నిర్దిష్ట కారణాలను ప్రధాన మహాగణకాధికారి (ఏ అండ్ ఇ) కార్యాలయానికి తెలపలేదని వెల్లడైంది.

2.4.9 పెద్ద మొత్తంలో నిధులను తిరిగి అప్పగించడం

232 ఉప పద్దుల విషయంలో, ప్రతి కేసులోనూ ₹ 10 కోట్లకంటే అధికంగానూ, మొత్తం కేటాయింపులో 50 శాతం కంటే ఎక్కువగానూ నిధులను తిరిగి అప్పగించటం (సరెండరు చేయడం) జరిగింది. ఈ విధంగా సరెండరు చేసిన మొత్తం ₹ 15,394 కోట్లు కాగా, వీటిలోని 79 ఉప పద్దులలో, నూటికి నూరు శాతం కేటాయింపులను (₹ 6,239 కోట్లను) సరెండరు చేశారు. వంద కోట్ల రూపాయల కంటే ఎక్కువగానూ, కేటాయించిన నిధుల్లో 90 శాతానికంటే అధికంగానూ సరెండరు చేసిన కేసుల వివరాలను ***అనుబంధం 2.5*** లో ఇవ్వడమైంది. ఈ కేసులలో, ప్రభుత్వం తన అవసరాలను మరింత వాస్తవికంగా అంచనా వేసి ఉండాల్సింది.

2.4.10 గంపగుత్తగా కేటాయించడం

బడ్జెట్ అంచనాల్లో గంపగుత్త కేటాయింపులు చేయరాదని బడ్జెట్ మాన్యువల్‌లోని పేరా 13.12 లో నిర్దేశించడం జరిగింది. ఐతే, ఇందుకు విరుద్ధంగా, ₹ 538 కోట్ల మొత్తాన్ని బడ్జెట్లో గంపగుత్తగా కేటాయించగా, ఈ ఏడాది ముగిసేనాటికి ఇందులో ₹ 299 కోట్ల నిధులు (56 శాతం) వినియోగం కాకుండా మిగిలి పోయాయి. దీనికి సంబంధించిన వివరాలు ఈ దిగువ పట్టికలో ఉన్నాయి.

పట్టిక 2.8: గంపగుత్త కేటాయింపులు

(₹ కోట్లలో)

వరుస సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య, పేరు	పద్దు	బడ్జెట్ కేటాయింపులు	సరెండరు చేసిన మొత్తం
1	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	ఎమ్‌హెచ్ 5054-04-789-75 - పీపీపీ ప్రాజెక్టులకు గంపగుత్త కేటాయింపు	56.70	56.70
2		ఎమ్‌హెచ్ 5054-04-796-75 - పీపీపీ ప్రాజెక్టులకు గంపగుత్త కేటాయింపు	23.10	23.10
3		ఎమ్‌హెచ్ 5054-04-800-75 - పీపీపీ ప్రాజెక్టులకు గంపగుత్త కేటాయింపు	270.20	31.66
4	XII - పాఠశాల విద్య	ఎమ్‌హెచ్ 2202-01-800-75 - గంపగుత్త కేటాయింపు	15.05	15.05
5	XIII - ఉన్నత విద్య	ఎమ్‌హెచ్ 2202-03-001-75 - గంపగుత్త కేటాయింపు	43.14	43.14
6		ఎమ్‌హెచ్ 2202-03-102-41- యూజీసీ వేతన స్కేళ్ళ కోసం అదనంగా చెల్లించడానికి ఒప్పుకున్న మొత్తానికి గంపగుత్త కేటాయింపు (01.01.2006 నుండి 31.03.2010 వరకు యూజీసీ వేతన స్కేళ్ళ బకాయిల్లో 20 శాతం)	74.00	74.00

వరుస సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య, పేరు	పద్దు	బడ్జెట్ కేటాయింపులు	సరెండరు చేసిన మొత్తం
7		ఎమ్‌హెచ్ 2202-03-102-75 - గంపగుత్త కేటాయింపు	42.85	42.85
8		ఎమ్‌హెచ్ 2202-03-104-75 - గంపగుత్త కేటాయింపు	4.92	4.92
9	XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం	ఎమ్‌హెచ్ 2210-01-001-75 - గంపగుత్త కేటాయింపు	7.92	7.92
మొత్తం			**537.88**	**299.34**

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

పైన పేర్కొన్న వివరాల నుండి, నాలుగు గ్రాంట్ల కింద ఉన్న తొమ్మిది ఉప పద్దులకుగాను ఎనిమిది ఉప పద్దులలో కేటాయించిన నిధులు అసలు వినియోగం కాలేదని తెలుస్తోంది. మూడు ఉప పద్దులకు (క్రమ సంఖ్యలు 1 నుండి 3) సంబంధించి, బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన ₹ 111 కోట్ల నిధులను ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి రోజున సరెండరు చేశారు. పరిపాలనాపరమైన ఉత్తర్వులు రానందున పనులు మొదలుపెట్టకపోవడమే ఇందుకు కారణమని తెలిపారు. క్రమసంఖ్యలు 4,5,7,8,9 లో పేర్కొన్న ఉప పద్దుల కింద కేటాయించిన మొత్తం నిధులను సరెండరు చేయడానికి కారణం రెగ్యులర్ జీతాలకు, జీతాల సహాయక గ్రాంట్లకు చాలినంత బడ్జెట్ కేటాయింపు ఉండటమేనని పేర్కొన్నారు. క్రమసంఖ్య 6లో పేర్కొన్న ఉప పద్దు కింద కేటాయించిన మొత్తాన్ని సరెండరు చేయడానికి నిర్దిష్ట కారణాలను తెలపలేదు.

ఈ విషయాన్ని పరిశీలిస్తున్నామనీ, 2013-14 బడ్జెట్‌లో గంపగుత్త కేటాయింపులు తగ్గించామనీ ప్రభుత్వం బదులిచ్చింది (2013 డిశంబరు).

2.4.11 వాస్తవ మిగుళ్ళకంటే అధికంగా నిధులను సరెండర్ చేయడం

ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యువల్ లోని పేరా 17.2.2 ప్రకారం ఏవైనా గ్రాంట్లు/అప్రోప్రియేషన్లలో మిగుళ్ళు ఏర్పడతాయని ముందుగానే తెలిస్తే ఆ నిధులను ఖర్చుచేసే శాఖలు అలాంటి మిగుళ్ళను వెంటనే ఆర్థిక శాఖకు తిరిగి అప్పగించాలి. సంబంధిత నియంత్రణాధికారులు, నిధులు మిగులుతాయని ఊహించి, సరెండర్ చేసిన తర్వాత మళ్ళీ ఖర్చు చేయటం వలన ఆయా గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్‌లలో వాస్తవంగా ఏర్పడిన మిగులుకంటే అధిక మొత్తాన్ని సరెండర్ చేసినట్లవుతోంది. 19 కేసులలో, వాస్తవంగా మిగిలిన మొత్తంకన్నా సరెండర్ చేసిన మొత్తం (ప్రతి కేసులోనూ ₹ 50 లక్షలు లేదా అంతకుమించి) ఎక్కువగా ఉంది. ఇది ప్రభుత్వ శాఖలలో బడ్జెట్ నియంత్రణ, పర్యవేక్షణలు లోపించటాన్ని సూచిస్తోంది. వాస్తవంగా ఏర్పడిన మిగుళ్ళు ₹ 3,021 కోట్లు కాగా ₹ 3,388 కోట్లను (₹ 367 కోట్లు అధికంగా) సరెండర్ చేసారు. వివరాలు **అనుబంధం 2.6** లో ఉన్నాయి.

మూడు గ్రాంట్లలో, ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే నాటికి అంతిమంగా అధిక ఖర్చు నమోదయినందున ఈ గ్రాంట్ల నుండి ₹ 406.27 కోట్లు సరెండర్ చేయడం సరైనది కాదు. ఆ వివరాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 2.9: అనాలోచితంగా చేసిన సరెండర్లు

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ సంఖ్య, పేరు	మొత్తం గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్	ఖర్చు	అధిక ఖర్చు	సరెండర్ చేసిన మొత్తం
రెవెన్యూ ఓటు చేసినది					
1	X హోమ్ పాలన	4,754.40	4,921.36	166.96	237.52
2	XI రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	1,960.01	2,017.55	57.54	168.74
క్యాపిటల్ ఓటు చేసినది					
3	XXIX అడవులు, శాస్త్ర-సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పర్యావరణం	0.61	0.99	0.38	0.01
	మొత్తం	**6,715.02**	**6,939.90**	**224.88**	**406.27**

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

2.4.12 మిగుళ్ళను అప్పగించకపోవడం

2012-13 సంవత్సరం ముగిసే నాటికి, ఐదు గ్రాంట్లు, మూడు అప్రోప్రియేషన్లలో మొత్తం ₹ 248 కోట్లు మిగిలి పోయినా సంబంధిత ప్రభుత్వ శాఖలు వాటిని సరెండరు చేయలేదు **(*అనుబంధం 2.7*).** అదే విధంగా, 22 గ్రాంట్లు, ఒక అప్రోప్రియేషన్ కింద ₹ 18,707 కోట్ల మిగుళ్ళు ఏర్పడగా, ₹ 1,342 కోట్ల మిగుళ్ళను (ప్రతి కేసులోనూ ₹ ఐదు కోట్లు అంతకుమించి ఉన్నవి) సరెండరు చేయలేదు. మొత్తం మిగుళ్ళ (₹ 26,528 కోట్లు) లో ఇవి ఐదు శాతం ఉన్నాయి. ఈ వివరాలు ***అనుబంధం 2.8*** లో ఉన్నాయి.

అంతేకాకుండా, 92 కేసులలో (ప్రతి కేసులోనూ ₹ 10 కోట్ల కంటే ఎక్కువ నిధులను సరెండరు చేసిన కేసులు), ₹ 25,276 కోట్లు (మొత్తం ₹ 26,528 కోట్ల మిగుళ్ళలో 95 శాతం) ఆర్థిక సంవత్సరపు చివరి పనిదినంనాడు సరెండరు చేశారు **(*అనుబంధం 2.9*)**. వ్యయ నిర్వహణ, ఆర్థిక నియంత్రణ సరిగా లేవని దీన్నిబట్టి స్పష్టమవుతోంది.

2.4.13 హడావిడి ఖర్చులు

ఖర్చులు ఏడాది పొడవునా సమంగా ఉండాలనీ, ఏదైనా అప్రోప్రియేషన్ మురిగిపోకుండా ఉండేందుకు మార్చి నెలలో అనవసరపు హడావిడి ఖర్చులు చేయకూడదనీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్‌లోని 39 వ అధికరణం నిర్దేశిస్తోంది. ఈ నిబంధనలకు విరుద్ధంగా, 2012 డిసెంబరుతో ముగిసిన మూడు త్రైమాసికాల్లోని ఒక్కొక్క త్రైమాసికంలోనూ, ఏడాదిలో చేసిన మొత్తం ఖర్చులో 20 నుండి 23 శాతం మధ్య చేయగా, 36 శాతం ఖర్చును చివరి త్రైమాసికంలో చేసారు. 2013 మార్చి నెలలోనే 20 శాతం ఖర్చు చేసారు. ఇది హడావిడి ఖర్చులను సూచిస్తుంది.

కేంద్రం నుంచి నిధులు ఆర్థిక సంవత్సరం చివర్లో అందటమే మార్చి నెలలో ఖర్చులు పెరగటానికి కారణమని ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు).

2.5 ఆకస్మిక ఖర్చులనిధి నుండి అడ్వాన్సులు

భారత రాజ్యాంగపు అధికరణాలు - 267(2), 283(2) లలోని నిబంధనలను అనుసరించి, ఆంధ్రప్రదేశ్ కంటింజెన్సీ ఫండ్ చట్టం - 1957 ప్రకారం రాష్ట్ర ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి (కంటింజెన్సీ ఫండ్) ఏర్పాటయింది. ముందుగా ఊహించని అత్యవసరమైన ఖర్చుల కోసం మాత్రమే ఈ నిధి నుండి అడ్వాన్సులను తీసుకోవచ్చు. ఎప్పటికప్పుడు తిరిగి భర్తీ చేసే రీతిలో ₹ 50 కోట్ల నిల్వ ఉండే విధంగా ఈ నిధిని ఏర్పాటు చేసారు.

2012-13 సంవత్సరంలో ఈ నిధినుంచి మొత్తం ₹ 3.11 కోట్లను డ్రాచేసేందుకు 37 మంజూరీలను జారీ చేసారు. ఈ మంజూరీలననుసరించి ₹ 2.77 కోట్లు ఖర్చు చేసి, అందులో ₹ 0.72 కోట్లు తిరిగి భర్తీచేశారు. ఇంకా ₹ 2.05 కోట్లు భర్తీ చేయవలసి ఉంది. ఇంతేకాక, 2011-12 సంవత్సరానికి సంబంధించిన ₹ 0.21 కోట్లు కూడా ఈ సంవత్సరం భర్తీ చేశారు. రెండు మంజూరీలకు సంబంధించిన ₹ 0.16 కోట్ల మొత్తాన్ని 2012-13లోనే తిరిగి భర్తీ చేసినప్పటికీ వీటి తాలూకు ఏ ఖర్చూ నమోదు కాలేదు.

ఆకస్మిక నిధినుంచి తీసుకున్న అడ్వాన్సులు ఈ సంవత్సరం వినియోగించుకోనకపోతే సంబంధిత శాఖలు తదుపరి సంవత్సరం సరెండర్ చేస్తాయని ప్రభుత్వం తెలిపింది (2013 డిశంబరు).

2.6 ప్రధానమైన విధాన నిర్ణయాలు

సామాజిక - ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం, వరదలు/వర్షాభావం వల్ల ప్రభావితమైన రైతులకు సహాయం కోసం, ఇంకా మహిళాభ్యుదయం మొదలైన వాటికోసం ప్రభుత్వం ప్రతి ఏటా పలు ప్రధాన విధాన నిర్ణయాలు, పథకాలు ప్రకటిస్తుంది. 2012-13 సంవత్సరానికి సంబంధించి బడ్జెట్ ప్రసంగంలోనూ, వార్షిక ప్రణాళికలోనూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ప్రధాన విధాన నిర్ణయాలు, పథకాలలో కొన్నింటిని మచ్చుకు తనిఖీచేసి వాటి అమలు తీరును ఆడిట్‌లో పరిశీలించడం జరిగింది. ఆడిట్‌లో కనుగొన్న అంశాల్లో ప్రధానమైన వాటిని ఈ దిగువ పేర్కొనడమైంది ః

2.6.1 వడ్డీలేని రుణాలు[7]

i. *వ్యవసాయ శాఖ*: 2011-12 సంవత్సరపు రబీ కాలం నుండి రైతులు చెల్లించిన వ్యవసాయ రుణాలపై వడ్డీని మాఫీ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఈ పథకం కింద ₹ 375 కోట్లను కేటాయించింది. 2011 అక్టోబరు 1 నుండి మంజూరైన రుణాలకు ఈ పథకం వర్తిస్తుంది. లక్ష రూపాయల వరకు ఇచ్చే రుణాలపై వడ్డీ ఈ పథకం కింద పూర్తిగా మాఫీ అవుతుంది. లక్ష రూపాయల నుండి మూడు లక్షల రూపాయల వరకు ఇచ్చే రుణాలపై పావలా వడ్డీ[8] వర్తిస్తుంది. ఈ పథకం మార్గదర్శకాలను, విధివిధానాలను ప్రభుత్వం ఖరారు చేయని కారణంగా (2013 ఏప్రిల్ నాటికి), 14.05 లక్షల మంది రైతులకు సంబంధించి ₹ 98 కోట్ల వ్యవసాయ రుణాలపై మాఫీ క్లెయిమ్‌లు అపరిష్కృతంగా ఉన్నాయి.

ii. *గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ*: మహిళా స్వయం సహాయక బృందాలు తీసుకున్న బ్యాంకు రుణాలపై వడ్డీ సబ్సిడీ కల్పించేందుకు డ్వాక్రా మహిళల కోసం 'వడ్డీ లేని రుణాలు' అనే పథకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టింది. 2012-13 బడ్జెట్‌లో ₹ 1,303 కోట్లను కేటాయించి, 7,63,652 స్వయం సహాయక బృందాలకు ఈ పథకం వర్తింప చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన మొత్తం నుండి గ్రామీణాభివృద్ధి కమీషనరు ₹ 826 కోట్లను డ్రా చేసి (2012 ఏప్రిల్ నుండి 2013 మార్చి వరకు) గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలన సంస్థ పీడీ ఖాతాకు జమ చేసారు. బిల్లులు ఆమోదం పొందని కారణంగా మిగిలిన ₹ 477 కోట్లను డ్రా చేయలేదు.

2.6.2 పావలా వడ్డీ

పంట రుణాలను గడువులోపు చెల్లించే రైతులకు ఆర్థిక ఇబ్బందులు తొలగించే ఉద్దేశంతో ఈ రుణాలపై తక్కువ వడ్డీ (మూడు శాతం చొప్పున) వర్తింప చేస్తూ 'పావలా వడ్డీ' పథకాన్ని ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది. ప్రభుత్వం, 2012-13 లో ఇందుకోసం ₹ 200 కోట్లు కేటాయించినప్పటికీ ₹ 100 కోట్లను మాత్రమే విడుదల చేసారు. బ్యాంకర్లు సమర్పించిన క్లెయిమ్‌ల ఆధారంగా ఇందులో ₹ 69 కోట్లు (35 శాతం) ఖర్చు చేసారు. మిగిలిన ₹ 31 కోట్లు 2013 జూలై నాటికి ఖర్చు కాకుండా మిగిలి ఉన్నాయి. అంతేకాక, 25.45 లక్షల మంది రైతులకు ఈ పథకాన్ని వర్తింప చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నప్పటికీ, 13.82 లక్షల రైతులకు మాత్రమే (54 శాతం) లబ్ధి చేకూర్చారు.

2.6.3 పాల పథకం

2010 నుండి 2014 వరకుగల నాలుగేళ్ళ వ్యవధిలో పాల ఉత్పత్తిని రోజుకు 298.01 లక్షల లీటర్ల (2010-11) నుండి రోజుకు 496.31 లక్షల లీటర్లకు పెంచాలనే (67 శాతం వృద్ధి) ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం తలపెట్టిన నూతన పథకమే *'రాష్ట్ర పాల పథకం'*. ఈ పథకం కింద, ఒక్కొక్క పశువు నుండి పాల ఉత్పాదకతను రోజుకు 3.8 లీటర్ల నుండి రోజుకు 4.78 లీటర్లకు పెంచాలనీ (26 శాతం వృద్ధి) పాల తలసరి లభ్యతను 269.25 గ్రాముల నుండి 426 గ్రాములకు పెంచాలని (58 శాతం వృద్ధి) కూడా లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. 2012-13 సంవత్సరానికి సాధారణ రాష్ట్ర ప్రణాళిక కింద ₹ 50.38 కోట్లను బడ్జెట్‌లో కేటాయించారు. ఐతే, ఈ పథకానికి ప్రభుత్వం నుండి తుది ఆమోదం లభించని కారణంగా బడ్జెట్ విడుదల ఉతర్వులు జారీ కాలేదు.

2.6.4 జాతీయ తుఫాను ప్రమాద నివారణ పథకం (ఎన్‌సీఎమ్‌పీ) కింద తుఫాను షెల్టర్ల నిర్మాణం

'ఎన్‌సీఎమ్‌పీ' కింద తుఫాను షెల్టర్ల నిర్మాణం కోసం 2012-13 లో ₹ 80.40 కోట్లను ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఇందులో కేంద్ర వాటా ₹ 72.40 కోట్లుకాగా, రాష్ట్ర వాటా ₹ ఎనిమిది కోట్లు. ఐతే కేంద్ర వాటా నుండి ₹ 4.72 కోట్లు, రాష్ట్ర వాటా నుండి ₹ 1.51 కోట్లు చొప్పున మొత్తం ₹ 6.23 కోట్లు (ఎనిమిది శాతం) మాత్రమే ఖర్చు చేసారు. ఏడు పనులు పూర్తి చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోగా 2013 ఆగస్టు నాటికి కేవలం రెండు పనులు మాత్రమే పూర్తయ్యాయి.

---

[7] రైతులకు వడ్డీ లేకుండా ఇచ్చే రుణాలు

[8] 25 పైసల వడ్డీ

2.6.5 రాజీవ్ యువకిరణాలు

విద్యాసంస్థల నుండి బయటకు వచ్చే విద్యార్థులకు, నిరుద్యోగ యువతకు 2014 నాటికి 15 లక్షల ఉద్యోగాలను కల్పించాలనే లక్ష్యంతో 2011-12 లో ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ప్రధాన పథకం 'రాజీవ్ యువ కిరణాలు'. ఈ పథకాన్ని అమలు చేసేందుకు 'ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాజీవ్ విద్య, ఉపాధి మిషన్' అనే సంస్థను 2011 లో స్థాపించారు. 2012-13లో ₹ 150 కోట్లు బడ్జెట్‌లో కేటాయించగా, ₹ 113 కోట్లు (75 శాతం) మాత్రమే ఖర్చు చేసారు. ఇంకా ₹ 37 కోట్లు ఖర్చు కాకుండా మిగిలిపోయింది. 3.43 లక్షల యువతకు ఉపాధి కల్పించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోగా, కేవలం 1.57 లక్షల మందికి (46 శాతం) మాత్రమే ఉపాధి కల్పించారు.

2.6.6 ఇందిర జలప్రభ

షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు జాతుల ప్రజలకు చెందిన పది లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తెచ్చేందుకు ఒక లక్ష సాగునీటి వనరులను అభివృద్ధి చేయాలని ₹ 1800.60 కోట్ల అంచనాతో ప్రభుత్వం ఇందిర జలప్రభ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది (2011 సెప్టెంబరు[9]). ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన గడువు ప్రకారం ఈ పథకం 2013 జనవరి నాటికి పూర్తవ్వాలి. 2013 మార్చి నాటికి 67,000 బోరుబావులు తవ్వాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోగా, 2012-13 సంవత్సరంలో ఇందుకోసం ₹ 95 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేయడం వలన కేవలం 12,392 బోరుబావులు (19 శాతం) మాత్రమే తవ్వడం, 5008 బోర్లకు (ఏడు శాతం) పంపు సెట్లను బిగించడం పూర్తయింది. పది లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తేవాలన్న లక్ష్యానికిగానూ ఒక లక్షా నాలుగువేల ఎకరాలు మాత్రమే సాగులోకి తేవడం జరిగింది.

2.6.7 సమగ్ర శిశుసంరక్షణ పథకం

సంకట స్థితిలో ఉన్న పిల్లల జీవనస్థితి మెరుగుపరచేందుకు, పిల్లలపై దాష్టీకం, నిరాదరణ, శ్రమదోపిడి, కుటుంబాలకు దూరం కావడం వంటి హానికర పరిస్థితులను నివారించేందుకు ఉద్దేశించిన పథకమే 'సమగ్ర శిశు సంరక్షణ పథకం'. ఈ పథకం కోసం 2012-13 బడ్జెట్‌లో సీఎస్ఎస్ కింద ₹ 21.42 కోట్లు, ఎమ్ఎస్ఎస్ కింద ₹ 6.99 కోట్లు చొప్పున మొత్తం ₹ 28.41 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రభుత్వం ₹ 19.84 కోట్లు విడుదల చేయగా సంబంధిత ప్రభుత్వశాఖ ₹ 14.08 కోట్లు డ్రా చేసి ₹ 6.85 కోట్లు ఈ పథకంపై ఖర్చు చేసింది. డ్రా చేసి, ఖర్చు చేయకుండా మిగిలిన ₹ 7.23 కోట్లను, (ఇందులో ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడిచే 81 హోమ్‌ల నిర్వహణ కోసం ఉద్దేశించినది ₹ 6.23 కోట్లు) స్వల్పకాలిక డిపాజిట్లలో ఉంచారు. గత ఏడాది నిల్వలతో కలిపి మొత్తం ₹ 9.68[10] కోట్లు, 2013 మార్చినాటికి ఖర్చుకాకుండా ఉన్నాయి. వీటిలో ₹ తొమ్మిది కోట్లు స్వల్పకాలిక డిపాజిట్లలోనూ ₹ 68 లక్షలు కరెంటు ఖాతాలోనూ ఉన్నాయి.

2.6.8 భూభారతి

అన్ని రకాల భూములకు సంబంధించి, వాటి కొలతలు, యాజమాన్యం, వినియోగం వంటి వివరాలన్నింటినీ సమగ్రంగా డిజిటల్ రూపంలో నమోదు చేసేందుకు ప్రభుత్వం తలపెట్టిన నూతన పథకం **'భూభారతి'** అనే సమగ్ర భూముల నమోదు-నిర్వహణ పథకం. 2005 జనవరిలో నిజామాబాద్ జిల్లాలో 'పైలట్ ప్రాజెక్టు' చేపట్టి, 2013 మార్చి నాటికి ₹ 29.22 కోట్లు ఖర్చు చేసారు. ఈ ప్రాజెక్టు గడువు 24 నెలలు కాగా ప్రభుత్వం 2013 డిసెంబరు వరకు పొడిగించింది. పైలట్ ప్రాజెక్టు పూర్తి కానప్పటికీ, 2008 మార్చిలో ప్రభుత్వం ₹ 1,556 కోట్ల అంచనాతో ఈ పథకాన్ని మొత్తం రాష్ట్రమంతటికీ విస్తరించాలని నిర్ణయించింది. ఈ పథకం అమలు కోసం 2007-12 మధ్య కాలంలో ₹ 23.25 కోట్లు డ్రా చేసి, అందులో ₹ 23.08 కోట్లు ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లలో ఉంచారు. 2012-13 బడ్జెట్‌లో ఈ పథకానికి ₹ 75 కోట్లు కేటాయించి, ₹ 37.74 కోట్లు విడుదల చేసారు. ఐతే, ట్రెజరీ నుండి ఆమోదం రావడంలో జాప్యం వలన నిధులు డ్రా చేయలేకపోయారు. ఆవిధంగా, 2008 లో తలపెట్టిన భూభారతి ప్రాజెక్టును ఇంకా అమలు చేయలేకపోయారు.

---

[9] పంచాయతీరాజ్ - గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ (ఆర్‌డీ-III) 2011 సెప్టెంబరు 9న జారీ చేసిన జీఓఆర్‌టీ సంఖ్య 315

[10] ఇండియన్ బ్యాంకు, వెంగళరావునగర్, అమీర్‌పేట, హైదరాబాదు

2.6.9 చిన్న, మధ్యతరహా పట్టణాల్లో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి పథకం

జవహర్‌లాల్‌నెహ్రూ జాతీయ పట్టణ నవీకరణ పథకం (జెఎన్ఎన్‌యూఆర్ఎమ్)లో భాగంగా 'చిన్న, మధ్యతరహా పట్టణాల్లో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి పథకం' కోసం 2012-13 బడ్జెట్‌లో ప్రభుత్వం ₹ 825.95 కోట్లు కేటాయించింది. ఐతే, పరిపాలనా ఉత్తర్వులు రాని కారణంగా పనులు మొదలు పెట్టకపోవడం వల్ల కేటాయించిన మొత్తంలో ₹ 12.51 కోట్లు (1.5 శాతం) మాత్రమే ఖర్చు అయ్యాయి.

2.6.10 సమీకృత గృహనిర్మాణ, మురికివాడల అభివృద్ధి కార్యక్రమం

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ జాతీయ పట్టణ నవీకరణ పథకంలో భాగంగా, 'సమీకృత గృహనిర్మాణ, మురికివాడల అభివృద్ధి పథకం' కోసం ప్రభుత్వం 2012-13 బడ్జెట్‌లో ₹ 163.20 కోట్లు కేటాయించింది. ఐతే, పరిపాలనా ఉత్తర్వులురాని కారణంగా పనులు మొదలు పెట్టకపోవడంతో ఈ పథకం కోసం ఈ ఏడాది ₹ మూడు లక్షలు మాత్రమే ఖర్చయ్యింది.

2.6.11 వ్యవసాయపరపతి స్థిరీకరణ నిధికి వాటా చెల్లింపు

భారీ వర్షాల కారణంగా పంటలు తీవ్రంగా నష్టపోవడంవల్ల ఖరీఫ్ 2011, రబీ 2011-12 లకు సంబంధించిన పంట రుణాలను రీషెడ్యూల్ చేసేందుకు ఉద్దేశించిన 'వ్యవసాయ పరపతి స్థిరీకరణ నిధి'కి భారత ప్రభుత్వం తన వాటాగా ₹ 100 కోట్లను ఆప్కాబ్[11] కు ఇచ్చింది. అయితే ఈ మొత్తాన్ని వినియోగించలేదు. అంతేకాక, 2008 నుండి భారత ప్రభుత్వం తన వాటాగా ఇచ్చిన నిధులను అస్సలు ఖర్చు చేయలేదు. 2012-13 లో ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేయకపోవడం, 2010-11, 2011-12 సంవత్సరాల్లో పరిపాలనా మంజూరీలు రాకపోవడం వల్ల నిధులు ఖర్చు చేయలేదని తెలిపారు.

2.6.12 వైకల్యంగల పిల్లలకు సమీకృత విద్య

ఇది కేంద్రప్రభుత్వ ప్రాయోజిత పథకం. 6-14 ఏళ్ళ వయస్సుగల పిల్లలను ప్రత్యేక అవసరాలుగలవారిని సర్వశిక్షా అభియాన్ పథకం పరిధిలోకి తెచ్చి, మిగతా పిల్లలతో సమానంగా విద్యా సదుపాయం కల్పించడం ఈ పథకం లక్ష్యం. ఈ పథకం కోసం 2012-13 బడ్జెట్‌లో ₹ 109.61 కోట్లు కేటాయించినప్పటికీ, 2013 మార్చి 31 నాటికి ₹ 3.37 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుచేసారు.

2.6.13 రోడ్ల అభివృద్ధి నిధి - రాష్ట్ర కేటాయింపు పనులు

జాతీయ రహదారులు, రాష్ట్ర రహదారులు, ఇతర రాష్ట్రాలతో అనుసంధానం చేసే రోడ్లు, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని రోడ్ల అభివృద్ధి, రైలు మార్గాల కింద, పైన రోడ్ల నిర్మాణం, నిర్వహణ వంటి సీఆర్ఎఫ్ పనుల కోసం 2012-13 బడ్జెట్‌లో ₹ 187.65 కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో, ₹ 93.83 కోట్లు (50 శాతం) విడుదల చేయగా, ₹ 18.43 కోట్లు (20 శాతం) ఖర్చు చేసారు.

2.6.14 ఎన్ఆర్ఈజీపీ పనుల స్థాయి పెంపు

ఎమ్‌జీఎన్ఆర్ఈజీఎస్ నిధులతో అభివృద్ధి చేసిన రోడ్లకోసం మన్నికగల ఆస్తుల కల్పన ఈ పథకం లక్ష్యం. ఈ పథకం కోసం, ఈ ఏడాది ₹ 100 కోట్లు కేటాయించగా, ₹ 2.31 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేసారు.

2.6.15 షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగల ఉపప్రణాళిక

2012-13 బడ్జెట్ /వార్షిక ప్రణాళికలో ప్రభుత్వం పలు ప్రధాన విధాన నిర్ణయాలను ప్రకటించింది. ఇవేకాక, షెడ్యూల్డు కులాలు (ఎస్సీ), షెడ్యూల్డు తెగల (ఎస్టీ) సత్వర అభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం 2012 డిసెంబరులో ఒక చట్టాన్ని చేసింది.

[11] ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకు

ఎస్సీ, ఎస్టీల భద్రత, సామాజిక గౌరవం కాపాడేలా చూసేందుకు ఆర్థిక, విద్య, మానవ వనరుల అభివృద్ధిపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తూ రాగల పదేళ్ళ కాలంలో సమానత్వాన్ని సాధించేలా చూసేందుకు ఎస్సీ, ఎస్టీ సామాజిక వర్గాలకు సమాన అవకాశాలను కల్పించేందుకు ఈ చట్టం ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. ఈ సందర్భంగా, ఎస్సీ, ఎస్టీల సామాజిక, ఆర్థిక అభివృద్ధికి సంబంధించి వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల బడ్జెట్ కేటాయింపులు, ఖర్చులను ఆడిట్‌లో సమీక్షించడమైంది. ఆడిట్‌లో కనుగొన్న విషయాలు ఈ కింద చర్చించడమైంది.

ప్రభుత్వ ఆదేశాల[12] ప్రకారం ప్రభుత్వ శాఖలన్నీ తమ ప్రణాళికా వ్యయంలో కనీసం 16.2 శాతం ఎస్సీల అభివృద్ధికీ అలాగే 6.6 శాతం ఎస్టీ వారి అభివృద్ధికీ ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్‌లో కేటాయించాలి. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు వ్యక్తిగతంగా లేదా వారి సామాజిక వర్గం మొత్తానికి ప్రత్యక్షంగా ప్రయోజనాలందించేలా పథకాలను రూపొందించి, వారి ఆర్థిక, సామాజిక స్థితిగతులు మెరుగుపడేలా చూసేందుకు నిధులు కేటాయించాలి.

2008-13 మధ్యగల ఐదేళ్ళ కాలంలో 'ఎస్సీల కోసం ప్రత్యేక ప్రణాళికా అంశాలు (ఎస్సీపీ)', 'గిరిజన ప్రాంతాల ఉపప్రణాళిక (టీఎస్పీ)'ల కింద బడ్జెట్ కేటాయింపు, ఖర్చుల వివరాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి:

పట్టిక 2.10: ఎస్సీపీ, టీఎస్పీల కింద బడ్జెట్, ఖర్చుల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	రాష్ట్ర బడ్జెట్ మొత్తం	ఎస్సీపీ బడ్జెట్	రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో ఎస్సీపీ బడ్జెట్ శాతం	ఖర్చు	టీఎస్పీ బడ్జెట్	రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో టీఎస్పీ బడ్జెట్ శాతం	ఖర్చు
2008-09	47,541	3,656	8	2,114 (58%)	1,765	4	977 (55%)
2009-10	43,199	3,376	8	2,069 (61%)	1,469	3	967 (66%)
2010-11	43,360	4,017	9	2,680 (67%)	1,615	4	1,061 (66%)
2011-12	51,230	4,921	10	3,487 (71%)	1,969	4	1,409 (72%)
2012-13	55,572	5,120	9	2,952 (58%)	2,167	4	1,428 (66%)

మూలం : వినిమయ పద్దులు

బ్రాకెట్లలో ఉన్న అంకెలు కేటాయింపుకు ప్రతిగా చేసిన వ్యయ శాతాన్ని సూచిస్తాయి

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో, ప్రణాళికా వ్యయం కింద ఎస్సీపీ కోసం ఎనిమిది నుండి 10 శాతం, టీఎస్పీ కోసం మూడు నుండి నాలుగు శాతం మాత్రమే కేటాయించినట్లు పై పట్టికలోని వివరాలను చూస్తే తెలుస్తోంది. ఎస్సీపీ కోసం కేటాయించాల్సిన 16.2 శాతం, టీఎస్పీ కోసం కేటాయించాల్సిన 6.6 శాతం కంటే వాస్తవంగా కేటాయించినది తక్కువగా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. అంతేకాక, చేసిన కేటాయింపుల్లో ఎస్సీపీ కింద 58 నుండి 71 శాతం, టీఎస్పీ కింద 55 నుండి 72 శాతం మాత్రమే ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది.

2008-2013 మధ్య కాలంలో సాధారణ, సామాజిక, ఆర్థిక సేవల కోసం రంగాల వారీగా చేసిన కేటాయింపులు, ఖర్చుల వివరాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

పట్టిక 2.11: ఎస్సీపీ, టీఎస్పీల కింద రంగాల వారీగా బడ్జెట్ కేటాయింపు, ఖర్చు

(₹ కోట్లలో)

రంగం	ప్రణాళికా బడ్జెట్ మొత్తం	ఎస్సీపీ		టీఎస్పీ	
		కేటాయింపు	ఖర్చు	కేటాయింపు	ఖర్చు
సాధారణ సేవలు	*3061.74*	*86.29 (3%)*	*6.55 (8%)*	*35.32 (1%)*	*2.67 (8%)*
సామాజిక సేవలు	*1,06,288.03*	*12,596 (12%)*	*8,742.36 (69%)*	*5,236.59 (5%)*	*3,585.41 (68%)*
ఆర్థిక సేవలు	*1,31,552.30*	*8,406.66 (6%)*	*4,552.45 (54%)*	*3,712.38 (3%)*	*2,254.14 (61%)*

మూలం : వినిమయ పద్దులు

బ్రాకెట్లలోని అంకెలు కేటాయింపులకు ప్రతిగా మొత్తం ప్రణాళికాబడ్జెట్‌లో కేటాయింపు శాతాన్ని, వ్యయ శాతాన్ని సూచిస్తాయి

[12] ప్రణాళిక (XVIII) శాఖ 2005 నవంబరు 7వ తేదీన జారీ చేసిన జీఓ ఎమ్ఎస్ నంబరు 17

నీటిపారుదల, వ్యవసాయం, విద్య, గృహనిర్మాణం, పురపాలక-పట్టణాభివృద్ధి శాఖల్లో రికార్డులను మచ్చుకు తనిఖీ చేయగా ఎస్సీపీ, టీఎస్పీల కింద విడుదల చేసిన నిధులు నిర్దేశిత శాతం కన్నా తక్కువగా ఉన్నాయని వెల్లడైంది. ప్రధాన ప్రభుత్వ శాఖలకు సంబంధించి ఈ వివరాలను ఈ కింద తెలపడమైంది:

నీటిపారుదల శాఖ (టీఎస్పీ కింద)

- గిరిజన ప్రాంతాల్లోని చిన్న తరహా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల కోసం 2008-12లో కేటాయించిన ₹ 9.23 కోట్లు (కర్నూలు: ₹ 1.20 కోట్లు, మంచిర్యాల: ₹ 8.03 కోట్లు) గిరిజనేతర ప్రాంతాల్లో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, బీటీ రోడ్ల నిర్మాణం కోసం మళ్ళించారు.
- ములుగులో గ్రామీణ నీటి సరఫరా పనులకోసం 2008-13 మధ్య కాలంలో ₹ 2.11 కోట్ల వ్యయం కాగల 35 ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నప్పటికీ, 2013 ఫిబ్రవరి నాటికి కనీసం ఒక్క పని కూడా పూర్తవలేదు.

పాఠశాల విద్య

ఆరు నుండి 14 ఏళ్ళ వయసు పిల్లలందరికీ ఉచిత, నిర్బంధ విద్యను కల్పించేందుకు 'సర్వ శిక్షా అభియాన్ (ఎస్ఎస్ఏ)' పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.

- ఎస్ఎస్ఏ ద్వారా నాలుగు పథకాలను[13] అమలు చేయడానికి 2012-13లో ఎస్సీపీ కింద ₹ 250.04 కోట్లు, టీఎస్పీ కింద ₹ 101.87 కోట్లు ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఐతే, ఎస్సీపీ కింద ₹ 151.72 కోట్లు, టీఎస్పీ కింద ₹ 58.48 కోట్లు మాత్రమే విడుదల చేసారు.
- పదకొండు పథకాల[14] అమలు కోసం ఎస్సీపీ కింద ₹ 248.74 కోట్లు, టీఎస్పీ కింద ₹ 107.36 కోట్లు కేటాయించగా, ఎస్సీపీ కింద ₹ 139.82 కోట్లు, టీఎస్పీ కింద ₹ 77.75 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేసారు.

ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం బదులివ్వలేదు.

2.7 ఎంపిక చేసుకున్న గ్రాంట్లపై సమీక్ష

2012-13 సంవత్సరంలో, ఆడిట్ పరిశీలన కోసం ఇంధన గ్రాంటు, మైనార్టీ సంక్షేమ గ్రాంటులను ఎంపిక చేసుకోవడం జరిగింది. బడ్జెట్ ప్రక్రియ, నిధులపై పర్యవేక్షణ, నియంత్రణా వ్యవస్థ, ఈ గ్రాంట్ల కింది పథకాల అమలు తీరును పరిశీలించడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి, ఆడిట్‌లో కనుగొన్న విషయాలను ఈ కింద పేర్కొనడమైంది.

2.7.1 ఇంధన గ్రాంటు

రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి రంగాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ నియంత్రణ సంస్థ (ఏపీఈఆర్‌సీ) నియంత్రిస్తుండగా, ఇంధన గ్రాంటును ఇంధన శాఖ నిర్వహిస్తోంది. విద్యుత్ రంగంలోని సంస్కరణల్లో భాగంగా, ఒకప్పటి, 'ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ బోర్డు (ఏపీఎస్ఈబీ)'ను 'ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుదుత్పాదన సంస్థ (ఏపీజెన్కో)', 'ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ ప్రసార సంస్థ (ఏపీట్రాన్స్కో)'గా విభజించారు. ఆ తర్వాత, 2000 ఏప్రిల్ 1 నుండి ఏపీట్రాన్స్కోను 'విద్యుత్ ప్రసార సంస్థ' గాను, నాలుగు 'విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీలు (డిస్కమ్‌లు)' గానూ విభజించారు.

---

[13] కేజీబీవీ, ఎన్‌పీఈజీఈఎల్, ఎస్ఎస్ఏలకు సహాయం, పదమూడో ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు

[14] డీఐఈటీల కొనసాగింపు, ఐఏఎస్ఈలు/సీటీఈల నవీకరణ, 2000 పాఠశాలల్లో ఇన్ఫర్మేషన్-కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ 5000 పాఠశాలల్లో ఇన్ఫర్మేషన్-కమ్యునికేషన్ టెక్నాలజీ , ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో పోషకాహార పథకం, ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలల్లో పోషకాహార పథకం, రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షాఅభియాన్, ఆదర్శ పాఠశాలల స్థాపన, ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీ విద్యార్థులకు పాఠ్యపుస్తకాలు, అధ్యయన సామాగ్రి సరఫరా, గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఎస్టీ విద్యార్థుల కోసం బీఎడ్, డీఎడ్ కాలేజీల స్థాపన, తొమ్మిది, పది తరగతుల విద్యార్థులకు పోషకాహార పథకం

2.7.1.1 బడ్జెట్, ఖర్చులు

2012-13 సంవత్సరానికి ఇంధన శాఖకు బడ్జెట్ కేటాయింపు ₹ 7,174 కోట్లు. 2008-13 మధ్య కాలంలో బడ్జెట్ కేటాయింపు, ఖర్చు, మిగుళ్ళ స్థితిని ఈ కింది పట్టికలో పేర్కొనడమైంది.

పట్టిక 2.12: ఇంధన గ్రాంటు కింద బడ్జెట్-ఖర్చు

(₹ కోట్లలో)

	2008-09			2009-10			2010-11			2011-12			2012-13		
	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు
రెవెన్యూ	3671	3660	(-)11	6086	3250	(-)2836	4550	3687	(-)863	4363	4348	(-)15	6733	6220	(-)513
క్యాపిటల్	0	0	0	20	10	(-)10	10	10	0	20	20	0	30	30	0
లోన్లు	361	1	(-)360	152	0	(-)152	458	494	36	1475	1475	0	411	373	(-)38

మూలం : వినిమయ పద్దులు

- రెవెన్యూ విభాగంలో కేటాయింపులు 2010-11 నుండి 2012-13 మధ్య 48 శాతం పెరిగాయి. ఈ విభాగంలో మిగుళ్ళు 2010-11 నాటి 19 శాతం నుండి క్రమంగా తగ్గుతూ, 2012-13 లో ఎనిమిది శాతంగా ఉన్నాయి. ఐతే, 2012-13లో ₹ 513.01 కోట్లు మొత్తం మిగుళ్ళలో, ₹ 508.90 కోట్లు 2013 మార్చిలో, అంటే, ఆర్థిక సంవత్సరం చివర్లో సరెండరు చేసారు. మిగుళ్ళేర్పడటం వల్ల, అదనంగా కేటాయించిన మొత్తం ₹ 117.84 కోట్లు అనవసరమని తేలింది.

- *వ్యవసాయ రంగానికి ఉచిత విద్యుత్* కోసం 2004 మే నుండి **'వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ సబ్సిడీ కోసం ఏపీట్రాన్స్‌కోకు సాయం'**ను కేటాయిస్తున్నారు. 2010-13 మధ్యకాలంలో రెవెన్యూ విభాగానికి కేటాయించిన మొత్తంలో ఈ అంశంపై చేసిన కేటాయింపు 91 నుండి 99 శాతం వరకు ఉంది. ఇదే కాలంలో ఈ అంశంపై చేసిన ఖర్చులో 69 శాతం పెరుగుదల నమోదయింది.

- *'ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ ఆర్థిక సంస్థకు సహాయం'* అనే అంశం కింద 2010-13 మధ్య కాలంలో ప్రతి ఏటా ఏర్పడే మిగుళ్ళు బడ్జెట్ కేటాయింపులో 34 నుండి 68 శాతం వరకూ ఉన్నాయి. ఐనప్పటికీ అవసరానికి మించి కేటాయింపులను చేసారు.

2.7.1.2 సబ్సిడీని తప్పుగా వర్గీకరించడం

సబ్సిడీ కోసం నిర్దేశించిన వివరణాత్మక పద్దు '330-సబ్సిడీలు'. ఐతే, ఈ పద్దులో కాకుండా వివరణాత్మక పద్దులు '310/312-ఇతర సహాయక గ్రాంట్లు' కింద సబ్సిడీల లావాదేవీలను నమోదు చేస్తున్నారు. ఇంధన గ్రాంటుకు సంబంధించి ఈ కింది మొత్తాలను సబ్సిడీలకు బదులు సహాయక గ్రాంట్లుగా వర్గీకరించారు.

- 'ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ బాండ్ల శ్రేణి' పై వడ్డీని చెల్లించేందుకు వినియోగించిన ₹ 297.50 కోట్లను MH 2049-01-200-(25) విద్యుత్ బాండ్లు-450- వడ్డీ చెల్లింపులు (చార్జి చేసింది)' అనే పద్దు కింద నమోదు చేయాల్సి ఉండగా, ఈ మొత్తాన్ని పైన పేర్కొన్న పద్దు కింద నమోదు చేసారు.

- ఐపీపీల[15] నుంచి 300 మెగావాట్ల అదనపు విద్యుత్ ఉత్పత్తికి ఋణంగా ఆర్ఎల్ఎన్‌జీ[16] కి విద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం ₹ 300 కోట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ మినరల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పోరేషన్ ద్వారా విడుదల చేసారు. దీనిని సహాయక గ్రాంట్ల కింద వర్గీకరించారు.

---

[15] స్వతంత్ర విద్యుత్ ఉత్పాదకులు
[16] శుద్ధి చేసిన, ద్రవీకరించిన సహజవాయువు

2.7.1.3 ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ప్రతి ఏటా చేస్తున్న నిధుల మళ్ళింపు

తొలి అంచనాలకు, సవరించిన అంచనాలకు మధ్య భారీ వ్యత్యాసం ఉంటే ప్రతిపాదనలను వాస్తవికంగా తయారు చేయలేదని స్పష్టమవ్వడమేకాక, నిధులు ఏ పథకం నుండి మళ్ళిస్తారో, ఆ పథకం లక్ష్యాలు నెరవేరవు. కృష్ణపట్నంలో ఉన్న 'సూపర్ క్రిటికల్ థర్మల్ పవర్‌స్టేషన్ కోసం 'ఏపీజెన్‌కోకు లోన్లు' అనే అంశం కోసం 2010-11, 2011-12 సంవత్సరాల తొలి బడ్జెట్లలో కేటాయింపులు చేయకుండా 2010-11లో ₹ 329.26 కోట్లు, 2011-12 లో ₹ 478 కోట్లను ఏపీట్రాన్స్‌కోకు కేటాయించిన నిధుల నుండి రీఅప్రోప్రియేషన్ చేసారు.

2.7.1.4 ప్రాజెక్టు వనురులు/బడ్జెట్ వనరుల నుండి నిధులను తక్కువగా ఖర్చు చేయడం

- జంటనగరాల్లోనూ, చుట్టుపక్కల నిరంతరం నాణ్యమైన విద్యుత్ సరఫరా కోసం సబ్‌స్టేషన్లు/లైన్లు నిర్మాణం కోసం జేఐసీఏ (జైకా[17]) ఆర్థికసాయంతో 'జంటనగరాల్లో విద్యుత్ ప్రసార వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ' ను 2009 లో ప్రభుత్వం చేపట్టింది. రెండు దశలలో చేపట్టిన ఈ కార్యక్రమం 2014 జూన్‌లో పూర్తవ్వాలి. ఐతే, జైకా నుండి పొందిన ₹ 940 కోట్లు రుణం నుండి 2013 మార్చినాటికి ప్రభుత్వం ₹ 515.41 కోట్లు విడుదల చేసింది. ఫలితంగా, ఆ మరుసటి ఏడాది కాలంలో వినియోగం కోసం ₹ 424.59 కోట్లు (45 శాతం) మిగిలిపోయింది.

- ***అధిక ఓల్టేజి పంపిణీ వ్యవస్థ (హెచ్‌వీడీఎస్):*** విద్యుత్ పంపిణీలో నష్టాలను తగ్గించేందుకు, జైకా ఆర్థిక సాయంతో చేపట్టిన ఈ ప్రాజెక్టు మొత్తం అంచనా వ్యయం ₹ 1,154.80 కోట్లు. ఈ ప్రాజెక్టును 2011-16 మధ్య పూర్తి చేయాలని అనుకున్నప్పటికీ, టెండర్ల ప్రక్రియ ఇంకా కొనసాగుతున్న కారణంగా, ప్రాజెక్టు ఇంకా మొదలు కాలేదు. 2010-11 లో కోటి రూపాయలను 'టోకెన్ ప్రొవిజన్'గా కేటాయించగా, ఖర్చు అస్సలు జరగలేదు. 2011-12 లో కేటాయించిన మొత్తం ₹ 148 కోట్లు, 2012-13 లో కేటాయించిన మొత్తం ₹ 50 కోట్లు ఏపిజెన్‌కో (కృష్ణపట్నం థర్మల్ పవర్ ప్రాజెక్టు)కు లోన్ల కోసం రీఅప్రోప్రియేషన్ చేసారు.

2.7.1.5 బడ్జెట్ వెలుపలి రుణాలు

విద్యుత్ రంగానికి సంబంధించిన అవసరాల కోసం ప్రభుత్వం ఇలా బడ్జెట్ వెలుపలి రుణాలు పొందడం గత దశాబ్ద కాలంగా చేస్తోంది. అదనపు విద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం, 2012-13 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖనిజాభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీఎమ్‌డీసీ) నుండి ₹ 245 కోట్లు రుణం తీసుకోవాలని ఏపీట్రాన్స్‌కోకు ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. ఆ మొత్తం రుణాన్ని తాము తర్వాత చెల్లిస్తామని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. బడ్జెట్ వెలుపలి రుణాలపై మరిన్ని వివరాలు, ఈ రుణాలను తిరిగి చెల్లించే విధానం, పద్దులమీద వీటి ప్రభావం వంటి విషయాలను **అధ్యాయం-1**లో తెలపడం జరిగింది (పేరా 1.12.4 చూడండి).

2.7.1.6 ఈక్విటీ, లోన్లు, గ్యారంటీలు

విద్యుత్ రంగంలోని ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు (పీఎస్‌యులకు) ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గ్యారంటీలు, లోన్లు, ఈక్విటీలకు సంబంధించి, ఆర్థిక పద్దుల్లోని వివరాలకూ ఆయా పీఎస్‌యూల బ్యాలన్స్ షీట్లలోని వివరాలకూ మధ్య వ్యత్యాసాలున్నాయి. పీఎస్‌యూల పద్దులతో పోల్చి చూసినపుడు, ఆ పీఎస్‌యూలలో ప్రభుత్వ ఈక్విటీ ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం, ₹ 2,925.35 కోట్లు తక్కువగా ఉండగా, ఈ పీఎస్‌యూలకు 2012 మార్చి[18] నాటికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు ₹ 2,697.96 కోట్లు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. పీఎస్‌యూల పద్దుల ప్రకారం, బకాయిల్లో ఉన్న గ్యారంటీలు ₹ 13,116.92 కోట్లుకాగా, ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం ఇవి ₹ 4,393.97 కోట్లు తక్కువగా ఉన్నాయి.

[17] జపాన్ అంతర్జాతీయ సహకార సంస్థ
[18] 2012-13 పద్దులు ఇంకా ఖరారు కాలేదు

అంతేకాక, అధిక ధర విద్యుత్‌కు సబ్సిడీ కోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం నుండి రావలసిన మొత్తం 2012 మార్చి నాటికి (2008-09 నుండి) ₹ 13,129 కోట్లు ఉందని నాలుగు విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీల[19] పద్దుల నుండి తెలుస్తోంది.

ఏపీఎస్ఈబీ విభజన తర్వాత ఆస్తులు, అప్పుల పంపిణీ పూర్తికాకపోవటంవలన ఈ వ్యత్యాసాలు ఏర్పడ్డాయనీ, ఆస్తులు-అప్పుల పంపకాలు పూర్తయిన మీదట ఈ సమస్య సర్దుకుంటుందనీ ప్రభుత్వం సమీక్షానంతర సమావేశంలో పేర్కొన్నది (2013 డిసెంబరు). కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం ప్రకారం డిస్కంల ఋణ బాధ్యతలలో 50 శాతం తాము తీసుకుంటామనీ ఋణ బాధ్యతలను నూరు శాతం రిస్క్ వెయిటెడ్ గ్యారంటీల కింద ప్రభుత్వ పద్దులో చేర్చామని ప్రభుత్వం లిఖితపూర్వక సమాధానంలో పేర్కొన్నది.

ఆర్థికశాఖ, పీఎస్‌యూలు ఈ వ్యత్యాసాలకుగల కారణాలను విశ్లేషించి, వాటిని సరిదిద్దుకునేందుకు సత్వర చర్యలు చేపట్టాలి.

2.7.2 మైనార్టీల సంక్షేమ గ్రాంటు

ఈ గ్రాంటును మైనార్టీల సంక్షేమ శాఖ నిర్వహిస్తోంది. రాష్ట్ర జనాభాలో తొమ్మిది శాతం ఉన్న ముస్లిములు, క్రైస్తవులు, సిక్కులు, జైనులు, బౌద్ధులు, ఇతర మైనార్టీల సామాజిక, విద్య, ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం వివిధ సంక్షేమ పథకాలను అమలు చేసే బాధ్యత మైనార్టీల సంక్షేమ శాఖపై ఉంది.

2.7.2.1 బడ్జెట్, ఖర్చు

2012-13 బడ్జెట్‌లో ఈ గ్రాంటుకు ₹ 611 కోట్లు కేటాయించారు. 2008-13 మధ్య కాలంలో బడ్జెట్ కేటాయింపు, ఖర్చు మిగుళ్ళ వివరాలను ఈ కింది పట్టికలో పేర్కొనడమైంది.

పట్టిక 2.13: మైనార్టీల సంక్షేమ గ్రాంటు కింద బడ్జెట్, ఖర్చులు

(₹ కోట్లలో)

	2008-09			2009-10			2010-11			2011-12			2012-13		
	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు	బడ్జెట్	ఖర్చు	మిగుళ్ళు/ అధిక ఖర్చు
రెవెన్యూ	187	196	9	235	198	(-) 37	319	325	6	334	365	31	571	350	(-) 221
క్యాపిటల్	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	(-) 5	35	0	(-) 35
లోన్లు	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0	5	1	(-) 4

మూలం : వినిమయ పద్దులు

- క్యాపిటల్ విభాగం కింద 2011-12 లో కేటాయించిన మొత్తం ₹ ఐదు కోట్లు, 2012-13 లో కేటాయించిన మొత్తం ₹ 35 కోట్లు అస్సలు ఖర్చు కాలేదు. లోన్ల విభాగం కింద 25 శాతం (₹ 1.25 కోట్లు) మాత్రమే ఖర్చుకాగా, మిగిలిన నిధులు (₹ 3.75 కోట్లు) సరెండరు చేసారు (2013 మార్చి).

2.7.2.2 వాస్తవికంగా లేని బడ్జెట్ అంచనాలు, బలహీనంగా ఉన్న బడ్జెట్ నియంత్రణలు

ఈ గ్రాంటు కింద కేటాయించిన మొత్తంలో సుమారు 42.5 శాతం మిగుళ్ళేర్పడగా, 2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరపు చివరి పనిదినం నాడు ఇందులో 97 శాతం సరెండరు చేసారు. యూనిట్ల నుండి ప్రతిపాదనలు రాకపోవడం, ఖాళీ పోస్టులు భర్తీ చేయకపోవడం, బడ్జెట్ విడుదలను నిలుపుదల చేస్తూ ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల కారణంగా పీఏఓ బిల్లులను ఆమోదించకపోవడం, వాస్తవంగా అవసరమైన నిధులెంతో అంచనా వేయకుండా, గత ఏడాది బడ్జెట్ 10 శాతం పెంపుదలతో తయారు చేసిన ప్రతిపాదనలను క్షేత్రస్థాయి కార్యాలయాలు పంపడంవల్ల మిగుళ్ళేర్పడ్డాయని మైనార్టీల సంక్షేమశాఖ సంచాలకులు తెలిపారు.

---

[19] ఆంధ్రప్రదేశ్ కేంద్రీయ విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీ: ₹ 5345.70 కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ దక్షిణ విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీ: ₹ 2,983.44 కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉత్తర విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీ: ₹ 2,525.66 కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ తూర్పు విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీ: ₹ 2,274.20 కోట్లు

రెవెన్యూ విభాగం కింద మొత్తం బడ్జెట్‌లో మైనార్టీ విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులు, ట్యూషన్ ఫీజుల రీఇంబర్స్‌మెంట్ కోసం కేటాయించినది 86 శాతంగా ఉంది. నిధుల వినియోగపు వివరాలను ఈ కింది పట్టికలో తెలపడమైంది.

పట్టిక 2.14: నిధుల వినియోగపు వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

	తొలి కేటాయింపు	అనుబంధ కేటాయింపు	మొత్తం కేటాయింపు	ఖర్చు	మిగులు
మైనార్టీ విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులు	**147.48**	**45.32**	**192.80**	**101.78**	**91.02**
మైనార్టీ విద్యార్థులకు ట్యూషన్ ఫీజుల రీఇంబర్స్‌మెంట్	**220.00**	76.26	296.26	185.23	111.03
మొత్తం	**367.48**	**121.58**	**489.06**	**287.01**	**202.05**

మూలం : వినిమయ పద్దులు 2012-13

చేసిన ఖర్చు, తొలి కేటాయింపులను మించలేదు కాబట్టి, అనుబంధ కేటాయింపులన్నీ అనవసరమని పై వివరాల నుండి తెలుస్తోంది. బడ్జెట్ అంచనాలను వాస్తవికంగా రూపొందించడం లేదనీ, ఎప్పటికప్పుడు ఖర్చులను సమీక్షించుకోవడం లేదనీ ఇది తెలియజేస్తోంది.

2.7.2.3 నిరంతర మిగుళ్ళు

క్యాపిటల్ విభాగం కింద (MH 4225-80-800-(05)-హాస్టళ్ళు, రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ కోసం భవనాల నిర్మాణం - అనే పద్దులో) గత రెండేళ్ళలో వరుసగా మిగుళ్ళేర్పడ్డాయని కనుగొనడమైంది. 2011-12 లో ₹ ఐదు కోట్లు, 2012-13లో ₹ 35 కోట్లు కేటాయించగా, ఖర్చు అస్సలు నమోదుకాలేదు.

2.7.2.4 పథకాల నిధులు ఖర్చు చేయకపోవడం

బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులను ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే సమయంలో జారీ చేయడం, మైనార్టీల సంక్షేమశాఖ పాలనా మంజూరీలను ఆలస్యంగా జారీ చేయడం, బడ్జెట్ విడుదలను నిలిపివేస్తూ ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల వల్ల వివిధ పథకాల అమలు కోసం మైనార్టీల సంక్షేమశాఖ విడుదల చేసిన ₹ 69.31 కోట్లు డ్రా చేయడానికి వీలవ్వలేదు. వివిధ పథకాలకు కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు చేయకుండా మిగిలిపోయిన సందర్భాల్లో ప్రధానమైన వాటిని ఈ కింద పేర్కొనడమైంది.

- 'మైనార్టీ విద్యార్థుల కోసం రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ భవనాలు/హాస్టళ్ళ నిర్మాణం' గురించి ₹ 35 కోట్లు కేటాయించి 2013 ఫిబ్రవరిలో బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వులు జారీ చేసారు. కానీ, నియమ నిబంధనలు ఖరారు చేయడంలోని జాప్యం వల్ల ఈ నిధులను ఖర్చు చేయలేక పోయారు.

- మైనార్టీలు అధిక సంఖ్యలో నివసించే జిల్లాల్లో ప్రీ/పోస్టుమెట్రిక్ హాస్టళ్ళు, రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళు నిర్వహణ/అభివృద్ధి కోసం కేటాయించిన ₹ 22.33 కోట్లకుగానూ అమలు సంస్థలు ₹ 7.17 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేసాయి. విద్యార్థులు, సిబ్బంది ఉండాల్సినంత మంది లేకపోవడమే దీనికి కారణమని తెలిపారు.

- క్రైస్తవ సామాజిక వర్గం సంక్షేమానికి అమలు చేసే పథకాల కోసం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర క్రైస్తవ (మైనార్టీల) ఆర్థిక సంస్థకు 2010-11లో విడుదల చేసిన ₹ 9.20 కోట్లు, 2011-12లోనూ 2012-13లోనూ ఒక్కో ఏడాదికి ₹ 3.75 కోట్ల చొప్పున విడుదల చేసిన నిధులు 2013 జూన్ నాటికీ ఖర్చు కాకుండా ఉన్నాయి.

- ఇంగ్లీషు మీడియం రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు, పోస్టు మెట్రిక్ హాస్టళ్ళ నిర్మాణం కోసం ₹ 2.45 కోట్ల నిధులను విడుదల చేయగా (2008 ఆగస్టు, సెప్టెంబరు), అక్రమాలు చోటుచేసుకున్న కారణంగా నిర్మాణ పనులు నిలిపివేయడం వల్ల, ఈ నిధులు ఖర్చు కాలేదు.

2.7.2.5 నియమాలకు విరుద్ధంగా నిధులను బ్యాంకుల్లో ఉంచడం

ప్రభుత్వ నిధులను, ప్రభుత్వ పద్దులకు వెలుపల ఉంచడం ఆర్థిక ఔచిత్య సూత్రాలకు విరుద్ధం. వివిధ పథకాల అమలు కోసం ఉద్దేశించిన నిధులను సంబంధిత బోర్డుల ఆమోదం లేకుండా ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లలోనూ బ్యాంకుల్లోనూ ఉంచిన వివరాలను ఈ కింది పట్టికలో పేర్కొనడమైంది.

పట్టిక 2.15: 2013 మార్చి నాటికి నిధులను ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లు, బ్యాంకుల్లో ఉంచిన వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

కార్పొరేషన్ పేరు	నిధుల మొత్తం	వివరాలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మైనార్టీల ఆర్థిక సంస్థ (ఏపీఎస్ఎమ్ఎఫ్‌సీ)	107.69	పలు బ్యాంకు ఖాతాలు/ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లలో ఈ నిధులు ఉన్నాయి
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర క్రైస్తవ మైనార్టీల సంస్థ (ఏపీఎస్‌సీఎమ్‌సీ)	16.90	
జిల్లా కార్యాలయాలు	4.37	
ఉర్దూ అకాడమీ	0.79	
మొత్తం	**129.75**	

మూలం: శాఖాపరమైన సమాచారం

2.7.2.6 వ్యక్తిగత డిపాజిట్ ఖాతాలో నిరుపయోగంగా ఉన్న నిధులు

ఆయా కార్పొరేషన్లు, అకాడమీల వ్యక్తిగత డిపాజిట్ (పీడీ) ఖాతాల్లో 2013 మార్చి నాటికి వినియోగం కాకుండా మిగిలి ఉన్న నిధుల మొత్తం ₹ 18.47 కోట్లు. ఈ నిధులను ప్రభుత్వ ఖాతాకు బదిలీ చేయాల్సి ఉంది. వివరాలను ఈ కింది పట్టికలో తెలపడమైంది.

పట్టిక 2.16: ఉపయోగించకుండా ఉన్న నిధుల వివరాలు

(₹ కోట్లలో)

పేరు	2013 మార్చి నాటికి ఖర్చు కాకుండా మిగిలిపోయిన నిధులు
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మైనార్టీల ఆర్థిక సంస్థ	13.35
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర క్రైస్తవ మైనార్టీల సంస్థ	1.76
ఉర్దూ అకాడమీ	3.36
మొత్తం	**18.47**

మూలం: శాఖాపరమైన సమాచారం

అవాస్తవిక ప్రతిపాదనల ఆధారంగా చేసిన బడ్జెట్ కేటాయింపులు, బలహీనంగా ఉన్న వ్యయ పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం, నిధులను ఆర్థిక సంవత్సరపు చివర్లో విడుదల చేయడం, పథకాల అమలు సామర్థ్యం దుర్బలంగా ఉండటం వల్ల మైనార్టీల సంక్షేమ శాఖలో నిధులు ఖర్చు కాకుండా మిగిలిపోయాయి. ఫలితంగా, లబ్ధిదారులకు ఆశించిన ప్రయోజనాలు అందలేదు. అంతర్గత నియంత్రణలు పటిష్ఠంగా లేకపోవడం వల్ల వివిధ సంస్థలు భారీ మొత్తంలో మిగులు నిధులను ప్రభుత్వ పద్దులకు వెలుపల ఉంచాయి.

2.8 బడ్జెట్ ప్రక్రియలో లోపాలు

బడ్జెట్‌లో రాబడులు, ఖర్చులను వర్గీకరించడంలోని దోషాల ఫలితంగా పద్దుల్లో కూడా వాటి వర్గీకరణలో తప్పులు దొర్లుతాయి. దీనికి సంబంధించిన లోటుపాట్లను తగు దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకోవడం కోసం గత కొన్నేళ్ళుగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. కొన్ని కేసులలో ప్రభుత్వం దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ 2012-13 సంవత్సరపు బడ్జెట్/పద్దులలో కొన్ని అంశాల్లో లోపాలు, పొరపాట్లు కొనసాగాయి. అందులో ప్రధానమైనవి ఈ కింద వివరించటం జరిగింది.

- **కేంద్రీయ రోడ్ల నిధి నుండి లభించే నిధుల మద్దతు కింద బడ్జెట్ అంచనాల్లో కేటాయింపులు చేయలేదు:** రోడ్ల అభివృద్ధి పనుల కోసం కేంద్రీయ రోడ్ల నిధి నుండి భారత ప్రభుత్వం, రాష్ట్రానికి నిధులను విడుదల చేస్తుంది. 'MH 3054-797' పద్దులో డెబిట్ నమోదు చేసి, 'MH 8449-ఇతర డిపాజిట్లు-103-కేంద్రీయ రోడ్ల నిధి నుండి మద్దతు' అనే పద్దుకు ఈ నిధులను బదిలీ చేయాలి. ప్రతి ఏటా అందుకునే ఈ గ్రాంటును బదిలీ చేయడానికి బడ్జెట్‌లో కేటాయింపు చేయాలి. కానీ ఈ విధంగా బడ్జెట్‌లో కేటాయింపును చేయలేదు. ఇదే విధంగా, 'MH 5054-902' పద్దు కింద కూడా కేటాయింపులు చేయలేదు. ఈ ఏడాది, MH 3054-797 కింద ₹ 163.41 కోట్లు, MH 5054-902 కింద ₹ 18.36 కోట్ల ఖర్చు నమోదయ్యింది.

- **MH 6003-రాష్ట్ర అంతర్గత రుణం కింద వచ్చిన సంస్థాగత రుణాలను జమ చేయకపోవడం:** ఎన్‌సీడీసీ, ఎల్ఐసీ, నాబార్డ్, జీఐసీ, ఇతర ఆర్థిక సంస్థల నుండి రుణాల రూపేణా వస్తాయని ఆశించిన రాబడులను రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో పొందుపర్చాలి. అదే విధంగా, ఈ రుణాలను తిరిగి చెల్లించాల్సిన వాయిదాల కోసం గ్రాంటు-IX, MH 6003 కింద కేటాయింపులు చేయాలి. ఆర్థిక సంస్థల నుండి నేరుగా వచ్చిన ఋణాలను MH 6003 కింద సరిగా జమచేయడం లేదు. వీటిని ఆయా ప్రభుత్వశాఖల రాబడి పద్దుల కింద లేదా ఇతర పద్దుల కింద ఉంచుతున్నారు. ఈ రుణాలను MH 6003, ప్రజారుణం కింద రాబడులుగా లెక్క చూపని కారణంగా, ఆయా ఆర్థిక సంస్థలకు ఈ రుణాలను తిరిగి చెల్లించేటప్పుడు రుణాత్మక నిల్వలు ఉంటున్నాయి. 2012-13 లో ఇతర సంస్థల నుండి రుణాలు (MH 6003-109) కోసం చేసిన చెల్లింపుల రూపేణా ₹ 577 కోట్లు నమోదు కావడంవల్ల ఏడాది ముగిసే నాటికి ₹ 2,901 కోట్ల రుణాత్మక నిల్వ ఏర్పడింది.

- **కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలను గుర్తించడానికి కొత్త సమూహ ఉప పద్దు (జీఎస్‌హెచ్) కేటాయింపు:** కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలు, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు రెండింటి కోసం GSH 10 ని ఉపయోగిస్తున్నారు. కాబట్టి కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలను గుర్తించడంలో సౌలభ్యం కోసం ఒక ప్రత్యేక సమూహ ఉప పద్దు (జీఎస్‌హెచ్) కావాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వర్గీకరణలో తగిన మార్పులు చేయవలసి ఉంది.

- **రెవెన్యూ, క్యాపిటల్, లోన్లు విభాగాలకు ఖర్చును విభజించక పోవడం:** హైదరాబాద్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయ సంస్థ (హెచ్ఐఏఎల్) కు సంబంధించిన ఖర్చును, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆర్థిక మద్దతు ఆధారంగా రెవెన్యూ, క్యాపిటల్, లోన్లు విభాగాలకు విభజించాలి. కానీ, మొత్తం ఖర్చును క్యాపిటల్ విభాగం కింద MH 5054-03-337-SH(19)-హెచ్ఐఏఎల్ ఏర్పాటు కింద వర్గీకరించారు. ఖర్చును సరిగా విభజించకపోవడం వల్ల హెచ్ఐఏఎల్ అప్పును తిరిగి చెల్లించడాన్ని పర్యవేక్షించడం కష్టమవుతుంది.

- **వర్గీకరణలో తప్పులు:** సబ్సిడీలను వివరణాత్మక పద్దు '330-సబ్సిడీలు' కింద చూపాల్సి ఉండగా, '310-సహాయక గ్రాంట్లు' కింద చూపుతున్నారు. 2012-13 లో, వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల్లో ₹ 6,360 కోట్లను '330-సబ్సిడీలు' కింద చూపకుండా, '310-సహాయక గ్రాంట్లు కింద చూపారు. దీనిలో ఇంధన గ్రాంటుకు సంబంధించినదే ₹ 597.50 కోట్లు ఉన్నది (పేరా 2.7.1.2 లో చెప్పిన విధంగా).

- **బడ్జెట్ అంచనాల్లో వర్గీకరణ దోషాలు:** '530-భారీ పనులు' అనే వివరణాత్మక పద్దును క్యాపిటల్ విభాగంలో నిర్వహించాల్సి ఉండగా, దాన్ని రెవెన్యూ విభాగం కింద వర్గీకరించారు. ఇలా తప్పుగా చేసిన వర్గీకరణతో 2012-13లో IX-ఆర్థికపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు; XI-రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు; XXXIII-భారీ, మధ్య తరహా నీటిపారుదల; XXXIV-చిన్నతరహా నీటి పారుదల గ్రాంట్ల కింద ₹ 230 కోట్లు కేటాయించారు.

- '270-చిన్నతరహా పనులు' అనే వివరణాత్మక పద్దును రెవెన్యూ విభాగం కింద నిర్వహించాల్సి ఉండగా, దీన్ని ఆయా గ్రాంట్లలో క్యాపిటల్ విభాగం కింద వర్గీకరించి 2012-13లో ₹ 452 కోట్ల కేటాయింపులు చేసారు. అదే విధంగా, '310-సహాయక గ్రాంట్లు' ను రెవెన్యూ విభాగం కింద నిర్వహించాల్సి ఉండగా, దీన్ని ఆయా గ్రాంట్లలో క్యాపిటల్ విభాగం కింద వర్గీకరించి, ఈ సంవత్సరం ₹ 8.01 కోట్ల కేటాయింపులు చేసారు.

2.9 సారాంశం

ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ అంచనాలు అవాస్తవికంగానూ, వ్యయ పర్యవేక్షణ, వ్యయ నియంత్రణలు బలహీనంగానూ ఉన్నాయి. వాస్తవంగా అయిన వ్యయం (₹ 1,30,704 కోట్లు) తొలి బడ్జెట్ కేటాయింపుల (₹ 1,46,243 కోట్లు) కంటే కూడా తక్కువగా ఉండటం, మొత్తం మిగుళ్లు (₹ 26,528 కోట్లు) బడ్జెట్‌లో 17 శాతం ఉండటం వలన అనుబంధ కేటాయింపులు మొత్తం (₹ 10,990 కోట్లు) అనవసరమని తేలింది.

అనేక పర్యాయాలు చెబుతున్నాగానీ, శాసనపరమైన సాధికారత లేకుండానే 2012-13లో ₹ 276 కోట్ల మేర అదనపు వ్యయం జరిగింది. ప్రభుత్వం 2004-05 నుంచి ఈ విధంగా చేసిన ₹ 2,876 కోట్ల ఖర్చును చట్ట సభ ఆమోదంతో క్రమబద్ధీకరించు కోవలసి ఉంది. ఆవశ్యకతపై స్పష్టత లేకుండానే 2012-13 బడ్జెట్‌లో కూడా ₹ 538 కోట్ల మేర గంపగుత్త కేటాయింపులు చోటు చేసుకున్నాయి. ఇందులో సుమారు 56 శాతం సంవత్సరాంతంలో తిరిగి ఇచ్చేశారు.

ప్రభుత్వం ప్రకటించిన పలు విధాన నిర్ణయాలు నెరవేరకపోవడం, పాక్షికంగా అమలుచేయడం జరిగింది. ఆయా పథకాల మార్గదర్శకాలు, విధివిధానాలు ఖరారు కాకపోవటం, పాలనాపరమైన అనుమతులు రాక పనులు ప్రారంభించకపోవటం, బడ్జెట్‌ను అరకొరగా విడుదల చేయటం, నిధులను బ్యాంకులలోనూ, డిపాజిట్లలోనూ ఉంచటం వంటి కారణాల వలన ప్రభుత్వం తలపెట్టిన కొన్ని విధాన నిర్ణయాలు అమలుకు నోచుకోనలేదు. అంతర్గత నియంత్రణలు పటిష్టంగా లేకపోవడం వల్ల మైనారిటీ సంక్షేమశాఖ కింది వివిధ సంస్థలు తమ మిగులు నిధులను ప్రభుత్వ పద్దులకు వెలుపల ఉంచాయి.

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలకు, ప్రత్యేకించి విద్యుత్తు రంగంలోని సంస్థలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గ్యారంటీలు, లోన్లు, ఈక్విటీలకు సంబంధించి, ఆర్థిక పద్దుల్లోని వివరాలకూ ఆయా సంస్థల బ్యాలన్స్ షీట్లలోని అంకెలకూ మధ్య వ్యత్యాసాలున్నాయి. పీఎస్‌యూల పద్దులతో పోల్చిచూసినప్పుడు ఆ పీఎస్‌యూలలో ప్రభుత్వ ఈక్విటీ ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం ₹ 2,925.35 కోట్లు తక్కువగా ఉండగా ఈ పీఎస్‌యూలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు ₹ 2,697.96 కోట్లు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. పీఎస్‌యూ పద్దులతో పోల్చితే బకాయిల్లో ఉన్న గ్యారంటీలు ఆర్థిక పద్దుల ప్రకారం ₹ 4,393.97 కోట్లు తక్కువగా ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా, అధిక ధర విద్యుత్‌కు సబ్సిడీ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి రావలసిన మొత్తం 2012 మార్చి నాటికి (2008-09 నుండి) ₹ 13,129 కోట్లు ఉందని నాలుగు విద్యుత్ పంపిణీ కంపెనీల పద్దులనుండి తెలుస్తోంది.

2.10 సిఫార్సులు

1. ప్రభుత్వం తన బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలలో మరింత వాస్తవికంగా వ్యవహరించాలి. పటిష్టమైన నియంత్రణ యంత్రాంగం రూపొందించుకుని మిగుళ్లనూ, అధిక వ్యయాన్నీ తగ్గించుకోవాలి.
2. ప్రభుత్వం మెరుగైన కార్యశీలత, పర్యవేక్షణ, ఆర్థిక నిర్వహణల ద్వారా రాష్ట్రం ఆమూలాగ్ర అభివృద్ధి కోసం తాను ప్రకటించి, అభిలషించిన లక్ష్యాల సాధనకు తన నిబద్ధతను ఆచరణలో పెట్టాలి.
3. ప్రభుత్వం పీఎస్‌యూలలో పెట్టుబడి పెట్టిన ఈక్విటీ, లోన్లు, గ్యారంటీలకు సంబంధించి ఆర్థిక పద్దులకూ, ఆయా సంస్థల పద్దులకూ మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసాలకు కారణాలను పరిశీలించి వ్యత్యాసాలను సత్వరం తొలగించాలి.

3.1 పరిచయం

పటిష్టమైన అంతర్గత నియంత్రణలు కలిగి ఉండడం, నియమాలూ, పద్ధతులను పాటించడం సుపరిపాలనకు ప్రముఖంగా తోడ్పడతాయి. యుక్తమైన, విశ్వసనీయమైన, సత్వర ఆర్థిక విషయాల నివేదన జరిగేలా భరోసానివ్వడం ద్వారా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన మౌలిక కార్యనిర్వాహక బాధ్యతలను నిర్వర్తించడంతోపాటు, వ్యూహాత్మక ప్రణాళికా రచనలోనూ, తగు నిర్ణయాలను తీసుకోవడంలో కూడా ఇవి సహాయపడతాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం వివిధ ఆర్థిక నియమాలు, పద్ధతులు, నిర్దేశాలను అనుసరించిన వైనం ఈ అధ్యాయంలో పరిశీలించటం జరిగింది.

3.2 వినియోగ ధృవపత్రాలు

వివిధ సామాజిక, ఆర్థికాభివృద్ధి పథకాల అమలు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన నిధులకు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి వినియోగ ధృవపత్రాలను పంపించాలి. మచ్చుకు ఐదు ముఖ్యమైన పథకాల[1] అమలు తీరును, ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లను తనిఖీ చేయగా, 2013 మార్చి 31 నాటికి కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల కోసం విడుదల చేసిన ₹ **1,749** కోట్ల నిధులకు సంబంధించి వినియోగ ధృవపత్రాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి సమర్పించవలసి వున్నట్లు వెల్లడైంది. అంతేకాక, సాంఘిక భద్రతా పింఛనుకు, సంపూర్ణ పారిశుధ్య పథకానికి సంబంధించి ₹ **635** కోట్ల మొత్తానికి విభాగాధికారుల నుండి వినియోగ ధృవపత్రాలు బకాయిలో ఉన్నాయి (***అనుబంధం 3.1***).

అలాగే, ఏదైనా నిర్దిష్ట ప్రయోజనాల కోసం ఇచ్చిన గ్రాంట్ల విషయంలో సంబంధిత శాఖాధికారులు ఆయా గ్రాంట్లను పొందిన సంస్థలనుండి వినియోగ ధృవపత్రాలను తెప్పించుకొని, వాటిని పరిశీలించి పిఏజీ (ఏ&ఇ)కి సమర్పించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిబంధనలు[2] నిర్దేశిస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1992-93 నుంచి 2012-13 మధ్యకాలంలో ఇచ్చిన మొత్తం ₹ 4.68 కోట్ల గ్రాంట్లకు సంబంధించి 19 వినియోగధృవపత్రాలు 2013 మార్చి 31 నాటికి రావలసి ఉన్నాయి. వీటివిషయంలో జాప్యం ***అనుబంధం 3.1(ఎ)***లో వివరించిన విధంగా ఒక సంవత్సరం నుంచి 21 సంవత్సరాల వరకూ ఉన్నది.

అనేక సామాజిక, ఆర్థికాభివృద్ధి పథకాలను పరిశీలించగా, వివిధ విభాగాధికారులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, నిధులను తమ కింది స్థాయి అధికారులకు విడుదల చేసిన వెంటనే లేదా పీడీ ఖాతాల్లో ఉంచి, వాటిని ఖర్చు చేయకముందే వినియోగ ధృవపత్రాలను సమర్పిస్తున్నట్లు వెల్లడైంది. ఉదాహరణకు, రాజీవ్ గాంధీ జాతీయ తాగునీటి పథకం మొదటి విడత 3449, రెండవ విడత 6169 గ్రామీణ పాఠశాలల్లో ప్రత్యేక నీటి శుద్ధి వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేసేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ₹ 19.23 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మంజూరు చేసింది (2009 జనవరిలో ₹ 6.90 కోట్లు, 2010 మార్చిలో ₹ 12.33 కోట్లు). దీనికిగాను, 2009-10 సంవత్సరంలో ₹ 3.20 కోట్లు (46 శాతం) ఖర్చు చేయగా 2013 మార్చి నాటికి ₹ 16.03 కోట్ల మిగిలిన మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వినియోగించుకోవలసి ఉంది. ఐతే, మొదటి విడత వచ్చిన ₹ 6.90 కోట్ల మొత్తానికి 2010 మార్చిలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వినియోగ ధృవపత్రాలను పంపింది.

ఆడిట్ కనుగొన్న విషయాలను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది (2013 డిశంబరు). వినియోగ ధృవపత్రాలను పిఏజీ (ఏ&ఇ)కి వెంటనే పంపవలసిందిగా రెవెన్యూ, పంచాయతీరాజ్, మునిసిపల్ పాలన-పట్టణాభివృద్ధి శాఖలను ఆదేశించినట్లు కూడా ప్రభుత్వం తన సమాధానంలో తెలిపింది.

---

[1] సాంఘిక భద్రతా పింఛనులు, పీఎమ్‌జీఎస్‌వై, ఐఏవై, గిరిజన సంక్షేమం, బీడబ్ల్యూహెచ్‌పీ

[2] ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్‌లోని అధికరణం 211 ఎ (2) కింద నోటు 1

3.3 స్వయంపాలక సంస్థల పద్దులు/ఆడిట్ నివేదికల సమర్పణ

వైద్య విద్య, గిరిజన సంక్షేమం, పట్టణాభివృద్ధి మొదలైన రంగాల్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పలు స్వయంపాలక సంస్థలను ఏర్పరచింది. ఇలాంటి 18 సంస్థల పద్దుల తనిఖీని భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్‌కి అప్పగించడం జరిగింది. ఐతే, 2012-13 నాటికి ఈ 18 సంస్థలలో 15 సంస్థలు తమ వార్షిక పద్దులను అందచేయలేదు. తనిఖీ కోసం పద్దులను సమర్పించడంలో జరిగిన జాప్యం (2013 సెప్టెంబరు నాటికి) మూడు నెలల నుండి 111 నెలల వరకూ ఉంది. ఈ బకాయిల వివరాలు ***అనుబంధం 3.2*** లో ఉన్నాయి.

ఆర్థికపరమైన అవకతవకలు ఏమైనా జరిగి ఉంటే వాటిని గుర్తించేందుకుగాను నిర్దిష్ట కాలపరిమితిలో పద్దులను రూపొందించి తనిఖీకి సమర్పించే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉంది.

అంతేగాక, భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ (విధులు, అధికారాలు, సర్వీసు నిబంధనలు) చట్టం, 1971లోని 14, 15 సెక్షన్ల కింద ఏఏ సంస్థలు ఆడిట్ పరిధిలోకి వస్తాయో గుర్తించడానికిగాను ఆయా సంస్థలకు ఇచ్చిన ఆర్థిక సహాయం మొత్తం, ప్రయోజనం, సంస్థల మొత్తం వ్యయం మొదలైన వివరాలను ప్రభుత్వం/శాఖాధిపతులు విధిగా ప్రతి సంవత్సరం ఆడిట్‌కు తెలియచేయాలి. ఐతే, 1993-94 నుండి 2012-13 సంవత్సరం వరకు ఆర్థిక సహాయం పొందిన 368 సంస్థలు 2013సెప్టెంబరు వరకు తమ పద్దులు (మొత్తం 1862) ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు. ఈ పద్దుల వివరాలు ***అనుబంధం 3.3*** లో ఇవ్వడమైంది.

3.4 రికన్సిలియేషన్ చేయని ఖర్చులు, రాబడులు

ఖర్చును బడ్జెట్ గ్రాంట్ల పరిధిలోనే ఉంచుతూ, వాటి పద్దుల ఖచ్చితత్వానికి భరోసాయిస్తూ, ప్రభావవంతంగా నియంత్రించుటకు గాను వివిధ శాఖల నియంత్రణాధికారులను సమాయత్తం చేయడానికి వారి పుస్తకాలలో, ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలో నమోదైన నెలవారీ ఖర్చును పిఏజి (ఏ&ఇ) పుస్తకాలలోని ఖర్చుతో సరిపోల్చుకోవాలని ఆర్థిక నియమాలు[3] నిర్దేశిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ శాఖలు తమ పద్దులను సరిపోల్చుకోకపోవడాన్ని ఆడిట్ రిపోర్టులలో పదేపదే ఆక్షేపించినాగానీ, ఈ విషయంలో నియంత్రణాధికారుల లోపాలు 2012-13 సంవత్సరంలో కూడా కొనసాగాయి. 2012-13 లో అయిన ₹ 30,815 కోట్ల ఖర్చును (మొత్తం ఖర్చు[4]లో 25 శాతం) 256 మంది నియంత్రణాధికారులు 2013 జూన్ నాటికి రికన్సయిల్ చేయలేదు. 14 మంది నియంత్రణాధికారులకు సంబంధించి ప్రతి కేసులోనూ ₹ 500 కోట్లు, అంతకు మించిన రికన్సయిల్ చేయని ఖర్చు వివరాలు ***అనుబంధం 3.4*** లో ఇవ్వడమైంది.

అంతేగాక, ప్రతీ నియంత్రణాధికారి, తమ కింది అధికారులనుండి వారు పొందిన/ఖజానాలో జమచేసిన సొమ్ముకు సంబంధించిన పద్దులను, నివేదికలను క్రమం తప్పకుండా తెప్పించుకొని పిఏజి (ఏ&ఇ) అంకెలతో వాటిని సరిపోల్చుకొని, ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే లోపు వీలైనంత త్వరగా లెక్కలలో తేడాలను రికన్సయిల్ చేసుకోవాలి. అయినప్పటికీ 2012-13 సంవత్సరంలో 42 పద్దుల కింద ₹ 50,160 కోట్లు (మొత్తం రాబడులలో[5] 48 శాతం) రాబడులను సంబంధిత నియంత్రణాధికారులు రికన్సయిల్ చేయలేదు.

2012-13 సంవత్సరానికి, నియమ నిబంధనలను పాటించటం, బడ్జెట్ నిబంధనలను అనుసరించటం, రిస్క్ నిర్వహణకు తగినంత నియంత్రణ వ్యవస్థను కలిగిఉండటం వంటి విషయాల్లో పిఏజి (ఏ&ఇ) 620 నియంత్రణాధికారుల నుండి భరోసా కోరగా, కేవలం 19 మంది మాత్రమే దీనికి అనుగుణంగా స్పందించారు. మిగిలిన 601 మంది నియంత్రణాధికారులు స్పందించలేదు (2013 ఆగస్టు).

ప్రధాన నియంత్రణాధికారులందరూ తమ పద్దులను ప్రతినెలా తప్పనిసరిగా పిఏజి (ఏ&ఇ) లెక్కలతో రికన్సయిల్ చేసుకోవాలని ఆదేశించినట్లు ప్రభుత్వం చెప్పింది (2013 డిశంబరు).

---

[3] ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్‌లోని ఆర్టికల్ 9

[4] రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ మరియు లోన్లు, అడ్వాన్సులుతో కలిపి (₹ 1,21,764 కోట్లు)

[5] రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ మరియు లోన్లు, అడ్వాన్సులుతో కలిపి (₹ 1,04,256 కోట్లు)

3.5 వ్యక్తిగత డిపాజిట్ ఖాతాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్సియల్ కోడ్[6] ప్రకారం, ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శాసనం ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే తన బాధ్యతలను నిర్వర్తించేందుకు వీలుగా, సంచిత నిధికి డెబిట్ చేసి పీడీ ఖాతాలు తెరుచుకునే సదుపాయాన్ని కల్పించడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాల (2000 ఏప్రిల్) ప్రకారం, ఒక నిర్దిష్ట ఆర్థిక సంవత్సరంలో విడుదల చేసిన నిధులు తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరం మార్చి 31 నాటికి మురిగిపోతాయి (క్యాటగిరి ' సి ' కింది కాలదోషం పట్టిన డిపాజిట్లు). పి.డి. ఖాతాల నిర్వహణాధికారులు కాలదోషం పట్టిన ఖాతాలను మూసివేసి వాటిలోని ఖర్చుకాని మిగులు నిధులను తిరిగి ప్రభుత్వ ఖాతాకు విధిగా బదిలీచేయాలి. 2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసే నాటికి ₹ **374.28** కోట్లు మురిగి పోయిన డిపాజిట్లను, తిరిగి ప్రభుత్వ ఖాతాకు బదిలీ చేయనట్లు మచ్చుకు చేసిన తనిఖీలో వెల్లడైంది. పి.డి. ఖాతా నిర్వహణాధికారి వారీగా వివరాలు పీఏజి (ఏ&ఇ)కు సమర్పించకపోవడం వల్ల, పీడీ ఖాతాకు బదిలీ చేసిన నిధుల నుండి చేసిన ఖర్చును, ఖర్చుకాక ప్రభుత్వ ఖాతాకు బదిలీచేసిన మిగులు నిధులను, ఆడిట్‌లో పరిశీలించటం సాధ్యపడలేదు.

2013 మార్చి 31 నాటికి ₹ 13,090 కోట్ల ముగింపు మిగులుతో 1,02,520 పి.డి. ఖాతాలు నిర్వహణలో ఉన్నట్లు జిల్లా ఖజానాల అధికారుల రికార్డులను బట్టి తెలుస్తోంది. 2011-12 సంవత్సరపు ముగింపు మిగులుకు, 2012-13 సంవత్సరపు ప్రారంభ మిగులుకు 14,030 పీడీ ఖాతాలకు(పెరిగింది) సంబంధించి ₹ 9,212 కోట్ల వ్యత్యాసం ఉంది(తగ్గింది). దీన్ని సంబంధిత శాఖలు రికన్సయిల్ చేసుకోలేదు. ఐతే, తమ వద్ద 2012 మార్చి 31 నాటికి ₹ 23,483 కోట్ల నిల్వతో 1,16,638 పీడీ ఖాతాలు ఉన్నట్లు డైరెక్టర్ ఆఫ్ ట్రెజరీ & అకౌంట్స్(డీటీఏ) తెలియజేశారు(2012 జూలై). 2013 మార్చి 31 నాటికి ఉన్న పీడీ ఖాతాల వివరాలు తెలపవలసిందిగా స్పష్టంగా కోరినప్పటికీ డీటీఏ ఇంత వరకు తెలుపలేదు (2013 అక్టోబరు). ***డీటీఓలు, డీటీఏ ఇచ్చిన సంఖ్యలలోనూ, ప్రారంభ, ముగింపు నిల్వలలోనూ ఉన్న వ్యత్యాసం నిధుల నిర్వహణ వ్యవస్థలోని లోపాలను ఎత్తి చూపుతోంది.***

రాష్ట్రంలో ఉన్న మొత్తం 1,02,520 పీడీ ఖాతాల్లో 23,317 ఖాతాలు గ్రామపంచాయితీలు/మండల ప్రజా పరిషత్‌లు/జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల్లాంటి అనేక పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలకూ (పీఆర్ఐ), నగర పంచాయితీలు/మునిసిపాలిటీలు/మునిసిపల్ కార్పోరేషన్‌లు లాంటి మునిసిపల్ సంస్థలకు చెందినవి. పంచాయితీ రాజ్ చట్టం, 1994 మరియు మునిసిపాలిటీల చట్టం 1965 ప్రకారం స్థానిక సంస్థల రాబడులను (పీఆర్ఐలు మరియు పట్టణ స్థానిక సంస్థలు) ఒక నిధిలో ఉంచాలి (పీఆర్ఐలకు సంబంధించి సాధారణ నిధి, పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించి మునిసిపల్ నిధి). ఈ సంస్థలను నియంత్రిస్తున్న చట్టాల ప్రకారం, వీటి నిధులన్నీ పీడీ ఖాతాల రూపంలో ఉంటాయి. ఖాతాలో చూపించి, ఖజనాలో జమ చేసిన తర్వాతకాని ఈ నిధినుంచి ఖర్చు చేయరాదు.

సాధారణ నిధి, మునిసిపల్ నిధుల నిర్వహణకు సంబంధించి 20 గ్రామ పంచాయితీలు, 38 పట్టణ స్థానిక సంస్థల్లో మచ్చుకు నిర్వహించిన ఆడిట్ పరిశీలనలో, నిధుల నిర్వహణలోనూ, రాబడులను ఖాతాల్లో చూపించడంలోనూ అనేక అవకతవకలు వెలుగు చూశాయి. వాటిలో కొన్ని ముఖ్యమైనవి కింద ఉదహరించబడ్డాయి.

- ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయితీ రాజ్(ఏపీపీఆర్) చట్టానికి విరుద్ధంగా నిధి/పీడీ ఖాతాలో జమ చేయవలసిన రెవెన్యూ రాబడులను సేవింగ్ బ్యాంక్ ఖాతాలో వేయడం ద్వారా నిధులను ప్రభుత్వ ఖాతా వెలుపల ఉంచినట్లయింది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన గ్రామ పంచాయితీల్లో[7] ₹ 3.72 కోట్ల మొత్తాన్ని ప్రభుత్వ ఖాతాకు వెలుపల ఉంచడం జరిగింది.
- నిధి/పీడీ ఖాతాలో జమ చేయకుండా 'క్యాష్ ఇన్ హ్యాండ్ ' గా పెద్ద మొత్తాలను తమ వద్ద ఉంచుకున్నారు. 2012-13 సంవత్సరంలో అలా ఉంచుకున్న మొత్తం ₹ 15.84 లక్షలు (శంషాబాద్ : ₹ 9.24 లక్షలు; వైరా : ₹ 6.60 లక్షలు).

[6] ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్‌లోని 271(4) అధికరణం

[7] శంషాబాద్ : ₹ 42.94 లక్షలు; ఇబ్రహీమ్‌పట్నం : ₹ 31.42 లక్షలు; బోడుప్పల్ : ₹ 2.98 కోట్లు

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన 20 గ్రామ పంచాయితీల్లో పంతొమ్మిదింటిలో వసూలు చేసిన పన్ను మొత్తాలను ఖజానాలోని నిధి/పీడీ ఖాతాలో జమ చేయడంలో జాప్యం జరుగుతోంది. ఈ జాప్యం ఒక రోజు (ఇబ్రహీంపట్నం) నుండి 488 రోజుల (శంషాబాద్) వరకు ఉంది.

- కొన్ని గ్రామ పంచాయితీలు వసూలు చేసిన పూర్తి పన్ను మొత్తాలను నిధి/పీడీ ఖాతాకు జమ చేయలేదు. ఇది నిధుల దుర్వినియోగం కిందికి వస్తుంది. మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన గ్రామ పంచాయితీల్లో అలా జమ చేయని మొత్తం 2010-11 నుండి 2012-13 మధ్య ₹ 5.39 లక్షలు కాగా బోడుప్పల్ గ్రామ పంచాయతీలో ₹ 1.52 లక్షల పన్ను మొత్తం (2008-09 నుండి 2012-13 మధ్య) దుర్వినియోగమైంది.

- నిధి/పీడీ ఖాతాకు సంబంధించిన క్యాష్ పుస్తకాల్లో ప్రారంభ, ముగింపు నిల్వల మధ్య శంషాబాద్ గ్రామ పంచాయితీలో ₹ 10 లక్షల వ్యత్యాసం ఉంది.

- మచ్చుకు తనిఖీ చేసిన ఏ గ్రామ పంచాయితీలోనూ ఖజానా పాస్ పుస్తకంతో నిధి/పీడీ ఖాతా నగదు పుస్తకంలోని లెక్కలను రికన్సయిల్ చేసుకోలేదు. అందువలన ఈ ఖాతాలలోని మిస్సింగ్ క్రెడిట్‌లు, డెబిట్‌లు గ్రామ పంచాయతీ దృష్టికి వచ్చే అవకాశం ఉండదు.

మంజూరు చేసిన ప్రయోజనానికి వినియోగించుకోకుండా అనేక సంవత్సరాల పాటు ఈ ఖాతాలో నిధులను వుంచినట్లు పీడీ ఖాతాల నిర్వహణ మీద మచ్చుకు చేసిన ఆడిట్ రివ్యూలో వెల్లడైంది. ఇలాంటి కొన్ని కేసులు వివరణాత్మకంగా కింద ఉదహరించబడ్డాయి.

i. ***మంజూరు చేసిన ప్రయోజనానికి నిధులను వినియోగించుకోకపోవడం:*** 2003-12 మధ్యకాలంలో ఇ-పంచాయత్ ప్రాజెక్టు కొరకు విడుదలైన 11 మరియు 12వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్ల మొత్తం ₹ 67.36 కోట్లను, ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి (సీఈఓ) జిల్లా ప్రజా పరిషత్, రంగారెడ్డి జిల్లా పీడీ ఖాతా (ఖాతా నం.13)లో ఉంచారు. ఈ మొత్తంలో 2012 మార్చి వరకు కేవలం ₹ 6.86 కోట్లు నిర్దేశిత పనికి ఖర్చు చేయగా మిగిలిన మొత్తాన్ని మొదట కమీషనరు పీడీ ఖాతాలో ఉంచి (2013 జనవరి-మార్చి) తర్వాత ఎఫ్‌డీఆర్‌కు బదిలీ చేశారు. 2012-13 మధ్య కాలంలో ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి, జిల్లా ప్రజా పరిషత్, రంగారెడ్డి యొక్క సాధారణ నిధి పీడీ ఖాతాలో ₹ 79.41 కోట్ల మిగులు సొమ్ము నిరుపయోగంగా పడివుంది

ii. ***బ్యాంకు మేనేజర్లకు సెల్ఫ్ చెక్కులను జారీ చేయడం:*** ఏదైనా బ్యాంకు మేనేజరు పేరు మీదగాని, స్వంత పేరు మీదగాని చెక్కులను జారీ చేయడాన్ని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు[8] నిషేధిస్తున్నాయి. ఈ ఉత్తర్వులను ఉల్లంఘిస్తూ అనేక జిల్లా ప్రజా పరిషత్‌లు నిధి/పీడీ ఖాతా నుండి సొమ్మును డ్రా చేయడానికి సెల్ఫ్ చెక్కులను బ్యాంకు మేనేజర్లకు జారీ చేశారు. అలాగే జిల్లా ఖజానాధికారులు సెల్ఫ్ చెక్కుల ద్వారా నిధి/పీడీ ఖాతా నుండి **₹ 599.18 కోట్లను** డ్రా చేశారు

iii. ***కనపడని చెక్కులు :*** జిల్లా ప్రజా పరిషత్, నల్గొండ (నిధి/పీడీ ఖాతా నం.108) చెక్కు జారీ రిజిష్టరు ప్రకారం, 265 చెక్కులకు సంబంధించిన వివరాలు అందుబాటులో లేవు. అందువల్ల వీటి ద్వారా డ్రా చేసిన మొత్తాల వివరాలను కాని, తీసుకున్న వారి వివరాలను కానీ ఆడిట్ పరిశీలించలేక పోయింది

iv. ***కౌంటరు సంతకం లేకుండా చెక్కులను డ్రా చేయడం :*** ₹ 10 లక్షలు, అంతకు మించిన మొత్తాలకు చెక్కును డ్రా చేసేటప్పుడు విధిగా దానిపై ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, ఆర్థిక శాఖ యొక్క కౌంటరు సంతకం ఉండాలి. ఐతే, 2012-13 కాలంలో ప్రతి చెక్కులోను ₹ 10 లక్షలకు మించివున్న మొత్తాలు కలిగి ఉన్న 36 చెక్కుల ద్వారా **₹ 376.40 కోట్ల** నిధులు ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శి సంతకం లేకుండా డ్రా చేయడాన్ని జిల్లా ఖజానాధికారి (పట్టణ) హైదరాబాదు అనుమతించడం జరిగింది.

[8] జీఓఎమ్ఎస్ నం.43 ఆర్థిక మరియు ప్రణాళిక (డబ్ల్యూ&ఎమ్) శాఖ, తేది 22-04-2000

v. ***మిగులు నిధులను అంగీకరించే ధృవపత్రం అందకపోవడం (సీఏబీలు)*** : నిర్ణీత సమయంలో నిర్వహణాధికారి నుండి మిగులు నిధులకు సంబంధించి ధృవీకరణ పత్రం అందకపోతే, జిల్లా ఖజానాధికారులు తదుపరి చెల్లింపులను నిలిపి వేయవచ్చు. 9,631పీడీ ఖాతా నిర్వహణాధికారుల నుండి సీఏబీలు అందకపోయినప్పటికీ, సంబంధిత జిల్లా ఖజానాధికారులు పీడీ ఖాతాలనుండి సొమ్మును డ్రా చేసుకోవడాన్ని అనుమతించారు

vi. ***సామాజిక భద్రత పెన్షన్లు-వినియోగంకాని పెన్షన్ నిధులను ప్రభుత్వ ఖాతాకు బయట ఉంచటం***: రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2006లో అన్ని పెన్షను పథకాలనూ గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ కిందికి తెచ్చింది. పెన్షను పథకాలకు నిధులను విడుదల చేసి, పర్యవేక్షించే బాధ్యతను ఇదే శాఖకు అనుబంధంగా పనిచేస్తున్న 'గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థ' (సెర్ప్) అనే సొసైటీకి అప్పగించింది. సెర్ప్ సంస్థకు చెందిన ఎస్‌బీ ఖాతాలో 2012 ఫిబ్రవరి నుంచి 2013 మార్చి మధ్యన ₹ 153.29 కోట్లు చెల్లింపులు కాకుండా ఉన్నాయి. ఈ మొత్తం ప్రభుత్వ పద్దులకు బయట ఉన్నది కనుక దీనిని వెంటనే తమ ఖాతాలోకి తిరిగి తీసుకునేవిధంగా ప్రభుత్వం చొరవచూపాలి.

ప్రతి పీడీ ఖాతాలోని నిల్వను పరిశీలించిన తర్వాతనే ఆ ఖాతాల చెక్కులను ఆన్‌లైన్ ద్వారా క్లియర్ చేస్తున్నామని ప్రభుత్వం తన లిఖిత పూర్వక సమాధానంలో పేర్కొంది (2013 డిశంబరు). అన్ని పీడీ ఖాతాలను పరిశీలించేందుకు ఒక టాస్క్ ఫోర్స్‌ను నెలకొల్పామనీ, దాని సిఫార్సుల మేరకు పీడీ ఖాతాలను గాడిన పెట్టేందుకు ఆదేశాలు జారీ చేశామనీ ప్రభుత్వం సమీక్షానంతర సమావేశంలో (2013 డిశంబరు) బదులిచ్చింది. అంతేకాకుండా, పీడీ ఖాతాల విషయం, ప్రత్యేకించి స్థానిక సంస్థల ఖాతాలను పరిశీలించమని రాష్ట్ర ఆడిట్ శాఖ అధిపతిని సైతం కోరామనీ, వారినుంచి నివేదిక వచ్చాక తగిన చర్యలు చేపట్టగలమని కూడా ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది.

3.6 వివరణాత్మక కంటింజంట్ బిల్లుల బకాయిలు

సంక్షిప్త ఆకస్మిక (ఏసీ) బిల్లులపై తీసుకున్న మొత్తాలతో చేసిన ఖర్చులకు ప్రభుత్వ ఆదేశాలనుసరించి[9] వివరణాత్మక బిల్లులను, (డీసీ బిల్లులు) ఓచర్లతోసహా, ఒక నెలలోపు పీఏజీ (ఏ&ఇ)/పీఏఓకు సమర్పించి, సర్దుబాటు చేయాలి. మొదటి ఏసీ బిల్లుకు డీసీ బిల్లు సమర్పించకుండా మూడవ ఏసీ బిల్లును ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను అనుమతించరాదు.

ఐతే, ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి అనేక పర్యాయములు తీసుకువచ్చినప్పటికీ, 2013 మార్చి 31 నాటికి ₹ 1,210 కోట్ల విలువైన ఏసీ బిల్లులకు డీసీ బిల్లులు సమర్పించవలసి ఉంది. సంవత్సరాలవారీ వివరాలు ఈ దిగువ ఉన్నాయి.

పట్టిక 3.1 : ఏసీ బిల్లులపై పొందిన సొమ్ము

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	డ్రా చేసిన ఏసీ బిల్లులు		సమర్పించిన డీసీ బిల్లులు		బకాయిలో ఉన్న డీసీ బిల్లులు	
	సంఖ్య	సొమ్ము మొత్తం	సంఖ్య	సొమ్ము మొత్తం	సంఖ్య	సొమ్ము మొత్తం
2007-08 వరకు	89,837	793	72,463	655	17,374*	138*
2008-09	7,383	158	6,088	145	1,295	13
2009-10	4,447	458	3,732	362	715	96
2010-11	3,158	774	2,599	659	559	115
2011-12	2,546	941	2,025	473	521	468
2012-13	2,285	658	1,018	278	1,267	380
మొత్తం	**1,09,656**	**3,782**	**87,925**	**2,572**	**21,731**	**1,210**

మూలం : పీఏజీ (ఏ&ఇ) కార్యాలయం ఇచ్చిన సమాచారం

** 2002-03 సంవత్సరం వరకు డ్రా చేసిన ₹222 కోట్ల విలువైన 82,130 ఏసీ బిల్లులుకాక (వీటి వివరాలు అందుబాటులో లేవు).*

గమనిక : 2004-13 మధ్యకాలానికి పీఏఓ (హైదరాబాదు)కు సంబంధించిన ₹ 44 కోట్ల విలువైన 237 ఏసీ బిల్లులు రికన్సిలియేషన్‌లో ఉన్నందున వాటిని చేర్చలేదు.

[9] జీఓఎమ్ఎస్ నెం.285, ఆర్థిక (టీఎఫ్ఆర్-II) శాఖ, తేది 15.10.2005, ఆంధ్రప్రదేశ్ ట్రెజరీ కోడ్, రూలు 16, సబ్ రూలు 18 (డి) మరియు జీఓఎమ్ఎస్ నెం.లు 391, 507, 2002 ఏప్రిల్/మే, ఆర్థిక శాఖ

2013 మార్చి నాటికి డీసీ బిల్లులు సమర్పించని శాఖల్లో వ్యవసాయ శాఖ ₹ 831 కోట్లతో ముందుండగా, ₹ 224 కోట్లతో రెవెన్యూ శాఖ, ₹ 59 కోట్లతో సెకండరీ విద్యాశాఖ రెండు మూడు స్థానాల్లో ఉన్నాయి. శాఖల వారీగా బకాయిల్లో ఉన్న డీసీ బిల్లుల వివరాలు ***అనుబంధం 3.5*** లో ఇవ్వబడ్డాయి. జిల్లాలవారీగా చూస్తే అనంతపురం జిల్లాలో అత్యధికంగా ₹ 283.63 కోట్లు విలువైన ఏసీ బిల్లులకు డీసీ బిల్లులు సమర్పించవలసి ఉంది.

పది సంవత్సరాల కాలహరణం తర్వాత కూడ డీసీ బిల్లులు సమర్పించక పోవడంవల్ల, వాటిపై డ్రా చేసిన మొత్తాల వినియోగ ఖచ్చితత్వంపై అనుమానాలు రేకెత్తుతున్నాయి. 2012-13 కాలానికి ఖజానాలు మరియు పీఏఓ/హైదరాబాదు యొక్క పనితీరును సమీక్షించగా కింది విషయాలు వెలుగు చూశాయి.

i. మొదటి ఏసీ బిల్లుపై డ్రా చేసిన మొత్తాలు అపరిష్కృతంగా ఉండగా మూడవ ఏసీ బిల్లును అనుమతించరాదన్న ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అతిక్రమించి జిల్లా ఖజానాధికారులు 17,449 ఏసీ బిల్లులకు సంబంధించి డ్రాచేసిన ₹ 3,782 కోట్లకు గాను ₹ 531.43 కోట్లు చెల్లింపులు చేశారు.

ii. కరువు లాంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినపుడు తాగునీటి సరఫరా, మేటను తొలగించి నీటి ప్రవాహాన్ని పునరుద్ధరించడం వంటి వాటికి సహాయం చేయడం కోసం ప్రభుత్వం ఇతర గ్రాంట్ల కింద ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్‌ను కల్పించగా, మహబూబ్‌నగర్ వ్యవసాయ శాఖ సంయుక్త సంచాలకులు 2009-13 కాలంలో 60 ఏసీ బిల్లుల ద్వారా ₹ 227.12 కోట్లు డ్రా చేసి, అందులో ₹ 101.55 కోట్లకు సంబంధించి డీసీ బిల్లులను 2013 జూన్ నాటికి సమర్పించవలసి ఉంది.

iii. ప్రకృతి వైపరీత్యాల సందర్భంగా రైతులకు ఇన్‌పుట్ సబ్సిడి చెల్లించడానికి, అనంతపురం (₹ 187.26 కోట్లు), శ్రీకాకుళం (₹ 106 కోట్లు) వ్యవసాయశాఖ సంయుక్త సంచాలకులు, శ్రీకాకుళం (₹ 71 లక్షలు) వ్యవసాయ శాఖ సహాయ సంచాలకులు ఏసీ బిల్లుల ద్వారా సొమ్మును డ్రా చేశారు (2011 జూన్ నుండి 2012 నవంబరు వరకు). ఐతే, 2013 మార్చి 31 నాటికి కూడ వీటికి సంబంధించిన డీసీ బిల్లులను సమర్పించలేదు.

iv. వ్యవసాయ శాఖ కమీషనరు మరియు డైరెక్టర్ ₹ 115.53 కోట్లు విడుదల (2011 మే, జూన్ మరియు 2012 ఏప్రిల్) చేయగా అందులో ఖర్చుకాని ₹ 4.32 కోట్ల మిగులును, శ్రీకాకుళం వ్యవసాయ శాఖ సంయుక్త సంచాలకులు, ప్రభుత్వ ఖాతాలో జమ చేయడానికి బదులు బ్యాంకు[10] ల్లో డిపాజిట్ చేశారు. డీసీ బిల్లు లేని కారణంగా ఖర్చు చేసిన మొత్తాన్ని కాని, మిగులు మొత్తాన్ని కాని ఆడిట్‌లో నిర్ధారించుకోలేక పోయాము.

v. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తాగునీటి సమస్యను అధిగమించడానికి వైపరీత్యాల సహాయనిధి నుండి ఏసీ బిల్లు ద్వారా 2010 ఏప్రిల్‌లో ₹ 3.93 కోట్లను మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా కలెక్టరు డ్రా చేసి ఆ మొత్తాన్ని బ్యాంకు ఖాతాలో ఉంచారు. రెండు సంవత్సరాలలో పై మొత్తం నుండి ₹ 3.68 కోట్లు వినియోగించుకోగా 2013 జూన్ నాటికి ₹ 25 లక్షలు నిరుపయోగంగా బ్యాంక్ ఖాతాలో పడి వున్నాయి. డ్రా చేసిన మొత్తానికి డీసీ బిల్లు సమర్పించవలసి ఉంది.

ఈ విషయాన్ని ఆర్థిక శాఖ నిరంతరం సమీక్షిస్తున్నదనీ, వివిధ శాఖాధిపతుల దగ్గర పెండింగులో ఉన్న ఏసీ బిల్లుల పరిష్కారానికి కృషి చేస్తున్నదనీ ప్రభుత్వం బదులిచ్చింది (2013 డిశంబరు).

3.7 ఓమ్నిబస్ - చిన్న పద్దు - 800 నిర్వహణ

అందుబాటులో ఉన్న చిన్న పద్దుల కింద వర్గీకరించలేని ఖర్చుకు ఓమ్నిబస్ - చిన్నపద్దు - 800 లో స్థానం కల్పించడం జరుగుతోంది. 2012-13 లో ₹ **18,206** కోట్ల వ్యయాన్ని (మొత్తం ఖర్చులో 15.45 శాతం) రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ విభాగాలలోని 50 ప్రధాన పద్దులకు సంబంధించి "ఓమ్నిబస్ - చిన్నపద్దు - 800 - ఇతర ఖర్చులు " కింద వర్గీకరించారు. అదే విధంగా, ₹ **4,123** కోట్ల రెవెన్యూ రాబడులను (మొత్తం రెవెన్యూ రాబడుల్లో 3.97 శాతం) 45 పెద్ద పద్దుల

[10] ఏపీజీవీబీ, శ్రీకాకుళం ₹ 3.58 కోట్లు మరియు ఎస్‌బీఐ, శ్రీకాకుళం ₹ 0.74 కోట్లు

కింద "ఓమ్నిబస్ - చిన్నపద్దు - 800 - ఇతర రాబడులు " కింద వర్గీకరించారు. భారీ మొత్తాలను "ఓమ్నిబస్ - చిన్నపద్దు - 800 - ఇతర ఖర్చులు/ఇతర రాబడులు" కింద వర్గీకరించడం వలన ఆర్థిక నివేదనలో పారదర్శకత లోపించి, కేటాయింపుల ప్రాధాన్యతను, ఖర్చు యొక్క నాణ్యతను విశ్లేషించడం కష్టమౌతుంది.

ప్రభుత్వం2013-14 బడ్జెట్ అంచనాలు ఖరారు చేస్తున్న దశలో చిన్న పద్దు-800 నిర్వహణ విషయమై దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకున్నామని తెలిపింది (2013 డిశంబరు). వివిధ పథకాలను 2014-15 నుంచి సంబంధిత చిన్న పద్దులకు బదిలీ చేసే విషయంలో ఆయా శాఖాధిపతులను సంప్రదించి తగిన చర్య తీసుకుంటామని హామీ ఇచ్చింది. వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరం నుంచి సీఎఫ్ఎమ్ఎస్ అమలులోకి వస్తే ఈ విధమైన వ్యవస్థీకృత లోపాలను అధిగమించవచ్చని కూడా ప్రభుత్వం ఆశాభావం వ్యక్తం చేసింది.

3.8 భారత ప్రభుత్వ అకౌంటింగ్ ప్రమాణాలను (ఐజీఏఎస్) అమలు చేయడం

3.8.1 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన పూచీలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన గ్యారంటీలను సెక్టార్ల వారీగాను, వర్గాలవారీగాను 2011-12 నుండి ఆర్థిక పద్దులలో వెల్లడించాలని ఐజీఏఎస్ - 1 నిర్దేశిస్తోంది. సెక్టార్ల వారీగా ఇప్పటికే చూపుతున్నప్పటికీ, వర్గాలవారీ వివరాలను ఇంత వరకూ రాష్ట్ర ఆర్థిక పద్దులలో చేర్చలేదు.

3.8.2 సహాయ గ్రాంట్ల వర్గీకరణ, అకౌంటింగ్

ఐజీఏఎస్ - 2 ప్రకారం, భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ సలహా మేరకు, రాష్ట్రపతి ప్రత్యేకంగా అనుమతించిన కేసుల్లో తప్ప, స్థిరాస్తుల కోసమైనా సరే, గ్రాంట్లకు సంబంధించి చేసిన ఖర్చును రెవెన్యూ ఖర్చు కింద వర్గీకరించాలి. ఐతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹ 1.47 కోట్ల ఖర్చును రెవెన్యూ సెక్షన్‌కు బదులు, క్యాపిటల్ సెక్షన్‌లో వర్గీకరించింది.

3.9 అప్పు, డిపాజిట్ మరియు జమల పద్దులు

2012-13లో అప్పులు, డిపాజిట్‌లు, జమలు పద్దులను ఆడిట్‌లో పరిశీలించగా కింది విషయాలు వెలుగు చూశాయి.

3.9.1 ప్రజా రుణం

రాష్ట్ర శాసన సభ ఎప్పటికప్పుడు చట్టం ద్వారా నిర్ణయించిన పరిధులకు లోబడి, రాష్ట్ర సంచిత నిధి పూచీకత్తుపై, భారత భూభాగంలో ఎక్కడినుండైనా నిధులు అప్పుగా సమకూర్చుకోడానికి భారత రాజ్యాంగంలోని 293 వ అధికరణం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం కల్పిస్తోంది.

3.9.1.1 పెద్దపద్దు 6003 - అంతర్గత రుణం కింద రుణాత్మక మిగులు :

అప్పు పద్దుల కింద రుణాత్మక (మైనస్ మిగుళ్లు) మిగులు నిధులు, ప్రభుత్వం చేసిన అప్పుల కంటే చెల్లింపులు ఎక్కువగా ఉండడాన్ని సూచిస్తాయి. నేరుగా రుణం పొందగల ప్రభుత్వ శాఖలు అట్టి రుణాలను వారి రాబడులుగా వర్గీకరిస్తుండగా, ఎస్‌పీవీలు, కంపెనీలు/కార్పోరేషన్లు వారి అప్పులను ప్రభుత్వ లెక్కలలో చూపడం లేదు. ఐతే, అప్పు చెల్లింపులను పెద్ద పద్దు 6003 - అంతర్గత రుణం కింద డెబిట్‌గా ప్రభుత్వ లెక్కల్లో చూపడం రుణాత్మక మిగుళ్లకు దారి తీస్తోంది. 2012-13లో చెల్లింపులను లెక్కలలో చూపి క్రెడిట్‌లను చూపకపోవడంవల్ల పెద్ద పద్దు "6003 - 109 - ఇతర సంస్థల నుండి పొందిన రుణం" కింద ₹ 3,896 కోట్లు రుణాత్మక మిగులు కనిపించింది. పై మిగుళ్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నీటి పారుదల అభివృద్ధి సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రహదారుల అభివృద్ధి సంస్థ, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ ఫైనాన్స్ సంస్థ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ సరఫరా సంస్థ మొదలైన శాఖలకు సంబంధించినవి.

ఇది ఎన్నో సంవత్సరాలుగా జరుగుతున్న విషయమనీ దీన్ని సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోందనీ ప్రభుత్వం సమీక్షారంభ సమావేశంలో తెలిపింది (2013 ఆగస్టు). రెవెన్యూ మిగులుమీద ప్రభావం చూపుతుంది కనుక ఈ వ్యయాన్ని రెవెన్యూ పద్దులో రాయటం కష్టమని ప్రభుత్వం సమీక్షానంతర సమావేశంలో తెలిపింది (2013 డిశంబరు). ఐతే ఈ విధమైన ఋణాత్మక మిగుళ్ళను సరిచేసేందుకు మార్గాలను అన్వేషిస్తున్నామని కూడా ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

3.9.2 డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు

3.9.2.1 డిపాజిట్లు

ప్రజల నుంచి కాని, ప్రభుత్వ సంస్థల నుంచి కాని లేక వాటి తరపున కాని ప్రభుత్వం అనేక సందర్భాలలో డిపాజిట్లను స్వీకరిస్తుంది. వీటిని తిరిగి చెల్లించడం ద్వారాగాని మరే యితర పద్ధతిలోకాని ప్రభుత్వ లెక్కలలో చూపాలి. ఒక సంవత్సరానికికాని, కొన్ని సంవత్సరాలకుకాని చెందిన రెవెన్యూల నుంచి అలా స్వీకరించిన మొత్తాలను ఒక నిధి కింద జమయ్యేలా ప్రభుత్వం ఒక్కొక్కసారి నిర్ణయిస్తుంది. అలాంటి మిగులు నిధులను డిపాజిట్ కింద నిర్వహించి నిర్దేశిత ప్రయోజనాలకు ఖర్చు చేస్తారు.

డిపాజిట్లను, అడ్వాన్సులను మూడు విభాగాలుగా విభజించారు. ఈ విభాగాల వివరాలు, వీటి కింద నిల్వ వున్న మిగులు నిధుల వివరాలు 2013 మార్చి 31 నాటికి కింది విధంగా వున్నాయి.

వడ్డీతో కూడిన డిపాజిట్లు	**₹ 4,145.79 కోట్లు**	క్రెడిట్ మిగులు
వడ్డీ లేని డిపాజిట్లు	₹ 11,447.45 కోట్లు	క్రెడిట్ మిగులు
అడ్వాన్సులు	₹ 22.97 కోట్లు	డెబిట్ మిగులు

2012-13 లో 'డిపాజిట్ల' కింద ఉన్న మిగులు నిధులను ఆడిట్ లో సమీక్షించగా కింది విషయాలు వెలుగు చూశాయి.

- ***డిపాజిట్ ఖాతాల్లోని రుణాత్మక లెడ్జరు మిగుళ్లు :*** 2013 మార్చి 31 నాటికి డిపాజిట్ల కింద ₹ 2,264.54 కోట్ల రుణాత్మక మిగులు ఉంది. డిపాజిట్ ఖాతాలో ధనాత్మక మిగులుకాని లేక మిగులు లేకపోవడం కాని జరుగుతుంది. రుణాత్మక మిగులు డిపాజిట్ మొత్తానికంటే ఖర్చు అధికమని సూచిస్తుంది. జిల్లా ఖజానా/పీఏఓలలో జరిగిన అధిక చెల్లింపుల వల్ల కాని, తప్పుగా వర్గీకరించటం వల్ల కాని ఈ విధంగా జరుగుతుంది. ఈ విధమైన ఋణాత్మక మిగుళ్ళ విషయం పరిశీలించి ప్రభుత్వం తగు దిద్దుబాటు చర్యలు గైకొనాలి.

- ***చెల్లింపులకు ప్రతిగా చెక్కులను పొందకపోవడం :*** ఖజానా పద్దుల నియమావళి[11] ప్రకారం, చెల్లింపుల పూర్తి వివరాలను కలిగివున్న వోచర్లు/చెక్కుల ఆధారంగానే చెల్లింపులు జరగాలి. **₹ 327 కోట్ల** విలువైన 4,583 చెక్కులను ఖజానాలు పీఏజీ (ఏ&ఇ) కి సమర్పించలేదు. వీటిలో 4238 చెక్కులు గత మూడు సంవత్సరాలకు చెందినవే. వీటి విలువ ₹ 313.46 కోట్లు. దీనికి సంబంధించి సమర్పించవలసిన చెక్కుల వివరాలు సంవత్సరాల వారీగా ***అనుబంధం 3.6*** లో ఇవ్వబడ్డాయి.

- ***క్లెయిము చేయని సాధారణ భవిష్యనిధి (జీపీఎఫ్) డిపాజిట్లు :*** 2000 ఏప్రిల్‌లో ఇచ్చిన ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులకు విరుద్ధంగా, సాధారణ భవిష్యనిధిలోని ₹ 1.27 కోట్ల క్లైము చేయని డిపాజిట్లను రాష్ట్ర సంచిత నిధిలో జమ చేయలేదు.

[11] ఖజానా పద్దుల నియమావళి (వాల్యూం-I)లోని పేరా 197(i)(ఎ)

3.9.2.2 సివిల్ అడ్వాన్సులు

ఏపీ ఫైనాన్షియల్ కోడ్ లోని 236 వ అధికరణం ప్రకారం, ప్రజా ప్రయోజనార్థం జరిపే ప్రభుత్వ లావాదేవీల కొరకు తాత్కాలిక నగదు అడ్వాన్సు రూపంలో కొంత మొత్తాన్ని (ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల వినియోగార్థం) ఉంచవలసిన అవసరం ఉంటుంది. వీటిని సంబంధిత ఖాతా పద్దుల కింద ఖర్చుగా చూపడం ద్వారా గాని లేక సంబంధిత వ్యక్తులనుండి రికవరి చేయడం ద్వారాగాని సర్దుబాటు చేయాలి. ₹ 9.18 కోట్ల విలువైన సివిల్ అడ్వాన్సులు, మూడు సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ కాలంనుండి నిర్వహణలేని ఖాతా పద్దులలో పడి ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఈ అడ్వాన్సులను పరిశీలించి తగు చర్య తీసుకోవాలి.

3.9.3 జమలు

జమల కింద జరిగే అన్ని లావాదేవీలు సర్దుబాటు చేయగల ఖాతా పద్దుల కింద నిర్వహించబడతాయి. వీటి కింది డెబిట్ లేక క్రెడిట్‌లు తత్సంబంధిత క్రెడిట్ లేక డెబిట్‌ల ద్వారా అదే అకౌంటింగ్ సర్కిల్‌లో గాని వేరొక అకౌంటింగ్ సర్కిల్‌లో గాని వెనువెంటనే సర్దుబాటు చేయబడతాయి. జమాపద్దుల కింది నిల్వలపై జరిపిన ఆడిట్ పరిశీలనలో కింది విషయాలు వెలుగుచూశాయి.

- ***ఖజానాలతో చేసుకున్న సెటిల్‌మెంటు జాబితాను సమర్పించటంలో జాప్యం (ఎస్ఎస్‌టీలు) :*** 2013 మార్చి 31 నాటికి ఖజానాలు/పీఏఓల నుండి ఎస్ఎస్‌టీలు రాని కారణంగా మొత్తం 1,574 ఎస్ఎస్‌టీ[12] లకు సంబంధించిన ₹ 1,368.60 కోట్ల (₹ 63.77 కోట్లు అటవీ శాఖ జమలు/చెక్కుల కింద, ₹ 1,304.83 కోట్లు ప్రజా పనుల చెక్కుల కింద) ను సర్దుబాటు చేయవలసి వుంది. 2006-07 నుంచి ఈ నిల్వలు అపరిష్కృతంగా ఉన్నాయి.

- ***ప్రజా పనులు, అటవీ శాఖ :*** 2013 మార్చి 31 నాటికి ఖజానాలో జమచేసిన ₹ 668.76 కోట్లు (ప్రజా పనులు) మరియు ₹ 4.04 కోట్లు (అటవీ శాఖ) సర్దుబాటు కాలేదు. ఎస్ఎస్‌టీలు రాని కారణంగానూ, వర్గీకరణ దోషం వల్లనూ ఇవి 2006-07 నుంచి సర్దుబాటు కాలేదు.

- ***ప్రజా పనుల, అటవీ శాఖల చెక్కులు :*** పీఏఓ/ఖజానాల తప్పుడు వర్గీకరణ మరియు ఎస్ఎస్‌టీలు సమర్పించని కారణంగా 2006-07 నుంచి ప్రజా పనులకు సంబంధించిన ₹ 636.07 కోట్ల విలువైన చెక్కులు, అటవీ శాఖకు చెందిన ₹ 40.74 కోట్ల విలువైన చెక్కులు 2013 మార్చి 31 నాటికీ సర్దుబాటు కాలేదు.

- ***ఇతర జమలు :*** కాంట్రాక్టర్లు, ఇతరులు లాంటి మూడవ వ్యక్తులు నేరుగా ఖజానాలో జమ చేసిన మొత్తాలకు సంబంధించిన లావాదేవీలు ఈ పద్దుల కిందికి వస్తాయి. ఐటమ్ వారీ వివరాలు లేని కారణంగా ₹ 166.52 కోట్లు మొత్తం 2013 మార్చి 31 నాటికీ సర్దుబాటు కాలేదు.

- ***కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య సర్దుబాటు ఖాతా :*** రాష్ట్ర ఖజానాల్లో జరిపిన కేంద్ర సివిల్ పెన్షన్ చెల్లింపులు, డీజీఎస్‌డీ చేసిన సరఫరాల విలువ, రాష్ట్రానికి కేంద్రం విడుదల చేసిన రుణాలు, లోన్లు/వడ్డీ తిరిగి చెల్లింపులు, కేంద్రం మంజూరు చేసిన సహాయ గ్రాంట్లు మరియు కేంద్రం రాబడుల్లోని రాష్ట్ర వాటాలు మొదలైన కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య జరిగే లావాదేవీలు ఈ పద్దు కిందికి వస్తాయి. 2013 మార్చి 31 నాటికి ఈ పద్దు కింద ₹ 4.18 కోట్ల క్రెడిట్ మరియు ₹ 16.94 లక్షల డెబిట్ నిల్వలు ఐదు సంవత్సరాలకు పైబడి సర్దుబాటు కాకుండా ఉన్నాయి.

సర్దుబాటు కాకుండా ఉన్న నిల్వలను పరిశీలించి ప్రభుత్వం వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంది.

---

[12] అటవీశాఖవి 1,052, ప్రజాపనులశాఖవి 522

3.10 సస్పెన్స్ పద్దు (ప్రధాన పద్దు 8658) కింద నిల్వవున్న మిగులు మొత్తాలు

ఏ కారణంచేతైనా, లావాదేవీ జరిగిన వెంటనే ప్రభుత్వ ఖాతాలో సంబంధిత పద్దుకింద బుక్ చెయ్యలేని పరిస్థితివుంటే అటువంటి లావాదేవీల కోసం సస్పెన్స్ ఖాతాలు నిర్వహించడం జరుగుతుంది. ఈ మొత్తాలను సంబంధిత పద్దులకింద సర్దుబాటు చేసేటప్పుడు సస్పెన్స్ ఖాతాకు మైనస్ డెబిట్ లేక మైనస్ క్రెడిట్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఒకవేళ ఈ సస్పెన్స్ ఖాతాలో మొత్తాలు సర్దుబాటు కాకుండా ఉండిపోతే, ఈ పద్దులకింద నిల్వ మొత్తాలు పెరిగి, ఆమేరకు ప్రభుత్వ రాబడులు, ఖర్చులు తక్కువచేసి చూపబడతాయి.

2013 మార్చి 31 నాటికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక పద్దులలో ప్రధాన సస్పెన్స్ పద్దు 8658 కింద ₹ 292.60 కోట్ల (డెబిట్) నికర మొత్తం నిల్వ ఉంది. ఆర్థిక పద్దులు సస్పెన్స్ ఖాతాలలోని నికర నిల్వలను ప్రతిబింబిస్తాయి. అందువల్ల, శాసన సభకు సమర్పించిన వార్షిక పద్దులలో, ఈ సస్పెన్స్ ఖాతాల వాస్తవ విలువలు నివేదించబడవు. గత ఐదు సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమైన చిన్న పద్దులకింద డెబిట్, క్రెడిట్ సస్పెన్స్ నిల్వలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.

చార్టు 3.1 : ప్రధాన పద్దు 8658 కింద సర్దుబాటు కాకుండా ఉన్న మొత్తాలు

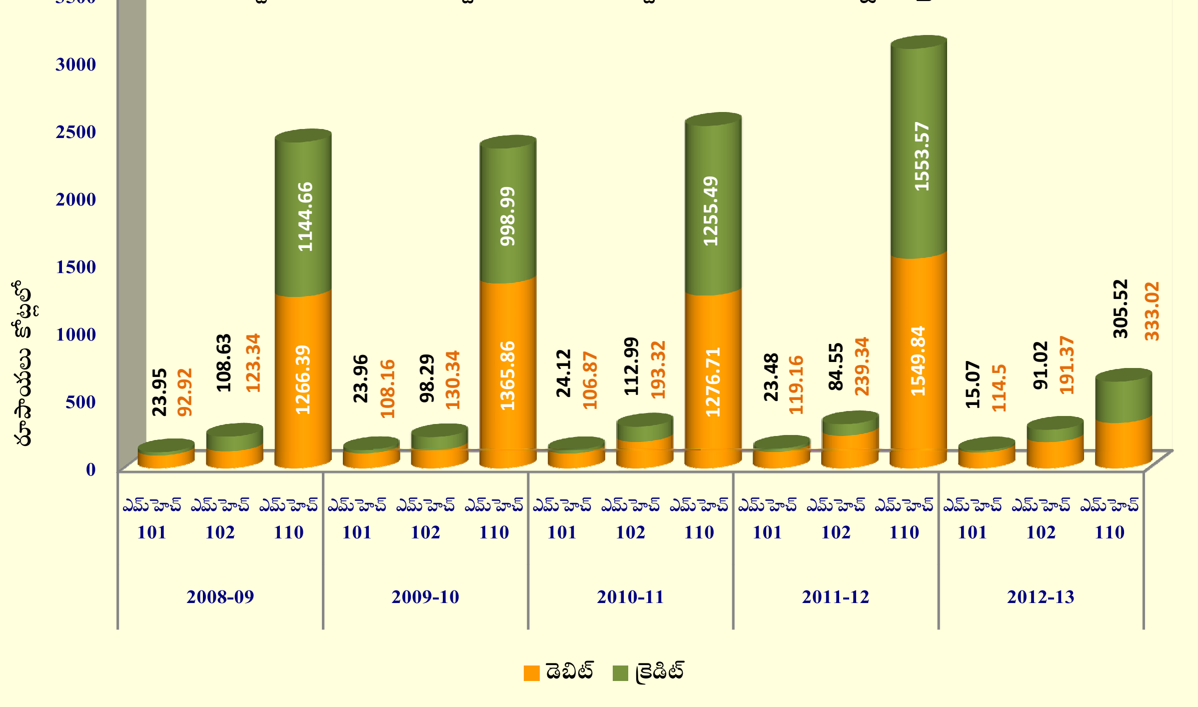

మూలం : పీఏజీ (ఏ&ఈ) నిర్వహిస్తున్న లెడ్జర్లు, ఆర్థిక పద్దులు

3.10.1 పే & అకౌంట్స్ కార్యాలయం - సస్పెన్స్ (చిన్న పద్దు 101)

భారత ప్రభుత్వ పీఏఓలు, కేంద్ర పాలితప్రాంతాల పీఏఓలు, మహాగణకాధికారుల పుస్తకాల్లో వివిధ శాఖల, ప్రభుత్వాల మధ్య జరిగిన లావాదేవీలను పరిష్కారం చేయడంకోసం ఈ చిన్న పద్దును నిర్వహిస్తారు. ఏ అకౌంట్స్ అధికారి పరంగా ఈ పీఏఓ, సస్పెన్స్ చిన్న పద్దు నిర్వహించబడుతుందో ఆ అధికారి తరపున ఒక అకౌంట్స్ అధికారి చేసిన చెల్లింపులు, పొందిన రికవరీలకు సంబంధించిన లావాదేవీలను ఈ చిన్న పద్దు ప్రతిబింబిస్తుంది. 2012-13 సంవత్సరాంతానికి ఈ పద్దుకింద ₹ 114.50 కోట్ల డెబిట్ నిల్వ, ₹ 15.07 కోట్ల క్రెడిట్ నిల్వ ఉన్నాయి. ఈ పద్దులోని డెబిట్ నిల్వలు ప్రధానంగా పీఏఓ, కేంద్రీయ పింఛనులు, న్యూఢిల్లీ (₹ 56.78 కోట్లు), మరియు పీఏఓ, షిప్పింగ్ & రవాణా, బెంగుళూరు (₹ 26.99 కోట్లు) లకు సంబంధించినవి. అలాగే, క్రెడిట్ నిల్వలు పీఏఓ, ఆర్థిక వ్యవహారాల శాఖకు సంబంధించినవి (₹ 12.65 కోట్లు).

3.10.2 సస్పెన్స్ అకౌంటు - సివిల్ (చిన్న పద్దు 102)

తగిన సమాచారం/పత్రాలు (చలాన్లు, ఓచర్లు మొదలైనవి) లేని కారణంగా ఖర్చులు/రాబడులకు సంబంధించిన లావాదేవీలను వాటికి సంబంధించిన వాస్తవ పద్దులకింద బుక్ చెయ్యలేము కనుక, అలాంటివాటిని ముందుగా ఈ సస్పెన్స్ పద్దులో బుక్ చెయ్యడం జరుగుతుంది. 2013 మార్చి 31 నాటికి ఈ పద్దుకింద ₹ 191.37 కోట్లు (డెబిట్), ₹ 91.02 కోట్లు (క్రెడిట్) మిగులు నిల్వలు ఉన్నాయి. అంటే, మొత్తం ₹ 282.39 కోట్లకు సంబంధించిన ఖర్చులు, రాబడులను వేటికవి సంబంధిత వాస్తవ పద్దులకింద సర్దుబాటు చేయవలసి ఉంది. ప్రధానంగా ఈ పద్దుకింద డెబిట్ నిల్వలు ఎఫ్ఏ & సీఏఓ, దక్షిణ మధ్య రైల్వే (₹ 76.28 కోట్లు), ఖర్చులు/సర్దుబాటు చేసిన ఖర్చులు (₹ 42.18 కోట్లు), వేరొక అకౌంటింగ్ వ్యవస్థలోని ఖజానాలో రెమిటెన్సులకు (₹ 55.13 కోట్లు), సంబంధించినవి. కాగా, క్రెడిట్ నిల్వలు వేరొక అకౌంటింగ్ సర్కిల్‌లోని ఖజానా పేరుమీద డ్రాచేసిన చెక్కులు (₹ 56.60 కోట్లు), తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు సస్పెన్స్ - జమలు (₹ 12.67 కోట్లు) మరియు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు సస్పెన్స్ (₹ 7.18 కోట్లు) లకు సంబంధించినవి.

3.10.3 రిజర్వు బ్యాంకు సస్పెన్స్-సెంట్రల్ అకౌంట్స్ కార్యాలయం (చిన్న పద్దు - 110)

లోన్లు, గ్రాంట్లు మొదలైనవి మంజూరు చేసేటప్పుడు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య పెద్ద మొత్తంలో జరిగే లావాదేవీలను వాటి వాస్తవ పద్దులో రికార్డు చేసేముందు, పెద్ద పద్దు - 8658 కింది చిన్న పద్దైన '110 - రిజర్వు బ్యాంకు సస్పెన్స్ - సెంట్రల్ అకౌంట్స్ కార్యాలయం'లో రికార్డు చేయడం జరుగుతుంది. 2013 మార్చి 31 నాటికి ఈ పద్దుకింద ₹ 333.02 కోట్లు (డెబిట్) మరియు ₹ 305.52 కోట్లు (క్రెడిట్) నిల్వ ఉన్నాయి. అంటే, రుణాల తిరిగి చెల్లింపులు ₹ 333.02 కోట్లు మరియు స్వీకరించిన రుణాలు ₹ 305.52 కోట్లు తక్కువ చేసి చూపినట్లయింది. ఐతే, నిల్వలను బేరీజు వేయడంవల్ల ఆర్థిక పద్దులు ₹ 27.50 కోట్ల డెబిట్ నిల్వను సూచిస్తాయి. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రుణాలు, రుణాల చెల్లింపుల వాస్తవ స్థితిని ప్రతిబింబించవు.

3.10.4 అంతర్‌రాష్ట్ర సస్పెన్స్ - పెద్దపద్దు 8793

ఒక రాష్ట్ర ఖజానాలో వేరొక రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి జరిగిన లావాదేవీల వర్గీకరణ ఈ కేటగిరీలో జరుగుతుంది. ఖజానానుంచి నెలవారీ లెక్కలు అందగానే, బుకింగ్ పూర్తిచేసి, లావాదేవీల పరిశీలన అనంతరం అవసరమైన నిల్వలను ఒక రాష్ట్రం నుంచి వేరొక రాష్ట్రానికి బదిలీ చేయవలసిందిగా రిజర్వు బ్యాంకుకు సలహా యివ్వడం జరుగుతుంది. సర్దుబాటు అయినట్లు రిజర్వు బ్యాంకు నుండి 'క్లియరెన్స్ మెమో' అందగానే ఈ పద్దు కింది మొత్తాలు ఉపసంహరించబడతాయి. రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి క్లియరెన్స్ మెమోలు అందని కారణంగా, అంతర్ రాష్ట్ర సస్పెన్స్ పెద్దపద్దు 8793 కింద, 2013 మార్చి 31 నాటికి ₹ 43.03 కోట్లు సర్దుబాటు కాలేదు. ఈ విషయంలో ఖజానాలు రికన్సయిల్ చేసుకుని, నిల్వలను లేకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది.

3.10.5 వాడుకలో లేని ఉప పద్దుల కింద సర్దుబాటు కాని నిల్వలు

వాడుకలో లేని కొన్ని ఉప పద్దుల కింద ₹ 4.29 కోట్ల డెబిట్ నిల్వలు నాలుగు సంవత్సరాలకు పైబడి ఉండి పోయాయి. వాడుకలో లేని అన్ని ఉప పద్దులను సమీక్షించి, వాటిని కొనసాగించవలసిన అవసరాన్ని పరిశీలించటానికి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు చేపట్టాలి.

3.10.6 చెక్కులు, బిల్లులు

2013 మార్చి 31 నాటికి పెద్దపద్దు 8670 - చెక్కులు, బిల్లులు కింద ₹ 100.58 కోట్ల డెబిట్ నిల్వ ఉంది. 2012-13 లో ₹ 22,494.25 కోట్ల విలువైన చెక్కులు జారీ చేయగా, ₹ 22,717.74 కోట్ల విలువైన చెక్కులు నగదుగా మార్చబడి ₹ 100.58 కోట్ల (డెబిట్) ముగింపు నిల్వ ఉండిపోయింది. పెద్దపద్దు 8670 కింద డెబిట్ నిల్వ, జారీ చేసిన చెక్కుల మొత్తం

కంటే నగదుగా మార్చుకున్న చెక్కుల మొత్తం అధికంగా ఉండడాన్ని సూచిస్తుంది. వర్గీకరణలోని లోపాలుకాని, అధికంగా చెల్లింపులు జరిగే అవకాశాలుకాని ప్రభుత్వం విచారణ ద్వారా తేల్చవలసిన అవసరం ఉంది.

3.11 ఆధార పత్రాలు సమర్పించకపోవడం

పైన ఉదహరించినట్లు 'సస్పెన్స్' పద్దు కింద అసంఖ్యాకమైన ఖాతాలు వాటికి సంబంధించిన మొత్తాలు ఉండడమేకాక, 2002-03 నుంచి 2011-12 మధ్య ₹ 4,233.38 కోట్ల ఖర్చుకు సంబంధించి ఆధార పత్రాలను (76,669 ఓచర్లు) ఖజానాధికారులు మహాగణకాధికారి కార్యాలయానికి సమర్పించలేదు. అంతేగాక, ఈసంవత్సరం ₹ 1,608 కోట్ల ఖర్చుకు సంబంధించిన సపోర్టింగ్ ఓచర్లు అందుబాటులో లేవు (మొత్తం 21,751 ఓచర్లలో 2013 సెప్టెంబరు చివరి నాటికి 4,000 ఓచర్లు అందాయి). ఈ ఓచర్లలో ఎక్కువ భాగం సహాయక గ్రాంట్లు, జీత భత్యాల బిల్లులు, పింఛను చెల్లింపులు మరియు కంటింజంట్ బిల్లులకు చెందినవి. లెక్కలు సమర్పించే విభాగాలైన ఖజానాలు, పీఏఓలు, ప్రజా పనులు మరియు అటవీ శాఖ డివిజన్లలో చెల్లింపుల వ్యవస్థను గాడినపెట్టి ఆధార పత్రాలు/ఓచర్లు లేనిదే ఎట్టి ఖర్చును ఆమోదించకుండా ఉండే విధంగా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టం చేయాలి. ఈ ఓచర్లు మోసపూరిత చెల్లింపులకు దారితీయకుండా ఖజానా అధికారులు, ఇంకా సంబంధిత అకౌంట్స్ అధికారులు కలసికట్టుగా కృషిచేసి అన్ని ఓచర్లనూ వెతికితీసి ఆడిట్ పరిశీలనకు అందచేయాలి. లేని పక్షంలో ఈ చెల్లింపులు నిబంధనల మేరకే జరిగాయని ప్రమాణ పత్రం సమర్పించాలి.

ఈ సమస్యను ఆమూలం పరిశీలించి, దిద్దుబాటు చర్యలు చేపడతామనీ, ప్రస్తుత సంవత్సరపు ఓచర్లతోనే సంస్కరణలు ఆరంభిస్తామనీ ప్రభుత్వం సమీక్షానంతర సమావేశంలో హామీ ఇచ్చింది (2013 డిశంబరు).

3.12 సారాంశం

నిర్దిష్ట సాంఘిక, ఆర్థికాభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలు కోసం విడుదల చేసిన నిధులకు సంబంధించి భారత ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దిగువ శ్రేణి అధికారులు వినియోగ ధృవ పత్రాలు సమర్పించకపోవడం, రాష్ట్ర స్వయంపాలక సంస్థలు తమ వార్షిక పద్దులను ఆడిట్‌కు అందచేయడంలో జాప్యం నియమ నిబంధనల అతిక్రమణను సూచిస్తుంది. ఖర్చుకాని పెద్ద మొత్తాలు పీడీ ఖాతాల్లో ఉండడం, డీసీ బిల్లులకు దాదాపు దశాబ్దకాలం జాప్యం చెయ్యడం, పద్దులు సరిగా నిర్వహించకపోవడం మొదలైన వాటివల్ల లబ్దిదారులకు ప్రయోజనాలు అందకపోవడం, జాప్యం కావడమే కాక వంచన, ప్రజాధనం అపహరణ వంటి వాటికి వ్యవస్థలో అవకాశం ఏర్పడుతోంది.

ఓమ్నిబస్ చిన్నపద్దు - '800' ను నిర్వహించిన వైనం ఆర్థిక నివేదనలోని పారదర్శకతపై ప్రభావం చూపుతుంది. ఋణాలు, డిపాజిట్‌లు, జమలు, సస్పెన్స్ ఖాతా పద్దుల్లో వున్న ఋణాత్మక మిగులు మొత్తాలు, మురిగిపోయిన డిపాజిట్లను ప్రభుత్వ ఖాతాలో వెయ్యకపోవటం, ఖజానాలు/పీఏఓలు లెక్కలు సరిచూసుకొని సంబంధిత పత్రాలను సమర్పించకపోవటం, రిజర్వు బ్యాంకు నుండి క్లియరెన్స్ మెమోలు అందకపోవటం మొదలైనవి నియంత్రణా లోపాలను సూచిస్తాయి. దీనివలన ప్రభుత్వ రాబడులు, ఖర్చులు తక్కువచేసి చూపించినట్లవుతుంది. వాడుకలో లేని పీడీ ఖాతాలు, డీడీఆర్ పద్దుల కింద చాలాకాలంగా ఉన్న మిగులు మొత్తాలు పర్యవేక్షక యంత్రాంగం లోపాలను ప్రతిబింబిస్తాయి.

రాబడులు, ఖర్చులను రికన్సయిల్ చేసుకోకపోవటం, బడ్జెట్ కేటాయింపులకు అనుగుణంగా, నియమ నిబంధనలను అనుసరించి ఉంటామని సీసీఓలు భరోసాయిస్తూ ప్రమాణపత్రాలు అందించకపోవటం చూస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో నష్ట నివారణ కోసం సరైన యంత్రాంగం లేదని తోస్తున్నది. ఖజానా అధికారులు ₹ 327 కోట్ల మొత్తానికి సంబంధించి 4,583 చెక్కులు ఇవ్వకపోవటం ₹ 5,841 కోట్ల ఖర్చుకు సంబంధించిన 94,420 ఓచర్లు లభించకపోవటం వలన పద్దుల నాణ్యతపట్ల ఆందోళన కలుగుతోంది. దీనిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టి సారించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

3.13 సిఫార్సులు

1. *ప్రభుత్వ శాఖలు వినియోగ ధృవపత్రాలను, వివరణాత్మక బిల్లులను, పద్దులను సకాలంలో సమర్పించే విషయంలో నియమనిబంధనలు పాటించే విధంగా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన యంత్రాంగం నెలకొల్పాలి. ఓమ్నిబస్ చిన్న పద్దు '800' వినియోగాన్ని తగ్గించుకుని, ఆదాయవ్యయాలను సరైన పద్దులలో నమోదు చేసే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి. ప్రతికూల నిల్వలను గణనీయంగా తగ్గించి ప్రభుత్వ పద్దులలో పారదర్శకతను ఇనుమడింపచేయాలి.*

2. *ఖజానాలు, పీఏఓలు, పబ్లిక్ వర్క్స్, అటవీ డివిజన్ల వంటి విభాగాలలో చెల్లింపు విధానాలను గాడిన పెట్టి తగిన ఓచర్లు, పత్రాలు లేనిదే ఖర్చులను అనుమతించని రీతిలో ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టంచేయాలి. ఈ ఓచర్లు మోసపూరిత చెల్లింపులకు దారితీయకుండా ఖజానా అధికారులు, ఇంకా సంబంధిత అకౌంట్స్ అధికారులు కలసికట్టుగా కృషిచేసి అన్ని ఓచర్లనూ వెతికితీసి ఆడిట్ పరిశీలనకు అందచేయాలి. చెల్లింపులు నియమాలమేరకే జరిగాయని ప్రమాణపత్రం ఇవ్వాలి.*

హైదరాబాదు

(వాణీ శ్రీరామ్)
ప్రధాన మహాగణకాధికారి (జీఎస్ఎస్ఏ)
ఆంధ్రప్రదేశ్

ధృవీకరించడమైనది

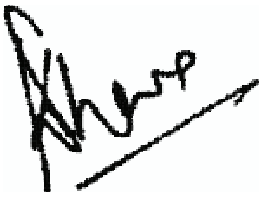

కొత్త ఢిల్లీ

(శశికాంత్ శర్మ)
భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్

అనుబంధాలు

అనుబంధం 1.1

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర స్వరూప చిత్రణ

(రాష్ట్ర స్వరూప చిత్రణపై పేరా, పేజీ 1)

ఎ.	సాధారణ సమాచారం		
క్రమ సంఖ్య	వివరాలు		విలువలు
1	విస్తీర్ణం		2,75,000 చ.కి.మీ.
2	జనాభా		
	ఎ.	2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం	7.62 కోట్లు
	బి.	2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం	8.47 కోట్లు
3	ఎ.	జనసాంద్రత (2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం) (అఖిల భారత జనసాంద్రత = చ.కి.మీ. కి 325)	277 / చ.కి.మీ.
	బి.	జనసాంద్రత (2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం) (అఖిల భారత జనసాంద్రత = చ.కి.మీ. కి 382)	308 / చ.కి.మీ.
4	* దారిద్ర్య రేఖ దిగువ జనాభా (బి.పి.ఎల్.) (అఖిల భారత సగటు = 21.92 శాతం)		9.20 శాతం
5	ఎ.	అక్షరాస్యత (2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం) (అఖిల భారత సగటు = 64.8 శాతం)	60.47 శాతం
	బి.	అక్షరాస్యత (2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం) (అఖిల భారత సగటు = 74.0 శాతం)	67.66 శాతం
6	శిశు మరణాలు ** (ప్రతి 1000 సజీవ జననాలకు) (అఖిల భారత సగటు = 42)		41
7	జీవన పరిమాణం*** (అఖిల భారత సగటు = 66.1 సంవత్సరాలు)		64.4 సంవత్సరాలు
8	గిని కో-ఎఫిషిఎంట్ ****		
	ఎ.	గ్రామీణ (భారతీయ రేటు = 0.29)	0.28
	బి.	పట్టణ (భారతీయ రేటు = 0.38)	0.38
9	రాష్ట్ర స్థూల గృహోత్పత్తి (జీఎస్‌డీపీ) 2012-13 ధరల ప్రకారం		₹ 7,45,782 కోట్లు
	తలసరి జీఎస్‌డీపీ సీఏజీఆర్ (2003-04 నుండి 2012-13)	ఆంధ్రప్రదేశ్	15.18
		సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలు	14.94
10	జీఎస్‌డీపీ సీఏజీఆర్ (2003-04 నుండి 2012-13)	ఆంధ్రప్రదేశ్	16.35
		సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలు	16.37
11	*****జనాభా పెరుగుదల (2003-04 నుండి 2012-13)	ఆంధ్రప్రదేశ్	9.50
		సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలు	13.22

బి.	ఆర్థిక సమాచారం			
	వివరాలు			
సీఏజీఆర్[1]		2002-03 నుండి 2011-12		2002-03 నుండి 2012-13
		సాధారణ వర్గం రాష్ట్రాలు	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్
		(శాతాల్లో)		
ఎ.	రెవెన్యూ వసూళ్లలో	17.48	16.88	16.21
బి.	సొంత పన్నుల రాబడిలో	17.44	18.39	17.71
సి.	పన్నులు కాని రాబడిలో	12.64	15.85	18.01
డి.	మొత్తం వ్యయంలో	14.15	15.04	14.65
ఇ.	క్యాపిటల్ వ్యయంలో	16.83	18.88	17.90
ఎఫ్.	విద్యపై రెవెన్యూ వ్యయంలో	16.85	15.65	14.98
జి.	ఆరోగ్యంపై రెవెన్యూ వ్యయంలో	15.35	16.55	15.37
హెచ్.	జీతాలు, వేతనాలలో	14.18	14.67	14.38
ఐ.	పింఛనులలో	18.36	20.96	19.54

* ప్రణాళికా సంఘం 2013 జూలైలో ఇచ్చిన ప్రెస్ నోట్ (బీపీఎల్ 2011-12), టెండూల్కర్ విధానంలో.

** శిశు మరణాల రేటు (2013 సెప్టెంబర్ ఎస్ఆర్ఎస్ బులెటిన్).

*** జీవన పరిమాణం (భారత రిజిస్ట్రార్ జనరల్ కార్యాలయం, హోం ఎఫైర్స్ మంత్రిత్వ శాఖ), ఆర్థిక సమీక్ష, 2010-11.

**** గిని కో-ఎఫిషిఎంట్ (ప్రణాళికా సంఘం, ఎన్ఎస్ఎస్ఓ డేటా అనధికార అంచనాలు, 2009-10; 66వ రౌండ్). *గిని కో-ఎఫిషిఎంట్ అనేది జనాభా మధ్య ఆర్థిక అసమానతలకు కొలమానం. దీని విలువ సున్నా నుండి ఒకటి వరకు ఉంటుంది. ఇది సున్నాకు దగ్గరగా ఉంటే ఆర్థిక అసమానతలు తక్కువగా ఉన్నాయనీ, ఒకటికి దగ్గరగా ఉంటే అసమానతలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని అర్థం.*

***** భారత జనగణన విభాగం 2001-2026 కు అంచనా వేసిన మొత్తం జనాభా.

[1] 16 సాధారణ వర్గ రాష్ట్రాలు అందచేసిన సమాచారం ఆధారంగా లెక్కించిన సీఏజీఆర్ వివరాలు (ఢిల్లీ, గోవా, పుదుచ్చేరి రాష్ట్రాలు మినహాయించి)

అనుబంధం 1.2

ప్రభుత్వ పద్దుల రూపకల్పన - ఆర్థిక పద్దుల స్వరూపం

(పేరా 1.1, పేజీ 1)

ప్రభుత్వ పద్దుల స్వరూపం

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పద్దులను మూడు భాగాలలో నిర్వహించడం జరుగుతుంది - (i) సంచిత నిధి, (ii) ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి, (iii) ప్రజాపద్దు.

భాగం I : సంచిత నిధి : రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందుకున్న అన్ని రకాల రెవెన్యూలు, ట్రెజరీ బిల్లుల ద్వారా సమీకరించిన ఋణాలు, అంతర్గత ఋణాలు, విదేశీ ఋణాలు, ఇచ్చిన ఋణాల తిరిగి వసూళ్ళ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందుకున్న మొత్తాలు అంతాకలిసి ఏకీకృతంగా 'రాష్ట్ర సంచిత నిధి' గా ఏర్పడుతుంది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 266(1) ప్రకారం ఇది ఏర్పాటైంది.

భాగం II : ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి : రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 267(2) కింద ఇది ఏర్పాటయింది. శాసన సభ ఆమోదం పొందేలోపు అత్యవసర, ఆకస్మిక ఖర్చుల కోసం అడ్వాన్సులు చెల్లించడానికి వీలుగా గవర్నర్ వద్ద ఉంచిన చేడబ్బు (ఇంప్రెస్ట్) ఈ నిధి. దీని నుండి చేసిన ఖర్చులకు శాసన సభ ఆమోదాన్ని తరువాత పొందాలి. ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి నుండి తీసుకున్న మొత్తానికి సమానమైన మొత్తాన్ని సంచిత నిధి నుండి తీసుకుని ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధికి తిరిగి జమచేస్తారు.

భాగం III : ప్రజా పద్దు : సంచిత నిధిలో భాగం కాని చిన్నమొత్తాల పొదుపులు, భవిష్యనిధులు, రిజర్వు నిధులు, డిపాజిట్లు, సస్పెన్స్, జమచేసిన మొత్తాలు, వగైరాలకు సంబంధించిన వసూళ్ళు, చెల్లింపులను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 266(2) కింద ఏర్పాటైన 'ప్రజాపద్దు' ద్వారా నిర్వహిస్తారు. ప్రజాపద్దుకు సంబంధించిన లావాదేవీలపై రాష్ట్ర శాసన సభ ఓటు చేయడం ఉండదు.

ఆర్థిక పద్దుల స్వరూపం

స్టేట్‌మెంట్ సంఖ్య	స్వరూపం
1	సంవత్సరం ముగిసే నాటికి ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులు, కూడుకున్న ఆస్తులు-అప్పుల వివరాలు ఈ పట్టికలో ఉన్నాయి.
2	సంచిత నిధి, ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి, ప్రజా పద్దులకు సంబంధించి ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వ వసూళ్ళు, చెల్లింపులు ఈ పట్టికలో ఉన్నాయి.
3	వసూళ్ల పట్టిక (సంచిత నిధి) - ఇందులో రెవెన్యూ, క్యాపిటల్ వసూళ్లు, ప్రభుత్వం కేంద్రం నుంచీ, ఇతర సంస్థల నుంచీ ఋణంగా తీసుకున్న మొత్తాలు, మార్కెట్ లోన్లు, ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సుల వసూళ్లు ఉంటాయి.
4	వ్యయాల వివరాలు (సంచిత నిధి) ప్రభుత్వ వ్యవహారాలు, కార్యకలాపాల వారీగా ఖర్చును తెలియజేస్తుంది.
5	కార్యకలాపాలవారీగా ఇంతవరకూ చేసిన మొత్తం క్యాపిటల్ వ్యయాన్ని తెలుపుతుంది.
6	ప్రభుత్వ ఋణాలు, ఇతర బాధ్యతలు ఈ పట్టికలో ఉంటాయి.
7	ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అప్పుల వివరాలు - సెక్టారు వారీగా, ఋణ గ్రహీతల గ్రూపులవారీగా వివరాలుంటాయి.
8	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సహాయ గ్రాంట్ల వివరాలు సంస్థల వారీగా ఉంటాయి.
9	చట్టపరమైన సంస్థలూ, స్థానిక సంస్థల వంటివి చేసిన అప్పులకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీల వివరాలు ఇందులో ఉంటాయి.
10	ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వం చేసిన ఖర్చులు (ఓటు చేసినవీ, ఛార్జి చేసినవి) ఈ పట్టికలో ఉంటాయి.
11	చిన్న పద్దులలో క్యాపిటల్, రెవెన్యూ వసూళ్ల వివరాలు.
12	ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల మీది రెవెన్యూ వ్యయం వివరాలు చిన్న పద్దులవారీగా ఉంటాయి.
13	ఈ సంవత్సరంలోనూ, ఈ సంవత్సరాంతం వరకూ చేసిన క్యాపిటల్ వ్యయం.
14	ఈ సంవత్సరాంతం వరకూ చట్టపరమైన సంస్థలూ, ప్రభుత్వ కంపెనీలు, ఇతర జాయింటు స్టాకు కంపెనీలు, సహకార బ్యాంకులు, సంఘాలలో ప్రభుత్వ పెట్టుబడుల వివరాలు.
15	ఋణాలు, ఇతర బాధ్యతల వివరాలు చిన్న పద్దులవారీగా
16	ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోన్లు, అడ్వాన్సుల వివరాలు.
17	రెవెన్యూ పద్దుకాని అన్య వ్యయాలకు నిధుల లభ్యత, వాటి వినియోగం వివరాలు.
18	ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి, ప్రజా పద్దులలోని లావాదేవీల వివరాలు.
19	ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన, రిజర్వు నిధుల మదుపు వివరాలు.
అనుబంధాలు	ఈ 19 నివేదికలకు తోడు ఆర్థిక పద్దులలో మరో 13 అనుబంధాలుంటాయి. పథకాలవారీగా, సంస్థలవారీగా జీతాలు, సబ్సిడీలు, గ్రాంట్లు, విదేశీ సాయం పొందే ప్రాజెక్టులు, ఇంకా ప్రధాన కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు, రాష్ట్ర ప్రణాళికా పథకాలపై ఖర్చు వివరాలు కూడా పథకాలవారీగా ఉంటాయి.

అనుబంధం 1.3

2012-13 సంవత్సరానికి వసూళ్లు, చెల్లింపుల సారాంశం

(పేరా 1.2; పేజీ 1)

(₹ కోట్లలో)

వసూళ్ళు			చెల్లింపులు				
2011-12		**2012-13**	**2011-12**		**2012-13**		
					ప్రణాళికేతర	ప్రణాళిక	మొత్తం
సెక్షను - 'ఎ' ః రెవెన్యూ							
93554	**I.** రెవెన్యూ వసూళ్లు	**103830**	**90415**	**I.** రెవెన్యూ ఖర్చులు	**77461**	**25241**	**102702**
53284	పన్నుల రాబడి	**59875**	**29874**	సాధారణ సేవలు	**33007**	**57**	**33064**
			38017	సామాజిక సేవలు	**23150**	**18455**	**41605**
11694	పన్నులుకాని రాబడి	15999	14934	విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతి	13277	3113	16390
			5026	ఆరోగ్యం, కుటుంబ సంక్షేమం	3409	1937	5346
17751	కేంద్ర పన్నులలో రాష్ట్రం వాటా	20271	3318	నీటిసరఫరా, పారిశుధ్యం, గృహనిర్మాణం, పట్టణాభివృద్ధి	1103	2219	3322
3499	ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లు	784	312	సమాచార ప్రసార సేవలు	71	129	200
3957	రాష్ట్ర ప్రణాళికా పథకాల కోసం గ్రాంట్లు	3223	5756	షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	1633	5556	7189
3369	కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాలు, కేంద్ర ప్రాయోజిత ప్రణాళికా పథకాల కోసం గ్రాంట్లు	3678	264	కార్మిక మరియు కార్మిక సంక్షేమం	175	106	281
			8367	సాంఘిక సంక్షేమం, పౌష్టికాహారం	3442	5395	8837
			40	ఇతరాలు	40	0	40
			22309	ఆర్థిక సేవలు	**21146**	**6729**	**27875**
			4189	వ్యవసాయం, సంబంధిత కార్యకలాపాలు	1815	2827	4642
			3680	గ్రామీణాభివృద్ధి	2063	1500	3563
			6895	నీటిపారుదల, వరదల నియంత్రణ	8529	355	8884
			4416	ఇంధనం	6289	3	6292
			470	పరిశ్రమలు, ఖనిజాలు	224	688	912
			1639	రవాణా	1982	173	2155
			13	శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, పర్యావరణం	2	28	30
			1007	సాధారణ ఆర్థిక సేవలు	242	1155	1397
			215	సహాయక గ్రాంటులు, విరాళాలు	**158**	**0**	**158**
---	**II.** సెక్షను 'బి' కి బదిలీ చేసిన రెవెన్యూ లోటు	---	**3138**	**II.** సెక్షను 'బి' కి బదిలీ చేసిన రెవెన్యూ మిగులు			**1128**

సెక్షను - 'బి' : ఇతరాలు							
8830	**III.** దీర్ఘకాలిక అడ్వాన్సులు, నగదు పెట్టుబడులతో సహా ప్రారంభ నగదు నిల్వ	**9322**	---	**III.** భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ ప్రారంభ నిల్వ	---	---	---
---	**IV.** వివిధ క్యాపిటల్ రాబడులు	---	**13722**	**IV.** క్యాపిటల్ పరివ్యయం	**12**	**15137**	**15149**
			83	సాధారణ సేవలు	**0**	**212**	**212**
			830	సామాజిక సేవలు	**0**	**1072**	**1072**
			121	విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతి	0	278	278
			74	ఆరోగ్యం, కుటుంబ సంక్షేమం	0	82	82
			178	నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం, గృహ నిర్మాణం, పట్టణాభివృద్ధి	0	238	238
			390	షెడ్యూల్డు కులాల, షెడ్యూల్డు తెగల, ఇతర వెనుక బడిన తరగతుల సంక్షేమం	0	394	394
			13	సాంఘిక సంక్షేమం, పౌష్టికాహారం	0	22	22
			54	ఇతరాలు	0	58	58
			12809	ఆర్థిక సేవలు	**12**	**13853**	**13865**
			77	వ్యవసాయం, సంబంధిత కార్యకలాపాలు	0	11	11
			0	గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం	0	0	0
			10783	నీటిపారుదల, వరదల నియంత్రణ	0	10659	10659
			33	ఇంధనం	0	91	91
			8	పరిశ్రమలు, ఖనిజాలు	0	8	8
			1206	రవాణా	12	2099	2111
			702	సాధారణ ఆర్థిక సేవలు	0	985	985
164	**V.** లోన్లు, అడ్వాన్సుల రికవరీలు	**426**	**4983**	**V.** పంపిణీ చేసిన లోన్లు, అడ్వాన్సులు	**89**	**3824**	**3913**
35	విద్యుత్ ప్రాజెక్టుల నుండి	211	1475	విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు	0	373	373
93	ప్రభుత్వోద్యోగుల నుండి	168	220	ప్రభుత్వోద్యోగులకు	87	0	87
36	ఇతరుల నుండి	47	3288	ఇతరులకు	0	3453	3453
3138	**VI.** సెక్షన్ 'ఎ' నుండి తీసుకున్న రెవెన్యూ మిగులు	**1128**	---	**VI.** సెక్షన్ 'ఎ' నుండి తీసుకున్న రెవెన్యూ లోటు	---	---	---
19450	**VII.** ప్రజా ఋణాల రాబడులు	**23311**	**6761**	**VII.** ప్రజా ఋణాల తిరిగి చెల్లింపు	---	---	**7677**

16731	అంతర్గత ఋణాలు - (ఓవర్ డ్రాఫ్ట్, వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు కాకుండా)	22128	5813	అంతర్గత ఋణాలు - (ఓవర్ డ్రాఫ్ట్, వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు కాకుండా)	---	6531	---
---	ఓవర్ డ్రాఫ్ట్‌తో సహా వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సుల కింద నికర లావాదేవీలు	---	---	ఓవర్ డ్రాఫ్ట్‌తో సహా వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సుల కింద నికర లావాదేవీలు	---	---	---
2719	కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి లోన్లు, అడ్వాన్సులు	1183	948	కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లోన్లు, అడ్వాన్సుల తిరిగి చెల్లింపు	---	1146	---
---	**VIII.** ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధికి వినియోగార్థం	---	---	**VIII.** ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధికి వినియోగార్థం	---	---	---
2	**IX.** ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధికి భర్తీచేసిన మొత్తం	---	---	**IX.** ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి నుండి ఖర్చు	**2**	---	**2**
86051	**X.** ప్రజా పద్దు రాబడులు	**94917**	**82848**	**X.** ప్రజా పద్దు నుండి చెల్లింపులు	---	---	**93201**
3376	చిన్న మొత్తాల పొదుపు, భవిష్య నిధులు	3580	2156	చిన్న మొత్తాల పొదుపు, భవిష్య నిధులు	---	2390	---
2873	నికర రిజర్వు నిధులు	2243	1621	నికర రిజర్వు నిధులు	---	2436	---
19315	నికర అనామతు, వివిధాలు	22333	20026	నికర అనామతు, వివిధాలు	---	22599	---
17524	జమలు (రెమిటెన్సులు)	18039	17427	జమలు (రెమిటెన్సులు)	---	18720	---
42963	డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు	48722	41618	డిపాజిట్లు, అడ్వాన్సులు	---	47056	---
---	**XI.** భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ ముగింపు నిల్వ	---	**9322**	**XI.** నగదు ముగింపు నిల్వ	---	---	**9162**
			5	ఖజానాలలో నగదు, స్థానికంగా చేసిన జమలు	---	5	---
			403	రిజర్వు బ్యాంకు, ఇతర బ్యాంకులలో డిపాజిట్లు	---	-563	---
			2	దీర్ఘకాలిక అడ్వాన్సులతో సహా ప్రభుత్వ శాఖల్లో నగదు నిల్వ	---	2	---
			8912	నగదునిల్వ పెట్టుబడి, ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన నిధుల పెట్టుబడి	---	9718	---
211189	మొత్తం	**232934**	**211189**	మొత్తం	---	---	**232934**

అనుబంధం 1.4

2012-13 సంవత్సరపు బడ్జెట్ అంచనాలు, వాస్తవ విలువలు

(పేరా 1.3; పేజీ 3)

(₹ కోట్లలో)

	బడ్జెట్ అంచనాలు	వాస్తవ విలువలు	పెరుగుదల(+)/ తగ్గుదల(-)	పెరుగుదల(+)/ తగ్గుదల(-) (శాతం)
1	**2**	**3**	**(4) (3-2)**	**5**
రెవెన్యూ రాబడులు	**116787**	**103830**	**-12957**	**-11.09**
అమ్మకాలు, వర్తకాలు, వగైరాలపై పన్ను	45000	40715	-4285	-9.52
రాష్ట్ర అబ్కారీ	10820	9129	-1691	-15.63
వ్యవసాయ భూములు మినహాయించి స్థిరాస్తులపై పన్ను	162	272	110	67.90
వాహనాలపై పన్ను	3640	3357	-283	-7.77
స్టాంపులు మరియు రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు	4968	5115	147	2.96
సామానులు, ప్రయాణీకులపై పన్నులు	13	12	-1	-7.69
భూమి శిస్తు	153	62	-91	-59.48
వడ్డీ వసూళ్లు	8632	9626	994	11.52
వివిధ సాధారణ సేవలు	76	160	84	110.53
నాన్ - ఫెర్రస్ గనుల తవ్వకం, లోహ పరిశ్రమలు	2734	2771	37	1.35
రెవెన్యూ ఖర్చు	**112342**	**102702**	**-9640**	**-8.58**
సాధారణ విద్య	17873	15260	-2613	-14.62
నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం	756	648	-108	-14.29
పింఛనులు, ఇతర పదవీ విరమణ ప్రయోజనాలు	11480	12089	609	5.30
పోలీసులు	4161	4500	339	8.15
షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగలు మరియు ఇతర వెనకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	6935	7190	255	3.68
ఆరోగ్యం, కుటుంబ సంక్షేమం	5779	5346	-433	-7.49
సాంఘిక సంక్షేమం, పౌష్టికాహారం	9208	8837	-371	-4.03
రోడ్లు, వంతెనలు	1722	1921	199	11.56
సచివాలయం - ఆర్థిక సేవలు	716	948	232	32.40
అటవీకరణ, వన్యప్రాణులు	509	374	-135	-26.52
గ్రామీణాభివృద్ధి	5597	3563	-2034	-36.34
పట్టణాభివృద్ధి	3952	2002	-1950	-49.34
నీటిపారుదల, వరద నియంత్రణ	10085	8884	-1201	-11.91
జిల్లా పరిపాలన	1321	954	-367	-27.78
న్యాయ పరిపాలన	788	647	-141	-17.89
వడ్డీ చెల్లింపులు	12226	11662	-564	-4.61
విద్యుత్తు	5616	6289	673	11.98
క్యాపిటల్ రాబడులు	0	0	0	0
క్యాపిటల్ ఖర్చు	19973	15149	-4824	-24.15
రెవెన్యూ మిగులు (+)/లోటు (-)	4445	1128	-3317	-74.62
ద్రవ్య లోటు (-)	-20009	-17508	2501	-12.50
ప్రాథమిక మిగులు (+)/లోటు (-)	-7783	-5846	1937	-24.89

అనుబంధం 1.5

ద్రవ్య బాధ్యత, బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్) చట్టం - 2005

(పేరా 1.4, పేజీ 3)

రాష్ట్రంలో ద్రవ్య సుస్థిరతను కొనసాగించడం కోసం, వివేకవంతమైన ద్రవ్య నిర్వహణ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్రవ్య బాధ్యత, బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఫిస్కల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ అండ్ బడ్జెట్ మేనేజ్‌మెంట్ - ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్) చట్టం - 2005 అనే చట్టాన్ని చేసింది. ద్రవ్య పరిస్థితిని మెరుగుపర్చి ద్రవ్య సుస్థిరతను సాధించేందుకు రెవెన్యూ లోటును క్రమంగా రూపుమాపాలని, ద్రవ్యలోటును తగ్గించాలని, ద్రవ్య మనుగడకు అనుగుణమైన రీతిలో అప్పుల నిర్వహణ వివేకవంతంగా ఉండాలని ఈ చట్టం నిర్దేశిస్తోంది. వివేకవంతమైన ద్రవ్య నిర్వహణ కోసం, ప్రభుత్వ ద్రవ్య కార్యకలాపాల్లో పారదర్శకత, ద్రవ్య విధానాలను ఒక మధ్యకాలిక చట్రానికి లోబడి నిర్వహించడం, తత్సంబంధిత అంశాలను కూడా ఈ చట్టం నిర్దేశిస్తోంది. ఈ చట్టంలోనూ మరియు/లేదా దాని కింద రూపొందించిన నియమాలలోనూ పొందుపరచిన ఈ ద్రవ్య నిర్వహణ సూత్రాలను అమలు చేయడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ కింది ద్రవ్య లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం జరిగింది ః

- 2005 ఏప్రిల్ 1 మొదలుకొని ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలోనూ రాష్ట్ర స్థూల గృహోత్పత్తి (జీఎస్‌డీపీ) లో కనీసం 0.32 శాతానికి సమానమైన మొత్తం మేర రెవెన్యూ లోటును తగ్గించుకుంటూ 2009 మార్చి 31 నాటికి పూర్తిగా రూపుమాపడం, అటు తరువాత రెవెన్యూ మిగులును సాధించడం

- 2005 ఏప్రిల్ 1 నుంచి ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలోనూ జీఎస్‌డీపీలో కనీసం 0.25 శాతానికి సమానమైన మొత్తం మేర ద్రవ్య లోటును తగ్గించుకుంటూ 2009 మార్చి చివరి నాటికి అది మూడు శాతం మించకుండా ఉండేలా చూడడం

2005 లోని 34వ చట్టం అంటే ఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ చట్టం - 2005 లోని సెక్షన్ 9 కి జరిగిన సవరణ దృష్ట్యా ఈ కింది నిబంధనను చేర్చడమైంది.

> ***"(సిసి) 13వ ఆర్థిక సంఘం చేసిన సిఫార్సులను అనుసరించి భారత ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన విధంగా, రానున్న ఐదేళ్లలో, అంటే 2010 ఏప్రిల్ 1 తో మొదలై 2015 మార్చి 31 తో ముగిసే ఐదేళ్ల కాలంలో బకాయి ఉన్న అప్పుల మొత్తం జీఎస్‌డీపీ లో 27.6 శాతాన్ని మించకూడదు."*** *సంవత్సరవారీగా శాతాలను ఈ కింది విధంగా నిర్దేశించడమైంది ః*

2010-11 ఆర్థిక సంవత్సరానికి	జి.ఎస్.డి.పి.లో 30.3 శాతం
2011-12 ఆర్థిక సంవత్సరానికి	జి.ఎస్.డి.పి.లో 29.6 శాతం
2012-13 ఆర్థిక సంవత్సరానికి	జి.ఎస్.డి.పి.లో 28.9 శాతం
2013-14 ఆర్థిక సంవత్సరానికి	జి.ఎస్.డి.పి.లో 28.2 శాతం
2014-15 ఆర్థిక సంవత్సరానికి	జి.ఎస్.డి.పి.లో 27.6 శాతం

- సాలుసరి ఇంక్రిమెంటల్ రిస్క్ వెయిటెడ్ గ్యారంటీలు అంతకు ముందు సంవత్సరపు మొత్తం రెవెన్యూ వసూళ్లలో 90 శాతానికి పరిమితం చేయడం.

అనుబంధం 1.6

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితిగతులపై సమయానుగత సమాచారం

(పేరాలు 1.6 మరియు 1.12.2; పేజీలు 5 మరియు 25)

(₹ కోట్లలో)

		2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
భాగం - ఎ : రాబడులు						
1.	రెవెన్యూ రాబడులు	**62858(99)**	**64678(100)**	**80996(100)**	**93554(100)**	**103830(100)**
	(i) పన్నుల వసూళ్లు	**33358(53)**	**35176(54)**	**45139(56)**	**53284(57)**	**59875(58)**
	అమ్మకం, వర్తకం మొదలగు వాటిపై పన్నులు	21852(66)	23640(67)	29145(65)	34910(66)	40715(68)
	రాష్ట్ర అబ్కారీ	5752(17)	5849(17)	8265(18)	9612(18)	9129(15)
	వాహనాలపై పన్నులు	1801(5)	1995(6)	2626(6)	2987(6)	3357(6)
	స్టాంపులు, రిజిస్ట్రేషన్ రుసుములు	2931(9)	2639(8)	3834(8)	4385(8)	5115(9)
	భూమి శిస్తు	130	222(1)	171	141	62
	ఇతర పన్నులు	892(3)	831(2)	1098(2)	1249(2)	1497(3)
	(ii) పన్నులు కాని ఇతర రాబడులు	**9683(15)**	**7803(12)**	**10720(13)**	**11694(12)**	**15999(15)**
	(iii) కేంద్ర పన్నులు, సుంకాల్లో రాష్ట్రం వాటా	**11802(19)**	**12141(10)**	**15237(19)**	**17751(19)**	**20271(20)**
	(iv) భారత ప్రభుత్వం నుండి సహాయక గ్రాంట్లు	**8015(13)**	**9558(15)**	**9900(12)**	**10825(12)**	**7685(7)**
2.	వివిధ క్యాపిటల్ వసూళ్లు	---	---	---	---	---
3.	లోన్లు, అడ్వాన్సుల రికవరీ	**370(1)**	**143(0)**	**173(0)**	**165(0)**	**426**
4.	రెవెన్యూ మరియు ఋణేతర క్యాపిటల్ వసూళ్ల మొత్తం (1+2+3)	**63228(80)**	**64821(77)**	**81169(81)**	**93719(83)**	**104256(82)**
5.	ప్రజాఋణం రాబడులు	**15353(20)**	**19753(23)**	**18722(19)**	**19450(17)**	**23311(18)**
	అంతర్గత ఋణం (వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు, ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్ మినహా)	14956(97)	18185(92)	16260(87)	16731(86)	22128(95)
	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు, ఓవర్ డ్రాఫ్ట్‌ల కింద నికర లావాదేవీలు	---	---	218(1)	---	---
	భారత ప్రభుత్వం నుండి లోన్లు, అడ్వాన్సులు	397(3)	1568(8)	2244(12)	2719(14)	1183(5)
6.	సంచిత నిధిలోనికి మొత్తం రాబడులు (4+5)	**78581(52)**	**84574(54)**	**99891(57)**	**113169(57)**	**127567(57)**
7.	ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి రాబడులు	**1**	**7(0)**	---	**2(0)**	---
8.	ప్రజా పద్దు రాబడులు	**72503(48)**	**71780(46)**	**76218(42)**	**86051(43)**	**94917(43)**
9.	ప్రభుత్వపు మొత్తం రాబడులు (6+7+8)	**151085**	**156361**	**176109**	**199222**	**222484**
భాగం - బి : ఖర్చు/చెల్లింపులు						
10.	రెవెన్యూ వ్యయం	**61854(82)**	**63448(80)**	**78534(84)**	**90415(83)**	**102702(84)**
	ప్రణాళిక	18993(31)	15442(24)	19701(25)	23664(26)	25241(25)
	ప్రణాళికేతర	42861(69)	48006(76)	58833(75)	66751(74)	77461(75)
	సాధారణ సేవలు (వడ్డీ చెల్లింపులతో సహా)	18730(30)	21392(34)	26708(34)	29874(33)	33064(32)
	సాంఘిక సేవలు	25004(40)	25757(41)	32314(41)	38017(42)	41605(41)
	ఆర్థిక సేవలు	17807(29)	16213(25)	19346(25)	22309(25)	27875(27)
	సహాయక గ్రాంటులు, విరాళాలు	313(1)	86(0)	166(0)	215(0)	158(0)
11.	క్యాపిటల్ వ్యయం	**10367(14)**	**13793(17)**	**11123(12)**	**13722(13)**	**15149(12)**
	ప్రణాళిక	10611(102)	13955(101)	11120(100)	13687(100)	15137(100)
	ప్రణాళికేతర	(-)244(-2)	(-)162(-1)	3(0)	35(0)	12(0)
	సాధారణ సేవలు	59	92(1)	108(1)	83(1)	212(1)
	సామాజిక సేవలు	324	639(4)	609(5)	830(6)	1072(7)

	ఆర్థికసేవలు	9984	13062(95)	10406(94)	12809(93)	13865(92)
12.	లోన్లు, అడ్వాన్సుల చెల్లింపు	**3414**	**1590(2)**	**3315(4)**	**4983(6)**	**3913(3)**
13.	మొత్తం **(10+11+12)**	**75635**	**78831(93)**	**92972**	**109120(94)**	**121764(94)**
14.	ప్రజాఋణం తిరిగి చెల్లింపు	**4833**	**6277(7)**	**7881**	**6761(6)**	**7677(6)**
	అంతర్గత ఋణం (వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు, ఓవర్ డ్రాఫ్టులు మినహా)	4045	4782(76)	6160(77)	5813(86)	6531(85)
	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు, ఓవర్ డ్రాఫ్టుల కింద నికర లావాదేవీలు	---	---	218(3)	---	---
	భారత ప్రభుత్వం నుండి లోన్లు, అడ్వాన్సులు	788	1495(24)	1557(20)	948(14)	1146(15)
15.	ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధికి వినియోగార్థం	---	---	---	---	---
16.	సంచిత నిధి నుండి మొత్తం చెల్లింపులు **(13+14+15)**	**80468**	**85108(55)**	**100853**	**115881(79)**	**129441(58)**
17.	ఆకస్మిక నిధినుండి చెల్లింపులు	**7**	**X**	**2**	---	**2**
18.	ప్రజా పద్దు నుండి చెల్లింపులు	**74149**	**70243(45)**	**72407**	**82848(42)**	**93201(42)**
19.	రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు మొత్తం చెల్లింపులు **(16+17+18)**	**154624**	**155351**	**173262**	**198729**	**222644**
భాగం - సి : లోట్లు						
20.	రెవెన్యూ లోటు (-)/మిగులు (+) **(1-10)**	1004	1230	2462	3138	1128
21.	ద్రవ్యలోటు (-)/మిగులు (+) **(4-13)**	-12407	-14010	-11803	-15401	-17508
22.	ప్రాథమికలోటు (-)/మిగులు (+) **(21-23)**	-4350	-5096	-2128	-4840	-5846
భాగం - డి : ఇతర సమాచారం						
23	వడ్డీ చెల్లింపులు (రెవెన్యూ వ్యయంలో చేరిఉన్నవి)	**8057**	**8914**	**9675**	**10561**	**11662**
24.	స్థానిక సంస్థలు మొదలగు వాటికి ఆర్థిక సహాయం	**24807**	**19842**	**22914**	**33010**	**34820**
25.	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు/ఓవర్ డ్రాఫ్టులు వినియోగించుకొన్న రోజులు	---	**1**	**3**	---	---
26.	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు/ఓవర్ డ్రాఫ్టులపై వడ్డీ	---	**Y**	---	---	---
27.	రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి (జీఎస్డీపీ)#	**426765**	**476835 (TRE)**	**570992 (SRE)**	**655181 (FRE)**	**745782 (PE)**
28.	సంవత్సరాంతానికి మిగిలి ఉన్న అప్పు@	**106917**	**119807**	**134905**	**150512**	**169084**
29.	సంవత్సరాంతానికి మిగిలి ఉన్న గ్యారంటీలు	**15239**	**13135**	**12290**	**12286**	**14861**
30.	గ్యారంటీ ఇచ్చిన మొత్తం (సంవత్సరాంతానికి)	**29990**	**20324**	**299554**	**23543**	**38084**
31.	పూర్తికాని ప్రాజెక్టుల సంఖ్య^	**30**	**206**	**188**	**228**	**528**
32.	పూర్తి కాని ప్రాజెక్టుల్లో స్తంభించిపోయిన నిధులు^	**19892**	**36165**	**46330**	**49516**	**71595**
భాగం - ఇ : ఆర్థిక పరిపుష్టి సూచికలు						
I	వనరుల సమీకరణ					
	సొంత పన్నుల రెవెన్యూ/ జీఎస్డీపీ	0.078	0.074	0.079	0.081	0.080
	సొంత పన్నులు కాని రెవెన్యూ/ జీఎస్డీపీ	0.023	0.016	0.019	0.018	0.021
	కేంద్ర బదిలీలు/ జీఎస్డీపీ	0.046	0.046	0.044	0.044	0.027
II	ఖర్చుల నిర్వహణ					
	మొత్తం ఖర్చు/ జీఎస్డీపీ	0.177	0.165	0.163	0.167	0.163
	మొత్తం ఖర్చు/రెవెన్యూ రాబడులు	1.203	1.219	1.148	1.166	1.173
	రెవెన్యూ ఖర్చు/మొత్తం ఖర్చు	0.818	0.805	0.845	0.829	0.843
	సామాజిక సేవలపై ఖర్చు/మొత్తం ఖర్చు	0.331	0.327	0.348	0.348	0.342
	ఆర్థిక సేవలపై ఖర్చు/మొత్తం ఖర్చు	0.235	0.206	0.208	0.204	0.229
	క్యాపిటల్ ఖర్చు/మొత్తం ఖర్చు	0.137	0.175	0.120	0.126	0.124

	సామాజిక, ఆర్థిక సేవలపై క్యాపిటల్ ఖర్చు/ మొత్తం ఖర్చు	0.136	0.174	0.118	0.125	0.123
III	ద్రవ్య అసమతుల్యతల నిర్వహణ					
	రెవెన్యూ లోటు (మిగులు)/ జీఎస్‌డీపీ	0.002	0.003	0.004	0.005	0.002
	ద్రవ్య లోటు/ జీఎస్‌డీపీ	-0.029	-0.029	-0.021	-0.024	-0.023
	ప్రాథమిక లోటు/ జీఎస్‌డీపీ	-0.010	-0.011	-0.003	-0.007	-0.008
	రెవెన్యూ మిగులు/ద్రవ్య లోటు	-0.081	-0.088	-0.209	-0.204	-0.064
	ప్రాథమిక రెవెన్యూ సమతుల్యం/ జీఎస్‌డీపీ	0.022	0.022	0.023	0.021	0.018
IV	ద్రవ్య బాధ్యతల నిర్వహణ					
	ద్రవ్య బాధ్యతలు/ జీఎస్‌డీపీ	0.251	0.251	0.236	0.230	0.227
	ద్రవ్య బాధ్యతలు/రెవెన్యూ రాబడులు	1.701	1.852	1.666	1.609	1.628
	ప్రాథమిక లోటుపరంగా పరిమాణ వ్యాప్తి	10861	12800	18101	21608	11020
	ఋణ విమోచనం (అసలు + వడ్డీ) / మొత్తం ఋణ వసూళ్లు	0.840	0.850	0.915	0.853	0.808
V	ఇతర ఆర్థిక పరిపుష్టి సూచికలు					
	పెట్టుబడుల వల్ల వచ్చిన ప్రతిఫలం	0.31	0.38	0.65	0.85	1.03
	కరెంట్ రెవెన్యూ నుండి మిగులు (₹ కోట్లలో)	14625	10846	17048	20087	20160
	ఆర్థికపరమైన ఆస్తులు/అప్పులు	0.86	0.92	0.94	0.97	0.97

గమనిక : బ్రాకెట్లలో ఉన్న సంఖ్యలు ఆయా ఉపశీర్షికల మొత్తంలో శాతాలను (పూర్ణాంకానికి సవరించినది) తెలియచేస్తాయి

X : ₹ 40.63 లక్షలు; **Y** : ₹ 65,287

\# జీఎస్‌డీపీ సమాచారం ఆర్థిక, గణాంక శాఖ సంచాలకుల కార్యాలయం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుండి పొందినది

PE: తాత్కాలిక అంచనాలు; FRE: మొదటిసారి సవరించిన అంచనాలు; SRE: రెండవసారి సవరించిన అంచనాలు;

TRE: మూడవసారి సవరించిన అంచనాలు

@ సవరించిన 1వ అధ్యాయం నమూనా ప్రకారం ప్రభుత్వపు సమగ్ర అప్పులను (ప్రజా ఋణం, ఇతర బాధ్యతలు) చూపేందుకు ఈ అంశం పేరు, దానిలోని అంతర్భాగాలను మార్చడం జరిగింది

^ సమాచారం సమగ్రమైంది కాదు గానీ శాఖాధికారులు అందజేసినదే

అనుబంధం 1.7

రాష్ట్రంలోని నిర్వాహక సంస్థలకు నేరుగా అందిన నిధుల వివరాలు

(పేరా 1.6.4; పేజీ 10)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	పథకం పేరు	నిర్వాహక సంస్థ	2012-13 లో విడుదలైన మొత్తం
1	జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం	ఏపీఎస్ఆర్ఈజీఎస్	3217
2	సర్వ శిక్షా అభియాన్ (ఎస్ఎస్ఏ)	ఆర్వీఎమ్ఏ	1411
3	జాతీయ గ్రామీణ ఆరోగ్య మిషను (ఎన్ఆర్హెచ్ఎమ్)	ఎస్హెచ్ & ఎఫ్డబ్ల్యూఎస్, ఎస్టీబీసీఎస్ & ఎస్బీసీఎస్	551
4	జాతీయ గ్రామీణ మంచినీటి పథకం	ఎస్డబ్ల్యూఎస్ఎమ్	488
5	గ్రామీణ గృహ నిర్మాణం - ఐఏవై	డీఆర్డీఏలు	443
6	రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్	ఆర్ఎమ్ఎస్ఏ (ఏపీఎస్ఈఎస్)	355
7	సూక్ష్మ సేద్యం (మైక్రో ఇరిగేషన్)	ఏపీఎమ్ఐపీ	290
8	పార్లమెంట్ సభ్యుల స్థానిక ప్రాంత అభివృద్ధి పథకం (ఎమ్పీల్యాడ్స్)	జిల్లా కలెక్టర్లు	229
9	ఆజీవిక	గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థ (సెర్ప్)	155
10	జాతీయ ఆహార భద్రతా మిషను	ఏపీఎస్ఏఎమ్ & ఈటీఐ	153
11	కేంద్ర గ్రామీణ పారిశుధ్య పథకం	ఎస్డబ్ల్యూఎస్ఎమ్	150
12	సమగ్ర పరివాహక ప్రాంత నిర్వహణ కార్యక్రమం (ఐడబ్ల్యూఎమ్పి)	రాష్ట్ర స్థాయి నోడల్ ఏజన్సీ	125
13	వయోజన విద్య, నైపుణ్య వికాస పథకం	వయోజన విద్య సంచాలకులు, రాష్ట్ర అక్షరాస్యత మిషను	116
14	జాతీయ ఎయిడ్స్ నియంత్రణ కార్యక్రమం (ఎస్టీడీ నియంత్రణతో పాటుగా)	ఏపీఎస్ఏసీఎస్	89
15	జాతీయ ఉద్యానవన మిషను	ఏపీఎస్హెచ్ఎమ్	87
16	స్వర్ణజయంతి శహరి రోజ్‌గార్ యోజన (ఎస్జేఎస్ఆర్వై)	కమీషనరు & సంచాలకులు, మునిసిపల్ పాలన	56
17	పర్యాటక్లు, లక్ష్యాల కోసం ఉత్పత్తి/మౌళికవసతుల అభివృద్ధి	ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటకాభివృద్ధి సంస్థ	48
18	ఎలక్ట్రానిక్ గవర్నెన్స్	ఆంధ్రప్రదేశ్ టెక్నాలజీ సర్వీసెస్	35
19	స్వర్ణజయంతి శహరి రోజ్‌గార్ యోజన (ఎస్జేఎస్ఆర్వై)	పట్టణ దారిద్ర్య నిర్మూలనా మిషన్	28
20	పంచాయత్ యువ క్రీడా, ఖేల్ అభియాన్ (పీవైకేకేఏ)	ఏపీ స్పోర్ట్స్ స్కూలు	22
21	విస్తరణ సంస్కరణల కోసం రాష్ట్ర విస్తరణ కార్యక్రమాలకు మద్దతు	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వ్యవసాయ యాజమాన్య, విస్తరణ, శిక్షణ సంస్థ	22
22	ప్రణాళిక, ఆర్కిటెక్చర్ పాఠశాలలకు మద్దతు	ప్రణాళిక, ఆర్కిటెక్చర్ పాఠశాల, విజయవాడ	21
23	అన్ని గ్రామాలలోనూ గ్రామీణ అవసరాలకు పునరుత్పాదక ఇంధనం	నెడ్‌క్యాప్	13
24	కాలుష్య నిర్మూలన	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి	12
25	విశిష్టతకు ప్రామాణికంగా బ్లాకు స్థాయిలో 6000 ఆదర్శ పాఠశాలల స్థాపన	ఎ.పి. మాధ్యమిక విద్యా సమితి	11
	మొత్తం		**8127**

మూలం : సిజీఏ పోర్టల్ (cga.nic.in) కు చెందిన కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాల నిర్వహణ వ్యవస్థ (సీపీఎస్ఎమ్ఎస్).
ఈ సమాచారం 2012-13 ఆర్థిక పద్దులలో ఉన్న అంశాలకు సంబంధించినది మాత్రమే

అనుబంధం 1.8

అసంపూర్తిగా ఉన్న సాగునీటి ప్రాజెక్టుల వివరాలు

(పేరా 1.11.2; పేజీ 20)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	మొదలైన సంవత్సరం	తొలి విలువ	సవరించిన విలువ	విలువలో పెరుగుదల	31.03.2013 నాటికి అయిన ఖర్చు
1ఎ	తోటపల్లి బ్యారేజి	2004	527.22	851.89	324.67	539.39
1బి	గజపతినగరం బ్రాంచి కాలువ	2010				
2	పుష్కరం ఎత్తిపోతల పథకం	2004	297.25	608.04	310.79	620.67
3	తాడిపూడి ఎత్తిపోతల పథకం	2004	303.13	467.70	164.57	457.46
4	ఇందిరా సాగర్ పోలవరం	2004	10151.00	16010.45	5859.45	4579.79
5	వెంకటనగరం ఎత్తిపోతల పథకం	2005	58.43	124.18	65.75	85.11
6	కె.ఎల్.రావు సాగర్ - పులిచింతల	2004	1281.00	---	---	1179.08
7	చింతలపూడి ఎత్తిపోతల పథకం	2009	1701.00	---	---	269.59
8	మహేంద్ర తనయ ప్రాజెక్టు	2010	127.00	---	---	40.96
9	తారకరామ తీర్థ సాగరం	2006	220.04	---	---	95.06
10	మద్దువలస-II	2008	54.21	57.87	3.66	31.49
11	జంఝావతి	1995	120.39	---	---	122.60
12	భూపతిపాలెం	2004	76.77	187.91	111.14	161.21
13	కందుల ఓబుల రెడ్డి గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు	2004	592.18	---	---	576.44
14	పూల సుబ్బయ్య వెలిగొండ	2004	5150.10	---	---	3274.27
15	సోమశిల ప్రాజెక్టు	1975	734.00	1196.00	462.00	1252.92
16	సోమశిల - స్వర్ణముఖి లింకు కాలువ	2007-08	399.00	437.42	38.42	100.73
17	తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు	1983	637.00	4432.00	3795.00	4284.21
18	గాలేరు - నగరి సుజల స్రవంతి ఫేజ్ - I & II	2005/2007	3777.94	8921.15	5143.21	4135.62
19	గండికోట ఎత్తిపోతల పథకం	2005	983.00	---	---	717.63
20 ఎ)	హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి ఫేజ్ - I	2005	1305.00	2774.00	1469.00	6188.71
20 బి)	హంద్రీనీవా సుజల స్రవంతి ఫేజ్ - II	2005-06	1880.00	4076.00	2196.00	0
21	గండికోట రిజర్వాయర్ - సి.బి.ఆర్. లిఫ్ట్ పథకాలు	2007	2059.00	---	---	1386.75
22	పులివెందుల బ్రాంచి కాలువ	2005	501.43	657.43	156.00	203.62
23	చిత్రావతి కుడి ప్రధాన కాలువ - లింగాల కాలువలు	2004	626.82	---	---	304.45
24	గురు రాఘవేంద్ర	2005-06	130.42	130.42	---	163.48
25	శ్రీశైలం కుడి బ్రాంచి కాలువ	2005	780.00	---	---	853.86
26	పెన్నా అహోబిలం బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్	2005	1818.00	---	---	716.28
27	మైలవరం కాలువల ఆధునీకీకరణ	2006	145.45	---	---	145.51
28	సిద్ధాపురం ఎత్తిపోతల పథకం	2007	89.72	---	---	46.54
29	కేసీ కెనాల్ ఎత్తిపోతల పథకం	2008	120.00	---	---	40.86
30	పాలేరు రిజర్వాయర్ ప్రాజెక్టు	2007	50.50	---	---	9.99
31	వైసీఆర్ కొరిశపాడు ఎత్తిపోతల పథకం	2008	177.00	---	---	77.49
32	పులికనుమ ఎత్తిపోతల పథకం	2008	261.19	---	---	213.99
33	సొరంగం, ఉదయసముద్రం బ్రాంచ్‌పైన ఎత్తిపోతల పథకంతో కలిపి ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి శ్రీశైలం ఎడమ గట్టు కాలువ	1983-2008	2813.00	5639.66	2826.66	3537.20
34	మహాత్మాగాంధీ కల్వకుర్తి ఎత్తిపోతల పథకం	2005	2990.00	---	---	2514.95
35	రాజీవ్ - భీమా ఎత్తిపోతల పథకం ఎల్	2004	2158.40	---	---	1895.73
36	జవహర్ - నెట్టెంపాడు ఎత్తిపోతల పథకం	2005	1428.00	---	---	1509.88

క్రమ సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	మొదలైన సంవత్సరం	తొలి విలువ	సవరించిన విలువ	విలువలో పెరుగుదల	31.03.2013 నాటికి అయిన ఖర్చు
37	కోయిల్ సాగర్ ఎత్తిపోతల పథకం	2006	109.52	---	---	369.23
38	శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు -II	2005	1000.00	1043.14	43.14	866.19
39	శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు నుండి వరద కాలువ	2005	4729.28	---	---	3253.86
40	జెసీఆర్ దేవాదుల ఎత్తిపోతల పథకం	2004	6131.02	9178.78	3047.76	6738.47
41	శ్రీపాదసాగర్ - ఎల్లంపల్లి ఎత్తిపోతల పథకం	2004	3177.74	---	---	3637.24
42	కాళేశ్వరం ఎత్తిపోతల పథకం	2008	632.00	---	---	232.87
43	రాజీవ్‌సాగర్ - దుమ్ముగూడెం ఎత్తిపోతల పథకం	2007	1681.00	---	---	796.09
44	ఇందిరాసాగర్ - దుమ్ముగూడెం ఎత్తిపోతల పథకం	2007	1824.00	---	---	968.51
45	ప్రాణహిత చేవెళ్ళ ఎత్తిపోతల పథకం	2008	17875.00	38500.00	20625.00	3770.23
46	దుమ్ముగూడెం ఎన్ఎస్ టేల్ పాండ్	2008	8930.08	19521.42	10591.34	547.27
47	సింగూరు ప్రాజెక్టు	2006	88.99	---	---	117.50
48	నీల్వాయి ప్రాజెక్టు	2005	90.50	---	---	97.56
49	రాలివాగు ప్రాజెక్టు	2005	33.30	51.00	17.70	47.90
50	గొల్లవాగు ప్రాజెక్టు	2005	83.61	---	---	84.37
51	జగన్నాథపూర్ దగ్గర పెద్దవాగు ప్రాజెక్టు	2005	124.64	---	---	70.90
52	శ్రీ కొమరం భీం ప్రాజెక్టు	2005	274.14	450.14	176.00	415.42
53	మత్తడివాగు ప్రాజెక్టు	2005	50.40	---	---	57.98
54	మోదికుంట వాగు ప్రాజెక్టు	2005	124.60	---	---	58.99
55	కిన్నెరసాని కాలువలు	2005	36.82	---	---	31.87
56	పాలెంవాగు ప్రాజెక్టు	2005	70.99	---	---	177.74
57	చౌటుపల్లి హనుమంత రెడ్డి ఎత్తిపోతల పథకం	2005	75.14	---	---	63.70
58	లెండి ప్రాజెక్టు	2007	263.89	---	---	217.65
59ఎ)	వంశధార నది	2007	310.73	---	---	1058.30
బి)	నాగావళి నది	2007		---	---	
60ఎ)	గోదావరి నది	2008	795.19	---	---	
బి)	క్రిష్ణా నది	2008	259.35	---	---	
61ఎ)	హంద్రి నది (కర్నూలు)	2008-09	342.21	---	---	
బి)	కుందు నది (నంద్యాల)	2008-09		---	---	
62ఎ)	పెన్నా నది	2009	605.28	---	---	
బి)	కండలేరు నది	2009		---	---	
సి)	కాళంగి నది	2009		---	---	
డి)	స్వర్ణముఖి & సాగిలేరు రిజర్వాయర్	2009		---	---	
63	గోదావరి డెల్టా	2008	3361.00	---	---	511.52
64	కృష్ణా డెల్టా	2008	4573.00	---	---	705.61
65	పెన్నార్ డెల్టా	2007	1001.73	---	---	395.82
66	నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు	2008	4444.41	---	---	1004.34
67ఎ)	తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు - హై లెవల్ కెనాల్	2007	587.91	---	---	154.30
బి)	తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు - లో లెవల్ కెనాల్	2008		---	---	96.06
68	నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు	2008	549.60	---	---	226.74
69	ఉత్తరాంధ్ర సుజల స్రవంతి		7214.10	---	---	---
70	పీవీఎన్ కాంతపల్లి సుజల స్రవంతి	2009	10409.00	---	---	0.03
71	ఏలేరు డెల్టా వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ	2008	138.00	---	---	---
72	నాగవళ్ళి వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ	2009	139.59	---	---	---
	పూర్తి మొత్తం		**128662.35**	**186089.61**	**57427.26**	**69107.78**

మూలం : శాఖాపరమైన సమాచారం

అనుబంధం 1.9

2013 మార్చి 31 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితి సంగ్రహ రూపం

(పేరాలు 1.12.1 మరియు 1.12.4; పేజీలు 25 మరియు 26)

(₹ కోట్లలో)

31-3-2012 నాటికి		అప్పులు	31-3-2013 నాటికి	
105837.71		అంతర్గత ఋణం		121434.95
	75088.87	వడ్డీతో కూడిన మార్కెట్ ఋణాలు	91687.30	
	0.75	వడ్డీ లేని మార్కెట్ ఋణాలు	0.71	
	---	మార్కెట్ ఋణాల అనామతు	---	
	595.09	ఎల్.ఐ.సి. నుండి ఋణాలు	487.71	
	93.24	జి.ఐ.సి. నుండి ఋణాలు	84.41	
	4859.90	నాబార్డు నుండి ఋణాలు	5330.09	
	-1239.74	ఇతర సంస్థల నుండి ఋణాలు	-2100.77	
	26439.60	ఎన్ఎస్ఎస్ఎఫ్ కు ఇచ్చిన ప్రత్యేక సెక్యూరిటీలు	25945.50	
	---	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు	---	
	---	భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు నుండి ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్	---	
17265.23		కేంద్రప్రభుత్వం నుండి ఋణాలు, అడ్వాన్సులు		17301.84
	8.73	1984-85 కంటే ముందటి ఋణాలు	8.73	
	82.00	ప్రణాళికేతర ఋణాలు	76.73	
	17169.72	రాష్ట్ర ప్రణాళికా పథకాల కోసం ఋణాలు	17212.79	
	4.78	కేంద్ర ప్రణాళికా పథకాల కోసం ఋణాలు	3.59	
	---	కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల కోసం ఋణాలు	---	
	---	ఇతర వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు	---	
49.61		ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి		47.95
11255.58		చిన్నమొత్తాల పొదుపు, భవిష్య నిధులు మొదలగునవి		12445.25
13927.11		డిపాజిట్లు		15593.24
7652.81		రిజర్వు నిధులు		7459.46
		అనామతు, వివిధ నిల్వలు		
367.16		చెల్లింపుల మిగుళ్లు		---
156355.21		మొత్తం		**174282.69**

31-3-2012 నాటికి		ఆస్తులు	31-3-2013 నాటికి	
116037.66		స్థిరాస్తులమీద స్థూల క్యాపిటల్ పరివ్యయం		131186.50
	6086.61	కంపెనీలు, కార్పొరేషన్లు, సహకారసంస్థలు మొదలైన వాటిలో వాటాల రూపంలో పెట్టుబడులు	6204.41	
	109951.05	ఇతర క్యాపిటల్ పరివ్యయం	124982.09	
25829.04		ఋణాలు, అడ్వాన్సులు		29316.13
	5539.82	విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు ఋణాలు	5701.50	
	19937.88	ఇతర అభివృద్ధి పనులకు ఋణాలు	23342.10	
	351.34	ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఋణాలు, ఇతర ఋణాలు	272.53	
22.97		అడ్వాన్సులు		22.97
		చెల్లింపుల మిగుళ్లు		313.82
138.37		అనామతు, వివిధ నిల్వలు		404.34
9327.98		నగదు		9167.59
	4.97	ఖజానాలో నగదు, స్థానికంగా జమ అయిన మొత్తాలు	4.97	
	402.37	రిజర్వు బ్యాంకు, ఇతర బ్యాంకుల్లో డిపాజిట్లు	-564.26	
	2.33	ప్రభుత్వ శాఖల్లో నగదు నిల్వ	2.33	
	3486.20	నగదు నిల్వ పెట్టుబడులు	4567.43	
	5432.11	ప్రత్యేకించి కేటాయించిన నిధుల పెట్టుబడి	5157.12	
4999.18		ప్రభుత్వ పద్దులో లోటు		3871.34
	8137.52	31 మార్చి 2013 వరకు ఏర్పడిన లోటు	4999.24	
	-3138.34	ప్రస్తుత సంవత్సరం రెవెన్యూ మిగులు	-1127.90	
	---	ప్రభుత్వ పద్దులకు జమ చేసిన మొత్తాలు	---	
	---	క్యాపిటల్ వ్యయం కింద ప్రారంభ నిల్వల్లో నమూనా దిద్దుబాట్లు	---	
156355.21		మొత్తం		**174282.69**

అనుబంధం 2.1

మొత్తం కేటాయింపులో 20 శాతంకన్నా అధికంగానూ, ₹ 100 కోట్ల కన్నా ఎక్కువగానూ నిధులు మిగిలిపోయిన వివిధ గ్రాంట్ల వివరాలు

(పేరా 2.4.1; పేజీ 35)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ పేరు	మొత్తం గ్రాంటు	ఖర్చు	మిగులు	శాతం
రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది :						
1	III	న్యాయ పాలన	725.26	579.29	145.97	21
2	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్	4369.88	2662.48	1707.40	39
3	VI	అబ్కారీ పాలన	430.49	295.79	134.70	31
4	XIII	ఉన్నత విద్య	2983.65	2322.05	661.60	22
5	XVII	మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	4801.83	2481.79	2320.04	48
6	XVIII	గృహ నిర్మాణం	899.38	660.07	239.31	27
7	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	2624.66	2041.93	582.73	22
8	XXII	గిరిజన సంక్షేమం	1496.84	1140.68	356.16	24
9	XXIV	అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	570.75	349.63	221.12	39
10	XXVIII	పశు సంవర్ధక, మత్స్య	1266.23	820.10	446.13	35
11	XXIX	అడవులు, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం	540.87	390.25	150.62	28
12	XXX	సహకారం	325.64	161.92	163.72	50
13	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	5164.61	3311.27	1853.34	36
14	XXXIV	చిన్నతరహా నీటిపారుదల	552.89	367.06	185.83	34
15	XXXVI	పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం	1068.71	755.53	313.18	29
క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది :						
16	III	న్యాయ పాలన	163.24	25.02	138.22	85
17	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్	299.01	57.57	241.44	81
18	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3915.08	2418.13	1496.95	38
19	XII	పాఠశాల విద్య	360.46	222.37	138.09	38
20	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	309.56	113.60	195.96	63
21	XXVIII	పశు సంవర్ధక, మత్స్య	138.71	12.41	126.30	91
22	XXXIV	చిన్నతరహా నీటిపారుదల	2317.32	1154.90	1162.42	50
లోన్లు - ఓటు చేసింది:						
23	XV	క్రీడలు, యువజన సేవలు	205.32	10.32	195.00	95
		మొత్తం	**35530.39**	**22354.16**	**13176.23**	**37**

అనుబంధం 2.2

గత సంవత్సరాల కేటాయింపులకు మించి చేసి, ఇంకా క్రమబద్ధీకరించాల్సిన ఖర్చు

(పేరా 2.4.5; పేజీ 39)

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	గ్రాంట్లు/ అప్రోప్రియేషన్లు	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ సంఖ్యలు	అధికం	ప్రజా పద్దుల సంఘం పరిశీలనా దశ
2004-05	5 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః VIII, XIX & XL	14.83	ఈ 66 గ్రాంట్లు, 20 అప్రోప్రియేషన్లలో, 2013 జూలై నాటికి 27 గ్రాంట్లు, 7 అప్రోప్రియేషన్లకు సంబంధించి మాత్రమే వివరణాత్మక నివేదికలు ప్రిన్సిపల్ అకౌంటెంట్ జనరల్ (జీఎస్ఎస్ఏ) కు అందాయి. వాటిని పరిశీలించడమైంది. మిగిలిన 39 గ్రాంట్లు, 13 అప్రోప్రియేషన్లకు సంబంధించిన వివరణాత్మక నివేదికలు సంబంధిత పరిపాలనా శాఖలు/ ఆర్థిక శాఖ నుండి ప్రిన్సిపల్ అకౌంటెంట్ జనరల్ (జీఎస్ఎస్ఏ)కు పరిశీలన నిమిత్తం అందవలసి ఉన్నాయి.
		క్యాపిటల్ః XVI		
		లోన్లుః XXXVI		
	1 అప్రోప్రియేషన్	రెవెన్యూః XXXVI		
2005-06	10 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః X, XI, XIX & XXXI	585.82	
		క్యాపిటల్ః VIII, XIII, XVII, XXXII &XXXIII		
		లోన్లుః XVII		
	3 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః II, XVI & XXVIII		
2006-07	7 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః IX, X, XI & XIV	198.72	
		క్యాపిటల్ః XVII & XXIX		
		లోన్లుః XXVII		
	1 అప్రోప్రియేషన్	రెవెన్యూః III		
2007-08	7 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః X, XI & XXXII	201.30	
		క్యాపిటల్ః XVII, XXXIII & XXXV		
		లోన్లుః XXXVI		
	3 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః II, IV & XIV		
2008-09	11 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః II,V, XI, XXIV, XXVI & XXXI	709.24	
		క్యాపిటల్ః XVII & XXXIX		
		లోన్లుః XIX, XXVII & XXXVI		
	3 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః II, III & XIII		
2009-10	10 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః III & XIX	109.74	
		క్యాపిటల్ః IV, VII, X, XVII & XXIX		
		లోన్లుః XI, XVI & XVII		
	2 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః VII & XIII		
2010-11	11 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః X & XXIV	867.54	
		క్యాపిటల్ః X, XVII, XXVII & XXXVI		
		లోన్లుః XI, XV, XVI, XVII & XXXV		
	5 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః IV, V, X & XVII		
		క్యాపిటల్ః XI		
2011-12	5 గ్రాంట్లు	రెవెన్యూః X & XXIV	188.59	
		క్యాపిటల్ః XVII		
		లోన్లుః IX & XV		
	2 అప్రోప్రియేషన్లు	రెవెన్యూః XXIII & XXV		
		మొత్తం	**2875.78**	

అనుబంధం 2.3 (ఎ)

కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు అనవసరమని తేలిన సందర్భాల వివరాలు

(పేరా 2.4.6; పేజీ 39)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు నెంబరు, పేరు	తొలి కేటాయింపు	వాస్తవ ఖర్చు	తొలి కేటాయింపులో మిగులు	అదనపు కేటాయింపు
	ఎ : రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది				
1	I - రాష్ట్ర శాసన సభ	104.10	93.30	10.80	2.76
2	III - న్యాయ పాలన	718.83	579.29	139.54	6.43
3	VI - అబ్కారీ పాలన	404.88	295.79	109.09	25.61
4	VII - వాణిజ్య పన్నుల పరిపాలన	449.05	366.14	82.91	7.27
5	XII - పాఠశాల విద్య	15212.63	13042.15	2170.48	72.40
6	XIII - ఉన్నత విద్య	2801.50	2322.05	479.45	182.14
7	XIV - సాంకేతిక విద్య	993.34	861.22	132.12	41.26
8	XV - క్రీడలు, యువజన సేవలు	139.90	133.83	6.07	7.10
9	XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం	5643.18	5126.61	516.57	212.74
10	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	4530.01	2481.79	2048.22	271.83
11	XVIII - గృహ నిర్మాణం	886.44	660.07	226.37	12.94
12	XX - కార్మిక, ఉపాధి	487.55	467.98	19.57	95.36
13	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం	2322.36	2041.94	280.42	302.31
14	XXII - గిరిజన సంక్షేమం	1380.20	1140.68	239.52	116.64
15	XXIV- అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	448.67	349.63	99.04	122.07
16	XXV - స్త్రీ, శిశు, వికలాంగుల సంక్షేమం	2308.36	2006.96	301.40	188.20
17	XXVII - వ్యవసాయం	3781.96	3473.42	308.54	60.53
18	XXVIII - పశు సంవర్ధక, మత్స్య	1241.81	820.10	421.71	24.42
19	XXIX - అడవులు, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం	523.30	390.24	133.06	17.57
20	XXX - సహకారం	322.68	161.92	160.76	2.97
21	XXXI - పంచాయతీ రాజ్	5027.83	3311.27	1716.56	136.78
22	XXXVI - పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం	973.71	755.53	218.18	95.00
23	XXXVIII - పౌరసరఫరాల పరిపాలన	3299.50	2792.37	507.13	111.91
	బి : క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది				
24	III - న్యాయ పాలన	88.00	25.02	62.98	75.24
25	V - రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్	297.83	57.57	240.26	1.18
26	X - ఆంతరంగిక పరిపాలన	163.83	140.46	23.37	64.83
27	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	2879.85	2418.13	461.72	1035.23
28	XII - పాఠశాల విద్య	298.81	222.37	76.44	61.65
29	XIII - ఉన్నత విద్య	28.35	13.91	14.44	6.76
30	XIV - సాంకేతిక విద్య	94.00	41.06	52.94	17.87
31	XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం	129.00	81.95	47.05	16.53
32	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం	288.99	113.61	175.38	20.57
33	XXVIII - పశు సంవర్ధక, మత్స్య	101.83	12.41	89.42	36.88

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు నెంబరు, పేరు	తొలి కేటాయింపు	వాస్తవ ఖర్చు	తొలి కేటాయింపులో మిగులు	అదనపు కేటాయింపు
	సి : లోన్లు - ఓటు చేసింది				
34	IX - ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	137.86	89.19	48.67	1.75
35	XV - క్రీడలు, యువజన సేవలు	200.00	10.32	189.68	5.32
36	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2055.00	1783.00	272.00	100.00
37	XXXVI - పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం	36.88	21.98	14.90	17.00
	పూర్తి మొత్తం	**60802.02**	**48705.26**	**12096.76**	**3577.05**

అనుబంధం 2.3 (బి)

కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు అధికమని తేలిన సందర్భాల వివరాలు

(పేరా 2.4.6; పేజీ 39)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు నెంబరు	గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్ పేరు	విభాగం	తొలి కేటాయింపు	అనుబంధ కేటాయింపు	మొత్తం గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్	ఖర్చు	మిగులు
1	IV	సాధారణ పరిపాలన, ఎన్నికలు	RV	290.53	105.83	396.36	322.99	73.37
2			RC	30.39	10.00	40.39	37.13	3.26
3	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్	RV	2318.87	2051.00	4369.87	2662.48	1707.39
4	VIII	రవాణా పరిపాలన	CV	0.00	7.53	7.53	2.98	4.55
5	IX	ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	RV	12935.54	1108.78	14044.32	13526.38	517.94
6	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	CC	0.00	73.06	73.06	0.25	72.81
7			LV	256.59	3.45	260.04	258.48	1.56
8	XV	క్రీడలు, యువజన సేవలు	CV	0.00	30.00	30.00	0.00	30.00
9	XIX	సమాచార, పౌర సంబంధాలు	RV	195.63	18.75	214.38	199.81	14.57
10	XXII	గిరిజన సంక్షేమం	CV	168.50	58.87	227.37	196.29	31.08
11	XXIII	వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	RV	2835.28	1287.10	4122.38	3694.09	428.29
12	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	CV	117.00	125.11	242.11	210.83	31.28
13	XXXII	గ్రామీణాభివృద్ధి	RV	5064.73	1000.66	6065.39	5175.01	890.38
14	XXXV	ఇంధనం	RV	5554.55	1178.44	6732.99	6219.98	513.01
15			LV	366.36	44.86	411.22	372.83	38.39
16	XXXVII	పర్యాటకం, కళలు, సంస్కృతి	RV	104.23	63.32	167.55	114.74	52.81
		మొత్తం		**30238.20**	**7166.76**	**37404.96**	**32994.27**	**4410.69**

RV: రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది, RC: రెవెన్యూ - ఛార్జి చేసింది, CV: క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది, CC: క్యాపిటల్ - ఛార్జి చేసింది, LV: లోన్లు - ఓటు చేసింది

అనుబంధం 2.3 (c)

కోటి రూపాయలు, అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని అదనంగా కేటాయించిన చోట్ల ఈ కేటాయింపు సరిపోలేదని తేలిన సందర్భాల వివరాలు

(పేరా 2.4.6; పేజీ 39)

(₹ కోట్లలో)

గ్రాంటు నెంబరు	గ్రాంటు పేరు	తొలి కేటాయింపు	అనుబంధ కేటాయింపు	మొత్తం	ఖర్చు	అధికం
X	ఆంతరంగిక పరిపాలన - రెవెన్యూ ఓటు చేసింది	4612.95	141.45	4754.40	4921.36	166.96
XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు - రెవెన్యూ ఓటు చేసింది	1875.57	84.43	1960.00	2017.55	57.55
	మొత్తం	**6488.52**	**225.88**	**6714.40**	**6938.91**	**224.51**

అనుబంధం 2.4

నిధులను పునఃకేటాయించిన సందర్భాలు (ఒక్కో కేసులోనూ ₹ 10 కోట్లను మించి)

(పేరా 2.4.7; పేజీ 40)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	వివరణ	పద్దు	పునః కేటాయింపు	అంతిమంగా అధికం (+)/ మిగులు (-)
1	III	న్యాయ పాలన (ఛార్జి చేసింది)	2014-00-105-04	-47.88	-26.54
2	IV	సాధారణ పరిపాలన, ఎన్నికలు	2015-00-105-04	-0.24	-10.77
3	IV	సాధారణ పరిపాలన, ఎన్నికలు	2015-00-106-04	-0.75	-19.79
4	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-04-800-28	-5.42	-13.48
5	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-80-800-05	-54.00	-40.00
6	XIII	ఉన్నత విద్య	2202-03-103-04	-51.66	-114.88
7	XVII	మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-191-47	-0.82	-65.68
8	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	2225-01-277-06	-60.53	-11.55
9	XXIII	వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	2225-03-271-05	-211.28	-11.55
10	XXIII	వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం	2225-03-271-08	-32.06	-16.67
11	XXXIII	భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	2700-01-135	-0.05	-258.81
12	XXXVI	పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం	2852-08-201-09	-0.02	-38.04
		తక్కువ పునఃకేటాయింపు	మొత్తం	**-464.71**	**-627.76**
13	III	న్యాయ పాలన (ఛార్జి చేసింది)	2014-00-102-04	-24.00	21.26
14	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2055-00-109-03	-29.76	371.70
15	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2055-00-109-04	-32.86	30.14
16	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2055-00-117-06	-0.46	11.96
17	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2070-00-108-03	-21.08	19.66
18	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-04-800-07	-3.79	74.94

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	వివరణ	పద్దు	పునః కేటాయింపు	అంతిమంగా అధికం (+)/ మిగులు (-)
19	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-04-800-07	-38.83	80.67
20	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-04-800-08	-71.33	13.54
21	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-04-800-75	-31.66	68.62
22	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-80-001-04	-103.01	72.64
23	XIII	ఉన్నత విద్య	2202-03-102-04	-13.77	13.95
24	XIII	ఉన్నత విద్య	2202-03-103-07	-37.53	24.21
25	XVI	వైద్యం, ఆరోగ్యం	4210-03-105-21	-0.77	15.44
26	XVII	మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-191-57	-66.65	12.40
27	XVII	మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	6217-01-800-05	-277.45	45.67
28	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	2225-01-277-32	-11.69	40.00
29	XXII	గిరిజన సంక్షేమం	2225-02-102-05	-47.88	43.07
30	XXII	గిరిజన సంక్షేమం	4225-02-800-76	-2.50	15.84
31	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	2515-00-001-07	-0.04	29.85
32	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	2515-00-800-14	-14.90	52.00
33	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	4215-01-102-29	-0.83	28.53
34	XXXIII	భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	2700-01-156	-19.34	11.90
35	XXXIII	భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	2700-80-800-19	-70.28	68.25
		అనవసరపు పునఃకేటాయింపు	మొత్తం	**-920.41**	**1166.24**
36	V	రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్	2245-02-114-04	28.36	-56.71
37	IX	ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	6004-02-101-01	25.84	-16.20
38	IX	ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	6004-02-105-01	70.30	-56.39
39	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2055-00-115-04	1.03	-83.18
40	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-01-337-01	58.06	-19.29
41	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	4216-01-106-09	13.94	-20.00
42	XVI	వైద్యం, ఆరోగ్యం	2059-01-053-60	7.85	-15.70
43	XXI	సాంఘిక సంక్షేమం	2225-01-277-05	133.69	-156.22
44	XXXIV	చిన్నతరహా నీటిపారుదల	2702-03-101-10	28.26	-33.17
		అధిక పునఃకేటాయింపు	మొత్తం	**367.33**	**-456.86**
45	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన	2055-00-108-05	32.01	40.38
46	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	2225-01-102-06	0.01	11.71
47	XXXI	పంచాయతీ రాజ్	2515-00-789-38	2.68	10.44
		తక్కువ పునఃకేటాయింపు	మొత్తం	**34.70**	**62.53**

అనుబంధం 2.5

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పెద్ద మొత్తంలో సరెండర్ చేసిన నిధుల వివరాలు

(పేరా 2.4.9; పేజీ 40)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య, పేరు	పథకం పేరు (పద్దు)	బడ్జెట్ కేటాయింపు	సరెండరు చేసిన మొత్తం	బడ్జెట్ కేటాయింపులో శాతం
1	IX - ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	2071-01-109-(04) ప్రభుత్వేతర పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకు పింఛనులు	156.54	144.42	92.26
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
2	IX - ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	6003-00-110-(05) భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకునుండి వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు (ఛార్జి చేసినది)	1500.00	1500.00	100.00
2012-13 లో వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు వినియోగించక పోవడంవల్ల కేటాయించిన పూర్తి మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
3	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-04-800-(18) ప్రధాన రహదారుల అనుసంధానం	231.60	231.60	100.00
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
4	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3054-04-800-(19) 13వ ఆర్థిక సంఘం కింద రోడ్ల నిర్వహణ గ్రాంట్లు	146.97	140.87	95.85
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
5	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	5054-04-800-(04) రోడ్ల అభివృద్ధి నిధి - రాష్ట్ర కేటాయింపు పనులు	187.65	169.29	90.21
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
6	XII - పాఠశాల విద్య	2202-02-800-(17) 4031 పాఠశాలల్లో ఇన్ఫర్మేషన్ మరియు కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ (ఐసీటీ)	139.02	139.02	100.00
పరిపాలనాపరమైన అనుమతులురాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడంవలన కేటాయించిన పూర్తి మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
7	XV - క్రీడలు, యువజన సేవలు	6202-03-800-(05) ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడా ప్రాధికార సంస్థ (శాప్) కు లోన్లు	154.40	150.54	97.50
పరిపాలనాపరమైన అనుమతులురాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడంవలన కేటాయించిన పూర్తి మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
8	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-191-(73) జెఎన్ఎన్‌యూఆర్ఎమ్ కింద చిన్న, మధ్యతరహా పట్టణాల్లో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి పథకం	637.63	627.98	98.49
పరిపాలనాపరమైన అనుమతులురాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడంవలన కేటాయించిన పూర్తి మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
9	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-191-(74) జెఎన్ఎన్‌యూఆర్ఎమ్ కింద సమీకృత గృహ నిర్మాణ, మురికివాడల అభివృద్ధి కార్యక్రమం	125.98	125.95	99.98
పరిపాలనాపరమైన అనుమతులురాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడంవలన కేటాయించిన పూర్తి మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
10	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-191-(85) 13వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు	247.59	246.50	99.56
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య, పేరు	పథకం పేరు (పద్దు)	బడ్జెట్ కేటాయింపు	సరెండరు చేసిన మొత్తం	బడ్జెట్ కేటాయింపులో శాతం
11	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-192-(05) 13వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు	155.78	153.87	98.77
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
12	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2217-80-789-(73) జెఎన్ఎన్‌యూఆర్ఎమ్ కింద చిన్న, మధ్యతరహా పట్టణాల్లో మౌలికవసతుల అభివృద్ధి పథకం	133.80	131.78	98.49
పరిపాలనావరమైన అనుమతులురాని కారణంగా పనులు మొదలుపెట్టకపోవడంవలన కేటాయించిన మొత్తాన్ని సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
13	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం	2225-01-277-(10) రాజీవ్ విద్యా దీవెన కింద ప్రీ-మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్పులు	112.99	107.13	94.81
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల కారణాలను తెలియజేయలేదు					
14	XXVII - వ్యవసాయం	2401-01-800-(30) రైతులకు వడ్డీలేని ఋణాలు, పంటల బీమా	288.50	288.50	100.00
యూనిట్ కార్యాలయాలనుండి విజ్ఞాపనలు అందని కారణంగా మొత్తం సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
15	XXXI - పంచాయతీ రాజ్	2515-00-196-(48) పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు 13వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు	313.63	313.63	100.00
యూనిట్ కార్యాలయాలనుండి విజ్ఞాపనలు అందని కారణంగా మొత్తం సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
16	XXXI - పంచాయతీ రాజ్	2515-00-198-(48) పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు 13వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు	751.94	751.94	100.00
యూనిట్ కార్యాలయాలనుండి విజ్ఞాపనలు అందని కారణంగా మొత్తం సరెండరు చేసినట్లు తెలిపారు					
17	XXXIII - భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	4700-80-800-(49)- పునరావాసం, పునర్నిర్మాణం (ఆర్&ఆర్)	100.00	100.00	100.00
పునరావాస, పునర్నిర్మాణ కమీషనర్‌కు పరిహారం చెల్లింపు కోసం సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు నిధులను గంపగుత్తగా కేటాయించినందున, పునరావాస, పునర్నిర్మాణ ప్యాకేజీలు ఖరారు కాకపోవడంవలన **72.00** కోట్లను సరెండర్ చేసినట్లు తెలిపారు					
18	XXXIV- చిన్నతరహా నీటిపారుదల	4702-00-101-(21) చిన్నతరహా సాగునీటి చెరువుల పునరుద్ధరణ	145.93	141.91	97.25
కొన్ని పనులను వాయిదా వేయడంవలన కేటాయింపులను సరెండెర్ చేసినట్లు తెలిపారు					
19	XXXIV- చిన్నతరహా నీటిపారుదల	4702-00-101-(22) ఎన్ఆర్ఈజీఎస్ పనుల మెరుగుదల	188.89	188.89	100.00
కొన్ని పనులను వాయిదా వేయడంవలన మొత్తం కేటాయింపులను సరెండెర్ చేసినట్లు తెలిపారు					
20	XXXV - ఇంధనం	2801-05-800-(11) విద్యుత్ బాండ్‌ల చెల్లింపునకు ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ ప్రసార సంస్థ (ఏపీ ట్రాన్స్‌కో) కు సహాయం	501.50	501.50	100.00
కేటాయింపును సరెండరు చేయడానికి గల నిర్దిష్ట కారణాలను తెలియజేయలేదు					
	మొత్తం		**6220.34**	**6155.32**	**98.95**

అనుబంధం 2.6

వాస్తవ మిగుళ్లు/అదనం కంటే ఎక్కువగా సరెండర్ చేసిన మొత్తాల వివరాలు
(ప్రతి కేసులోనూ ₹ 50 లక్షలు, అంతకు మించి)

(పేరా 2.4.11; పేజీ 41)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ సంఖ్య, పేరు	గ్రాంటు/ అప్రోప్రియేషన్ మొత్తం	ఖర్చు	మిగులు (-)	సరెండర్ చేసిన మొత్తం	అధికంగా సరెండర్ చేసిన మొత్తం
	రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది					
1	I - రాష్ట్ర శాసన సభ	106.86	93.30	13.56	16.00	2.44
2	II - గవర్నర్, మంత్రిమండలి	23.63	20.71	2.92	3.68	0.76
3	VII - వాణిజ్య పన్నుల పరిపాలన	456.33	366.14	90.19	90.71	0.52
4	XXII - గిరిజన సంక్షేమం	1496.84	1140.68	356.16	400.06	43.90
5	XXV - స్త్రీ, శిశు, వికలాంగుల సంక్షేమం	2496.55	2006.96	489.59	494.26	4.67
6	XXIX - అడవులు, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం	540.87	390.24	150.63	161.90	11.27
7	XXX - సహకారం	325.64	161.92	163.72	169.66	5.94
8	XXXII - గ్రామీణాభివృద్ధి	6065.39	5175.01	890.38	993.46	103.08
9	XXXVII - పర్యాటకం, కళలు, సంస్కృతి	167.55	114.74	52.81	60.02	7.21
	రెవెన్యూ - ఛార్జి చేసింది					
10	III - న్యాయ పాలన	82.95	79.98	2.97	24.00	21.03
11	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు	3.43	3.32	0.11	3.25	3.14
	క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది					
12	VIII - రవాణా పరిపాలన	7.53	2.98	4.55	5.31	0.76
13	XIII - ఉన్నత విద్య	35.12	13.91	21.21	25.59	4.38
14	XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం	145.53	81.95	63.58	88.05	24.47
15	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం	309.56	113.61	195.95	235.95	40.00
16	XXII - గిరిజన సంక్షేమం	227.37	196.29	31.08	48.74	17.66
17	XXXI - పంచాయతీ రాజ్	242.11	210.83	31.28	59.97	28.69
	క్యాపిటల్ - ఛార్జి చేసింది					
18	XXXIII - భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల	117.23	28.89	88.34	89.28	0.94
	లోన్లు - ఓటు చేసింది					
19	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2155.00	1783.00	372.00	417.67	45.67
	మొత్తం	**15005.49**	**11984.46**	**3021.03**	**3387.56**	**366.53**

అనుబంధం 2.7

వివిధ గ్రాంట్లు/అప్రోప్రియేషన్లలో మిగుళ్లు ఏర్పడినా వాటిలో కొంత భాగం కూడా సరెండర్ చేయని సందర్భాలు

(పేరా 2.4.12; పేజీ 42)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ పేరు	మిగులు
I - గ్రాంట్లు			
1	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు (లోన్లు - ఓటు చేసింది)	1.56
2	XXVI	దేవాదాయ, ధర్మాదాయ పరిపాలన (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	8.88
3	XXVIII	పశు సంవర్ధక, మత్స్య (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది)	126.30
4	XXXV	ఇంధనం (లోన్లు - ఓటు చేసింది)	38.39
5	XL	ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు (లోన్లు - ఓటు చేసింది)	0.10
		మొత్తం	**175.23**
II - అప్రోప్రియేషన్లు			
6	X	ఆంతరంగిక పరిపాలన (రెవెన్యూ - ఛార్జి చేసింది)	0.02
7	XI	రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు (క్యాపిటల్ - ఛార్జి చేసింది)	72.81
8	XXIX	అడవులు, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానం, పర్యావరణం (రెవెన్యూ - ఛార్జి చేసింది)	0.01
		మొత్తం	**72.84**
		పూర్తి మొత్తం	**248.07**

అనుబంధం 2.8

₹ 5 కోట్లు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ మిగుళ్లను సరెండర్ చేయని సందర్భాలు

(పేరా 2.4.12; పేజీ 42)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు/అప్రోప్రియేషన్ సంఖ్య, పేరు	మిగులు	సరెండర్ చేసిన మొత్తం	సరెండర్ చేయని మిగులు
రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది :				
1	III - న్యాయ పాలన (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	145.97	107.65	38.32
2	IV - సాధారణ పరిపాలన, ఎన్నికలు (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	73.37	36.57	36.80
3	V - రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్, రిలీఫ్ (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	1707.40	1642.86	64.54
4	XII - పాఠశాల విద్య (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	2242.87	2235.47	7.40
5	XIII - ఉన్నత విద్య (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	661.59	588.21	73.38
6	XVI - వైద్యం, ఆరోగ్యం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	729.31	708.84	20.47
7	XVII - మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	2320.04	2274.18	45.86
8	XX - కార్మిక, ఉపాధి (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	114.93	74.90	40.03
9	XXI - సాంఘిక సంక్షేమం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	582.73	412.47	170.26
10	XXIII - వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	428.29	399.33	28.96
11	XXIV - అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	221.12	214.31	6.81
12	XXVII - వ్యవసాయం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	369.06	347.82	21.24
13	XXVIII - పశు సంవర్ధక, మత్స్య (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	446.12	439.90	6.22
14	XXXI - పంచాయతీ రాజ్ (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	1853.34	1789.73	63.61
15	XXXIII - భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	1010.22	600.59	409.63
16	XXXIV - చిన్నతరహా నీటిపారుదల (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	185.83	150.02	35.81
17	XXXVI - పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	313.18	267.69	45.49
18	XXXVIII పౌర సరఫరాల పరిపాలన (రెవెన్యూ - ఓటు చేసింది)	619.03	539.30	79.73
క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది :				
19	XI - రోడ్లు, భవనాలు, ఓడరేవులు (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది)	1496.95	1450.16	46.79
20	XXV - స్త్రీ, శిశు, వికలాంగుల సంక్షేమం (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది)	51.03	45.14	5.89
21	XXXIII - భారీ, మధ్యతరహా నీటిపారుదల (క్యాపిటల్ - ఓటు చేసింది)	1966.26	1960.50	5.76
లోన్లు - ఓటు చేసింది :				
22	XXXVI - పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం (లోన్లు - ఓటు చేసింది)	31.90	15.00	16.90
(లోన్లు - ఛార్జి చేసింది)				
23	IX - ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు (లోన్లు ఛార్జి చేసింది - ప్రజా ఋణం)	1136.57	1063.98	72.59
	మొత్తం	**18707.11**	**17364.62**	**1342.49**

అనుబంధం 2.9

2013 మార్చి 30 తేదీన ₹ 10 కోట్ల కన్నా అధికంగా నిధులను సరెండర్ చేసిన కేసులు

(పేరా 2.4.12; పేజీ 42)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	ప్రధాన పద్దు	సరెండర్ చేసిన మొత్తం
1	I	2011 రాష్ట్ర శాసన సభ	16.00
2	III	2014 న్యాయ పాలన	107.65
3	III	**2014 న్యాయ పాలన (ఛార్జి చేసింది)**	**24.00**
4	III	4059 ప్రజా పనులపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	137.57
5	IV	3454 జనగణన సర్వేలు, గణాంకాల పనులు	22.87
6	V	2029 భూమి శిస్తు	90.27
7	V	2030 స్టాంపులు, రిజిస్ట్రేషన్ల పనులు	46.43
8	V	2053 జిల్లా పరిపాలన	377.12
9	V	2245 ప్రకృతి విపత్తులు సంభవించినపుడు ఇచ్చే సాయం	1126.61
10	V	4070 పరిపాలనాపరమైన ఇతర సేవలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	30.63
11	V	4250 ఇతర సామాజిక సేవలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	209.55
12	VI	2039 రాష్ట్ర అబ్కారీ	134.70
13	VII	2040 అమ్మకాలు, వర్తకం, మొదలగు వాటిపై పన్నులు	90.71
14	VIII	2041 వాహనాలపై పన్నులు	25.15
15	IX	**2049 వడ్డీ చెల్లింపులు (ఛార్జి చేసింది)**	**568.49**
16	IX	2052 సచివాలయ సాధారణ సేవలు	106.92
17	IX	2054 ట్రెజరీలు, అకౌంట్ల పరిపాలన	52.34
18	IX	2071 పింఛను, ఇతర పదవీ విరమణ ప్రయోజనాలు	299.81
19	IX	3425 ఇతర శాస్త్ర పరిశోధనలు	50.60
20	IX	**6003 రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అంతర్గత ఋణం (ఛార్జి చేసింది)**	**1063.98**
21	IX	7610 ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు లోన్లు	50.42
22	X	2055 పోలీసు	170.39
23	X	4055 పోలీసుకు సంబంధించి క్యాపిటల్ పరివ్యయం	75.35
24	X	6216 గృహ నిర్మాణం కోసం లోన్లు	32.69
25	XI	2059 ప్రజా పనులు	64.43
26	XI	3054 రోడ్లు, వంతెనలు	91.43
27	XI	4202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతిపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	171.83
28	XI	4059 ప్రజా పనులపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	227.55
29	XI	5054 రోడ్లు, వంతెనలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	1025.68
30	XI	5051 ఓడరేవులు, లైట్ హౌస్‌లపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	16.75
31	XII	2059 ప్రజా పనులు	19.68
32	XII	2202 సాధారణ విద్య	2196.87
33	XII	4202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతిపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	138.10
34	XIII	2059 ప్రజా పనులు	12.92
35	XIII	2202 సాధారణ విద్య	430.48
36	XIII	4202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతిపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	25.59
37	XIV	2203 సాంకేతిక విద్య	167.66
38	XV	2204 క్రీడలు, యువజన సేవలు	11.86
39	XIV	4202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతిపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	70.80
40	XV	4202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతిపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	30.00
41	XV	6202 విద్య, క్రీడలు, కళలు, సంస్కృతి కోసం లోన్లు	195.00

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	ప్రధాన పద్దు	సరెండర్ చేసిన మొత్తం
42	XVI	2210 వైద్యం, ప్రజారోగ్యం	646.02
43	XVI	2211 కుటుంబ సంక్షేమం	54.91
44	XVI	4210 వైద్యం, ప్రజారోగ్యంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	86.79
45	XVI	6210 వైద్యం, ప్రజారోగ్యం కోసం లోన్లు	12.88
46	XVII	2215 నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం	2012.74
47	XVII	2217 పట్టణాభివృద్ధి	261.44
48	XVII	6217 పట్టణాభివృద్ధి కోసం లోన్లు	417.67
49	XVIII	2216 గృహ నిర్మాణం	238.84
50	XVIII	6216 గృహ నిర్మాణం కోసం లోన్లు	246.80
51	XIX	2220 సమాచారం, ప్రచారం	14.69
52	XX	2059 ప్రజా పనులు	29.32
53	XX	2210 వైద్యం, ప్రజారోగ్యం	13.83
54	XX	2230 కార్మిక, ఉపాధి	30.93
55	XXI	2225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	411.41
56	XXI	4225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	235.95
57	XXII	2225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	400.06
58	XXII	4225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	48.74
59	XXIII	2225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	373.38
60	XXIII	4225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	72.78
61	XXIV	2225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం	213.95
62	XXIV	4225 ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓ.బి.సి., అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	35.00
63	XXV	2059 ప్రజా పనులు	15.71
64	XXV	2235 సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమం	425.48
65	XXV	4235 సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	45.14
66	XXVII	2059 ప్రజా పనులు	77.59
67	XXVII	2401 సస్య రక్షణ	174.23
68	XXVII	2415 వ్యవసాయ పరిశోధన, విద్య	12.49
69	XXVII	2435 ఇతర వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు	79.59
70	XXVIII	2059 ప్రజా పనులు	131.24
71	XXVIII	2415 వ్యవసాయ పరిశోధన, విద్య	29.76
72	XXVIII	2403 పశు సంవర్ధక	128.41
73	XXVIII	2405 మత్స్య	113.62
74	XXIX	2402 భూసార, జల సంరక్షణ	157.31
75	XXX	2425 సహకారం	169.66
76	XXXI	2215 నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం	106.25
77	XXXI	2515 ఇతర గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు	1683.47
78	XXXI	4215 నీటి సరఫరా, పారిశుధ్యంపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	23.36
79	XXXII	2235 సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమం	988.38
80	XXXIII	2700 భారీ నీటిపారుదల	593.65
81	XXXIII	4700 భారీ నీటిపారుదలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	1473.87
82	XXXIII	4701 మధ్యతరహా నీటిపారుదలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	164.90
83	XXXIII	4711 వరద నియంత్రణ ప్రాజెక్టులపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	321.73
84	XXXIV	2702 చిన్నతరహా నీటిపారుదల	150.02
85	XXXIV	4702 చిన్నతరహా నీటిపారుదలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	1161.74
86	XXXV	2801 విద్యుచ్ఛక్తి	508.49
87	XXXVI	2851 గ్రామీణ, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు	261.36
88	XXXVI	4851 గ్రామీణ, చిన్నతరహా పరిశ్రమలుపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం	10.29

క్రమ సంఖ్య	గ్రాంటు సంఖ్య	ప్రధాన పద్దు	సరెండర్ చేసిన మొత్తం
89	XXXVI	6860 వినియోగదారుల సంబంధిత పరిశ్రమల కోసం లోన్లు	15.00
90	XXXVII	2205 కళలు, సంస్కృతి	55.01
91	XXXVIII	2236 పోషకాహారం	517.90
92	XXXVIII	3456 పౌర సరఫరాలు	15.20
		మొత్తం	**25,275.86**

అనుబంధం 3.1

2013 మార్చి 31 నాటికి పెండింగులో ఉన్న వినియోగ ధృవపత్రాల వివరాలు

(పేరా 3.2; పేజీ 55)

(₹ కోట్లలో)

పథకం పేరు	ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం	భారత ప్రభుత్వం
ప్రధాన మంత్రి గ్రామ సడక్ యోజన	–	596.62
13వ ఆర్థిక సంఘం గ్రాంట్లు	–	366.56
రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్	–	330.09
ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూలు తెగల ఆర్థిక సంస్థ (ట్రైకార్-టీఆర్ఐసీఓఆర్)	–	103.34
సాంఘిక భద్రత పింఛనులు	633.62	117.18
ఇందిరమ్మ హౌసింగ్ - బీడబ్ల్యూహెచ్‌పీ	–	116.38
ఇందిరా ఆవాస్ యోజన	–	102.28
సంపూర్ణ పారిశుధ్య అవగాహన సదస్సు	1.31	15.67
ఎన్‌పీసీబీ	–	1.10
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎయిడ్స్ నియంత్రణ సంస్థ	–	0.17
మొత్తం	**634.93**	**1,749.39**

అనుబంధం 3.1(ఏ)

సంవత్సరాల వారీగా 2013 మార్చి 31 నాటికి పెండింగులో ఉన్న వినియోగ ధృవపత్రాల వివరాలు

(పేరా 3.2; పేజీ 55)

(₹ కోట్లలో)

శాఖ	సంవత్సరం	పెండింగులో ఉన్న వినియోగ ధృవపత్రాల సంఖ్య	మొత్తం
పంచాయతీ రాజ్ (పాఠశాల విద్యా సంచాలకులని పేరుమీద డ్రా చేసినది)	1992-93	1	0.44
కార్మిక, ఉపాధి శాఖ (రెవెన్యూ కింద డ్రా చేసినది)	1993-94	4	0.46
	1994-95	3	0.43
	1995-96	1	0.43
	1996-97	4	0.57
పురపాలక పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి	2012-13	6	2.35
మొత్తం		**19**	**4.68**

అనుబంధం 3.2

స్వయంపాలక సంస్థల పద్దుల సమర్పణ, వాటి ఆడిట్

(పేరా 3.3; పేజీ 56)

క్రమ సంఖ్య	సంస్థ పేరు	ఆడిట్ అప్పగించిన సంవత్సరం	ఏ సంవత్సరం వరకూ పద్దులను సమర్పించారు	ఏ సంవత్సరం వరకూ ప్రత్యేక ఆడిట్ నివేదికను జారీ చేయడమైంది	ఎస్.ఎ.ఆర్.ను శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టిన సంవత్సరం	ఆడిట్ వ్యాఖ్యలు
పట్టణాభివృద్ధి సంస్థలు						
1	ఎ.పి. వైద్య విధాన పరిషత్	2014-15	2006-07	2005-06	2004-05	2007-08 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
2	హైదరాబాద్ మహానగర అభివృద్ధి సంస్థ	2010-11 నుండి	2009-10	2002-03	2002-03	2003-04 నుండి 2009-10 వరకు పద్దులు ఏక మొత్తంగానూ, అసంపూర్తిగానూ అందాయి (2013 ఏప్రిల్). 2010-11 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
3	విశాఖపట్నం పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ	2010-11 నుండి	2010-11	2010-11	2008-09	2011-12 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
4	తిరుపతి పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ	2010-11 నుండి	2011-12	2011-12	2008-09	2012-13 సంవత్సరపు పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
5	కాకతీయ పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ	2010-11 నుండి	2009-10	2009-10	2006-07	2010-11 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
6	విజయవాడ-గుంటూరు-తెనాలి-మంగళగిరి పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ	2013-14	2010-11	2009-10 & 2010-11	2008-09	2009-10, 2010-11 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక తనిఖీ నివేదికలను ఇవ్వడమైంది (2013 నవంబరు). 2011-12 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
7	శ్రీ సత్య సాయి పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ	2008-09	2002-03	–	–	2002-03 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
8	హైదరాబద్ మహానగర నీటి సరఫరా, మురుగునీటి పారుదల సంస్థ	2010-11 నుండి	2006-07	2006-07	బోర్డు నియమాల ప్రకారం అవసరం లేదు.	2007-08 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
సమీకృత గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థలు						
9	ఐటీడీఏ, భద్రాచలం	2011-12	2010-11	2009-10	వర్తించదు	2010-11 సంవత్సరపు వార్షిక పద్దులను బోర్డు ఆమోదం లేకుండా సమర్పించారు. 2011-12 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
10	ఐటీడీఏ, సీతంపేట	2011-12	2011-12	2011-12	వర్తించదు	–
11	ఐటీడీఏ, శ్రీశైలం	2011-12	2006-07	2006-07	వర్తించదు	2007-08 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
12	ఐటీడీఏ, పార్వతీపురం	2011-12	2011-12	2011-12	వర్తించదు	–
13	ఐటీడీఏ, పాడేరు	2011-12	2009-10	2009-10	వర్తించదు	2010-11 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
14	ఐటీడీఏ, రంపచోడవరం	2011-12	2011-12	2009-10	వర్తించదు	ఆడిట్ బాధ్యత అప్పగించలేదు.
15	ఐటీడీఏ, కోటరామచంద్రాపురం	2011-12	2010-11	2010-11	వర్తించదు	2011-12 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
16	ఐటీడీఏ, ఉట్నూరు	2011-12	2008-09	2008-09	వర్తించదు	2009-10 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
17	ఐటీడీఏ, నెల్లూరు	2011-12	2009-10	2009-10	వర్తించదు	2010-11 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.
18	ఐటీడీఏ, ఏటూరునాగారం	2011-12	2006-07	2006-07	వర్తించదు	2007-08 నుండి పద్దులను ఆడిట్‌కు సమర్పించలేదు.

అనుబంధం 3.3

పద్దులు సమర్పించని సంస్థల వివరాలు

(పేరా 3.3; పేజీ 56)

క్రమ సంఖ్య	సంస్థ పేరు	సంస్థల సంఖ్య	పద్దులు సమర్పించని సంవత్సరాలు	2013 సెప్టెంబరు నాటికి పెండింగ్‌లో ఉన్న వార్షిక పద్దుల సంఖ్య
ఉన్నత విద్య				
1	విశ్వవిద్యాలయాలు	14	2004-05 నుండి 2012-13 వరకు	25
2	ఎయిడెడ్ కళాశాలలు	123*	1993-94 నుండి 2012-13 వరకు	795
3	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యా మండలి	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
పాఠశాల విద్య				
4	ఆంధ్రప్రదేశ్ సార్వత్రిక పాఠశాల సంస్థ	1	2007-08 నుండి 2012-13 వరకు	3
5	ఆంధ్రప్రదేశ్ రెసిడెన్షియల్ విద్యా సంస్థల సమితి	1	2004-05 నుండి 2012-13 వరకు	9
6	ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాల విద్యా సంస్థ/సర్వ శిక్షా అభియాన్/ రాజీవ్ విద్యా మిషన్	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
7	ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాల ఆరోగ్య పథకం	1	1999-2000 నుండి 2012-13 వరక ు	14
8	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాక్షరతా మిషన్	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
9	రాష్ట్ర విద్య, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన సంస్థ	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
10	ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్య, సంక్షేమ మౌలికవసతుల అభివృద్ధి సంస్థ	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
11	జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థలు	23	1997-98 నుండి 2012-13 వరకు	119
12	జిల్లా సాక్షరతా సమితులు	22	1997-98 నుండి 2012-13 వరకు	231
ఆరోగ్య, వైద్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమం				
13	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎయిడ్స్ నియంత్రణ సంస్థ	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
14	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆరోగ్య వైద్య గృహనిర్మాణ మరియు మౌలికవసతుల అభివృద్ధి సంస్థ	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
15	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఓషధీ, సుగంధ మొక్కల బోర్డు	1	2012-13	1
16	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర టి.బి. సమితి	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
17	ఆంధ్రప్రదేశ్ వైద్య విధాన పరిషత్	1	2007-08 నుండి 2012-13 వరకు	6
18	ఆంధ్రప్రదేశ్ యోగాధ్యయన పరిషత్	1	2012-13	1
19	హైదరాబాదు అక్షర జ్యోతి సమితి	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7
20	భారతీయ ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ సంస్థ	1	2012-13	1
21	ఎమ్.ఎన్.జె. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అంకాలజీ	1	2012-13	1
22	నిజాం వైద్య విజ్ఞాన సంస్థ	1	2007-08 నుండి 2012-13 వరకు	6
23	ఎన్.టి.ఆర్. ఆరోగ్య విజ్ఞాన విశ్వ విద్యాలయం	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
24	శ్రీ వేంకటేశ్వర వైద్య విజ్ఞాన సంస్థ	1	2012-13	1
25	రాష్ట్ర అంధత్వ నియంత్రణ సమితి, హైదరాబాదు	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7

క్రమ సంఖ్య	సంస్థ పేరు	సంస్థల సంఖ్య	పద్దులు సమర్పించని సంవత్సరాలు	2013 సెప్టెంబరు నాటికి పెండింగ్‌లో ఉన్న వార్షిక పద్దుల సంఖ్య
26	రాష్ట్ర టి.బి. కార్యాలయం	1	2003-04 నుండి 2012-13 వరకు	10
27	ఆరోగ్యశ్రీ ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థ (ఆరోగ్యశ్రీ హెల్త్ కేర్ ట్రస్ట్)	1	2012-13	1
28	ఆంధ్రప్రదేశ్ కంటిచూపు హక్కుల సంస్థ (ఏపీ రైట్ టు సైట్ సొసైటీ)	1	2008-09 నుండి 2012-13 వరకు	5
మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి				
29	కులీ కుతుబ్‌షా పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ, హైదరాబాదు	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం				
30	వెనుకబడిన తరగతుల ఆర్థిక సంస్థ, హైదరాబాదు	1	2004-05 నుండి 2012-13 వరకు	9
31	ఎ.పి. స్టడీ సర్కిల్, అనంతపురం	1	1997-98 నుండి 2012-13 వరకు	16
32	ఎ.పి. స్టడీ సర్కిల్, గుంటూరు	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7
33	ఎ.పి. స్టడీ సర్కిల్, హైదరాబాదు	1	2007-08 నుండి 2012-13 వరకు	6
34	ఎ.పి. స్టడీ సర్కిల్, వరంగల్	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7
35	ఆంధ్రప్రదేశ్ రజక సహకార సమితి, హైదరాబాదు	1	2005-06 నుండి 2012-13 వరకు	8
36	వెనుకబడిన తరగతుల సేవా సహకార సమితులు	15	2004-05 నుండి 2012-13 వరకు	86
అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం				
37	ఎ.పి. హజ్ కమిటి	1	2012-13	1
సాంఘిక సంక్షేమం				
38	ఎ.పి. షెడ్యూలు కులాల ఆర్థిక సంస్థ, హైదరాబాదు	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
39	ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక సంక్షేమ రెసిడెన్షియల్ విద్యా సంస్థల సమితి, హైదరాబాదు	1	2008-09 నుండి 2012-13 వరకు	5
40	ఎ.పి. సాంఘిక సంక్షేమ నిధి, హైదరాబాదు	1	2001-02 నుండి 2012-13 వరకు	12
41	జిల్లా షెడ్యూలు కులాల సేవా సహకార సంస్థలు	23	2001-02 నుండి 2012-13 వరకు	96
గిరిజన సంక్షేమం				
42	ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూలు తెగల ఆర్థిక సంస్థ (ట్రైకార్)	1	2004-05 నుండి 2012-13 వరకు	9
43	ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సంక్షేమ ఆశ్రమ రెసిడెన్షియల్ విద్యా సంస్థల సమితి (టీడబ్ల్యూఆర్ఈఐఎస్), హైదరాబాదు	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7
44	గిరిజన సహకార సంస్థ (జీసీసీ)	1	2012-13	1
స్త్రీ, శిశు, వికలాంగుల సంక్షేమం				
45	ఎ.పి. సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డు	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
46	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శిశు సంక్షేమ మండలి	1	2012-13	1
47	ఆంధ్రప్రదేశ్ వికలాంగుల ఆర్థిక సంస్థ	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
48	ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా సహకార ఆర్థిక సంస్థ, హైదరాబాదు	1	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	7
49	ఆంధ్రప్రదేశ్ శిశు సంరక్షణాలయాల సమితి, హైదరాబాదు	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2

క్రమ సంఖ్య	సంస్థ పేరు	సంస్థల సంఖ్య	పద్దులు సమర్పించని సంవత్సరాలు	2013 సెప్టెంబరు నాటికి పెండింగ్‌లో ఉన్న వార్షిక పద్దుల సంఖ్య
50	బాల కార్మికుల పునరావాస సమితి, కర్నూలు జిల్లా	1	2008-09 నుండి 2012-13 వరకు	5
న్యాయ శాఖ				
51	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర న్యాయ సేవా సంస్థ, హైదరాబాదు	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
52	జిల్లా న్యాయ సేవల సంస్థలు	23	2006-07 నుండి 2012-13 వరకు	52
53	ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయవాదుల సంక్షేమ నిధి	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
54	ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యాయవాదుల సహాయకుల సంక్షేమ నిధి	1	2012-13	1
55	జాతీయ న్యాయ శాస్త్ర అధ్యయన, పరిశోధనా సంస్థ (నల్సార్)	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి				
56	ఎస్.టి.ఇ.పి. (స్టెప్‌లు)	22	2005-06 నుండి 2012-13 వరకు	79
57	జిల్లా గ్రామీణాభివృద్ధి సంస్థలు (డి.ఆర్.డి.ఎ.లు)	22	2005-06 నుండి 2012-13 వరకు	90
58	జిల్లా నీటి యాజమాన్య సంస్థలు (డ్వామాలు)	22	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	34
59	గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థలు (సెర్ప్‌లు)	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
60	స్వామి రామానంద తీర్థ గ్రామీణ సంస్థ	1	2010-11 నుండి 2012-13 వరకు	3
కార్మిక, ఉపాధి				
61	రాజీవ్ ఉద్యోగ్‌శ్రీ సొసైటీ	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
62	ఆంధ్రప్రదేశ్ భవనాలు, ఇతర నిర్మాణ కార్మికుల సంక్షేమ బోర్డు, హైదరాబాదు	1	2011-12 నుండి 2012-13 వరకు	2
యువజనాభ్యుదయం, పర్యాటక, సంస్కృతి				
63	జాతీయ పర్యాటక, ఆతిథ్య నిర్వహణ సంస్థ	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
64	రవీంద్ర భారతి	1	2005-06 నుండి 2012-13 వరకు	8
65	ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడా ప్రాధికార సంస్థ	1	2009-10 నుండి 2012-13 వరకు	4
66	ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడల స్కూలు	1	2012-13	1
రెవెన్యూ				
67	ఆంధ్రప్రదేశ్ విపత్తుల ఉపశమన సమితి	1	2011-12, 2012-13 వరకు	2
పర్యావరణం, అడవులు, శాస్త్ర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం				
68	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రిమోట్ సెన్సింగ్ అప్లికేషన్ సెంటర్	1	2012-13	1
ప్రణాళిక				
69	ఆర్థిక, సామాజిక అధ్యయన కేంద్రం	1	2012-13	1
	మొత్తం	**368**		**1,862**

* ఎస్‌వీకేపీ కాలేజి, తిరుపతి, వివేక వర్ధిని ఈవెనింగ్ కాలేజి, హైదరాబాదులకు సంబంధించి ఆ సంస్థలను ప్రారంభించిన సంవత్సరం, ఏ సంవత్సరం నుండి పద్దులు బకాయిలో ఉన్నవనే వివరాలు లభ్యమవలేదు.

అనుబంధం 3.4

రికన్సిలియేషన్ చేయని ఖర్చులు (₹ 500 కోట్లు, అంతకు మించిన కేసులు మాత్రమే)

(పేరా 3.4; పేజీ 56)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	ప్రభుత్వ శాఖ/నియంత్రణాధికారి	రికన్సిలియేషన్ కాని మొత్తం
1	ఇంధనం, సచివాలయ శాఖ (పెద్ద పద్దు 2801- విద్యుచ్ఛక్తి)	6,187
2	గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2235 - సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమం)	2,150
3	చీఫ్ ఇంజనీర్, డాక్టర్ బీఆర్ అంబేద్కర్ ప్రాణహిత-చేవెళ్ళ సుజల స్రవంతి (పెద్ద పద్దు 4700 - భారీ నీటిపారుదలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం)	2,127
4	వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2225 - షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు, అల్పసంఖ్యాక వర్గాల సంక్షేమం)	1,412
5	వైద్య విద్యా శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2210 - వైద్యం, ప్రజారోగ్యం)	1,268
6	పురపాలక శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2217 - పట్టణాభివృద్ధి)	1,221
7	పంచాయతీ రాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి, సచివాలయ శాఖ (పెద్ద పద్దు 2235 - సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమం)	1,218
8	ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, ప్రణాళిక, సచివాలయ శాఖ (పెద్ద పద్దు 5475 - ఇతర సాధారణ ఆర్థికసేవలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం)	985
9	చీఫ్ ఇంజనీర్, ఎఫ్.ఎమ్.సి. (ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి.) & ఎస్.వై.పి., కరీంనగర్ (పెద్ద పద్దు 4700 - భారీ నీటిపారుదలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం)	874
10	ఉన్నత విద్య, సచివాలయ శాఖ (పెద్ద పద్దు 2202 - సాధారణ విద్య)	766
11	పరిపాలన & ఈఏపీ (ఆర్&బీ) శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 5054 - రోడ్లు, వంతెనలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం)	684
12	ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ (రోడ్లు), శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 5054 - రోడ్లు, వంతెనలపై క్యాపిటల్ పరివ్యయం)	646
13	పునరావాస కమీషనర్, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2245 - ప్రకృతి విపత్తులు సంభవించినపుడు చేసిన సాయం)	633
14	సాంకేతిక విద్యా శాఖ, శాఖాధిపతి (పెద్ద పద్దు 2203 - సాంకేతిక విద్య)	616

అనుబంధం 3.5

2012-13 సంవత్సరాంతానికి, శాఖలవారీగా పెండింగులో ఉన్న డీసీ బిల్లులు

(పేరా 3.6; పేజీ 60)

(₹ కోట్లలో)

క్రమ సంఖ్య	శాఖ పేరు	బిల్లుల సంఖ్య	మొత్తం
1	వ్యవసాయం	391	830.97
2	రెవెన్యూ	3,324	223.84
3	మాధ్యమిక విద్య	554	58.95
4	పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి	108	29.82
5	హోం	164	23.39
6	ఆరోగ్యం, వైద్యం, కుటుంబ సంక్షేమం	16,432	16.07
7	ద్రవ్యపాలన, ప్రణాళిక, సర్వేలు, గణాంకాలు	210	13.57
8	ఇతరములు	548	13.31
	మొత్తం	**21,731**	**1,209.92**

అనుబంధం 3.6

చెల్లింపులకు సంబంధించి అందని చెక్కులు

(పేరా 3.9.2.1; పేజీ 62)

(₹ కోట్లలో)

సంవత్సరం	చెక్కులు	మొత్తం
1999-2000	7	0.01
2000-01	30	0.08
2001-02	44	0.12
2002-03	38	0.10
2003-04	20	0.25
2004-05	11	4.28
2005-06	31	2.08
2006-07	25	0.14
2007-08	10	0.53
2008-09	38	0.51
2009-10	91	5.13
2010-11	1166	36.19
2011-12	1270	59.42
2012-13	1802	217.85
మొత్తం	**4583**	**326.69**

అనుబంధం 4.1

పారిభాషిక పదాలకు వివరణ

పదాలు	లెక్కించిన విధానం
రాష్ట్రం చెల్లించిన సగటు వడ్డీ	వడ్డీ చెల్లింపు/[(నిరుటి ద్రవ్య బాధ్యతలు + ప్రస్తుత సంవత్సరపు ద్రవ్య బాధ్యతలు)/2] *100
ప్రస్తుత రెవెన్యూలో నిల్వ (బి.సి.ఆర్)	రెవెన్యూ రాబడుల నుండి 'మేజర్ హెడ్ 2048 - అప్పుల తగ్గింపు లేదా నివారణ పద్దు' కింద అయిన ఖర్చు తప్ప అన్ని ప్రణాళిక గ్రాంట్లు, ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ ఖర్చులను తీసేస్తే వచ్చేది బి.సి.ఆర్.
ఏదైనా ఒక పరామితి చలన గుణం	సదరు పరామితి పెరుగుదల రేటు/జి.ఎస్.డి.పి. వృద్ధి రేటు
పరామితి (Y) తో పోల్చినపుడు పరామితి (X) చలనగుణం	పరామితి (X) పెరుగుదల రేటు/పరామితి (Y) పెరుగుదలరేటు
అభివృద్ధి వ్యయం	సాంఘిక సేవలు + ఆర్థిక సేవలు
ద్రవ్య లోటు	రెవెన్యూ వ్యయం + క్యాపిటల్ వ్యయం + నికర లోన్లు, అడ్వాన్సులు - రెవెన్యూ రాబడులు - వివిధ క్యాపిటల్ రాబడులు
బకాయి ఉన్న ఋణాలతో పోలిస్తే వచ్చిన వడ్డీ శాతం	వచ్చిన వడ్డీ/ [((ప్రారంభనిల్వ + ఋణాలు, అడ్వాన్సుల ముగింపునిల్వ)/2] * 100
వడ్డీ విస్తృతి	జి.ఎస్.డి.పి.వృద్ధి రేటు - సగటు వడ్డీ రేటు
ప్రాథమిక లోటు	ద్రవ్యలోటు నుండి వడ్డీ చెల్లింపులను మినహాయించగా వచ్చిన నికర లోటును ప్రాథమిక లోటుగా వ్యవహరిస్తారు. ఆ సంవత్సరంలో రాష్ట్ర ద్రవ్యపరమైన లావాదేవీల పర్యవసానంగా ఏర్పడిన లోటును ఇది సూచిస్తుంది (ద్రవ్యలోటు - వడ్డీ చెల్లింపులు)
పరిమాణ విస్తృతి	ఋణం నిల్వ * వడ్డీ విస్తృతి
వృద్ధిరేటు	[(ప్రస్తుత సంవత్సర మొత్తం/నిరుటి మొత్తం) -1] *100
రెవెన్యూ లోటు	రెవెన్యూ వసూళ్లు - రెవెన్యూ ఖర్చులు
పదాలు	**వివరణ**
శోషణ సామర్థ్యం	ప్రస్తుత సందర్భంలో శోషణ సామర్థ్యం అంటే, ఉన్న వనరులతో ప్రజలకు గరిష్ఠ స్థాయిలో ప్రయోజనం చేకూరేలా అభివృద్ధి పథకాలను అమలు చేయడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సామర్థ్యం. లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఫలితాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రభావవంతంగా సాధించడానికి, పథకం అమలులో ఇబ్బందులు ఎదురుకాకుండా జాగ్రత్తగా వ్యూహాన్ని రచించడం, పరిపాలనా ఖర్చులు తక్కువగా ఉండడం, కార్యాచరణ, నిర్వహణ, పర్యవేక్షణ, నియంత్రణల యంత్రాంగాలు ఉండేలా పథకాలను రూపకల్పన చేసినపుడు మాత్రమే ఇది సాధ్యమవుతుంది.
సగటు వడ్డీ రేటు	ఒక సంవత్సరంలో రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సగటు ద్రవ్య బాధ్యతలలో వడ్డీ చెల్లింపుల శాతాన్ని సగటు వడ్డీ రేటుగా నిర్వచించడం జరిగింది. అంటే (ద్రవ్య బాధ్యతల ప్రారంభ, ముగింపు నిల్వల మొత్తం / 2) x 100
చలన గుణ నిష్పత్తి	చలన గుణం అంటే ఒక మూల చరాంకంలో మార్పు వచ్చినప్పుడు ఆ మార్పుతో పోలిస్తే ఏదైనా ద్రవ్య చరాంకం ప్రతిస్పందించే స్థాయి లేదా దాని స్థితిస్థాపక గుణం. ఉదాహరణకు, రెవెన్యూ చలనగుణం 0.6 గా ఉందంటే, జి.ఎస్.డి.పి. ఒక శాతంపెరిగితే రెవెన్యూ రాబడులు 0.6 శాతపు పాయింట్లు పెరుగుతాయని అర్థం.
జి.ఎస్.డి.పి.	జి.ఎస్.డి.పి. అంటే రాష్ట్ర మొత్తం ఆదాయం లేదా శ్రామికుల ద్వారా, ఇంకా ఇతర ఉత్పత్తి సాధకాలన్నింటి ద్వారా ఉత్పత్తయిన వస్తువులు, సేవల మార్కెటు విలువ ప్రస్తుత ధరల్లో.
ఋణాల ఏకీకరణ, ఉపశమన సదుపాయం	పన్నెండవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులననుసరించి, రాష్ట్రాల ద్రవ్య ఏకీకరణ కోసం, రెవెన్యూ లోటును తొలగించుకోవడం కోసం, భారత ప్రభుత్వం "రాష్ట్రాల ఋణాల ఏకీకరణ - ఉపశమన సదుపాయం (డి.సి.ఆర్.ఎఫ్.) (2005-06 నుండి 2009-10 వరకు)" అనే పథకాన్ని రూపొందించింది. ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎమ్. చట్టాన్ని ఆమోదించుకున్న రాష్ట్రాలకు మంజూరు చేసిన ఋణాలను ఏకీకరించి, తక్కువ వడ్డీరేట్లకు వాటిని రీషెడ్యూలు చేయడంద్వారా సాధారణ ఋణ ఉపశమనాన్ని కేంద్రం ఈ పథకం కింద కల్పిస్తుంది. రెవెన్యూ లోటు తగ్గింపుకు సంబంధించి, రాష్ట్రాల ఆర్థికపరమైన పనితీరు ఆధారంగా ఋణాల మాఫీని మంజూరు చేయడంకూడా జరుగుతుంది.

అభివృద్ధి ఖర్చు	ఖర్చుకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని అభివృద్ధి ఖర్చు, అభివృద్ధేతర ఖర్చులుగా విభజించడమైంది. రెవెన్యూ పద్దు, క్యాపిటల్ పరివ్యయం, లోన్లు, అడ్వాన్సుల తాలూకు మొత్తం ఖర్చును సామాజిక సేవలు, ఆర్థిక సేవలు, సాధారణ సేవల వారీగా వర్గీకరించడమైంది. విస్తృత అర్థంలో, సామాజిక, ఆర్థిక సేవలపై ఖర్చును అభివృద్ధి ఖర్చుగానూ, సాధారణ సేవలపై ఖర్చును అభివృద్ధేతర ఖర్చుగానూ పరిగణించడం జరుగుతుంది.
ఋణభరణ శక్తి	అప్పులు - జి.డి.పి.ల మధ్య నిష్పత్తిని ఒకే స్థాయిలో కొంతకాలం పాటు స్థిరంగా ఉండగలిగేట్లు చేయగలిగే రాష్ట్ర సామర్థ్యమే ఋణభరణ శక్తి. ఋణ బాధ్యతలను నిర్వర్తించడంలో రాష్ట్ర సామర్థ్యాన్ని కూడా ఇందులో పరిగణించాల్సి ఉంటుంది. ఆ రకంగా ఋణభరణ శక్తి అంటే ప్రస్తుత చెల్లింపు బాధ్యతలు/ప్రభుత్వం కట్టుబడిన చెల్లింపు బాధ్యతలను నెరవేర్చేందుకు సరిపడేంతగా ద్రవ్యరూప ఆస్తులుండడం అని చెప్పుకోవచ్చు. అదనంగా చేయబోయే అప్పులపై ఖర్చుకూ, ఆ నిధుల ద్వారా ప్రభుత్వానికి వచ్చే ప్రతిఫలానికీ మధ్య సమతుల్యతను సాధించే సామర్థ్యం కూడా ఋణభరణ శక్తి కిందకే వస్తుంది. అంటే ప్రభుత్వ ద్రవ్యలోటు పెరిగినప్పుడు ఋణ బాధ్యతలను నిర్వర్తించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సామర్థ్యం కూడా ఆమేరకు పెరగాలన్నమాట.
ఋణ స్థిరీకరణ	వడ్డీ రేటు లేదా ప్రభుత్వ ఋణాల ఖర్చును ఆర్థిక వృద్ధి రేటు అధిగమిస్తే, ప్రాథమిక నిల్వలు శూన్యం లేదా ధనాత్మకం లేదా అత్యల్పమైన ఋణాత్మకంగా ఉన్నంతవరకూ ఋణం - జి.ఎస్.డి.పి. ల నిష్పత్తి స్థిరంగా ఉండే అవకాశం ఉంటుందనేది స్థిరీకరణకు సంబంధించిన ముఖ్య సూత్రం. వ్యాప్తి రేటు (జి.ఎస్.డి.పి. వృద్ధి రేటు - వడ్డీ రేటు), పరిమాణ వ్యాప్తి (ఋణం * వ్యాప్తి రేటు) లను ఇస్తే, ఋణ భరణ శక్తి నియమం ప్రకారం, పరిమాణ వ్యాప్తి, ప్రాథమిక లోటూ కలిసి శూన్యం అయితే, ఋణం - జి.ఎస్.డి.పి. ల నిష్పత్తి స్థిరంగా ఉంటుంది లేదా చివరకు ఋణం స్థిరీకరణ చెందుతుంది. అలా కాకుండా, ప్రాథమిక లోటు, పరిమాణ వ్యాప్తి రెండూ కలిపి ఋణాత్మకంగా మారితే, ఋణం - జి.ఎస్.డి.పి. ల నిష్పత్తి పెరుగుతుంది; ఒకవేళ ఇవి ధనాత్మకంగా ఉంటే ఋణం - జి.ఎస్.డి.పి. ల నిష్పత్తి చివరకు పడిపోతుంది.
మెరిట్ గూడ్స్	గూడ్స్‌ను ఎవరైనా వ్యక్తి వినియోగించుకుంటే, ఆ గూడ్స్ విషయంలో మరొక వ్యక్తి వినియోగానికి ఎటువంటి లోటూ జరగని విధంగా, పౌరులందరూ ఉమ్మడిగా అనుభవించేవి కోర్ పబ్లిక్ గూడ్స్. శాంతి భద్రతలను అమలు చేయడం, హక్కులను పరిరక్షించడం; కాలుష్య రహిత వాయువు, ఇతర పర్యావరణ అవసరాలు, రోడ్ల వసతులు మొదలైనవి ఈ కోవలోకి వస్తాయి. ఒక వ్యక్తి లేదా సమాజపు సమర్థత లేదా చెల్లింపునకు వారి సమ్మతితో నిమిత్తం లేకుండా వాటి ఆవశ్యకత ప్రాతిపదికన, వాటి వినిమయాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు ప్రభుత్వమే ఉచితంగా లేదా సబ్సిడీ రేట్లకు అందించేవి మెరిట్ గూడ్స్. పౌష్టికాహారాన్ని అందించడానికి పేదలకు ఉచితంగా లేదా సబ్సిడీపై ఆహారాన్ని అందించడం, జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపర్చడానికి, వ్యాధుల నిర్మూలనకు ఆరోగ్య సేవలనందించడం, అందరికీ ప్రాథమిక విద్య, తాగు నీరు పారిశుధ్య సౌకర్యాలను కల్పించడం మొదలైన వాటిని ఇందుకు ఉదాహరణలుగా చెప్పుకోవచ్చు.
ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత	ఋణ విమోచనం (అసలు + వడ్డీ చెల్లింపులు), మొత్తం ఋణ రాబడుల నిష్పత్తిగా నిర్వచించడమైంది. ఋణాల ద్వారా వచ్చిన రాబడులను పాత ఋణాలను తీర్చేందుకు ఎంత మేరకు వినియోగించడం జరిగిందో, ఋణాల ద్వారా సమీకరించుకున్న నిధుల నికర లభ్యత ఎంత ఉందో అన్న విషయాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.
ప్రాథమిక రెవెన్యూ లోటు	వడ్డీ కాని రెవెన్యూ వ్యయానికీ, ఋణాలు కాని ఇతర రాబడులకూ మధ్య అంతరాన్ని సూచించేది ప్రాథమిక రెవెన్యూ లోటు. ఇది రెవెన్యూ పద్దు కింద ప్రాథమిక వ్యయాన్ని ఋణాలు కాని ఇతర రాబడులు ఏ మేరకు భరించగలవో సూచిస్తుంది.
ప్రాథమిక వ్యయం	స్థూల వ్యయంలో నుండి వడ్డీ చెల్లింపులను మినహాయించగా వచ్చిన నికర వ్యయాన్ని రాష్ట్ర ప్రాథమిక వ్యయం అని నిర్వచిస్తారు. ఇది ఆ సంవత్సరంలో వివిధ లావాదేవీలపై చేసిన ఖర్చును సూచిస్తుంది.
ఋణాలు కాని రాబడుల చాలుబడి	పెరుగుతున్న వడ్డీ బాధ్యతలు, పెరుగుతున్న ప్రాథమిక ఖర్చులకు తగినట్లుగా రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఋణాలు కాని రాబడులు చాలినంతగా పెరగడం. పెరుగుతున్న వడ్డీ భారం, పెరుగుతున్న ప్రాథమిక ఖర్చులకు అనుగుణంగా ఋణాలుకాని రాబడులు పెరిగితే, ఋణ భరణ సామర్థ్యం చాలావరకూ సుగమం అవుతుంది. ఋణాలు కాని రాబడులు = రెవెన్యూ రాబడుల్లో పెరుగుదల - వడ్డీ చెల్లింపుల్లో పెరుగుదల - ప్రాథమిక రెవెన్యూ ఖర్చులో పెరుగుదల.

అనుబంధం 4.2

సంక్షిప్త నామాలు, పొడి అక్షరాల వివరణ

సంక్షిప్త నామం		పూర్తి రూపం
ఏఏబీవై	:	ఆమ్ ఆద్మీ భీమా యోజన
ఏసీ బిల్లులు	:	ఆకస్మిక ఖర్చుల సంక్షిప్త బిల్లులు
ఏఈ	:	మొత్తం ఖర్చు
ఏపీఎఫ్‌సీ	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫైనాన్షియల్ కోడ్
ఏపీఎఫ్ఆర్‌బీఎమ్ యాక్ట్	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్రవ్య బాధ్యతలు, బడ్జెట్ నియంత్రణ చట్టం
ఏపీజీవీబీ	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణ వికాస బ్యాంకు
ఏపీపీఎఫ్‌సీ	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ పవర్ ఫైనాన్స్ కార్పోరేషన్ లిమిటెడ్
ఏపీఎస్ఏసీఎస్	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఎయిడ్స్ నియంత్రణ సమితి
ఏపీట్రాన్స్‌కో	:	ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థ
బీఈ	:	బడ్జెట్ అంచనాలు
బీఈడీ	:	బాచిలర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్
బీఆర్ఓ	:	బడ్జెట్ విడుదల ఉత్తర్వు
బీటీ	:	బిటుమినస్ తార్
బీడబ్ల్యూహెచ్‌పీ	:	బీడీ కార్మికులకొరకు సమీకృత గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం
సీఏజీ	:	భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్
సీఏజీఆర్	:	సమ్మిళిత వార్షిక వృద్ధి రేటు
సీబీ	:	ముగింపు నిల్వ
సీసీఓ	:	ముఖ్య నియంత్రణాధికారి
సీఈ	:	క్యాపిటల్ ఖర్చు
సీఎఫ్	:	ఆకస్మిక ఖర్చుల నిధి
సీజీఏ	:	కంట్రోలర్ జనరల్ ఆఫ్ అకౌంట్స్
సీఆర్ఎఫ్	:	విపత్తు సహాయ నిధి
సీఎస్ఎస్	:	కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు
సీటీఈ	:	కాలేజ్ ఆఫ్ టీచర్ ఎడ్యుకేషన్
డీసీ బిల్లులు	:	ఆకస్మిక ఖర్చుల వివరణాత్మక బిల్లు
డీడీలు	:	డిమాండు డ్రాఫ్టులు
డీఈ	:	అభివృద్ధి ఖర్చు
డీఈడీ	:	డిప్లొమా ఇన్ ఎడ్యుకేషన్
డీఐఈటీ (డైట్)	:	జిల్లా విద్య, శిక్షణా సంస్థలు
డీజీఎస్‌డీ	:	డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ సప్లైస్ అండ్ డిస్పోజల్స్
డీటీఏ	:	ఖజానాలు, పద్దుల సంచాలకులు

సంక్షిప్త నామం		పూర్తి రూపం
డీటీఓ	:	జిల్లా ట్రెజరీ అధికారి
డీడబ్ల్యూసీఆర్ఏ	:	గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో స్త్రీ, శిశు అభివృద్ధి (డ్వాక్రా)
ఎఫ్ఏ&సీఏఓ	:	ఆర్థిక సలహాదారు, చీఫ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్
ఎఫ్సీసీ	:	ద్రవ్య దిద్దుబాటు పథం
ఎఫ్డీ	:	ద్రవ్య లోటు
ఎఫ్డీఆర్	:	ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్
ఎఫ్పీఎస్ఎస్	:	ద్రవ్య విధాన వ్యూహ ప్రకటన
ఎఫ్ఆర్ఎల్	:	ద్రవ్య బాధ్యత చట్టం
జీఐసీ	:	భారత సాధారణ బీమా సంస్థ
జీఓఐ	:	భారత ప్రభుత్వం
జీపీ	:	గ్రామ పంచాయతీ
జీఎస్డీపీ	:	రాష్ట్ర స్థూల గృహోత్పత్తి
హెచ్ఓడీలు	:	శాఖాధిపతులు
ఐఏవై	:	ఇందిరా ఆవాస్ యోజన
ఐఎన్డీఐఆర్ఏఎమ్ఎమ్ఏ (ఇందిరమ్మ)	:	గ్రామీణ, ఆదర్శ పురపాలక ప్రాంతాల్లో సమీకృత, నవీన అభివృద్ధి
ఐటీడీఏ	:	సమీకృత గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ
ఐఏవై	:	ఇందిరా ఆవాస్ యోజన
కేజీబీవీ	:	కస్తూర్బా గాంధీ బాలికా విద్యాలయ
ఎల్ఐసీ	:	భారతీయ జీవిత బీమా సంస్థ
ఎల్ఎల్పీడీ	:	రోజుకు లక్ష లీటర్లు
ఎమ్ఈఎఫ్ఎస్	:	స్థూల ఆర్థిక నమూనా ప్రకటన
ఎమ్జీఎన్ఆర్ఈజీఎస్	:	మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామణ ఉపాధి హామీ పథకం
ఎమ్ఎస్ఎస్	:	రాష్ట్రం తనవంతుగా చెల్లించాల్సిన వాటా
ఎన్ఏబీఏఆర్డీ (నాబార్డు)	:	జాతీయ వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి బ్యాంకు
ఎన్ఏఎల్ఎస్ఏఆర్ (నల్సార్)	:	జాతీయ న్యాయ శాస్త్ర అధ్యయన, పరిశోధనా సంస్థ
ఎన్సీడీసీ	:	జాతీయ సహకారాభివృద్ధి సంస్థ
ఎన్ఓఏపీఎస్	:	జాతీయ వయోవృద్ధుల పింఛను పథకం
ఎన్పీసీబీ	:	అంధత్వ నివారణకు జాతీయ కార్యక్రమం
ఎన్పీఈజీఈఎల్	:	పాఠశాల స్థాయి బాలికలకు జాతీయ విద్యా కార్యక్రమం
ఎన్పీఆర్ఈ	:	ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ వ్యయం
ఎన్టీఆర్	:	పన్నులు కాని ఇతర రాబడి
ఓ & ఎమ్	:	పనుల అమలు, వాటి నిర్వహణ

సంక్షిప్త నామం		పూర్తి రూపం
ఓటీఆర్	:	సొంత పన్నుల రాబడి
పీఏఓ	:	పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసు
పీడీ	:	ప్రాథమిక లోటు
పీడీఏ	:	వ్యక్తిగత డిపాజిట్ ఖాతా
పీఎఫ్	:	భవిష్య నిధి
పీఎమ్‌జీఎస్‌వై	:	ప్రధాన మంత్రి గ్రామ సడక్ యోజన
పీఎమ్ఎస్	:	పోస్ట్ మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్
పీపీపీ	:	పబ్లిక్ - ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం
పీఎస్‌యూ	:	ప్రభుత్వ యాజమాన్య సంస్థ
ఆర్‌బీఐ	:	భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు
ఆర్‌డీ	:	రెవెన్యూ లోటు
ఆర్‌డీ	:	గ్రామీణాభివృద్ధి
ఆర్‌ఈ	:	రెవెన్యూ వ్యయం
ఆర్‌ఐడీఎఫ్	:	గ్రామీణ మౌలికవసతుల అభివృద్ధి నిధి
ఆర్ఎమ్ఎస్ఏ	:	రాష్ట్రీయ మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్
ఆర్‌ఆర్	:	రెవెన్యూ రాబడులు
ఆర్‌వీఎమ్ఏ	:	రాజీవ్ విద్యా మిషన్ ప్రాధికార సంస్థ
ఎస్ & డబ్ల్యూ	:	జీతాలు, వేతనాలు
ఎస్‌డీఎల్	:	రాష్ట్ర అభివృద్ధి లోను
ఎస్‌పీడీ	:	రాష్ట్ర ప్రాజెక్టు సంచాలకులు
ఎస్‌పీవీ	:	స్పెషల్ పర్పస్ వెహికల్ (నిర్దిష్ట అవసరం కోసం ఏర్పరిచిన సంస్థ)
ఎస్ఎస్ఏ	:	సర్వ శిక్షా అభియాన్
ఎస్ఎస్ఈ	:	సాంఘిక రంగంపై ఖర్చు
ఎస్ఎస్‌టీ	:	ఖజానాలతో పరిష్కారాల షెడ్యూలు
టీఈ	:	మొత్తం ఖర్చు
టీఎఫ్‌సీ	:	పన్నెండవ ఆర్థిక సంఘం
టీఆర్ఐసీఓఆర్ (ట్రైకార్)	:	గిరిజన సహకార ఆర్థిక సంస్థ
యూసీ	:	వినియోగ ధృవపత్రం
యూజీసీ	:	యూనివర్సిటీ గ్రాంట్ల కమిషన్
వ్యాట్	:	విలువ జోడించిన పన్ను
డబ్ల్యూఎమ్ఏ	:	వేస్ అండ్ మీన్స్ అడ్వాన్సులు (అర్థనోపాయాలు)
జడ్‌పీపీ	:	జిల్లా ప్రజా పరిషత్

© భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు
ఆడిటర్ జనరల్

ఆంగ్ల నివేదిక **www.cag.gov.in** లో ఉంది

© భారత కంప్ట్రోలర్ మరియు
ఆడిటర్ జనరల్

ఆంగ్ల నివేదిక **www.cag.gov.in** లో ఉంది.

www.agap.cag.gov.in